

תיק חילופי שרים

משרד החקלאות ופיתוח הכפר

ח"כ אורית נוקד - שרת החקלאות ופיתוח הכפר
מר יוסי ישי - המנהל הכללי

לשכת המנהל הכללי
Office of the Director-General

תוכן עניינים

4	דבר השרה.....
6	דבר המנכ"ל.....
12	הערכת מצב.....
48	יחידות המשרד.....
49	הרשות לתכנון ופיתוח הכפר- הנהלה.....
50	הרשות לתכנון ופיתוח הכפר- האגף לתכנון כלכלי חקלאי.....
53	הרשות לתכנון ופיתוח הכפר- האגף לתכנון כפרי אזורי.....
55	הרשות לתכנון ופיתוח הכפר - האגף לתכנון כפרי אזורי פקיד היערות.....
59	כלכלה מחקר ואסטרטגיה.....
61	השקעות ומימון - מינהלת ההשקעות בחקלאות.....
63	השקעות ומימון - נזקי טבע בחקלאות- (בהקמה).....
64	מינהל ומשאבי אנוש.....
66	אגף שימור קרקע.....
68	המרכז לסחר חוץ.....
71	לשכת המדען הראשי.....
74	מינהל המחקר החקלאי - מכון וולקני.....
76	שרות ההדרכה והמקצוע - שה"מ.....
79	המרכז לשיתוף והדרכה חקלאית בינלאומית (סינדקו).....
81	אגף הדיג.....
84	השירותים להגנת הצומח ולביקורת.....
86	הלשכה המשפטית.....
87	חשבות.....
88	ביקורת פנים.....
89	דוברות.....
90	יחידת האכיפה והחקירות המרכזית של המשרד - פיקוח על הצומח והחי (פיצו"ח).....
93	שירותים וטרינריים ובריאות המקנה.....
95	הרשות המוסמכת לחוק ההתיישבות.....
96	היחידה לזכויות מטפחים.....
98	מחוז העמקים.....
100	מחוז המרכז.....
102	מחוז גליל - גולן.....
103	מחוז הנגב.....
106	מחוז השפלה וההר.....
109	קמ"ט/ מתאם חקלאות אזור עזה.....

לשכת המנהל הכללי
Office of the Director-General

112	קמ"ט/ מתאם חקלאות אזור עזה
113	חברות ממשלתיות ומועצות ייצור
114	מועצת הצמחים
116	המועצה לענף הלול
118	מועצת אגוזי אדמה
119	מועצת החלב – חל"צ
121	קרן נזקי טבע בע"מ – קנ"ט
123	המנהלה להסדרים במגזר החקלאי בע"מ
124	השוק הסיטוני לישראל בע"מ
126	מועצת הדבש
128	מועצת גפן היין
129	מועצת הכותנה
130	גופים ציבוריים בזיקה למשרד
131	התאחדות חקלאי ישראל
132	תנועת המושבים
133	התנועה הקיבוצית המאוחדת התק"מ
134	איגוד המושבים של הפועל המזרחי
135	ישובי אגודת ישראל
136	משקי חירות בית"ר
137	תנועת אור
138	האיחוד החקלאי
139	העובד הציוני
140	הקיבוץ הדתי
141	ארגון מגדלי הירקות
142	ארגון מגדלי פירות
143	ארגון מגדלי פרחים וצמחי נוי
144	ארגונים בענף הצאן
145	ארגון עובדי הפלחה
146	ארגון מגדלי דגים
147	ארגון מגדלי דבורים
148	ארגוני מגדלי בקר
149	הארגון לחקלאות אורגנית
150	המועצה לייצור ושיווק כותנה
151	ארגון מגדלי עופות
152	ארגוני צער בעלי חיים
153	ארגוני סביבה
154	מועצת הגנים הבוטניים

לשכת המנהל הכללי
Office of the Director-General

155	ועדת פרוגרמות
157	ועדה בין משרדית לבחינה וטיפול בישובים חקלאיים דלי אוכלוסין
159	וועדת קרקעות
160	ועדת מנכ"לים לשנוי סיווג
161	נספח א' - מפת פריסת מחוזות משרד החקלאות
162	רשימת אתרי המשרד

לשכת המנהל הכללי
Office of the Director-General

דבר השרה

לשכת המנהל הכללי
Office of the Director-General

דבר השרה

החקלאות והמרחב הכפרי הינם חלק בלתי נפרד מהחברה, הכלכלה וההיסטוריה של מדינת ישראל. הכרזתו של משה סמילנסקי, מראשוני החקלאים בארץ, "אם חקלאות כאן – מולדת כאן" ממחישה את חשיבותה של החקלאות לבניין הארץ.

מוניטין חקלאות ישראל והישגיה כמגזר כלכלי במשק הישראלי ובמישור הבינלאומי, נעוץ ביעילותה הגבוהה המתקיימת על אף תנאי אקלים קשים, מגבלות מים וקרקע ומגבלות ייצור כמו חוסר בידיים עובדות והון.

מסמך זה מבטא את מצב החקלאות והכפר בישראל על רכיביו השונים, וממחיש את המורכבות, הרב-תחומיות והמקצועיות והניהוליות הדרושים לפיתוח ושגשוג המגזר החקלאי והכפרי של מדינת ישראל.

יעילותה, חשיבותה ומעמדה של חקלאות ישראל מבוססים על מחקר ופיתוח ברמה גבוהה, הדרכה חקלאית מקצועית וציבור חקלאים מצטיין, אשר עומדים בליבה של העשייה החקלאית בארץ ותורמים רבות לרווחת כלל אזרחי המדינה. בנוסף, הישגיה של חקלאות ישראל משמשים בסיס לתעשייה אגרו טכנולוגית ותשומות חקלאיות בעלות מוניטין עולמי המיוצאת כמוצר "כחול לבן" ברחבי העולם.

רמתה הגבוהה של חקלאות ישראל זוכה להכרה עולמית במיוחד בתחומי יישום מדיניות פריסת ההתיישבות, אספקת מזון מעבר לשיעור גידול האוכלוסייה, עליה משמעותית בטיפול בהיבטים סביבתיים, והובלה ברמה העולמית של טכנולוגיה חקלאית, בדגש על חקלאות בתנאי אקלים צחיח.

לחקלאות ישראל יש גם מקום מרכזי בשיתוף הפעולה הבינלאומי עם מדינות מתפתחות ומפותחות ובקידום "יעדי המילניום" המתמקדים בהקטנת מספר הרעבים בעולם תוך פיתוח החקלאות במדינות המתפתחות וכחלק מהתמודדות עם משבר המזון העולמי. במסגרת זו מיניתי וועדת מומחים הפועלת להכנת מתווה פעולה והמלצות להתמודדות בטווח הבינוני והרחוק עם סוגית ביטחון המזון.

לצורך התמודדות עם אתגרים מרכזיים אלה ונוספים, פעל משרד החקלאות ופיתוח הכפר בראשותי, להגדיר אסטרטגיה לפיתוח בר-קיימא המבוססת על אבטחת תוצרת חקלאית לציבור, פיתוח ההתיישבות הכפרית ושמירה על שטחים פתוחים, תוך גילוי והטמעת אחריות חברתית כלפי כלל אזרחי המדינה. מדיניות זו באה לידי ביטוי בתוכניות שונות כגון הקצאת מכסות ייצור, הקצאת מכסות מים למטרות שיקומיות, תמיכה בהקמת גינות קהילתיות וגינות טיפוליות, העדפה מתקנת לאוכלוסיית המיעוטים וסיוע וליווי ממשלתי לבני הגיל השלישי בתחומי התעסוקה, הכלכלה, החברה והקהילה.

במהלך הקדנציה עסקנו בקידום שימוש יעיל ומושכל בדשנים, הפחתת השימוש בחומרי הדברה ומעבר לממשקים ידידותיים לסביבה וכן בהסדרת מערכות הבקרה והפיקוח על כל שלבי הייצור של מזון טרי לאורך שרשרת הייצור ושיווק, והגברת מודעות הציבור לצריכה של מזון טרי, בריא ואיכותי מן הצומח. במסגרת זו, יזמתי את פרויקט "פרי לכל ילד" לחלוקת פירות וירקות בחינם לתלמידי בתי ספר יסודיים. בנוסף, בוצעו השקעות הון להקצאה ושימוש יעיל במים, פיתוח דיג חקלאות מים וניהול ממשק הדיג באילת, בכנרת ובים התיכון, עידוד היצוא החקלאי, שיתוף פעולה טכני בינלאומי בדגש על שיתוף הפעולה עם מדינות מתפתחות, תכנון ופיתוח החקלאות והכפר כולל הקצאת גורמי ייצור ומשאבים, הכנה ואישור פרוגרמות ליישובים חקלאיים מגוונים ונושאים רבים נוספים.

לצד העשייה הרבה, עומדים בפני חקלאות ישראל אתגרים מרכזיים ביניהם שאלת העבודה בחקלאות של העובדים הזרים והישראלים, שילוב הדור הצעיר בחקלאות ובהתיישבות, שמירה על החקלאות והסביבה והמשך קידום ומינוף המחקר החקלאי ופיתוחו.

אני מאמינה שהנושאים הרבים שעל הפרק יקודמו ויטופלו במקצועיות ובמסירות במסגרת המשרד ובתמיכת הממשלה.

אני מבקשת כאן להודות לכלל ציבור החקלאים וההתיישבות ברחבי הארץ המקיימים הלכה ולמעשה את חזון הציונות של החקלאות וההתיישבות ולשותפינו לדרך – קק"ל, החטיבה להתיישבות, התנועות המיישבות וחבריהם, המועצות האזוריות והארגונים החקלאיים.

ברצוני להודות מעומק ליבי לכול עובדות ועובדי משרד החקלאות ופיתוח הכפר על מערכתיו השונות, למנכ"ל וחברי הנהלת המשרד, על השותפות והתרומה בחשיבה יצירתית והמעשית בקידום יעדי הממשלה והמשרד.

בתום שנתיים בתפקיד, אני רוצה לסיים באיחולי הצלחה לשר או שרת החקלאות ופיתוח הכפר הבא, לאחל המשך קידום ופיתוח החקלאות והמרחב הכפרי תוך שמירה על יחסי הגומלין שבין החקלאות והציבור ועל חזון האחריות החברתית לטובת כלל אזרחי המדינה.

אורית נוקד
שרת החקלאות ופיתוח הכפר

לשכת המנהל הכללי
Office of the Director-General

דבר המנכ"ל

לשכת המנהל הכללי
Office of the Director-General

דו"ח המנהל הכללי

ישראל מדינה על סף המדבר, ענייה בקרקע ומים, נמצאת בלב אזור גאופוליטי בעייתי ורחוקה מאוד ממקורות אספקת המזון שבמדינות המערב.

חקלאות ישראל היא גורם אסטרטגי להשגת שלוש מטרות על של המדינה:

1. **ביטחון המזון** - אספקת תוצרת חקלאית טרייה בכמות מספקת, באיכות ראויה ובמחיר הוגן.
2. **פריסת ההתיישבות בפריפריה** - ייעוד החקלאות לעידוד צמיחה דמוגרפית ביישובי הפריפריה כעוגן תעסוקה ישירה ועקיפה.
3. **אקולוגיה** - חקלאות לתועלות ציבוריות והסביבתיות- החקלאות צובעת את המדבר בירוק, עושה שימוש מיטבי במים שוליים ובפסולות אורגניות ושומרת על החי, הצומח והסביבה.

למעט דגים ובשר בקר, חקלאות ישראל מספקת את כל צרכי המזון של ישראל. התוצר החקלאי במונחי "המחיר לחקלאי" עומד על כ- 28 מיליארד ש"ח, שמתוכם כ- 60% חקלאות צמחית ו-40% תוצרת בעלי חיים. כ-20% מהתוצרת החקלאית מיוצא לשוקים באירופה, באמריקה, בארצות המזרח הרחוק וברשות הפלסטינאית.

ברשותה של חקלאות ישראל 4 מיליון דונם הראויים לעיבוד, וכל הקרקע הראויה לעיבוד אכן מעובדת. החקלאות עושה שימוש ב כ-1.2 מיליארד קוב מים, אך רק כ 40% אחוז מהם מים שפירים והיתר מים שוליים, מליחים וקולחים מטופלים שאינם ראויים לצריכה ביתית.

74,000 עובדים בענפי החקלאות בתעסוקה ישירה (כ-24,000 מהם עובדים זרים קבועים מתאילנד), בנוסף להם מועסקים עוד כ- 170,000 עובדים ישראלים בייצור תשומות חקלאיות ובלוגיסטיקה המסייעת לפעילות החקלאית.

חוזקה של חקלאות ישראל מתבטא ביעילותה ובחדשנותה פורצת הדרך. במדינה ברוכת ימי חום ושמשי, שבה מחסור חמור בקרקע ומים, חקלאות יכולה להתקיים רק אם היא מתקדמת ויעילה ביותר. הפריון בחקלאות הינו הגבוה מכל ענפי המשק, התפוקה החקלאית ליחידת גורמי יצור, קרקע ומים הינה מהגבוהות בעולם. ישראל מובילה בעולם בהיקף השימוש במים שוליים ובייעול וחיסכון בשימוש במים בחקלאות. בענפי החי, הפרה הישראלית מובילה בתפוקת החלב השנתית, וניצולת המזון בענף הלול הינה מהגבוהות בעולם המערבי.

שילוב של "משולש מנצח" - המורכב מחקלאים מעולים, מחקר ופיתוח חקלאי מהחדשניים ומהמתקדמים בעולם והדרכה חקלאית המתואמים ומסונכרנים היטב- יצרו בסיס לקיומה של חקלאות בת-קיימא חזקה מתקדמת ויעילה המשביחה את עצמה עם הזמן.

האיזמים על חקלאות ישראל:

ירידה במספר העוסקים בחקלאות - מסה קריטית של חקלאים הינה בסיס הכרחי לקיומה של חקלאות יציבה לאורך זמן. השחיקה בתנאי הסחר בענפי החקלאות בקצב של 2.5 אחוזים לשנה בעשור האחרון, גרמה לפרישה של מחצית מהחקלאים, והנותרים נדרשו להגדיל את היקף פעילותם עד לכדי פי עשרה מתחילת העשור כדי לשרוד. מדובר במגמה ההולכת ומחריפה ומאיימת על ענפים מסוימים, ובמובנים מסוימים על מבנה ההתיישבות כולה.

ייקור תעריפי המים לחקלאות - בהתאם להסכם המים יתייקרו תעריפי המים השפירים באופן מדורג, כך שהחל משנת 2017 החקלאות תשלם את מלוא עלות הפקת המים, כולל חלקה במים המותפלים. באופן דומה צפויה התייקרות בתעריפי המים המליחים, הצמודים למים השפירים. תעריף מי השפד"ן מוגבל בתקרה, אולם בכוונת רשות המים לייקר את תעריפי הקולחים בהתאם לעלות הולכתם. המשמעות היא כי תעריפי הקולחים יעלו על תעריף מי השפד"ן, חלק מענפי החקלאות לא יוכלו לעמוד בייקור התעריפים. אם התייקרות תעריף מי הקולחים יצא לפועל, חלק נכבד מהקרקע החקלאית בפריפריה תובר, ואף יתכנו עודפי מי קולחים שלא ינוצלו לשימוש חקלאי ויופנו לפינוי לים בעלות גבוהה יותר.

מכסת עובדים זרים - ענפי החקלאות זקוקים ל-28,000 עובדים זרים בשנה, בעוד שהמכסה הקבועה לשנת 2013 עומדת על 24,000 עו"ז קבועים ו-1,000 עו"ז עונתיים. על פי הסכם שנחתם בין המדינה (משרדי החקלאות, האוצר והתמ"ת) לבין התאחדות חקלאי ישראל מכסת העו"ז תוגבל בשנת 2015 ל-18,900 עובדים זרים בלבד. ההשלכות הגבלת המכסה על ביטחון המזון חמורות.

חשיפה ליבוא מתחרה - הורדת מכסי היבוא על תוצרת חקלאית בהתאם למתווה ועדת קדמי ותחרות בלתי הוגנת מיבוא תוצרת מסובסדת ממדינות האיחוד האירופאי, מסכנות המשך קיומם של ענפי חקלאות רגישים.

לשכת המנהל הכללי
Office of the Director-General

הסתמכות בטווח הקצר על יבוא זול, אינה מהווה בטוחה לביטחון מזון בתקופה של משבר מזון עולמי, או במקרה של אמברגו בעת משבר בטחוני המאיים על נמלי ישראל.

התפרצות מחלות ומזיקים בענפי החי והצומח המועברים ממדינות האזור מהווים סכנה קיומית מתמדת לענפי החי והצומח.

הגבלת הפטור בחוק ההגבלים העסקיים על מקטע שרשרת הערך החקלאי- הסיטונאי, מגבילה את יכולת העוסקים בחקלאות לתכנן את השוק ופוגעת ביעילות. בשל חיי המדף הקצרים של התוצרת החקלאית, לא תוכל החקלאות להתמודד עם הריכוזיות במקטע הקמעונאי ופערי התיווך, ללא תאום ותכנון החקלאות במקטע הייצור והשיווק הסיטוני.

החמרת האסדרה הסביבתית, כמו הטיפול בפרש בע"ח, הגבלת השימוש בדשנים וחומרי הדברה, טיפול בפסולת חקלאית, ועלית המודעות הציבורית בתחום ריווחת בע"ח, ללא תמיכה וסיוע לחקלאים וללא מתן זמן הערכות סביר, עשויה להוביל להתמוטטות ענפים רגישים, ולסגירה נוספת של משקים.

הזדמנויות:

מים - משק המים יוצא ממשבר חמור בין עשור שנים בהם קוצצו מכסות המים לחקלאות במחצית. בשל שיפור במשק המים, מכסות המים לחקלאות, מכל הסוגים יוגדלו בשנים הבאות.

קרקע - עתודות הקרקע לחקלאות יוגדלו במעט בשל הפרשת שטחי אש, הכשרת קרקעות שוליות ומעבר מגידולי בעל לגידולי שלחין.

צמיחה דמוגרפית בהתיישבות בפריפריה - הגדלת הפרוגרמות של היישובים המתוכננים באזור עדיפות לאומית, עידוד קליטת משפחות חדשות חקלאיות בפריפריה, קליטת מתיישבים ביישובים בתת-אכלוס, שינוי סיווג ישובים, שיקום תשתיות ביישובים והמשך אכלוס ההרחבות קהילתיות - יביאו להמשך הצמיחה הדמוגרפית ביישובי הפריפריה.

מחקר ופיתוח- יישום תוצאות מחקר ופיתוח בתחום החקלאות המדייקת יביאו ליעילות נוספת בחקלאות ישראל וישפרו את כושר התחרות שלה עם המתחרים.

יעדים ומשימות מרכזיות שקודמו ובוצעו בקדנציה הנוכחית:

הפחתת השימוש בחומרי הדברה בענפי החקלאות:

כ-250,000 דונם פרדסים ומטעים ועוד 20,000 דונם חממות לגידול פלפל, שולבו בפרויקט להפחתת השימוש בחומרי הדברה באמצעות ניטור מזיקים, הדברה מרוכזת ומפוקחת, סניטציה ומעבר להדברה ידידותית באמצעות זבובים עקרים ושיטות הדברה משולבות המפחיתות את השימוש בחומרי הדברה.

הרחבת ביטוח נזקי טבע בחקלאות:

המשרד יישם רפורמה בתחום נזקי טבע ואסונות טבע בענפי החקלאות. צומצמה תחולת חוק אסון טבע לנזקי תשתית בלבד, והוחל מנגנון ביטוח בשתי רבדים: ביטוח נזקי טבע וביטוח רב סיכוני המכסה את כל ענפי החקלאות. בדרך זו הוגבלה והוקטנה חשיפת המדינה והחקלאים לסיכוני נזקי טבע. היקף פוליסות ביטוח נזקי טבע עמד השנה על כ-300 מיליון ₪, שמתוכם כ-130 מיליון ₪ במימון המשרד.

מיכון חקלאות ישראל:

גובשה ויושמה תוכנית חמש שנתית (2010-2015) למיכון חקלאות ישראל והקטנת התלות בהעסקת עובדים זרים בענפי החקלאות. סכום ההשקעה בתוכנית כ-625 מיליון ₪ התמיכה בתוכנית כ-250 מיליון ₪ ניתנו כמענק.

מינוף המחקר החקלאי לתועלת כלכלת ישראל:

הממשלה אישרה את המלצות ועדת יוג'ין קנדל (ועדה בין-משרדית) לקידום ומינוף המחקר החקלאי. היקף התוכנית כ-310 מיליון ₪ ומיועד לביצוע בשבע שנים (2013-2020).

עידוד השקעות הון במסגרת הסכם המים:

במסגרת יישום הסכם המים יצאה לפועל תוכנית רב-שנתית למימון השקעות הון בתחומי ייעול וחיסכון במים והשקעות לפיתוח ענפי החקלאות הצמחית. סכום ההשקעות בשנה האחרונה עמד על 270 מיליון ₪ ומתוכם מענקים בסך 135 מיליון ₪.

לשכת המנהל הכללי
Office of the Director-General

רפורמה בענף החלב:

גובשה ואושרה בהחלטת ממשלה רפורמה בענף החלב(מתווה לוקר) להורדת מחיר המטרה המשולם למגדלים עבור החלב הגולמי ובכך להביא להורדת המחיר לצרכן. מטרת התוכנית לעודד הגדלת היקף הייצור של הרפתות הקטנות ולהביא להתייעלותן כדי שיוכלו להתמודד עם השחיקה במחיר המטרה. בתכנית נקבע מנגנון סיוע למגדלים קטנים שיבחרו לפרוש מהענף.

הערכות היצוא החקלאי בשל קריסת חברת אגרסקו:

גובשה ויושמה תשתית חלופית ליצוא החקלאי באמצעות חברות יצוא חדשות. פעילות זו מנעה קריסה ביצוא החקלאי. נתוני היצוא לשנת 2012 הוכיחו כי היקף היצוא החקלאי לא פחת בשל קריסת אגרסקו.

קידום הקמת שוק סיטוני לירקות ופירות:

במטרה להקטין את כשל הריכוזיות במרכיב השיווק בשרשרת הערך ובכך להקטין את פער התיווך ולהגביר את התחרות, אישרה הממשלה הקמת חברה ממשלתית להקמת השוק הסיטוני בצומת מסובים. המכרז להקמת השוק יפורסם עד לסוף שנה זו.

הסדרת מערך הניקוז:

הוכן תזכיר חוק הניקוז להסדרת הניקוז בשטחי המדינה באמצעות ריכוז כל הסמכויות בעניין בידי רשות ניקוז מרכזית במשרד החקלאות. חוק הניקוז יעלה לאישור במסגרת חוק ההסדרים לשנה זו. אושרה תוכנית לעשר שנים (2012-2022) למימון פרויקטים ארציים בניקוז בסכום של 550 מליון ₪.

תוכנית לאומית לחקלאות וכפר בישראל:

מסמך מדיניות לתוכנית לאומית לחקלאות וכפר בישראל מגובש בימים אלה בצוות בין-משרדי ובשיתוף ציבור. התוכנית תהווה מסגרת מוסכמת לפיתוח החקלאות והכפר בישראל.

פיתוח וחיזוק הפריפריה:

הממשלה אישרה את התוכנית לתמיכה בקליטת משפחות חקלאיות חדשות ביישובי הפריפריה בהיקף של 70 מליון ₪. מטרת התוכנית לסייע בהכשרת קרקע והקמת תשתיות חקלאיות לקליטת משפחות שיעסקו בחקלאות בפריפריה.

צמיחה דמוגרפית ביישובים בתת-אכלוס בפריפריה:

גובשה ומיושמת תוכנית אינטנסיבית בליווי צוות בין-משרדית לעידוד הצמיחה הדמוגרפית ביישובים המצויים בתת אכלוס. התוכנית מיושמת בהצלחה-לכל יישוב גובשה תוכנית פיתוח מתאימה, ובכולם ניכרת צמיחה דמוגרפית משמעותית.

שיקום התשתיות הפיזיות ביישובים חקלאיים וכפריים:

גובשה, אושרה ומיושמת, זו השנה השלישית, התוכנית לשיקום התשתיות הפיזיות ביישובים חקלאיים. היקף התמיכה השנתית בתוכנית כ-100 מליון ₪ ומיועדת לפרישה על פני עשר שנים.

הגדלת הפרוגרמה ביישובי הפריפריה:

גובשה אושרה ומיושמת תוכנית להגדלת הפרוגרמה ליישובים החקלאים ברמת הגולן, תוכניות דומות נשפוטות בימים אלה עבור יישובי עוטף עזה, יישובי הגליל העליון ויישובים נוספים בפריפריה בנגב ובגליל. מטרת התוכנית לשפר את החוסן הכלכלי והקהילתי של יישובים חקלאיים בפריפריה הרחוקה באמצעות הגדלת מספר הנחלות ביישוב ותוספת גורמי ייצור חקלאיים: קרקע ומים.

פעולות לשיפור ריווחת בעלי חיים ומניעת צער בעלי חיים:

בוצעו פעולות להקטנת צער בעלי חיים ושיפור ריווחת בע"ח ובכלל זה: תמיכה בבתי מחסה לבעלי חיים נטושים, פעולות לצמצום התרבות כלבים וחתולים, חיסון חיות בר כנגד כלבת, האכלת עגורים ועוד. בנוסף הוגברה האכיפה של יחידת הפיצויים למניעה ואכיפה של עבירות כנגד צער בעלי חיים.

חקיקה:

אנשרו: חוק החלב, החוק לפיקוח על ייצור הצמח ושיווקו (חוק הסטנדרטים) וחוק המספוא.

בתהליך אישור: חוק להסדרת הרעיה, חוק הפיקוח על מזון לבעלי חיים, תיקון לחוק הניקוז, חוק היער והאילנות, חוק הסדרת רעיית דבורים וייצור דבש, תיקון לחוק המועצה לענף הלול.

לשכת המנהל הכללי
Office of the Director-General

פעילות תקציבית בשנת 2012

שנת 2012 מהווה אחת משנות השיא בפעילות התקציבית של המשרד בתחומי החקלאות ופיתוח הכפר. המשרד ביצע השנה תמיכות בענפי החקלאות ומענקי השקעות בתחום החקלאות ופיתוח הכפר ביותר מ-700 מיליון ₪ שמינפו פעילות כוללת בהיקף של כ-1.4 מיליארד ₪.

להלן עיקרי הפעילות התקציבית לשנת 2012

1. מינהלת ההשקעות - אושרו מענקים למימון השקעות בענפי החקלאות בסכום של 235 מיליון ₪ הממנפים השקעה כוללת בסכום של כ-570 מיליון ₪. הנושאים העיקריים: מענקים להשקעות בענפי החקלאות על פי חוק עידוד השקעות הון בחקלאות, תמיכות להתמודדות בעליית מחירי המים (הסכם המים) השקעות בהסכם המים, מיכון חוסך כ"א, קליטת משפחות חקלאיות בפריפריה ומפוני גוש קטיף.
2. פיתוח הכפר - תקציב פיתוח הכפר עמד על 120 מלש"ח הממנפים השקעות בהיקף של כ-300 מלש"ח בשיקום תשתיות ביישובים בחקלאיים, מיזמי תיירות חקלאית, מיזמי תיירות אזוריים ופעולות בתחום המרחב הכפרי.
3. ביטוח חקלאי - המשרד תמך בביטוח נזקי טבע בחקלאות, ביטוח רב סיכוני וביטוח הכנסה בסכום כולל של כ-140 מיליון ₪ הממנפים פוליסות ביטוח היקף של כ-300 מלש"ח.
4. הקטנת השימוש בחומרי הדברה - 28 מלש"ח ניתנו לתמיכה בהדברה מרוכזת בזבוב הפירות, הדברה משולבת במטעים ובבתי צמחיה וסניטציה. הממנפים פעילות כוללת להקטנת השימוש בחומרי הדברה בחקלאות בהיקף של מעל ל-50 מלש"ח.
5. מחקר ופיתוח חקלאי - תקציב המו"פ עמד על 103 מלש"ח ויועד בעיקר למחקרים מקרן המדען הראשי, מחקרים בתחום המים, המיכון ומופייים אזוריים במימון משותף עם קרן קיימת לישראל החטיבה להתיישבות ומשרד לפיתוח הנגב והגליל. בנוסף, התקציב הכולל של מינהל המחקר (וולקני) עמד של מעל ל-300 מלש"ח.
6. תמיכות בפעולות ציבוריות - כ-30 מלש"ח תוקצבו למימון פעולות ציבוריות, תמיכה בפעולות למניעת צער בעלי חיים, הקטנת מספר בעלי חיים משוטטים, טיפול בעגורים וקורמורנים, היער והאילן, מלגות ללימודי חקלאות, תמיכה בארגוני התנדבות בחקלאות ועידוד העסקת עובדים ישראלים בחקלאות.
7. שימור קרקע ופרויקטים ארציים בניקוז - כ-40 מלש"ח הושקעו בתמיכה בחקלאים לאימוץ טכנולוגיות לשימור קרקע, אי פליחה, עיבוד משמר קרקע ופרויקטים ארציים בניקוז.

יעדים ומשימות בתהליך לקדנציה הבאה

תחום חקלאות מקיימת והתיישבות כפרית:

יישום הרפורמה בענף ההטלה - התאמת ממשק ענף ההטלה לדרישות הסביבה, ריווחת בעלי חיים, בריאות בעלי חיים והציבור. התוכנית אושרה ותוקצבה בהחלטת ממשלה ויש להוציא אותה לפועל.
טיפול בפסולת חקלאית; פרש בעלי חיים, מי פלט בריכות דגים, גזם, צמחים אחר קטיף ופסולת בתי צמחיה.
הדברת מחלות מדבקות בבעלי חיים בענפי הבקר והלול. (ניוקסל, שפעת העופות, קטרת העור).
התמודדות עם מזיקים פולשים ומחלות בענפי הצומח (מזיקי הסגר למיניהם, חדקונית הדקל, עלקת).
גיבוש מדיניות לניהול ממשק דייג בר קיימה בכנרת ובים התיכון ופיתוח החקלאות הימית.
התייעלות בענפי החקלאות לשם התמודדות עם תהליכים להרחבת היבוא המתחרה.
פיתוח המרחב הכפרי, שיקום תשתיות הפיזיות ביישובים חקלאיים וכפריים, עידוד חקלאות תיירותית, תכנון אזורי ומקומי.

אישור התוכנית הלאומית לחקלאות וכפר בישראל, מסמך מדיניות תכנון.

תחום גורמי ייצור:

השלמה, עדכון ואישור מכסות הבסיס למים לחקלאות (מכסות 89).
מניעת העלאת תעריף הקולחים, קידום השקעות בתשתית להרחבת השימוש בקולחים.

לשכת המנהל הכללי
Office of the Director-General

טיפול במחסור המובנה בעובדים זרים בענפי החקלאות.
השלמת גיבוש מדיניות קרקע חקלאית (ועדת רוטקופף).

תחום מחקר ופיתוח:

תקצוב ותיקון החלטת הממשלה ליישום המלצות ועדת יוג'ין לקידום המחקר החקלאי.
הרחבת שיתוף הפעולה בין המחקר החקלאי-הציבורי למחקר העסקי.
קידום החלטת ממשלה לתקצוב המופי"ם האזוריים לחמש השנים הבאות.
פיתוח התשתיות הפזיות של מינהל המחקר החקלאי והתאמתם ליישום מתווה ועדת יוג'ין.

פרויקט מיפוי גאוגרפי ממוחשב של חקלאות ישראל

מיפוי ממוחשב בשכבות על גבי תוכנת GIS של כל השטחים החקלאיים, המשבצות, הגידולים הצמחיים, השימוש במים מסוגים שונים ומיפוי המבנים החקלאיים לענפי החי והצומח. הפרויקט משותף למשרד החקלאות, רשות המים, רשות מקרקעי ישראל ומשרד האוצר, וישמש כלי תכנוני יישומי לשותפים.

תחום חקיקה ואכיפה:

אישור חוק הניקוז (חוק ניהול הנגר).
יישום חוק הסטנדרטים.
אישור חוק המרעה.
קידום ואישור חוק היער.
אכיפת חוק צער בעלי חיים.

מינהל וכוח אדם:

הסדרה ואיוש כוח אדם ביחידות ובתחומים: מחקר חקלאי, פקיד היערות, חוק הסטנדרטים, חוק המספוא.
הקמת הרשות לניהול נגר (על יסוד האגף לשימור קרקע).
שיקום וארגון אגף הדיג.
הסדרת ההדרכה החקלאית לטווח ארוך.
השלמת בינוי חיוני בשירות להגנת הצומח, השירותים וטרינרים ומינהל המחקר החקלאי.
התייעלות באחזקות המשרד במקרקעין הפזורים ב-47 אתרים ברחבי הארץ.

סיכום:

אין ראוי יותר לסכם את שנות הפעילות האחרונות של משרד החקלאות, בציטוט מתוך דו"ח OECD על חקלאות ישראל עם קבלתה כחברה בארגון:

1. מדינת ישראל הצליחה ליישם את מטרות המדיניות העיקריות שלה בדבר פריסת ההתיישבות ושיעור אספקה עצמית גבוהה באופן מיטבי.
2. מדינת ישראל הגבירה בצורה משמעותית את המודעות והצורך בטיפול בכל ההיבטים הסביבתיים הנוגעים לייצור החקלאי.
3. ישראל מובילה עולמית בהיבטים רבים של הטכנולוגיה החקלאית בייחוד כאלו הקשורים לחקלאות בתנאי אקלים צחיח.
4. ההצלחה העתידית של החקלאות הישראלית תישען בעיקר על רמות גבוהות של מחקר ופיתוח ושירותי הדרכה מבוססים.

יוסי ישי

המנהל הכללי

לשכת המנהל הכללי
Office of the Director-General

הערכת מצב 2013

לשכת המנהל הכללי
Office of the Director-General

1. תמונת מצב

1.1. מטרות ויעדי המשרד

1.1.1. ערכי המשרד ומטרות רב שנתיות

ערכי המשרד:

משרד החקלאות ופיתוח הכפר יפעל לאבטחת האספקה של תוצרת חקלאית טרייה לציבור, לפיתוח ההתיישבות הכפרית ולשמירה על השטחים הפתוחים, תוך גילוי אחריות חברתית כלפי כלל אזרחי המדינה, ליווי חקלאי ישראל וקידום.

שלושת יעדי העל:

1. חקלאות מזינה: אבטחת האספקה של תוצרת חקלאית טרייה בכמות ואיכות נאותות ובמחיר הוגן:

- החקלאות מייצרת ומספקת מזון טרי, בריא, איכותי, מגוון ובעלות סבירה בכל ימות השנה, לאוכלוסייה המקומית ולרשות הפלסטינאית.
- החקלאות תורמת לפיתוח מעגלים כלכליים נוספים של תשומות ועיבוד תוצרת.
- כ-20% מהתוצרת החקלאית מיועדת ליצוא.

2. חקלאות מיישבת: פיתוח הכפר, עידוד הפריפריה, שמירת הקרקע החקלאית תוך חיזוק ערכי החקלאות, החברה והמורשת:

- החקלאות מהווה גורם מרכזי בפריסת ההתיישבות ובפרנסת התושבים בפריפריה.
- החקלאות תורמת להתיישבות ופיתוח הכפר, לחיזוק הפריפריה ולהטמעת ערכים שבין אדם ואדמתו.

3. חקלאות מקיימת: קידום התועלות הסביבתיות של החקלאות והמרחב הכפרי להגנה על החי והצומח, השטחים הפתוחים, מקורות המים והקרקע לטובת הציבור והדורות הבאים:

- החקלאות מייצרת ערכי נוף וסביבה, בראיה המשמרת את המקורות והאמצעים עבור הדורות הבאים.
- החקלאות שומרת על שטחים פתוחים, פועלת לשימור קרקע, לניצול מי קולחין ומים מליחים, ולתפיסה ושימור שטחים.
- החקלאות תומכת בשימור המשק המשפחתי ובמורשת הכפר.

מטרות רב שנתיות כפי שהוגדרו בתכנית העבודה ל - 2013:

- הבטחת יצור ואספקה של מזון טרי ובריא מן הצומח ומן החי בכמות מספקת לאוכלוסייה.
- הבטחת איכותו ובטיחותו של המזון הטרי המסופק לאוכלוסייה.
- הבטחת ואסדרת תשומות לחקלאות.
- קידום ההתיישבות החקלאית והכפרית ופיתוח הכפר.
- עידוד הצמיחה החקלאית תוך טיפוח התועלות הציבוריות של החקלאות ושמירה על משאבי הטבע הסביבה ורווחת בעלי החיים.
- פיתוח ידע לטובת קידום החקלאות והכפר.
- קידום מטרות ציבוריות בתחומים המשיקים לחקלאות.
- שיפור איכות השירות ומתן שירות יעיל וידידותי.

לשכת המנהל הכללי
Office of the Director-General

1.1.2 יעדי המשרד

להלן יעדי המשרד, כל יעד תחת המטרה הרלוונטית:

יעד 5	יעד 4	יעד 3	יעד 2	יעד 1	מטרה
טיפול ואיקלום של מינים זנים מניבים ובעלי ערכי תזונה גבוהים	הגנה על סל גידולים בעלי תרומה ייחודית לנושאי בטחון מזון ופריסה התיישבותית	הגברת מודעות הציבור לצריכה של מזון טרי, בריא ואיכותי	הבטחת תנאים כלכליים הוגנים לציבור היצרנים	הבטחת כמות מזון מספקת לצרכן במחיר הוגן לאורך זמן	הבטחת יצור ואספקה של תוצרת חקלאית טרייה ובריאה בכמות מספקת לאוכלוסייה
		קידום מחקר והדרכה לשמירה על איכות ובטיחות של תוצרת חקלאית	קידום שימוש יעיל ומושכל בדשנים, חומרי הדברה, תרופות וטרינריות ותוספי מזון	הסדרת מערכות בקרה ופיקוח על כל שלבי הייצור והשיווק של מזון טרי	הבטחת איכותו ובטיחותו של המזון הטרי המסופק לאוכלוסייה
		קידום השימוש במים שוליים בחקלאות וקידום מחקרים להרחבת אפשרות השימוש במים שוליים	עידוד החקלאים לשימוש באמצעי מיכון ושיטות גידול חוסכי כ"א	(מים שטחי קרקע וים, ע"ז) הקצאה יעילה ובת קיימא של גורמי יצור בחקלאות	הבטחת ואסדרת תשומות לחקלאות
חיזוק מעמדם ותמידותם של החקלאות והכפר	פיתוח הכפר החקלאי במגזר המיעוטים	עידוד היצוא של תוצרת חקלאית טרייה ומעובדת בעלת יתרון יחסי	עידוד פיתוח עסקי כלכלי ביישובים כפריים כחלק מכלכלה מקומית	עידוד ופיתוח ההתיישבות החקלאית והכפרית בדגש על אזורים עדיפות לאומית	קידום התיישבות החקלאית והכפרית ופיתוח הכפר
קידום בריאות בעלי החיים ורווחתם וצמצום הסיכום לבריאות האדם מבעלי חיים ותוצרתם	קידום חקלאות ידידותית לסביבה ושמירה על המגוון הביולוגי	שמירה על שטחים פתוחים	ניצול יעיל יותר של פסולת חקלאית כתשומות לחקלאות ולאנרגיה ומזעור הזיהום הסביבתי	שימור ושמירת הקרקע החקלאית ומקווי המים	עידוד הצמיחה החקלאית תוך טיפוח התועלות הציבוריות של החקלאות ושמירה על משאבי הטבע והסביבה
	הדרכה ופיתוח ידע המכוון למינוף ההתיישבות והתאמתו ליישום בתנאי האזור	חיזוי בעיות חקלאיות עתידיות והצעת כיווני מחקר נוכחיים למניעתן או צמצומן	מתן מענה מחקרי יעיל לבעיות מתפרצות המהוות איום למגזר החקלאי	פיתוח והטמעת שיפורים וטכנולוגיות חדשות, שיטות עבודה וניהול בחקלאות לצורך יעול השימוש במשאבים	פיתוח ידע והטמעתו לטובת קידום החקלאות ופיתוח הכפר
		שיתוף פעולה עם מדינות וארגונים זרים	פיתוח כלים מקצועיים לתכנון וניהול גנים בדגש על גינון מקיים	שימור והגנה על יערות ואילנות	קידום מטרות ציבוריות בתחומים המשקים לחקלאות
	ניהול וביצוע יעיל של פעילויות משרדיות התומכות בקידום יעדי המשרד	פישוט תהליכים, קידום שיתוף מידע, התייעלות ושיפור שירות בתוך המשרד ויחידותיו השונות	פישוט תהליכים ושיפור השירות לחקלאי	פישוט תהליכים ושיפור השירות לאזרח	שיפור איכות השירות ומתן שירות יעיל וידידותי

1.2 סביבת הפעולה המשרדית

1.2.1 מצב החקלאות בישראל

מדינת ישראל הינה אחת המדינות הצפופות ביותר בין המדינות המפותחות, וקצב גידול אוכלוסייתה גבוה. כמות השטחים הבנויים גדלה על חשבון השטחים הפתוחים. גלי הגירה גדולים בשנות ה-90, במיוחד מרוסיה, גרמו לגידול אוכלוסייה מהיר בכמעט 1/5.

התחממות כדור הארץ ושינויי האקלים גרמו בשנים האחרונות ל"תופעות מזג אוויר קיצוניות" (ימי חום כבד באמצע החורף, גשמים חזקים בפרקי זמן קצרים וכו') תופעות אלו משפיעות הן בטווח הקצר (נזקי טבע ואסונות טבע המשפיעים על איכות וכמות התוצרת החקלאית בעונת הגידול המיידית) והן בטווח הארוך (השפעה על תשתיות חקלאיות, ותמורות בסוגי הגידולים המתאימים לגידול בארץ).

החקלאות הישראלית מושפעת בצורה משמעותית מחוסר היציבות של מחירי התשומות בשווקים הבינ"ל. מדינת ישראל היא יבואנית נטו של מזון וההשפעה הגדולה ביותר היא על ענף בעלי החיים.

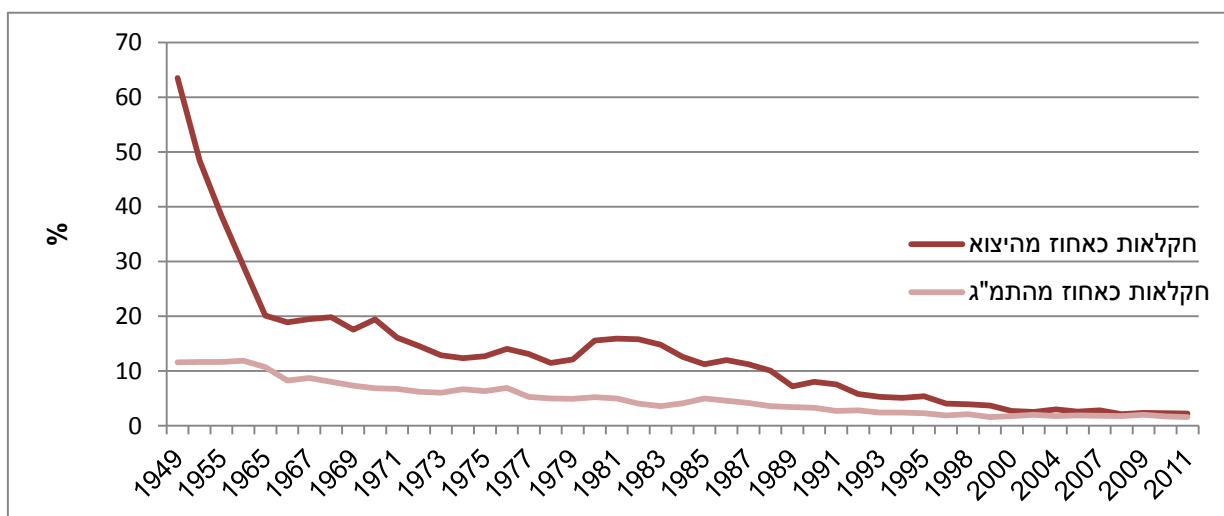
החקלאות ייחודית בישראל באופן בו 94% מהקרקע החקלאית בידי המדינה ו-80% מהייצור החקלאי מקורו במושבים ובקיבוצים, על אף הליך ההפרטה ושינוי מאפייניהם הקואופרטיביים.

החקלאות הישראלית מתאפיינת בהתייעלות מתמדת בתמורה לגורמי ייצור, במיכון להפחתת הצורך בידיים עובדות, במחקר ופיתוח ציבורי מהטובים בעולם ובהתייעלות מתמדת בשימוש במים.

להלן מתוך דו"ח "דין וחשבון כלכלי על החקלאות והכפר בישראל 2011" (החטיבה למחקר, כלכלה ואסטרטגיה – משרד החקלאות):

- מתחילת שנות ה-90 ישנה ירידה חדה במספר החקלאים תוך מעבר לחקלאות יעילה, מקצועית וגמישה המגיבה לשינויים בשווקים, בד בבד עם פיתוח התיירות הכפרית.
- כמו במדינות רבות גם בישראל, משקלה של החקלאות בכלכלה ירד במהלך שני העשורים האחרונים (מ-2.7% מהתל"ג בשנת 1991 ל-1.7% בשנת 2011. (ראה תרשים מספר 1) לעומת זאת קיימת עלייה מרשימה בפריון ובתפוקה החקלאית. עלייה זו גבוהה בהשוואה לכל סקטור יצרני אחר במדינה במהלך אותה תקופה, ואף בהשוואה למדינות רבות בעולם, במיוחד בשנים 1999 - 2006 בהן התייעל מאוד השימוש בכוח אדם ונרשמה עלייה בייצור.

תרשים מס' 1: הייצור החקלאי בישראל כאחוז מהתוצר ומהיצוא, 1949 – 2011

מקור הנתונים: נספח סטטיסטי בנק ישראל 2012 ונתוני הלמ"ס

- היבוא העיקרי בתחום התוצרת החקלאית הוא דגנים, בשר בקר, סוכר וכד'.

ישראל מספקת את כל צרכיה בירקות, בפירות, בחלב, בפטם ובביצים.

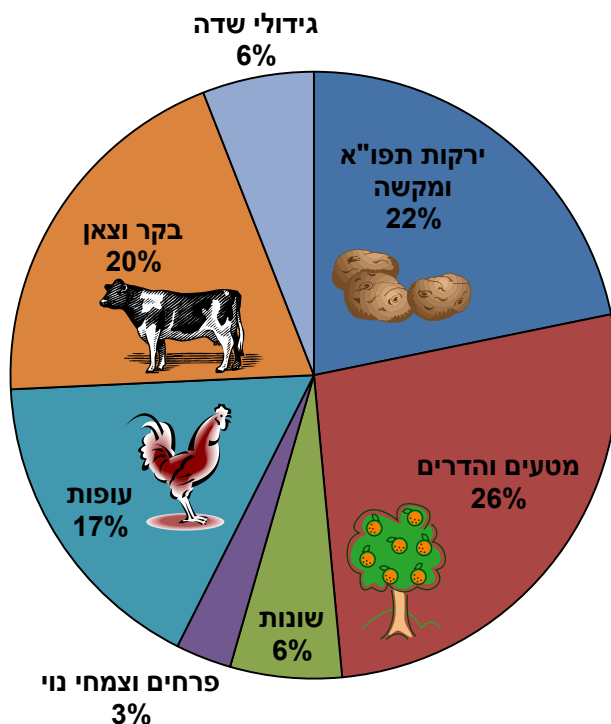
לשכת המנהל הכללי
Office of the Director-General

1.2.2. חקלאות ישראל על רקע מטרות העל של מדיניות המשרד

1. חקלאות מזינה

החקלאות מייצרת ומספקת מזון טרי, בריא, איכותי, מגוון ובעלות סבירה בכל ימות השנה לאוכלוסייה המקומית ולרשות הפלסטינאית. הייצור (תפוקה) החקלאי בישראל עלתה בשנים מ – 19.4 מיליארד ₪ בשנת 2002 ל – 28.4 מיליארד ₪ בשנת 2011 (ראה תרשים מס' 1). שיעור הגידול בייצור החקלאי בשנים 2002 - 2011 הוא כ-46%, זאת על אף תנאי מזג אוויר קשים, מחסור מתמשך במים והעובדה ש-2/3 משטח מדינת ישראל הוא מדברי. הייצור החקלאי בישראל גדל בשנים אלו בשיעור של 4.4% בממוצע בשנה, שיעור הגבוה ממרבית מדינות ה-OECD ומעל הגידול הטבעי באוכלוסייה בישראל. למעלה מ – 20% מהיקף הייצור מיועד לשווקי היצוא, בשנת 2011 ערך יצוא התוצרת החקלאית הטרייה עמד על 1,380 מיליון דולר (ראה תרשים מס' 2) כאשר היצוא החקלאי הכולל של התוצרת הטרייה היווה כ- 2% מסך היצוא של מדינת ישראל. (למ"ס 2012)

תרשים מספר 1 ערך הייצור (התפוקה) החקלאי לפי ענפים 2011

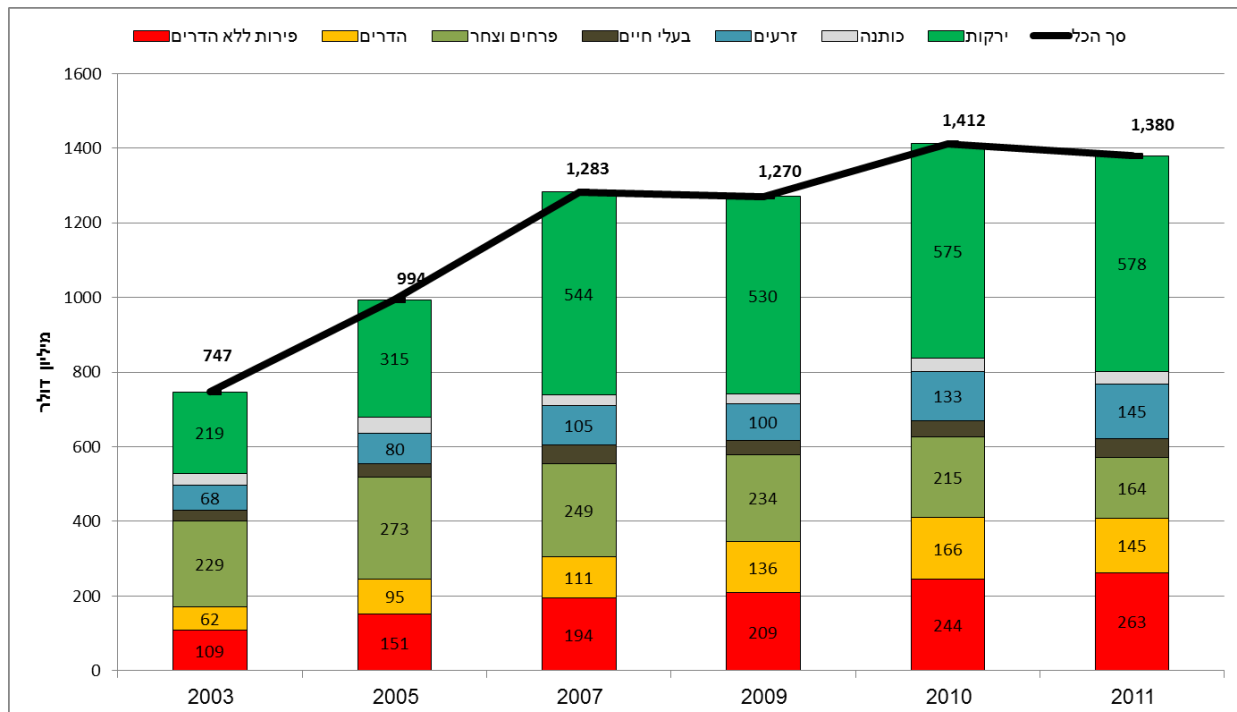

מקור: למ"ס, החקלאות בישראל בשנת 2011

סך הכל ערך הייצור: 28.4 מיליארד ש"ח

לשכת המנהל הכללי
Office of the Director-General

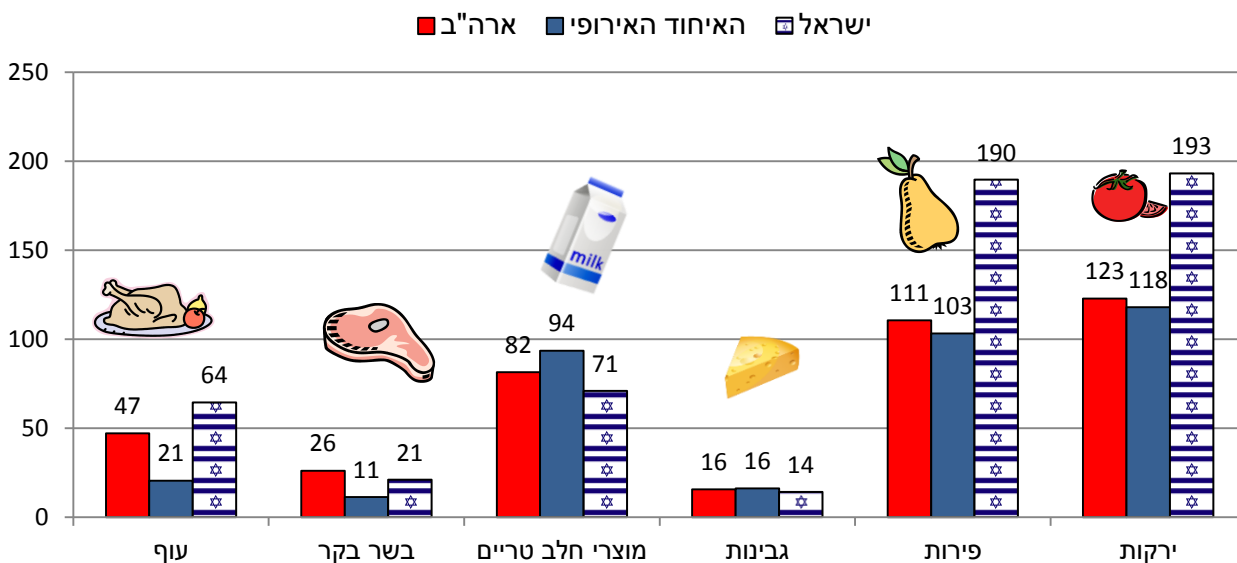
תרשים מספר 2 - יצוא תוצרת חקלאית טרייה לפי ענפים (במיליוני דולרים) 2003-2011 נתונים נבחרים

מקור הנתונים: אגף סחר חוץ, משרד החקלאות 2012

נתוני הצריכה של ירקות ופירות בישראל גבוהים יחסית בהשוואה לנתוני הצריכה באיחוד האירופי ובארה"ב, צריכת העוף משמעותית יותר בישראל בהשוואה לצריכתו באיחוד האירופי ובארה"ב (ראה תרשים מס' 3)

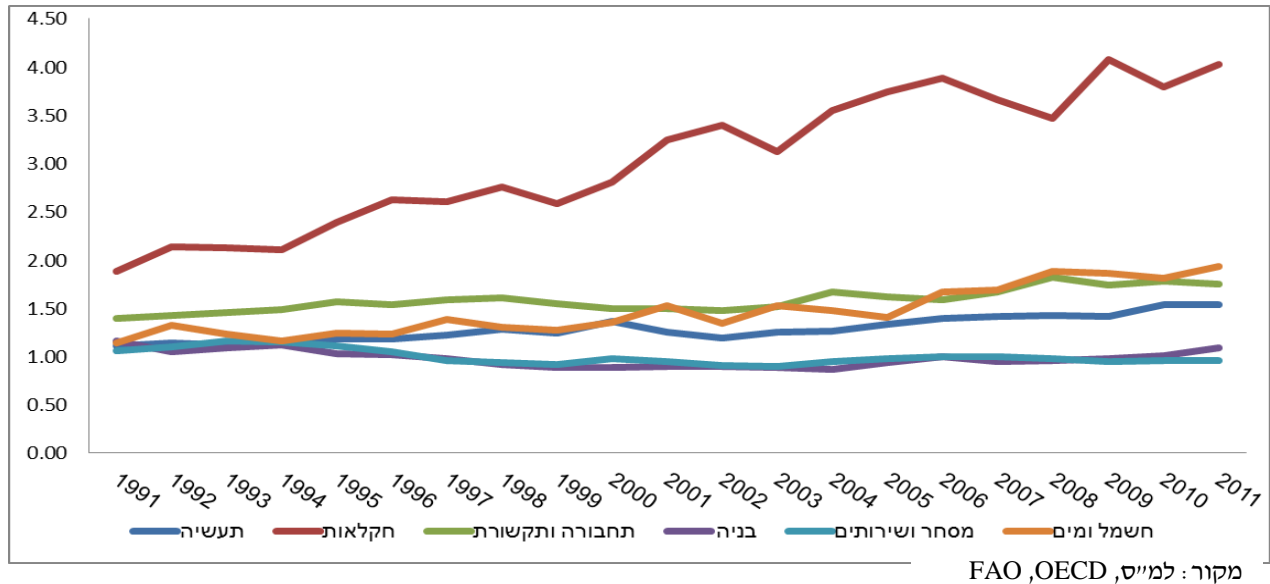
תרשים מספר 3 - צריכת מוצרי מזון שנתית לנפש לשנת 2011¹ בק"ג

¹ מקור הנתונים - OECDdatabase 2012 - עבור גבינות, מוצרי חלב טריים, בשר בקר ועוף
מקור הנתונים - FAOstat - עבור נתוני פירות וירקות ארה"ב והאיחוד האירופי (הנתונים העדכניים ביותר הם לשנת 2009)
מקור הנתונים - ישראל פירות וירקות, למ"ס, שנתון סטטיסטי לישראל 2012 אספקת מזון וערכי תזונה, מאזן אספקת מזון 2010

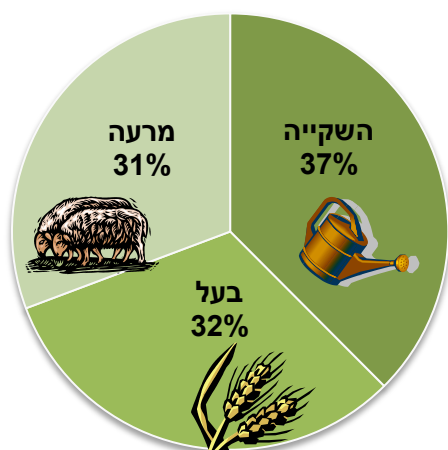
ענף החקלאות מתאפיין בשיעורי פריון גבוהים משמעותית מענפי כלכלה אחרים במשק (ראה תרשים מס' 4).

תרשים מספר 4 - הפריון בחקלאות ובענפי משק נבחרים (מדד 1=1980)

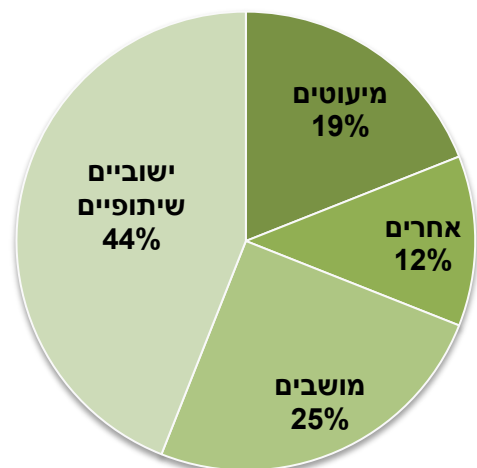

כ-4.2 מיליון דונם הם קרקע חקלאית ראויה לעיבוד, כ-70% מהשטחים מעובדים על ידי יישובים חקלאיים (ראה תרשים מס' 5) ו-37% מסך השטח – מושקה (ראה תרשים מס' 6)

תרשים מספר 6 – התפלגות סוגי הקרקע (אלפי דונם) לפי סוג העיבוד

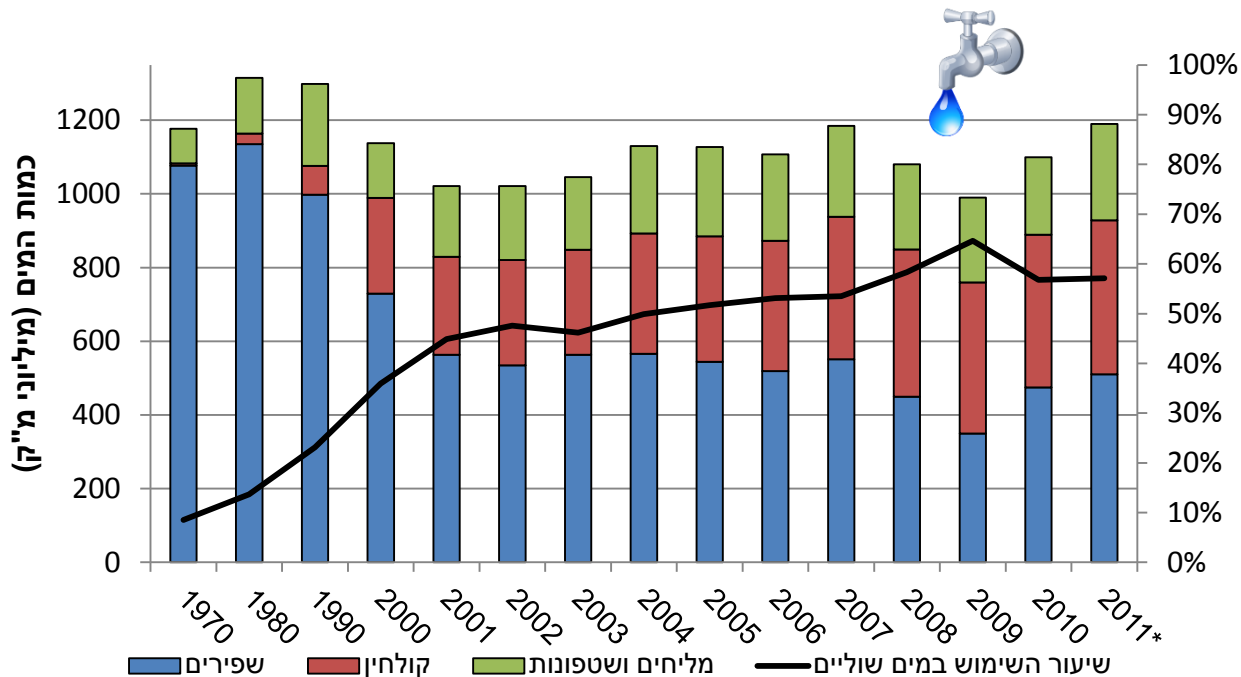
תרשים מספר 5 - שטח מעובד (ללא מרעה) בהתפלגות לפי סוג ההתיישבות

סך הקרקע החקלאי: כ 4.2 מיליון דונם

קרקע חקלאית לעיבוד בישראל כ 1/2 דונם לנפש, לעומת 3.8 דונם באיחוד האירופי

תרשים מספר 7 - השימוש במים לחקלאות לפי סוגי מים (1970-2011)

מקור: רשות המים ומשרד החקלאות 2012
*נתוני 2011 - נתוני הקצאות ולא נתוני שימושים

ישראל היא המדינה היעילה בעולם בתחום השימוש במים

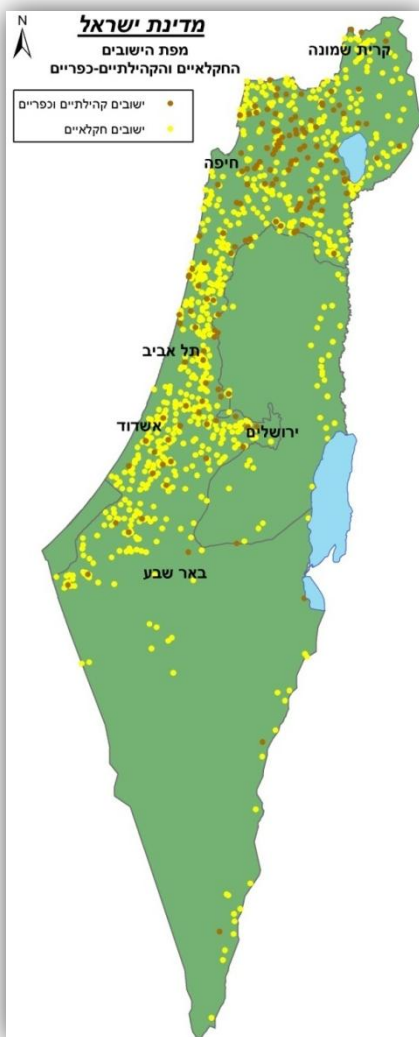
מים לחקלאות - 200 קוב לדונם מעובד, 40% שפירים ו 60% שוליים

לשכת המנהל הכללי
Office of the Director-General

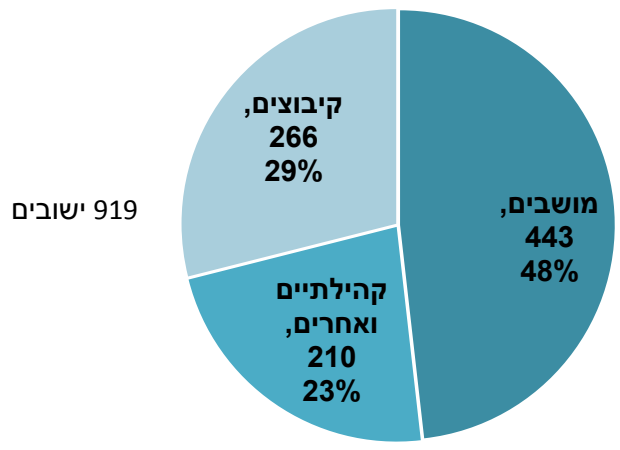
2. חקלאות מיישבת

ההתיישבות הכפרית פרוסה במרחבי מדינת ישראל על כל גווניה וצורתיה, קיבוץ, מושב עובדים, מושב שיתופי, ישוב קהילתי או ישוב כפרי אחר. כ- 70% מן הישובים הכפריים נמצאים בפריפריה (ראה איור מספר 1). ההתיישבות יצרה ערכים ומאפיינים של מורשת, היסטוריה, נוף וערכים בין אדם לאדמתו. החקלאות תורמת לשמירת השטחים הפתוחים, טיפוח סביבה, טבע ונוף.
כיום במדינת ישראל 919 ישובים חקלאיים, מתוכם קיימים 443 מושבים המהווים 48% מסך ההתיישבות החקלאית ו- 266 קיבוצים המהווים 29% מסך הישובים החקלאיים. (ראה תרשים מספר 8). במושבים חיים 295 אלף תושבים, לעומדת 150 אלף תושבים אשר מתגוררים בקיבוצים (ראה תרשים מספר 9)

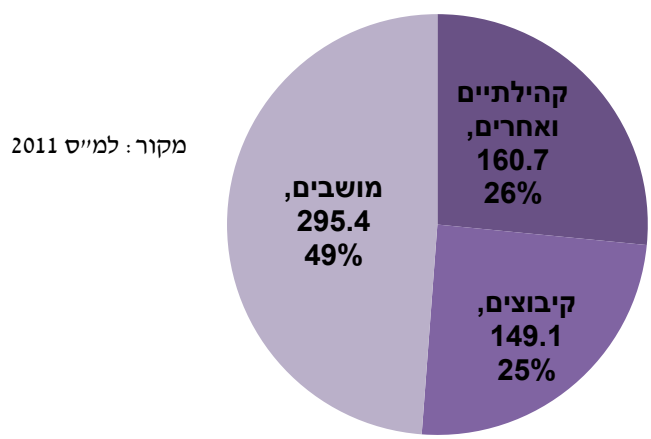
איור מספר 1 – מפת הישובים החקלאיים והקהילתיים - כפריים

תרשים מספר 8 - מספר ישובים חקלאיים

תרשים מספר 9 - תושבי ישובים קהילתיים (באלפים)

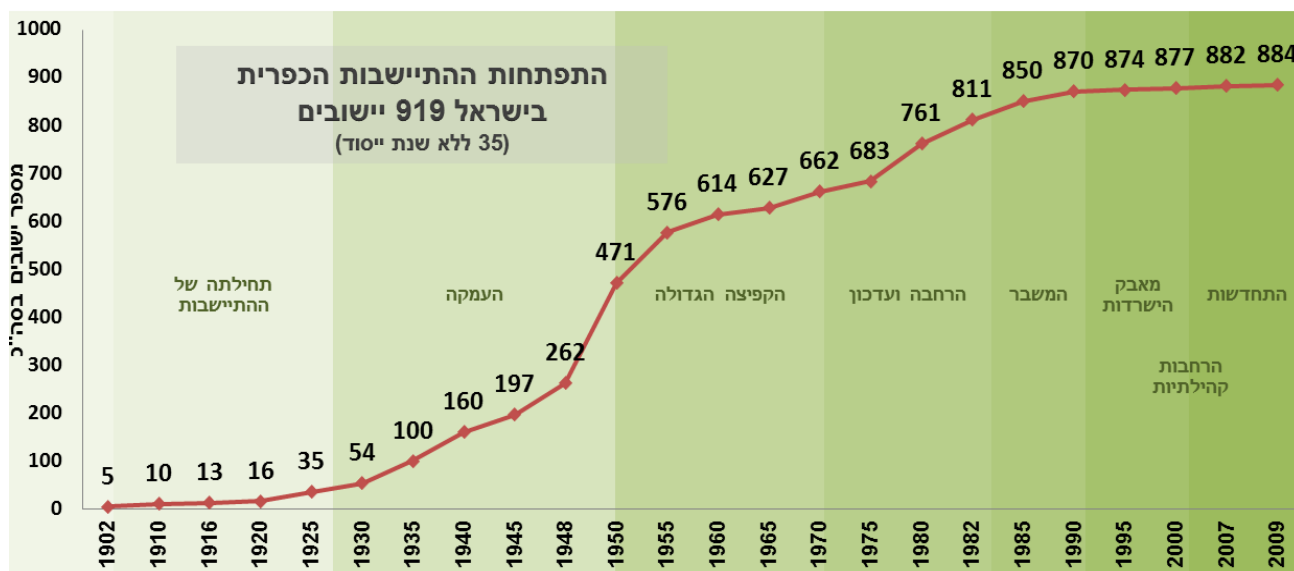
8% מתושבי המדינה מתגוררים בהתיישבות הכפרית, כ- 70% מתוכם בפריפריה.

לשכת המנהל הכללי
Office of the Director-General

בשנות ה-80 החקלאות עברה משבר חמור בתולדותיה, האינפלציה הזוהרת יצרה משבר כלכלי פיננסי שבעקבותיו הערבות ההדדית פורקה והמערכת האירגונית התמוטטה. תנאי הסחר הורעו וכתוצאה מכך קטן מספר החקלאים הפעילים ונוצרה דעיכה דמוגרפית ובעיות תעסוקה. הצמיחה המחודשת של החקלאות התרחשה בשנות ה-2000, בשנים אלו נוצרה בנייה מחודשת של התשתית הכלכלית, ההרחבה הקהילתית אפשרה צמיחה דמוגרפית וגיוון תעסוקה, החינוך הקהילה והשירותים החלו משגשגים וכתוצאה מכך הממשק עם הסביבה השתפר, השימוש במים יועל ונוצרה תרומה חיובית לפנאי ולנופש. ניתן לומר כי ההרחבה הקהילתית הביאה רווח והצלה ליישובים בהיבט דמוגרפי ושימשה במקרים רבים כלי להחזר חובות כספיים.

התמורות והשינויים שחלו בחקלאות ובכפר בישראל מוצגים בתרשים הבא:

תרשים מספר 10 - התפתחות ההתיישבות הכפרית בישראל

3. חקלאות מקיימת

כיום מתקבלות החלטות רבות אשר עוסקות בפעולות לקידום חקלאות בת קיימא:

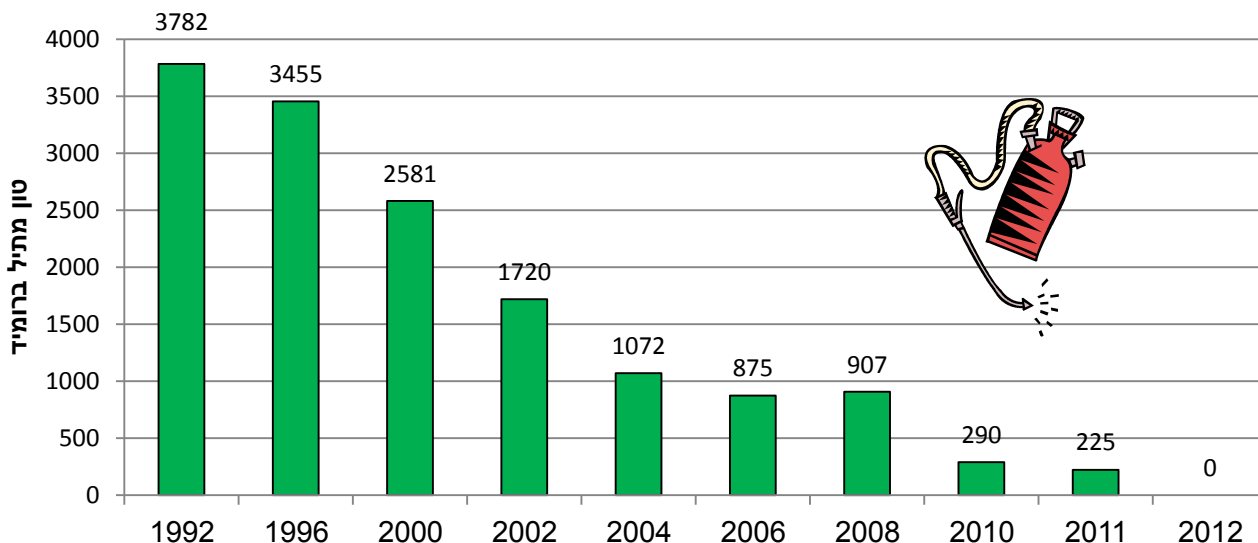
- התאמת ממשקי גידול לסביבה (הרפורמה ברפת, רפורמות בענפי ההטלה, המדגה, המפטמות ועוד).
- סיוע לפיתוח חקלאות מקיימת לשם קליטת חקלאים חדשים במסגרת חוק עידוד השקעות הון.
- הפחתת השימוש בחומרי הדברה ומעבר לשיטות ידידותיות לסביבה.
- ייעול השימוש במים ועידוד המעבר לשימוש בקולחין.
- עידוד עיבוד משמר קרקע וגידולים בשטח פתוח.
- פיתוח ממשקי רעייה לשימור הקרקע ומניעת שריפות.
- עידוד גידולי בעל ידי ביטוח הכנסה.
- הגדלת מעורבות המדינה במימון תכניות ביטוח חקלאי

לשכת המנהל הכללי
Office of the Director-General

החקלאות הפכה לקולט מרכזי של הקולחין בישראל וכיום שיעור השימוש במים שוליים עומד על 60% (ראה תרשים מס' 7 לעיל).

חקלאות ישראל ממשיכה בצמצום השימוש בחומרי הדברה והעוברת לטכניקת הדברה ידידותיות לסביבה כהדברה ביולוגית, דוגמה לכך הינו הצמצום הדרמטי אשר חל בשימוש במתיל ברומיד (ראה תרשים מספר 11)

תרשים מספר 11 – התפתחות השימוש במתיל ברומיד

כיום בשנת 2012 לאחר תקופת הסתגלות כבר לא משתמשים במתיל ברומיד ומתבצע מעבר לשיטות אחרות, אשר ידידותיות לסביבה.

הרכב התמיכה בחקלאות נקבע בדרך כלל על פי המדיניות המונהגת בכל מדינה ומשתנה ממדינה למדינה. מדדי התמיכה בחקלאות פותחו ע"י ה-OECD² על מנת ליצור יכולת השוואה בין המדינות השונות. המדינות החברות בארגון מעבירות לארגון נתונים ובאמצעותם יוצר הארגון בסיס השוואתי אחיד והנתונים יוצאים לאור ומוצגים באופן חופשי ברשת.

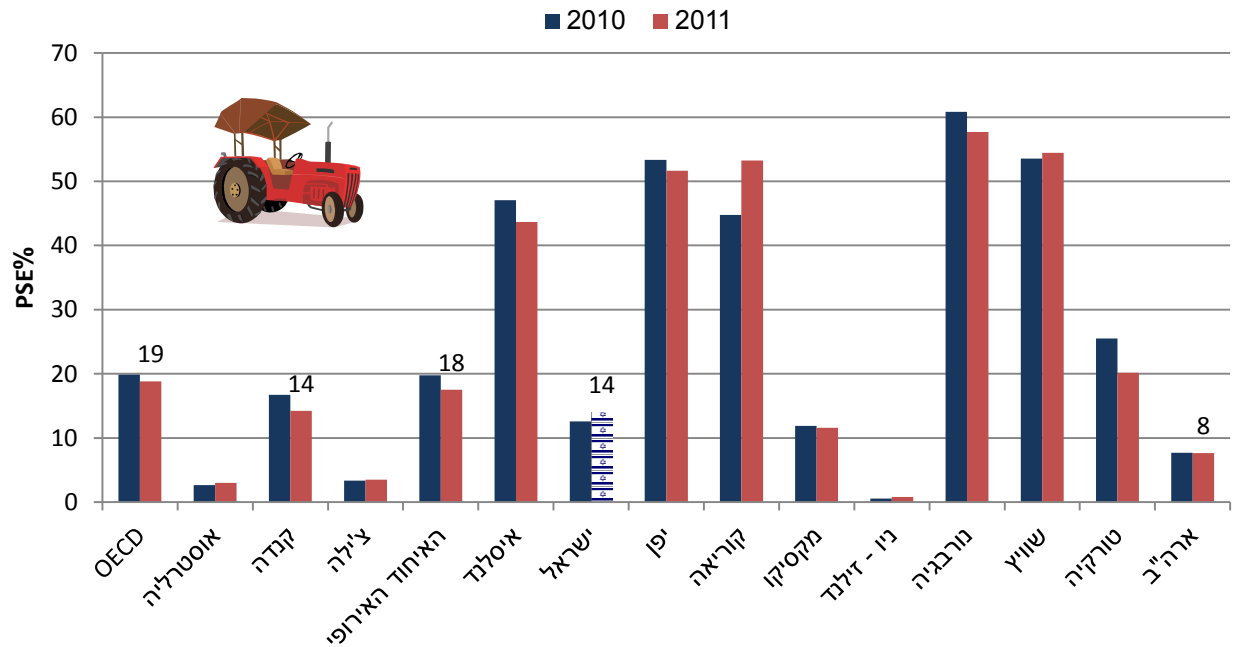
ה-PSE הינו סך אומדן התמיכה ליצרן- מודד את הערך הכספי של העברות מצרכנים ומשלמי מיסים- ליצרנים חקלאים, הנובעים מאמצעי מדיניות תמיכה בחקלאות, ללא קשר לאופי האמצעים, מטרתם או השפעתם על הייצור החקלאי והכנסת החקלאים. מדד זה כולל העברות פיסקאליות והעברות שאינן פיסקאליות: תמיכה במחירי שוק, תשלומים תקציביים כגון תשלומים המבוססים על התפוקה, על השימוש בתשומות, שטחי גידול, מס' בעלי חיים תקבולים וקריטריונים נוספים שאינם קשורים לסחורות).

אחוז ה-PSE הינו המדד המקובל ביותר להשוואת התמיכות בין המדינות והוא נקבע כהעברות PSE בחלוקה בערך תקבולי החווה (gross farm receipts).

²OECD - The Organization for Economic Co-operation and Development, לשיתוף פעולה ולפיתוח כלכלי.

לשכת המנהל הכללי
Office of the Director-General

תרשים מספר 12 - PSE במדינות נבחרות החברות ב - OECD - תמיכה ממשלתית ביחס לתוצר החקלאי

מקור: OECD 2012

אחוז ה - PSE (תמיכה ממשלתית ביחס לתוצר החקלאי) של ישראל נמוך בהשוואה לממוצע מדינות ה - OECD ועומד על 14%.

לשכת המנהל הכללי
Office of the Director-General

1.2.3. מדיניות חקלאית בישראל

מדיניות החקלאות בישראל חייבת להיות חלק אינטגרלי מתפיסת עתידה של מדינת ישראל והשתלבותה במגמות הגלובליות, תוך התחשבות במיקומו הגיאוגרפי-פוליטי במזרח התיכון.

להלן מספר נקודות מתוך דוח ארגון ה-OECD³ על המדיניות החקלאית בישראל:

- מאז 1995, ישראל צמצמה את התמיכות בחקלאות לרמה נמוכה יותר מממוצע ה-OECD (ראה תרשים מספר 2). הפחתה זו מונעת בחלקה על ידי התקדמות במדיניות של רפורמות פנים ושל צמצום הגנה מכסית הנובעת מהסכמים לליברליזציה בסחר בין מדינות. עם זאת, מחירים גבוהים יותר בשווקים העולמיים בשנים האחרונות תרמו גם הם לירידה בחשיבות היחסית של חלק מהתמיכות.
- הרכב התמיכה בחקלאות נקבע בדרך כלל על פי המדיניות המונהגת בכל מדינה ומשתנה ממדינה למדינה. מדדי התמיכה בחקלאות פותחו ע"י ה-OECD על מנת ליצור יכולת השוואה בין המדינות השונות.
- בעוד רמת התמיכה בחקלאות המשיכה להצטמצם, ההרכב שלה נשאר מעוות סחר וייצור. מצב זה משקף בעיקר את המשך ההגנה הגבוהה עבור סחורות חקלאיות הדוחפות את המחירים המקומיים מעל לרמות בינלאומיות ותמיכה יחסית גבוהה בתשומות חקלאיות.
- רמת תמיכה, ברכיב תמיכה במחיר השוק, מתאפיינת בתנודתיות חזקה במיוחד במחירים המקומיים של סחורות בפיקוח הממשלה ופחות מהתפתחויות של שוק חופשי. לכן, ההתאמה שלהם למחירי השוק בעולם מאוחרת יחסית או שעובדת בכיוון ההפוך.
- יש מגוון רחב של אפשרויות לרפורמות במדיניות בכדי לשפר את היעילות של הסקטור החקלאי בישראל והתחרותיות הבינלאומית שלה כל זאת בעלויות נמוכות יותר למשלמי המסים והצרכנים. בנוסף לרפורמות מבניות, כגון צמצום הנטל המנהלי על עסקאות בשוק האדמות החקלאיות, ישראל יכולה לצמצם ולפשט את תעריפי היבוא על מוצרים חקלאיים וכן לנקוט בצעדים נוספים להקלה על התכנון והייצור של מערכות במגזר בעלי חיים.
- הביצועים הסביבתיים של החקלאות היו מעורבים וניתן לשפר אותם יותר, בפרט בתחום יעילות השימוש במים. מבחינה זו, ההסכם בין הממשלה לחקלאים בשנת 2006 להעלאת מחירי המים עד לכיסוי עלויות הייצור של המים עד שנת 2015, הוא בעל חשיבות רבה.
- אחוז התמיכה ביחס לתפוקה חקלאית הגולמית (PSE) ירד מ-20% בשנים 95-97 ל-11% בשנת 2010 וה-TSE (אחוז התמיכה שכוללת גם את התמיכות לצרכני תוצרת מזון טרי ומעובד מסך התל"ג) ירד משיעור של 0.87% ל-0.41%. הדו"ח מציין ששעורי תמיכה אלו נמוכים משעורי התמיכה הממוצעת במדינות ה-OECD (18% לשנת 2010) ונמוכים משעור התמיכה הממוצע במדינות האיחוד האירופי, (20%) אך גבוהים משמעותית מאלו בארה"ב (7%).
- הדו"ח מציין שרובה של התמיכה בחקלאות נובעת מהגנה מכסית גבוהה שהיא בין הכלים המעוותים ביותר את שיקולי הכדאיות בבחירת הייצור החקלאי. בנוסף מציין הדוח שכמעט מחצית מן התמיכה התקציבית בחקלאים נובע מתמיכות בגורמי ייצור, משתנים וקבועים, הידועים כבעלת השפעה פחותה על הכנסת החקלאי. התמיכות הניתנות לחקלאות נובעות מהעברות תקציביות ומתמיכות נוספות במחירי השוק שאינן תקציביות, כלומר - התמיכה במחירי השוק מבטאת את היחס בין המחיר העולמי למחיר המקומי, בהכפלת הכמויות הנצרכות. סך ההעברות התקציביות לשנת 2011 הוערך ב-1,337 מיליון ₪ וכלל תמיכות שונות כגון: חוק הגליל, מענקי השקעות, פיצוי על קיצוץ במכסות מים, נחקר ופיתוח, תשתיות, שירותי פיקוח, אחזקת מלאי חירום ציבורי ועוד. ההעברות התקציביות מהוות 30% מסך התמיכות לחקלאות.
- הדוח מציין בביקורת את המעורבות הרגולטורית והתקציבית הגבוהה המאפיינת את ענפי בעלי החיים ובמיוחד ענף הרפת ושלוחת ההטלה.

3 OECD - The Organization for Economic Co-operation and Development, לשייתוף פעולה ולפיתוח כלכלי.

לשכת המנהל הכללי
Office of the Director-General

1.2.4 גלובליזציה ומשמעותה למדיניות החקלאות בישראל

למרות שישראל אינה "שחקן ראשי" בתהליך הגלובליזציה, ישראל היא חלק חשוב מהתהליך עצמו. ישראל חברה בארגונים ובאמנות בינלאומיות המשפיעים על החלטות ומדיניות הן בנושאי פנים והן בנושאי סחר בינלאומי. ישראל חברה בארגון הסחר העולמי (WTO) ולפני כשנתיים הצטרפה לארגון ה-OECD. כמו כן ישראל חתומה על מספר הולך וגדל של הסכמי סחר בילטרליים. חברותנו בארגונים אלו מעבר להכרה בחשיבות, דורשת מאתנו התאמות והתחייבויות שלהן השפעה על קביעת המדיניות החקלאית. הסוגיות המרכזיות:

1. מעבר לתמיכות "ירוקות" על פי הגדרות ארגון הסחר העולמי (תמיכות אשר מעוותות פחות את הסחר) והפחתת מכסים.
2. הגדלת פריון הענף תוך שימוש בכלים של צמיחה ירוקה.
3. הפחתת המעורבות הרגולטורית והתקציבית בענפי בעלי החיים.

מדוח ה-OECD על חקלאות ישראל

מדינת ישראל הצליחה ליישם את מטרות המדיניות העיקרית שלה בדבר פריסה התיישבותית ושעור אספקה עצמית גבוה באופן מיטבי.

מדינת ישראל הגבירה בצורה משמעותית את המודעות והצורך בטיפול בכל ההיבטים הסביבתיים הנוגעים ליצור החקלאי.

ישראל היא מובילה עולמית בהיבטים רבים של הטכנולוגיה החקלאית, בייחוד כאלו הקשורים לחקלאות בתנאי אקלים צחיח.

ההצלחה העתידית של החקלאות הישראלית תישען בעיקר על רמות גבוהות של מחקר ופיתוח ושירותי הדרכה מבוססים.

לשכת המנהל הכללי
Office of the Director-General

1.3 סיכום שנת העבודה 2011-2012

1.3.1 פעילויות מרכזיות בשנת העבודה הקודמת

• מוקד העשייה של משרד החקלאות ופיתוח הכפר הופנה אל עבר הסביבה החקלאית והמרחב הכפרי, מתוך מגמה מוכוונת לייצר בישראל **חקלאות בת קיימא לאדם ולסביבה**. בתחום החקלאות הוצאו אל הפועל יוזמות חקיקה חדשות אשר מטרתן, בין היתר, לשפר ולחזק את **איכות ובטיחות המזון הטרי המוגש לצרכן הישראלי**. במסגרת זו גובשו שני חוקים מרכזיים:

1. **החוק לפיקוח על ייצור הצמח ושיווקו** – אשר מטרתו לפקח על תוצרת צמחית טרייה למאכל, לאורך כל שרשרת הייצור והשיווק, ולהביא לצרכן הישראלי תוצרת מפקחת ללא חשש של שאריות חומרי הדברה, חיידקים או נגעים אחרים העשויים להזיק. כמו כן, על פי החוק יקבעו דרישות סימון ותקני איכות לתוצרת המשווקת (החוק אושר וכעת עוסקים בהתקנת התקנות).

2. **החוק לפיקוח על מספוא** – מטרתו של החוק לשנות את הדגשים בדרישות מהמספוא והפיקוח על המזון הניתן לבע"ח חיים, על מנת להבטיח את בטיחות הציבור הצורך מזונות מן החי ואת בריאות החיות (החוק אושר וכעת עוסקים בהתקנת התקנות).

• בד בבד, חיזק משרד החקלאות ופיתוח הכפר את תמיכתו בחקלאים העושים שימוש בשיטות **הדברה המפחיתות את השימוש בחומרי הדברה כימיים**, זאת לצד **הרחבת הביטוח החקלאי** למגוון נוסף של סיכונים. פעולות אלו, כמו גם פעולות תמיכה אחרות, מאפשרות לחקלאי הישראלי להתמודד על השינויים בדרישות הצרכן, ומאפשרות שמירה על רמת מחירים סבירה בשוק המקומי.

לאחר התפרצות גדולה במיוחד של מחלת ניוקאסל בעופות, שבגינה נאלצו השירותים הווטרינריים להשמיד להקות רבות של עופות בתקציבים של עשרות מליוני שקלים, הוחלט בשיתוף משרד האוצר לקדם תכנית ביטוחית חלופית לנושא, שכפופה לתיקון חקיקה שנמצא בהליך מתקדם בכנסת.

• בתחום פיתוח הכפר, החל המשרד להוציא אל הפועל את **תכנית הממשלה לשדרוג התשתיות במרחב הכפרי**. במסגרת התוכנית אושרו בשנים 2010 - 2012 מענקים בסך 200 מיליון ₪ לכ- 80 ישובים (ובהם 4 ישובי הכרמל שנפגעו בשריפה). התמיכות מיועדות לשדרוג תשתיות היישובים - כבישים, מדרכות, תאורה, שטחי ציבור ותשתיות נלוות כגון מערכות חשמל ראשיות, ביוב ומים, על מנת לתרום לחזות הישוב, למשוך אוכלוסייה חדשה ולצמצם פערים בין החלק הוותיק לחלק המתחדש.

• **הוועדה לבחינת המדיניות הקרקעית בקרקע חקלאית הנכללת בגדר מקרקעי ישראל (רוטקופף)** - הוועדה מונתה בעקבות החלטת ממשלה 2325 ונועדה להגיש לממשלה המלצות בנוגע למדיניות קרקעית לניהול הקרקע החקלאית הנכללת בגדר מקרקעי ישראל. הוועדה פועלת מחודש נובמבר שנת 2010 ובוחנת את המדיניות הקרקעית במטרה להתאימה למציאות בת זמננו בשים לב לעקרונות פיתוח בר קיימא בנושאים הבאים:

- בחינת מכסות הקרקע לעיבוד חקלאי
- המדיניות הרצויה בעניין מעמד החקלאים והמתיישבים בקרקע החקלאית, באופן שיביא לצמצום החיכוך עם רשות מקרקעי ישראל
- הקשר בין הקצאת הקרקע למגורים ביישובים חקלאיים ובין הקצאת הקרקע החקלאית במסגרת משטר הנחלות
- שיעור אופטימלי של דמי החכירה לנחלה חקלאית
- זכות ייזום של המחזיק בנחלה או בשטח המשבצת, באשר לנחלתו או באשר לשטח המשבצת, שלא במסגרת שנוי ייעוד שנוצר עקב דרישה להשבת קרקע
- יכולת המינוף של קרקע חקלאית כבטוחה לקבלת אשראי בנקאי לפיתוח החקלאות.

לשכת המנהל הכללי
Office of the Director-General

הוועדה ערכה שימועים לכל בעלי העניין (חברי מושבים, קיבוצים, אנשי הקשת המזרחית, ועוד), סיורים בנחלות בכל איזורי הארץ ובחנה הצעות שונות בנוגע לסעיפי מינויה. משרד החקלאות הציע מדיניות קרקעית עדכנית הן למושב והן לקיבוץ אולם הוועדה לא התכנסה כבר מספר חודשים ולא הצביע על הצעות אלו.

- בשנת 2011 התעוררה מחאה צרכנית נרחבת אשר הביאה את הממשלה ואת משרד החקלאות ופיתוח הכפר בתוכה לחשיבה מחודשת לגבי מחירי המזון וסוגיית הפיקוח על המחירים. בקיץ 2011 הוקמה ועדה בין-משרדית בראשות מנכ"ל משרד התמי"ת (להלן ועדת קדמי) אשר בחנה את כל שרשרת הערך בתעשיית המזון. המלצות הוועדה גובשו להחלטת ממשלה אשר יישומה החל ב- 2012 אך עדיין לא הושלם. בין היתר הומלץ על הגברת התחרות במקטע רשתות השיווק, הגברת אספקת המידע לצרכן בנושא מחירי תוצרת, הפחתת רגולציה ומכסים על יבוא ועוד. בנוגע לענף החלב אשר היווה את נקודת תחילת המחאה בקמפיין הצרכני נגד מחירי הקוטג' הוקם צוות משנה נפרד אשר המלצותיו לא אומצו במלואן על ידי הממשלה והיוו סלע מחלוקת בין המשרדים לחקלאים. בשנת 2012 החל מנכ"ל רה"מ בשיתוף מועצת החלב, החקלאים והמשרדים בהליך מחודש בניסיון להגיע להחלטות לגבי התייעלות בענף החלב אשר התגבשו בסופו של דבר להסכם שאושר בהחלטת ממשלה (להלן מתווה לוקר). במסגרת ההסכמות הוחלט על תכנית התייעלות רב שנתית בענף שעומדת בקנה אחד עם עקרונות חוק החלב תוך שינויים קטנים הנדרשים בחוק לצורך יישומו, בעיקר בהיבטי גודל יחידת המשק המשפחתי והפחתת מחיר מיוחדת (6.8 אג' לליטר+ פיריון נורמטיבי של 2% למשך 4 שנים) ומנגד מענקים ליצרנים פורשים. במקביל הוחלט על מיתון תהליך הפחתת המכסים על גבינות. תהליך תיקון החוק החל אך עדיין לא הסתיים וצפוי לעלות שוב על סדר יומה של הממשלה החדשה.

- בשנת 2012, לאחר עבודת חקר על תכניות דומות באירופה בנושא קידום צריכה בריאה וחלוקת פרי וירק בבתי ספר, הוחלט לבצע תכנית פיילוט בישראל בשיתוף עם משרד החינוך והבריאות ומועצת הצמחים. הפיילוט יערך בשני ישובים חולון וטורעאן ותצא לפועל עם סיום ההתקשרות עם הספקים בחודש הקרוב.

- ועדת קנדל** - בשנים האחרונות הולכים ומחריפים האתגרים הגלובליים הכרוכים באספקת מזון בר-קיימא בכמויות גדולות והולכות, לאוכלוסייה צומחת ובעלת משאבים רבים יותר. **לאור היכולות הישראליות המוכחות, הפוטנציאל הגלובלי הגובר והחשיבות בראייה משקית כוללת של התחום, מונתה ע"י שר החקלאות בברכת ראש הממשלה ועדה בין משרדית לבחינת האפשרויות למינוף המו"פ החקלאי בישראל לתעשייה גלובלית.** הוועדה בחנה את התחום לאור שלוש מטרות: פיתוח תחום הטכנולוגיה החקלאית למנוע צמיחה כלכלי נוסף המבוסס על תעשייה עתירת ידע, קידום המעמד הבינלאומי של ישראל באמצעות התרומה למאמצים העולמיים בתחום גידול המזון בר הקיימא ופיתוח יתרון תחרותי נוסף למגזר החקלאי בישראל.

הוועדה מצאה כי קיים פוטנציאל רב בשימוש בידע וביכולות אשר פותחו בישראל לצרכים מקומיים והתאמתם לביקוש העולמי, תוך מעורבות גדולה יותר של הסקטור העסקי בתהליך הפיתוח. מימוש הפוטנציאל מחייב התמודדות עם מספר חסמים מרכזיים ועם שיפור והתאמת המערכת התומכת לתפוקות הנדרשות, ביניהם:

1. חוסר מיקוד ופעולה משותפת של גורמי המחקר אל מול האתגרים הגלובליים.
2. חסמים ארגוניים המקשים על יכולתו של מינהל המחקר להוות תשתית פיתוח לסקטור העסקי, ולהתאים את המחקר בו לסטנדרטים העולמיים.
3. היעדר תשתית יזמית ומימון המאפשרים התפתחות מהירה של חברות צעירות בתחום.
4. צורך בתיאום בין משרדי התמי"ת לחקלאות בפיתוח ועידוד חברות ומחקרים בתחומי הטכנולוגיה החקלאית.
5. קשיים לחברות ישראליות בחדירה לשווקים גלובליים.

על מנת להתמודד עם חסמים אלו המליצה הוועדה על תכנית רב שנתית לחיזוק המו"פ החקלאי הרלוונטי לאתגרים הגלובליים. התכנית, בהיקף תקציבי של 310 מל"ש"ח על פני 7 שנים כוללת הפעלת מוקדי ידע מחקריים, צמצום חסמים ארגוניים במינהל המחקר החקלאי, תמרוץ וחיזוק מרכזי מו"פ

לשכת המנהל הכללי
Office of the Director-General

אזוריים, הרחבת קרן התמיכה למו"פ עסקי בחקלאות, חשיפה בינלאומית של הידע הישראלי בתחומי החקלאות ומינוי ועדת היגוי בין משרדית ומנהל תכנית, אשר יהיו אחראים להערכה מתמדת של התקדמות התחום לאור היעדים, התאמת התכנית להתפתחויות, וייזום פעולות להרחבת התיאום בין השחקנים השונים תוך ביסוס התחום במישור המקומי והבינלאומי.

התכנית כוללת התאמות תקציביות רבות ושיתוף פעולה מצד משרד האוצר, משרד החקלאות, משרד התמ"ת ומשרד החוץ. לאור זאת, יעלה הרכיב התקציבי של התכנית לדיון במסגרת דיוני תקציב וסדרי עדיפויות לשנת 2013. במקביל, לחל פעילות ממשלתית להסרת החסמים ולשיפור הפעילות הקיימת תחל באופן מיידע על מנת למצות את השפעת התכנית הכוללת.

בהתאם להמלצות הוועדה: נציב שירות המדינה מינה צוות מקצועי הפועל להסרת חסמים ביכולת מינהל המחקר להעסיק כ"א המתאים לצרכיו והחשבת הכללית במשרד האוצר מינתה צוות מקצועי להסדרת היקף התמלוגים להם זכאים חוקרי מינהל המחקר החקלאי כתוצאה מפירות מסחור הידע שפיתחו, ואת צמצום תהליכי האיטור הנדרשים למסחור זה.

1.3.2. תוכניות המשך משנים קודמות

- **פיתוח וחיזוק הפריפריה החקלאית** - באוקטובר 2010 התקבלה החלטת ממשלה שמטרתה לקדם, לחזק ולפתח את החקלאות וההתיישבות בפריפריה. במסגרת החלטה זו הוטל על מנכ"ל משרד החקלאות ופיתוח הכפר והממונה על התקציבים במשרד האוצר להכין, תכנית לקליטת משפחות חדשות בפריפריה אשר תעסוקנה בחקלאות. במסגרת התוכנית תוכשר קרקע לחקלאות עבור נחלות חדשות בפריפריה ויינתנו מענקים לגורמי ייצור נקלטים החדשים אשר יאפשרו עיסוק בחקלאות ובתחומים משלימים מתחום הכפר. החלק הביצועי של התוכנית, שהוכנה במנהלת ההשקעות, עבר בהחלטת ממשלה נוספת ב-16/01/2012 שתקצה את התוכנית ב-70 מיליון ₪. בשנת 2012 הקצתה מנהלת ההשקעות סך של 14 מיליון ₪ להכשרות קרקע בפריפריה, לתמיכות בגורמי ייצור של נקלטים חדשים ולהשקעות בגורמי ייצור במגזר המיעוטים.
- בשנת 2013, יוקצה סכום דומה לפיתוח וחיזוק הפריפריה החקלאית.
- **תקציבי השקעות למגזר המיעוטים** - בשנת 2012, בעקבות מדיניות המשרד, ישנה עלייה משמעותית, בתקציבים שמיועדים לפיתוח החקלאות במגזר המיעוטים. בשנה הנוכחית, תוקצה פעילות זו בסכום של כ-12 מיליון ₪.
- **שיקום דרכים** - שיקום דרכים חקלאיות במגזר המיעוטים, הינו בעל חשיבות גבוהה מאד לחקלאות במגזר, וזאת מאחר והשטחים החקלאים בישובים השונים, לרוב אינם צמודים וקרובים למקום מגוריו של החקלאי ודרכי הגישה מהווים מחסום משמעותי בפיתוח החקלאות במגזר.
- **הוצאת דירים** - משרד החקלאות מקדם ומעודד מהלך של העתקת מבני בעלי החיים ממרכזי היישובים במגזר המיעוטים אל מחוץ לתחומי האזורים המיושבים.
- **ביטוח חקלאי** - ממשלת ישראל באמצעות משרד החקלאות ומשרד האוצר תומכת בחקלאים במסגרות שונות של ביטוח נזקי טבע ורואה חשיבות לאומית בהשתתפות הממשלה בחלק מהסיכון שקיים בגידולים חקלאיים - תמיכה בחקלאים באמצעות ביטוח נחשבת לתמיכה ירוקה שלא מעוותת את הסחר ועל כן מותרות ע"פ הסכמים אלו. ביטוח נזקי טבע, ביטוח רב סיכוני וביטוח הכנסה הינם הפתרונות האופטימליים למכלול רב של נזקים ואובדן יבולים. תוכניות ביטוח אלו מקיפות חלק ניכר מהסיכונים הקיימים בחקלאות ישראל (למעט נזקי תשתית) – והפעלתם מאפשרת לחקלאים ולממשלה לתפקד בתנאי שוק של ודאות מלאה יותר.
- **רפורמה בהעסקת עובדים זרים בחקלאות ומיכון החקלאות הישראלית (2010 - 2015)** – במסגרת תכנית הפחתת העובדים הזרים ומיכון החקלאות בשנים אלו תוכננה השקעה של 625 מיליון שקלים בהטמעת מיכון בחקלאות (250 מיליון ₪ במונחי מענק). מטרת התכנית הייתה מימון ואקלום מיכון וציוד מיובא וכן פיתוח מיכון, כלים וציוד חדשני לחיסכון בכוח אדם בכל ענפי החקלאות, תוך מעבר לתמהיל ייצור עתיר ידע ומיכון והקטנת התלות בידים עובדות. לצד המענקים למעבר למיכון ולצד תמרוץ העסקת עובדים ישראלים, קובעת התכנית כי יוקצה תקציב של 30 מיליון ₪ למחקרים ולפיתוח טכנולוגיות חלופיות לידיים עובדות וכן 45 מיליון ₪ לתמרוץ עבור חקלאים להעסיק עובדים ישראלים, בתמורה למענק עבודה בגובה של 30,000 ₪ לעובד המתמיד בעבודה שלוש שנים. יעד התוכנית הוא קליטת 300 עובדים ישראלים נוספים בחקלאות מדי שנה. במטרה להבטיח את עתידה של החקלאות הישראלית, פועל המשרד להבטחת אמצעי הייצור המרכזיים. המהלך המרכזי בנושא זה היה חתימה על הסכם בין משרדי החקלאות, האוצר והחקלאים, הקובע מתווה

לשכת המנהל הכללי
Office of the Director-General

להורדת מספר העובדים הזרים בחקלאות. על פי ההסכם, יופחת מס' העובדים הזרים בחקלאות בהדרגה במהלך 5 השנים הבאות, מדי שנה ב- 1,500 עובדים, כך שבשנת 2015 יעמוד המספר על 18,900. לאור תהליך הפחתת העובדים המתמשך ולמרות ההשקעה המשמעותית במיכון (מתוך תקציב של 250 מלש"ח אושרו מענקים בסך 123 מלש"ח, שולמו עד כה 83 מלש"ח עד סוף שנת 2011), נצפה קושי גדול של החקלאים לעמוד בהקטנת העובדים הזרים המופחתת בהתאם לתכנית. קצב ההפחתה תוקן מספר פעמים אך עדיין מצוקת כוח האדם גבוהה מאד וגורמת לעיתים לאובדן יבול. בימים אלו נערך המשרד להקצאת העובדים לשנת 2013 בהתאם להחלטות הממשלה בנדון. המטרה הינה ליעל את העסקת העובדים הזרים ולהבטיח פעילות סדירה של החקלאות לטובת המשק ובפגיעה מינימאלית בהיצע העבודה לישראלים.

● **פיתוח הכפר** – כאמור, על פי החלטת ממשלה הוקצה תקציב משמעותי לפיתוח תשתיות ציבוריות בישובים כפריים ולטיפוח סביבתי, במטרה להביא להתחדשות המרחב הכפרי, חיזוקו ושגשוגו. תקציב המשרד המוקצה לפיתוח הכפר כולל מרכיבים מגוונים נוספים.

ההשקעה בפיתוח הכפרי נועדה לעודד יזמות בישובים הכפריים על ידי הקמת עסקים קטנים ופעילויות של תיירות חקלאית-כפרית, שיהוו מוקד משיכה לתיירות פנים, כל זאת בכדי לבסס תחומי תעסוקה נוספים לחקלאות עבור תושבי המגזר הכפרי ולקרב את הציבור הרחב לחקלאות. ההשקעה בפיתוח הכפר נועדה גם לסייע לקליטה של מתיישבים חדשים, בדגש על אזורי הפריפריה. הסיוע הניתן להכנת תכניות, לקידום ביצוע עוגנים לפיתוח הכפר, לתיירות כפרית חקלאית ולהדרכה וקורסים מופעל בתכנית רב שנתית מאז 2006.

● **התמודדות עם המחסור במים** -

(א) **יישום הסכם המים (2010-2017)** – בשנים האחרונות קידם המשרד את יישום הסכם המים הקובע את אספקת המים, את מחירם לשנים הבאות ואת התמורות שיקבלו החקלאים בגין הקיצוץ במים. ההסכם קובע מחיר יעד למים לחקלאות שמשקף את עלות ההפקה הממוצעת של כל סוגי המים לחקלאות (כולל הפקת מים מהתפלה). המחיר הממוצע למ"ק מים שפירים עומד כיום על כ- 2 ₪ לא כולל מע"מ.

מחיר היעד למים שפירים בהסכם = עלות הפקת המים לחקלאות + החלק היחסי של השימוש במים לחקלאות מהיקף ההתפלה. ההתייקרות: 11.8 אגורות לשנה, כל שנה, החל מ- 2010 עד 2016. תקציב: כ- 1.5 מיליארד ₪ בעשור הקרוב. מחיר היעד למי שפד"ן בהסכם 1 ₪ למ"ק. ההתייקרות: 3 אגורות לשנה בשנים 2010-2016. מחירי היעד של מים לחקלאות כפופים למידוד שנתי ויעלו בהתאם למדדים אלו. על פי החלטת מועצת רשות המים החל משנת 2013 יועלו תעריפי מי הקולחין בכ- 10 אגורות וזאת כחלק מתוכנית לייקור מי הקולחין לשנים הבאות (בשלב זה אושרה רק שנת 2013) כחלק מההחלטה כי צרכני מי הקולחין יממנו את עלות ההפקה הממוצעת של מים אלו.

(ב) **ייעול השימוש במים** - ייעול השימוש וחיסכון במים בחקלאות באמצעות מענקים להקטנת פחת בצנרת הולכה, להשקעות בציוד מתאים למחזור מים בבתי צמיחה, איסוף מי גשמים ומעבר לנטיעת זנים חסכניים במים. הגברת השימוש במים מושבים / שוליים לחקלאות, באמצעות פיתוח זנים המתאימים להשקיה במים מושבים / שוליים ומו"פ, בקרה ומעקב אחר שימוש במים מושבים / שוליים בגידולים חקלאיים.

תמורות ייקור המים ישמשו את החקלאים למימון השקעות בייעול וחיסכון במים והשקעות שונות בענפי החקלאות.

● **בשנת 2012 הועברו התחייבויות על ידי מנהלת השקעות בהיקף כולל כמפורט:**

נושא	התחייבויות מאושרות (מיליוני ₪)
תכנית הפיתוח	31.9
הסכם המים (2) (3)	132.0
מיכון חוסך כ"א	49.0
גידולים חדשים	1.3
תוכנית הפריפריה (הכשרות קרקע וגורמי יצור לנקלטים חדשים)	15.3
מפוני גוש קטיף	5.0
סה"כ	234.5

לשכת המנהל הכללי
Office of the Director-General

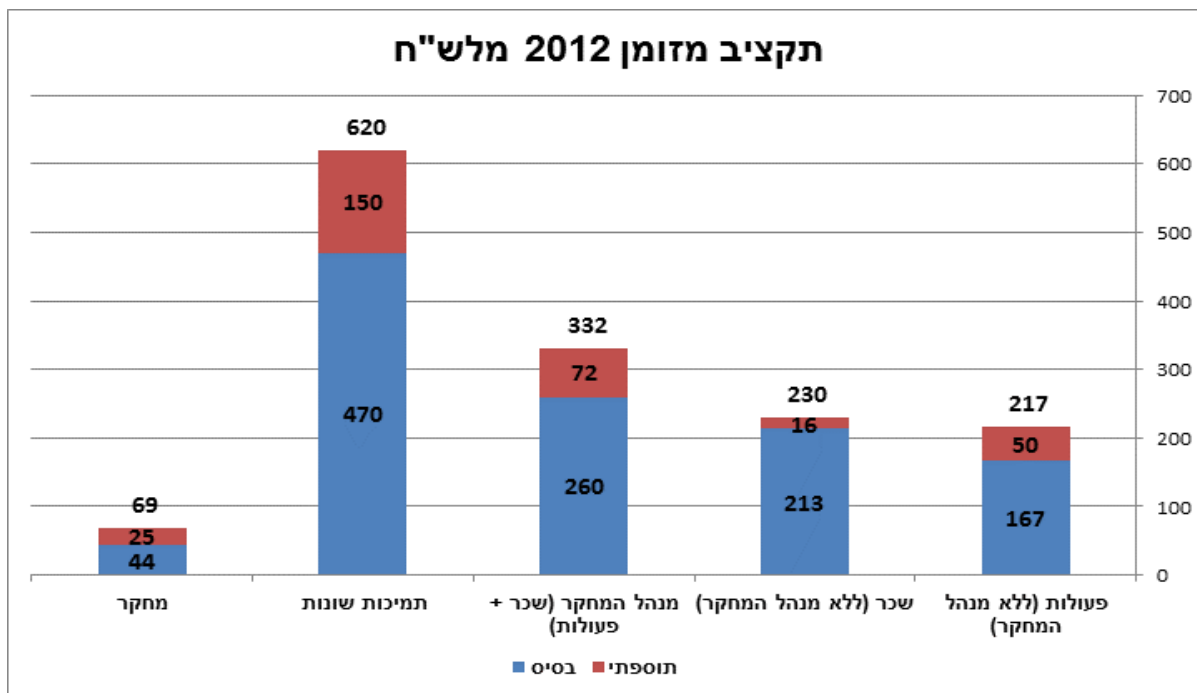
- **ייעול הייצור בענף ההטלה** – החלטת ממשלה 1855 תכנית ההתייעלות בענף ההטלה אשר אושרה בממשלה ב-2007 ועודכנה ב-2010 לא יצאה לפועל עד היום פרט לתכנון המתחמים בצפון וביצוע מתחם ראשון. מטרת הרפורמה הינה התאמת ממשק הגידול לדרישות איכות הסביבה, שיפור איכות התוצרת וייעול הייצור בענף ההטלה, באמצעות שיפור התנאים הווטרינריים, הסביבתיים והתברואתיים. הרפורמה תסייע בהתמודדות עם התפרצות מחלות (שפעת עופות, ניוקסל, סלמונלה), ותסייע בהתאמת ממשק הגידול לדרישות צער בעלי חיים (שיפור רווחת המטילות). ברפורמה יושקעו מענקים ממשלתיים בסך כ-340 מיליון ₪. לאור חילוקי דעות בין המגדלים לאירגוני צער בעלי חיים עדיין לא הוכרע בוועדת החינוך של הכנסת ממשק הגידול המוסכם, כך שיאפשר הסרת צו הביניים שהטיל בג"ץ אשר גורם לעיכוב ביציאה לדרך של הרפורמה. לאחרונה הוגשה המלצת צוות בין-משרדי לנושא המחלוקת העיקרית ממשק ההנשרה של המטילות ומיד עם הכרעת הממשלה בנדון יקודמו התקנות לרווחת המטילה על מנת לאפשר תחילת התהליך.
- **הקמת השוק הסיטוני** –
  - ~ ממשלת ישראל החליטה ב-17.10.2010 על הקמת חברה בבעלות מלאה של הממשלה שתפקידה להבטיח את הקמתו של השוק הסיטוני, ניהולו, הפעלתו, פיתוחו ותחזוקתו לצורך קידום תחרות והגברת היעילות של מערכות שיווק התוצרת החקלאית בארץ, הקטנת פערי תיווך לטובת הצרכן, הגברת הפיקוח על המסחר בתוצרת חקלאית, פיקוח על קיום התקנים לשיווק ולתחזוקת תוצרת חקלאית איסוף מידע, שקיפות מחירים ופרסומם לצרכנים.
  - ~ השוק ימוקם ברביע הדרומי של צומת מסובים, בשטח השיפוטי של עריית אור יהודה.
  - ~ חברת השוק הסיטוני לישראל סיימה את התכנון האדריכלי, וההערכה התקציבית שהקמת השוק תעלה כ-300 מיליוני ש"ח לשוק.
  - ~ בימים אלו פועלת ועדה בין משרדית בחשב הכללי במשרד האוצר לבחינת תפעול השוק במודל של **BOT (Build - Operate - Transfer)**, כלומר שיתוף פעולה בין המדינה ליזם פרטי. ההשלכות נבחנות והמודל היעיל ביותר יובא לאישור עתידי תוך 14 חודשים.

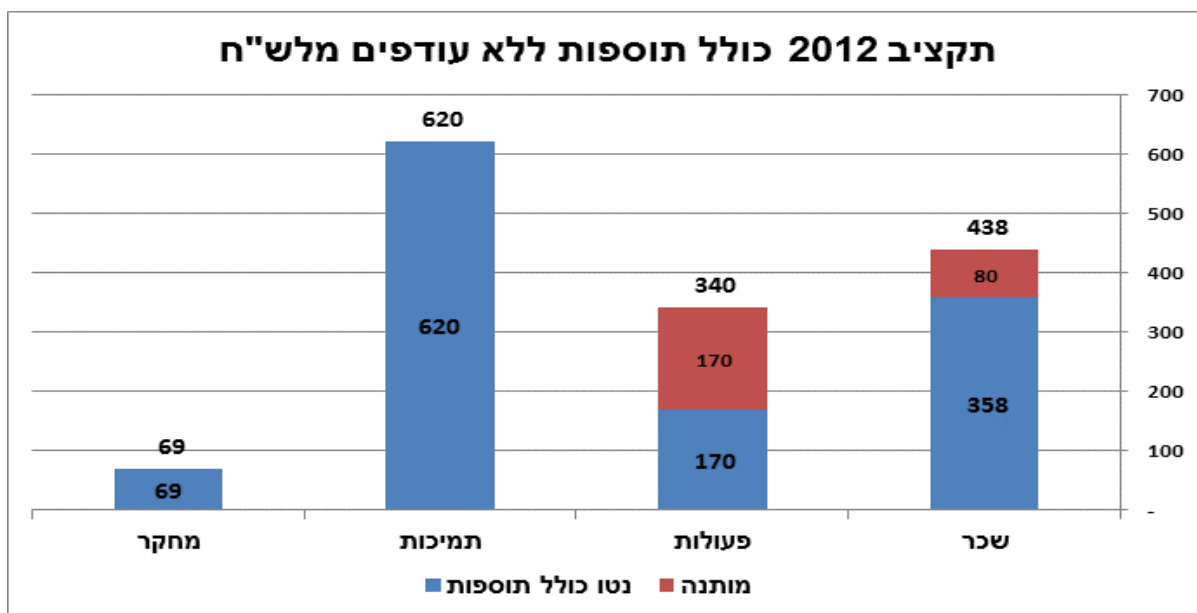
לשכת המנהל הכללי
Office of the Director-General

1.4. תכנון וביצוע תקציב המשרד 2011-2012

תקציב המשרד ברוטו על שינוייו (לא כולל עודפים) לשנת 2012 עמד על 1.47 מיליארד ש"ח. מדובר על עלייה של 4.2% ביחס לתקציב 2011. בסיס התקציב מהווה רק 79% מהתקציב הכולל, תוספת במהלך השנה מהווים 21%.

תקציב משרד החקלאות מורכב מתקציב מדינה (נטו) ומהכנסות מגורמי חוץ "תקציב מותנה הכנסה" (גביה בגין אגרות ודמי שירות שונים). חלקן של ההכנסות מגורמי חוץ בתקציב הפעולות של המשרד עומד על כ-50%.

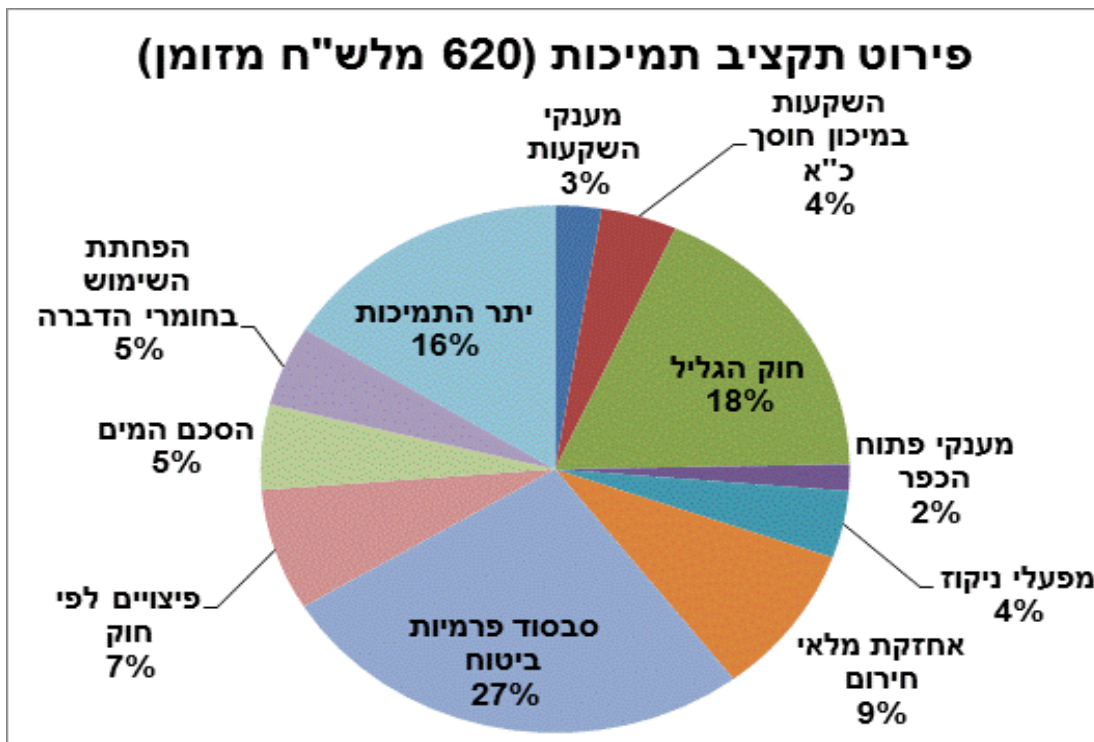

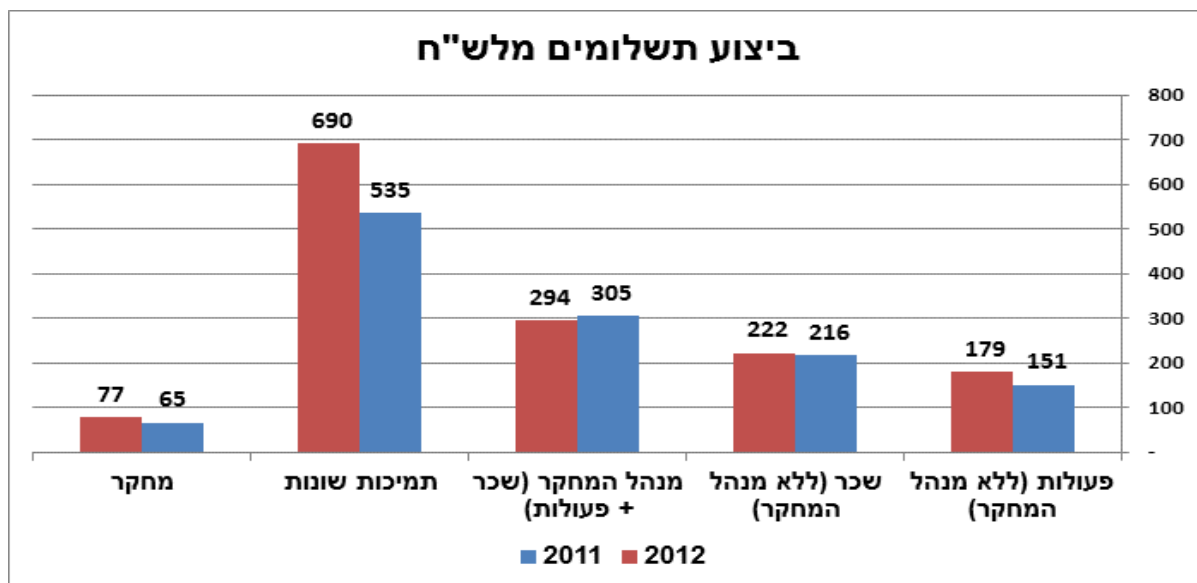

לשכת המנהל הכללי
Office of the Director-General

תקציב התמיכות מהווה 42% מהתקציב המשרדי. ביצוע התמיכות מהווה 47% מכלל ביצוע התקציב המשרדי. התמיכות העיקריות הן במסגרת חוק הגליל, הסכם המים וסבסוד פרמיות ביטוח.

התקציב (ברוטו) כולל עודפים עומד על 1.8 מיליארד ושיעור ביצוע התשלומים מתוכו עומד על 80%. בהשוואה ל-2011 ניכרת עלייה של 15% בסך התשלומים שבוצעו:

תקציב ההכנסה המיועדת עמד בשנת 2012 על סכום של 257 מלש"ח. סה"כ גביה מתוך תקציב הכנסה מיועדת עמדה על 214 מלש"ח (83%).

לשכת המנהל הכללי
Office of the Director-General

תקציב המשרד בשנת 2012 מבוסס במידה רבה על תוספות שחלקם ביחס לבסיס בתקציבים הגמישים גדול ביותר, עובדה המקשה מאד על ההתנהלות של מעבר בין שנות תקציב והזדקקות ללחצים והסכמים קואליציוניים. מניית ראשוני של תקציב 2012 עולה התמונה הבאה אשר משליכה באופן חמור על המצב התקציבי ב-2013 של העדר תקציב בפתיחתה וחוסר ודאות לגבי התקציב שיאושר בהמשך מעבר לתקציב המשכי.

1.5. עמדות, ידע והמלצות

גורמים שונים במחקר ובאקדמיה הישראלית וכן מאמרים ממקורות שונים מצביעים על מספר מגמות ומאפיינים בולטים שעשויים להשפיע על החקלאות בישראל ובעולם בשנים הקרובות:

משבר המזון העולמי והשלכותיו

כיום יכולת הפקת המזון העולמית גבוהה מהצריכה, אולם תוך 20-15 שנה צפויה להגיע נקודת האיזון בין כמות המזון המיוצרת בעולם לבין צריכת המזון. לפיכך מחירי המזון צפויים לעלות תוך תנודתיות רבה והגברת ייצור המזון היא אתגר מרכזי בעולם.

- מחירי המזון עולים אולם קשה להגביר את כמויות הייצור עקב התייקרות התשומות - פחות קרקע זמינה, פחות מים לשימוש חקלאי, התייקרות של כוח האדם.
- לאור הקיטון בכמות הקרקעות הפנויות יש לשים דגש על מזון מחקלאות ימית (אצות, דגים). בעולם יש השקעות רחבות היקף בהגדלת קצב הריבוי הטבעי של דגים או בהגדלת כמות הדגים בנפח מים נתון.
- ההנדסה הגנטית חותרת להגברת התפוקה, להגברת הערך התזונתי, להפחתת הצורך בחומרי הדברה ולהגברת הידידותיות לסביבה. בשנים האחרונות גידול רציף של 10% בשנה של שטחי הקרקע בהם מגדלים צמחים מהונדסים גנטית. ישראל מעורבת בנושא רק במחקר ולא בגידול מסחרי, עקב ההתחממות הגלובלית, ריכוז ה-CO2 באוויר עלה ב-30 השנים האחרונות ב-20%. עליה בכמות ה-CO2 מביאה לכך שהצמחים יגדלו יותר מהר ובכך כמות המזון תגדל, אולם לעליה זו עלולה להיות השלכות נוספות שכיום לא יודעים מהן.
- מחסור המזון בעולם רלוונטי בישראל בעיקר מבחינת מחירי המזון. מ-2008 (ראה בתרשים שלהלן) מחירי המוצרים החקלאיים במגמת עלייה תוך שינויים תכופים. עם זאת, במידה והיה בעולם מחסור בגרעינים צפויה להיות בעיית גרעינים גם בישראל. מחיר המוצרים החקלאיים תלוי במחיר הנפט כיוון שמחיר האנרגיה הוא פקטור משמעותי בחקלאות.

לשכת המנהל הכללי
Office of the Director-General

שימוש במי קולחין לחקלאות

- ישראל היא המדינה המתקדמת בעולם בשימוש במי קולחין. 35% מהמים לחקלאות בישראל הם מי קולחין בעוד שסך השימוש במים שוליים עומד על 60%
- ב-2011 נחקקו תקנות "ענבר" לאיכות קולחין להשקיה, לאחר תהליך שלקח כ-10 שנים. תקנות אלו רלוונטיות למצב שלפני 10 שנים. לאור הידע שנצבר בשנים האחרונות ולאור הניסיון עם התהליך הקודם, הרי שתהליך תקנות שלב ב' צריך להתחיל עכשיו ע"מ שיהיה רלוונטי גם לשנים הבאות.
- בשנים האחרונות ביצעה ישראל השקעה ניכרת בתחום ההתפלה. מדובר במים יקרים אשר השפעתם על הגידולים תהיה מכרעת.
- יש לבחון אפשרות לתגבור תקציבים לצורכי מחקר אודות השפעות מי הקולחין על הקרקע ועוד.

הכרה בתועלות הנובעות מהחקלאות

- בשנים האחרונות נוצרה אווירה ציבורית חיובית כלפי החקלאות עקב ההבנה שהחקלאות היא לא רק ספק מזון ויש לה גם ערך מוסף כלכלי, גיאוגרפי, דמוגרפי, נופי ותיירותי לישראל.
- מבחינה כלכלית לא בטוח שבכל הענפים תוצרת חקלאית ישראלית זולה יותר מייבוא, אולם לחקלאות ישראלית יש גם תועלות אחרות. החקלאות בישראל תורמת לסביבה, התיישבות ולביטחון בפרפריה. המשרד צריך לדאוג שהמיצוב הזה מתבצע בפועל.
- כיום החקלאי ירצה לגדל את המוצר המכניס ביותר ללא קשר להיבטים בעלי השלכות נוספות כגון כמויות הריסוס או זיהום מים. התועלות הנוספות לא באות לידי ביטוי במחיר המוצר ולכן החקלאים אינם רואים ערך זה אל מול עיניהם. יש לבצע מאזן בין התועלות הכלכליות של החקלאות לבין התועלות הנוספות ע"מ להגיע למחיר האמיתי של המוצר, ובהתאם לכך לתכנן מדיניות תמיכות חדשה בדומה למדינות האיחוד האירופי, אשר מתחשבת ומתרצת את הנושאים הסביבתיים.
- הקמת ישובים כפריים חדשים במקום הרחבה של ישובים קיימים פוגעת בשטחים הפתוחים ויש לה בנוסף השלכות חברתיות, דמוגרפיות וגיאוגרפיות. **יש לשים דגש על הרחבת ישובים קיימים.**
- בעולם קיימת מגמה של חקלאות עירונית (Urban agriculture) – ניצול שטחים פתוחים בתוך העיר לחקלאות. יש לכך יתרונות רבים – מזון, ניצול מים, שימוש בחומרים ממוחזרים, שמירה על שטחים ירוקים, העלאת ערך הדירות.

חקלאות בת קיימא (Sustainable Agriculture)

- בעקבות תכנית אגינדה 21⁴ שהוצגה בוועידת ריו בשנת 1992, החלה מגמה עולמית ליישום מדיניות ותכניות לקידום פיתוח בר קיימא - פיתוח המשלב היבטי סביבה, חברה וכלכלה יחד, ושמירת משאבים לדורות הבאים. משרד החקלאות פועל בשנים האחרונות לעידוד חקלאים ליישם שיטות חקלאיות ברות קיימא. הפעולות נועדו לצמצם את ההשפעה על הסביבה, לשמר משאבי קרקע ומים ולפתח את הסביבה הכפרית וכללו: הפחתת שימוש בחומרי הדברה, שימור קרקע ומים, מחזור פסולות ופרש בעלי חיים, שמירת שטחים פתוחים על ידי מרעה, עידוד חקלאות אורגנית ותיירות כפרית. בשלוש השנים האחרונות פעילות זו נתמכת על ידי המשרד בהיקפים של כ-40 מלש"ח לשנה, ובמענקי השקעות עבור רכישת ציוד אגרו-טכני כמו מרסקות גזם ובורות לכילוי פגרים, בהיקף של כ-5 מלש"ח בשנה. בנוסף פעילות המשרד ממונפת על ידי שיתוף פעולה עם משרדי ממשלה שונים כמו המשרד להגנת הסביבה, משרד הבריאות דרך השתתפות במימון, קביעת תקנות ופיקוח.
- פעילות חקלאית בת קיימא מוסיפה להוצאות החקלאי אולם מנגד מייצרת תועלות ציבוריות - נוף, שמירה על הסביבה וערכים חברתיים של הקשר בין האדם ואדמתו, אשר בגינן הוא אינו מקבל תמורה. על בסיס תועלות אלו ניתנות תמיכות ומענקים לחקלאים המותנים ביישום פעילות חקלאית בת קיימא בעולם המערבי. תמיכות אלו עוזרות להגדיל את התרומה הציבורית של החקלאות ולשפר את מעמדה.

⁴ נקראת גם תכנית "סדר היום העולמי לקראת המאה ה-21" וכוללת סדרת עקרונות ליישום מדיניות פיתוח בר קיימא.

לשכת המנהל הכללי
Office of the Director-General

בטבלה שלהלן מרוכזים היקפי השטחים⁵ של פעילות חקלאית בת קיימא שאותן מקדם המשרד:

היקף ל 2012-2013	פעילות חקלאית בת קיימא
105,000 דונם	הפחתת השימוש בחומרי הדברה במטעים ובהדרים על ידי מלכודות
20,000 דונם	הדברה משולבת (IPM ⁶) בפלפלים במבנים
35,000 דונם	פיזור זבובים עקרים (שיטת SIT ⁷) כנגד זבוב הפירות היס תיכוני
350,000 דונם	עיבוד קרקע משמר
1,500,000 דונם	שמירה על שטחים פתוחים על ידי מרעה (בחוזים שנתיים)
80,000 דונם	חקלאות אורגנית
4 מיליון מ"ק בשנה	שימוש חוזר בפרש בע"ח לדישון
2594 אתרים	תיירות כפרית (מרכזי מבקרים, מסעדות כפריות, קטיף עצמי ועוד, לא כולל צימרים)

צמצום פסולת ושימוש בחומרי הדברה וחומרים מזהמים

בעולם וגם בישראל בשנים האחרונות מתקיימת מגמה של התקדמות לקראת חקלאות תומכת סביבה.

- כיום קיימת מגמה של הפרדת אשפה ברשויות המקומיות, יש לבחון האם החקלאות תוכל ליהנות ממוצרי החומר האורגני אשר מגיע מן העיר.
- משרד החקלאות בשיתוף המשרד להגנת הסביבה בוחנים תכנית מערכתית לשימוש חוזר בפסולת חקלאית ומחזור.
- בישראל עורכים בחינה מחדש של שימוש בחומרי הדברה ברוח המדיניות הסביבתית באירופה, תוך מטרה למפות את החומרים המותרים לשימוש ולמצוא תחליפים ידידותיים לחומרים שייצאו ממסגרת השימוש.

⁵ בחלק מהמקרים יכולה להיות חפיפה בין השטחים – כמו למשל, עיבוד קרקע משמר והפחתת שימוש בחומרי הדברה בהדרים ובמטעים.
⁶ IPM- Integrated Pest Management, שילוב שיטות הכוללות פיקוח ותזמון ההדברה, הדברה ביולוגית, והדברה כימית במקרה הצורך.
⁷ SIT – Sterile Insect Technique פיזור זבובים עקרים למניעת הפריה של זבוב הפירות ונוקים ממנו.

לשכת המנהל הכללי
Office of the Director-General

2. ניתוח המצב

להלן הנקודות העיקריות במודל ה-SWOT.

איומים	הזדמנויות
<ul style="list-style-type: none"> ✓ החלשות כלכלית בישראל ובעולם. ✓ קושי תדמיתי של ישראל בחו"ל. ✓ לחץ של היצרנים ורשתות השיווק על החקלאים בעקבות המחאה החברתית. ✓ קריאה להפחתת מכסים ולפתיחת השוק לייבוא בעקבות המחאה החברתית. ✓ התייקרות מחירי המים לחקלאות (בעיקר קולחין). ✓ מתווה הקיטון בעובדים זרים, והטלת המס. ✓ עלות המעבר לשיטות גידול בנות קיימא - החמרה בדרישות הסביביות. ✓ הקושי בעמידה בהתחייבויות ל-WTO במכסים ובתמיכות עקיפות. ✓ לחץ להסבת שימושי קרקעות לצרכי נדל"ן או אנרגיה ירוקה. ✓ ירידה במספר החקלאים וקושי באיתור דור המשך. ✓ כניסת מזיקים ומחלות ממדינות שכנות, בהן קיימת חולשה בפיקוח והדברה. ✓ דרישות סביבתיות הולכות ומחמירות בשימוש בחומרי הדברה מסויימים. 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ הבלטת היתרונות היחסיים של החקלאות הישראלית בעקבות המשבר הכלכלי בעולם, והגברת הצריכה של תוצרת מקומית. ✓ שינוי בריכוזיות בתחום השיווק בעקבות המחאה החברתית עשוי להביא להגדלת הצריכה. ✓ השתתפות המדינה ב-OECD בהיבט של שקיפות תהליכים והחלפת מידע. ✓ דיון ציבורי בנושא קרקעות ישראל מהווה אפשרות לקביעת כללים להמשך קיומו של הכפר בפריפריה ובמרכז. ✓ מהלך התאמת מכסות הבסיס למים יביא להזדמנות לשיפור התפוקות מהקרקע החקלאית. ✓ הסדרת תוספות קרקע לטווח ארוך, במסגרת פרוגרמות ליישובים, תגדיל את כושר הייצור החקלאי, ותחזק את הפריפרייה. ✓ תוכנית למיכון חקלאות ישראל ולהשקעות במסגרת הסכם המים. ✓ מסקנות ועדת קנדל למינוף המחקר החקלאי. ✓ הרחבת הביטוח החקלאי כאלמנט לצמצום סיכונים.
חולשות	חזקות
<ul style="list-style-type: none"> ✓ המשרד עוסק בנושאים רבים וכורע תחת עומס העבודה השוטפת; העבודה המקצועית עוברת למיקור חוץ, דבר המעמיק את הפער המקצועי בין המשרד למגזר הפרטי. ✓ מגבלות משפטיות מהוות צוואר בקבוק בעבודת המשרד. ✓ בסיס התקציב המשרדי נמוך, ואילו התוספות החד-פעמיות גבוהות. פעילויות חדשות מחייבות את אישור האוצר. ✓ קושי בגיוס אנשי מקצוע מול המגזר הפרטי. ✓ חוסר יכולת לבצע שינויים הקשורים לכח אדם. ✓ חוסר הסינרגיה בין מטה המשרד למחוזותיו. ✓ תהליך ניהול הידע והשקיפות במשרד לוקה בחסר. ✓ הבירוקרטיה המשרדית ומגבלות התקשי"ר מקשות על יישום החלטות מקצועיות. 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ אימוץ מדיניות חקלאות בת קיימא הביא לשיפור בתדמית החקלאות הישראלית. ✓ העלאת האיכות של התוצרת החקלאית הישראלית מביאה לחיזוק מעמד החקלאות הישראלית בשווקים הבינ"ל. ✓ כח אדם מקצועי, מיומן ומחויב במשרד ✓ שימוש המשרד בכלים רגולטיביים, אינפורמטיביים, מוסדיים וכלכליים. ✓ שיפור יעילות גורמי הייצור ומיכון החקלאות מביאים לחקלאות תחרותית ובת קיימא. ✓ מחקר ופיתוח מתקדם. ✓ נסיון עתיר בהתמודדות עם סוגי אקלים משתנה.

לשכת המנהל הכללי
Office of the Director-General

2.1. סביבה חיצונית

2.1.1. הזדמנויות

- המשבר הכלכלי העולמי, התנודתיות הגדלה והולכת במחירי המזון בשווקים הגלובליים וגוש היורו הלא יציב מהווה מצד אחד איום על היצוא הטרי מישראל ומצד שני יכול להבליט את היתרונות היחסיים בחקלאות הישראלית באמצעות פיתוח שווקי יצוא אלטרנטיביים (למשל שווקי מזרח אסיה ודרום אמריקה).
- המחאה החברתית של קיץ 2011 חשפה בעיות מבניות בתחום הסחר במוצרים, כאשר למוצרים החקלאיים הטריים היה מרכיב חשוב בהם. שינוי בריכוזיות במיוחד בתחום השיווק עשוי להביא להגדלת הצריכה והמגוון של מוצרים חקלאיים טריים.
- הצטרפות ישראל ל-OECD מהווה הזדמנות הן בהיבט של שקיפות תהליכים ומדיניות והן בהיבט של שיתוף והחלפת ידע. דרוג ישראל כמדינה שבה סך התמיכות נמוך יחסית לממוצע הארגון, יחד עם המלצת הארגון לשינוי הרכב התמיכות בחקלאות מהווה מנוף להגדלת התמיכות התקציביות בחקלאות ישראל למוצרים ציבוריים, על חשבון הפחתת התמיכות העקיפות. כמו כן ההצטרפות לארגון תתרום למינוף המחקר והפיתוח בנושאים חקלאיים על בסיס שיתוף פעולה בתחום בין מדינות ומוסדות מחקר.
- הדיון המתמשך בנוגע לקרקעות ישראל, במסגרת ועדת רוטקופף, מחייב דיון מעמיק וקביעת כללים רלוונטיים לנושא ניהול הקרקע החקלאית באופן שיאפשר את המשך קיומו של הכפר הן בפריפריה והן באזור המרכז.
- העצרת הכללית של האו"ם הכריזה כי שנת 2014 תהיה השנה הבינ"ל של החקלאות המשפחתית. בכדי לציין יוזמה חשובה זו, מתכנן ארגון המזון והחקלאות העולמי (FAO) להוציא מחקר מקיף על הבטחת השתתפות של המשק החקלאי במערכות החדשנות בחקלאות (Agricultural innovation systems - AIS). מערכות אלו כוללות יחידים, ארגונים וחברות המתמקדות בהבאת מוצרים, תהליכים וצורות התארגנות חדשות לשימוש חברתי וכלכלי על מנת להשיג ביטחון מזון, פיתוח כלכלי בר קיימא וניהול משאבים מושכל. מתוך מערכות אלו נשתדל לייצר מודלים שיתאימו לתנאים הנוכחיים והעתידיים של המגזר החקלאי.
- מהלך התאמת מכסות הבסיס למים יביא להזדמנות לשיפור התפוקות מהקרקע החקלאית - ההתאמה תביא להרחבת סך מכסות הבסיס בכ-1 מיליארד מ"ק ולחלוקה שיוויונית יותר בין המשקים החקלאיים אשר תאפשר ניצול מיטבי יותר של השימוש במים.
- הסדרת תוספות קרקע לטווח ארוך, במסגרת פרוגרמות לישובים, תגדיל את כושר הייצור החקלאי, ותחזק את הפריפריה- פעולה זו תביא לתוספת של כ-150 אלף דונם על ידי שינוי פרוגרמות בישובי הספר, מה שיוביל לחיזוק ההתיישבות ולשיפור התפוקות החקלאיות בישובים.
- תוכנית למיכון חקלאות ישראל ולהשקעות במסגרת הסכם המים - תכנית זו הינה בהיקף של כ-250 מלש"ח, התכנית עתידה לשפר את יעילות הייצור החקלאי תוך חיסכון בכוח אדם.
- מסקנות ועדת קנדל למינוף המחקר החקלאי- תאושר מסגרת תקציב של 325 מלש"ח ל-7 שנים (לפירוט ראה פרק מספר 1.3.1)
- הרחבת הביטוח החקלאי כאלמנט לצמצום סיכונים- הביטוחים כיום עברו תהליך שדרוג והרחבה - נוספו ביטוחים חדשים אשר משפרים את יכולת התמודדות החקלאים עם הסיכונים העומדים בפניהם.

2.1.2. איומים

- **המשבר הכלכלי – רגישות לשנויים בשער החליפין – פגיעה ביצואנים.** החל מסוף שנת 2007 היצוא החקלאי מישראל מתמודד עם תיסוף משמעותי בסל מטבעות היצוא (יורו דולר וליש"ט) כאשר בנוסף חלה עליה במדד התשומות החקלאיות. שתי המגמות הפוכות הנ"ל יוצרות שינוי ממוצע לרעה בתנאי הסחר של יצוא תוצרת טרייה. הפדיון של חקלאי ישראל מיצוא תוצרת חקלאית טרייה ומעובדת נשחק ריאלית משנת 2004 ועד היום בלמעלה מ-30%. מאחר וחלק משמעותי מהיצוא החקלאי מתנהל בשיטת הקונסיגנציה (חברות היצוא מנכות את עלויות שיווק והמכירה מהפדיון המתקבל בחו"ל) חלק ניכר מהשחיקה הריאלית בא לידי ביטוי בהקטנת הרווח של החקלאי. לאור ההתייעלות התמידית של חקלאות ישראל בעשור האחרון, הצליח

לשכת המנהל הכללי
Office of the Director-General

היצוא מישראל להתמודד עם שחיקה ריאלית של מספר אחוזים בשנה ולראיה סך היצוא בשנת 2012 כמעט ולא ירד. במידה ותחול ירידה דרמטית בשער היורו, ההפסד בענפים בהם שולי הרווח נמוכים, עלול לגרום לאי יכולת של חקלאים קטנים ובינוניים לפתוח את עונת היצוא הבאה. ענפים בהם שולי הרווח גדולים יותר עשויים בדרך זו או אחרת להתמודד עם המשבר הנוכחי.

- **קושי תדמיתי של ישראל בשווקים בינלאומיים** – השפעות המערכת הפוליטית על מערכת השיווק בעולם – נושא החרמות על יצוא תוצרת חקלאית טרייה מתקיים בפועל כבר מספר שנים. חברת אגרקסו הייתה לאורך השנים היעד העיקרי למהלכים אלו מצד ארגונים אירופיים התומכים בפלשתינאים (בהנהגת ארגון BDS⁸ הפועל בעולם כולו). מהלכים אחרים אלו קיבלו גיבוי גם כתוצאה מהחלטת נציבות האיחוד האירופי שלא להעניק את הטבות המכס במסגרת הסכם הסחר בין שני הצדדים לתוצרת שמקורה מההתנחלויות מעבר לקו הירוק. בנוסף, מסי מדינות אירופאיות ובראשן בריטניה, מובילות בשנים האחרונות מהלכים להנהגת חובת סימון של תוצרת מההתנחלויות בנקודות המכירה הקמעונאיות. יצואנים חקלאים מדווחים (עדין ברמה נקודתית) על ירידת ביקוש לתוצרת ישראלית.
- **החלשות כלכלות מסוימות באירופה אשר מהוות שווקי יעד ליצוא ישראלי** - מגמת ההיחלשות המתמשכת גם לקראת עונת היצוא 2012/13 בתוספת היחלשות היורו עלולה להביא לפגיעה נוספת ביצוא הישראלי.
- **התמוטטות חברת אגרקסו** נראה שלא פגעה פגיעה חמורה בייצוא הישראלי הטרי, אם בכלל. לנעליה של אגרקסו נכנסו באופן מיידי חברות ייצוא אחרות ובראשן חברת "מהדריין" (שהפכה לחברת הייצוא המובילה), "מגדלי הערבה", "חברת אביב", "חברת הייצוא" של "משקי מילואות" ועוד. התופעה של הופעת יצואנים קטנים המזנבים בפעילות היצואנים הותיקים הינה בעלת פוטנציאל לפגיעה בייצוא הישראלי ואף מבוקרת קשות ע"י הקניינים המסורתיים של התוצרת הישראלית באירופה אך נראה כי היא תחלוף מן העולם בשנה-שנתיים הקרובות.
- **הסכם ה-WTO** - התחייבויות ישראל במסגרת הסכמי הסחר המולטילטרלי (WTO) להגברת הסחר עולמי בתוצרת חקלאית (בדרך של הפחתת המכסים והתמיכות מעוותות סחר), מהווה איום על יכולת התחרות של החקלאות הישראלית, במיוחד לאור העובדה שמדינות מפותחות רבות המתחרות בנו עוברות לשימוש בכלי תמיכה תקציביים שחלקם נחשבים ככלים שאינם מעוותי סחר או שהעיוות בשימוש בהם הוא שולי - ואשר נחשבים כלגיטימיים מבחינת כללי ארגון הסחר העולמי.
- מאז שנת 2001 מתנהל סבב דיונים עולמי לשם עדכון כללי הסחר ודפוסי התמיכות, במסגרת ארגון הסחר העולמי (WTO). סבב דיונים זה המכונה "סבב דוחה" נמצא בקיפאון כבר כמה שנים בשל המשבר הכלכלי העולמי שדחף מדינות רבות לחזור במידה רבה למדיניות פרוטקציוניסטית מצד אחד אך האיץ מצד שני את היקף הסכמי הסחר הבינלאומיים. הסכמים אלו (בשונה מהסכמי הסחר המולטילטרליים) אינם נוגעים בסוגיות של תמיכות פנים בענפי החקלאות ומנגד נותנות העדפה להתרחבות יחסי סחר בין מדינות ובין גושי מדינות שמצאו אינטרסים משותפים לרווחת שניהם עקב כך. גם מדינת ישראל הגדילה בשנים האחרונות את מספר הסכמי הסחר שהיא חתמה (או מנהלת דיונים לקראת סיכום וחתימה)
- **תקופת האטה כלכלית** – גורמת לירידה בביקוש במוצרי נישה ולפיכך חלק מהחקלאים נקלעים למשבר פיננסי.
- **מחירי המים** - ייקור המים לחקלאות, בהתאם להסכם המים, וכן ייקור מי הקולחין בתחילת 2013 עלול לייצר מחירי מים שאינם אופטימליים עבור חלק מהגידולים. האלטרנטיבה של המרה לקולחין תוך בחינת איכות הקולחין מאפשרת השקייה במרבית חלקי הארץ. ככל שיתייקרו עלויות המים השפירים יש לבחון את יכולתם של צרכנים נעדרי חלופה לשלם את מחיר המים הנ"ל ולבחון את המענה הדרוש להם, הן בדמות תמיכות, השקעות וכו'.
- **מתווה הקיטון בעובדים זרים** – יוצר קושי בהתמודדות המגזר החקלאי, החדרת מיכון אגרו – טכני עשויה לסייע בחלק מן הענפים החקלאיים, יחד עם זאת בענפים ובפעילויות מסוימות שבהן תהליך החדרת המיכון אינה פשוטה עלולה להיות פגיעה. יש צורך לקדם את הרחבת השימוש בעובדים עונתיים היכולים לספק

⁸BDS- Boycott, Divestment and Sanctions

לשכת המנהל הכללי
Office of the Director-General

מענה לצרכי תשומת כ"א בעונות השיא בחקלאות ולבסס את כמות העובדים הזרים שתספק את הצורך בעיקר לעבודות הקטיפי ועבודות החממה שאין להן תחליפי מיכון.

- **מעבר לשיטות גידול בנות-קיימא** - הפעולות הנעשות תחת היעד של חקלאות מקיימת מביאות לתועלות ציבוריות, אך עלות המעבר לשיטות אלו לעיתים יקרה ודורשת התארגנות מחודשת שלעיתים יוצרת מעמסה כלכלית על החקלאי. ייתכן ויש לבחון מענקי תמיכות בתמורה להתייעלות סביבתית, מעבר לשיטות בנות קיימא ועוד (כנהוג במדינות ה-OECD)
- **לחץ קרקעות** – בעקבות העיור המוגבר, הצמיחה במשק ורצון החקלאים להשתלב ביוזמות לייצור אנרגיה ירוקה. נוצר לחץ של המרת שטחי חקלאות פתוחים לעיור וייצור אנרגיה.
- **ירידה במספר החקלאים המעבדים את הקרקע**- תופעה זו נגרמת מכורח הנסיבות של חוסר אטרקטיביות של העיסוק בחקלאות בקרב הדור הצעיר וכן הרצון ליצור יתרונות לגודל.

2.2 סביבה פנימית

2.2.1 חוזקות/ עוצמות

- אימוץ מדיניות לפיתוח חקלאות בת קיימא משפר את תדמיתה של החקלאות בקרב הציבור ומבליט את היתרונות של חקלאות ישראל לתועלת הציבור: מינימום עיבוד, שטחים פתוחים, צמצום הדברה, ריאות ירוקות, שמירת המגוון הביולוגי, התאמת ממשקי החקלאות לדרישות הסביבה (רפורמה ברפת, רפורמה בלול, רפורמה עתידית של טיפול בפלט מי בריכות)
- העלאת הסטנדרטים של תוצרת חקלאית בכל הקשור להגנת הצומח, ווטרינריה, רווחת בע"ח וחקלאות מקיימת – כלל פעולות אלו משפרות את מעמדה של החקלאות הישראלית בשוק הבינלאומי.
- התייעלות מתמדת בתמורה לגורמי ייצור.
- המשרד מתאפיין בכוח אדם מקצועי, מיומן ובעל מחויבות גבוהה.
- לרשות המשרד "ארגז כלים" מגוון, הכולל:

- א) כלים רגולטיביים: חקיקה, מערכת התכנון (מוסדות התכנון, תכניות והיתרים, תקנות, מעורבות ציבור), ואכיפה (סמכויות פיקוח).
- ב) כלים אינפורמטיביים: פרסום והסברה, דוברות.
- ג) כלים מוסדיים: הסכמים (אמנות בינ"ל), שותפויות עם בעלי עניין (משרדי ממשלה, ארגונים לא ממשלתיים, גורמים עסקיים ועוד), תמיכות (למועצות אזוריות, עמותות וארגונים).
- ד) כלים כלכליים: מיסים והיטלים, סובסידיות וביטול סובסידיות שליליות, תמיכות, קביעת מכסות, קביעת כללי מסגרת, מנגנוני קנס פרס, ניתוחי עלות תועלת, ניתוחי Cost Effectiveness (יעילות), אכיפה כלכלית ושוק ההון, שיתוף פעולה עם הממסד הכלכלי, שיתופי פעולה עם המגזר החקלאי.

2.2.2 חולשות

- המשרד עוסק בנושאים רבים ולעיתים קרובות נטל העומס שיוצרת העבודה השוטפת אינו מאפשר הקצבת זמן מספקת לגיבוש מסמכי מדיניות ובחינת אפקטיביות של הפעולות הננקטות.
- מגבלות משפטיות והעדר התקציב לשנת 2013 מהוות צוואר בקבוק בעבודת המשרד השוטפת.
- תקציב המשרד מצומצם ובנוי מבסיס תקציבי נמוך ותוספות חד פעמיות גבוהות ביותר. על מנת לתכנן פעילויות חדשות או להרחיב פעילויות קיימות נדרש המשרד לבקש תוספות תקציב מהאוצר בהעדר גמישות תקציבית.
- קיים קושי לגייס אנשי מקצוע טובים חדשים בשל תנאי שכר ועבודה לא תחרותיים אל מול המגזר הפרטי.

לשכת המנהל הכללי
Office of the Director-General

- אופי עבודה מפוצל בין מטה למחוזות יכול להוביל לעיתים למצב בו אין תכלול מקצועי ולחוסר הפריה הדדית.
- כיום חסר במשרד ניהול ידע באופן אשר יאפשר לאנשי המקצוע להשתמש בכלל הידע אשר נצבר בעבודת אנשי מקצוע אחרים במשרד.
- תהליך מימוש החלטות מקצועיות במשרד לעיתים קרובות בעייתי בשל הבירוקרטיה הארגונית (ועדות המכרזים), מגבלות הנציבות (תקשי"ר) ומשרד האוצר.
- חוסר גמישות ויכולת לבצע שינויים ארגוניים הקשורים לכוח אדם.

לשכת המנהל הכללי
Office of the Director-General

3. תובנות וצעדי פעולה

3.1. מבנה, תקציב, כוח אדם והתנהלות המשרד

- לצורך שיפור היעילות ותפוקות המשרד יש לשפר את איסוף המידע השיטתי, שקיפות המידע, שיתוף הפעולה בין המטה למחוזות, ועבודת מטה סדורה ותאום בין הגורמים ע"י יצירת פורומים של התייעצות והעברת מידע.
- לאור מגבלת המשאבים וריבוי המשימות יש ליצור תיעדוף בין המשימות והדרישות התקציביות.
- יש להרבות במפגשים של הפורום המקצועי של המשרד בו ישתתפו נציגי המחוזות והמטה ויתאפשר שיח מקצועי אינטרגטיבי בחלק מהסוגיות העומדות על סדר יומו של המשרד.
- **ביצוע תקציב המשרד:** קיים קושי מתמשך בהוצאתו לפועל של התקציב בשל חוסר גמישות הבאה לידי ביטוי באופנים הבאים:

א) בסיס תקציב נמוך – למשרד בסיס תקציב יחסית נמוך אשר מאפשר מספר פעילויות בסיסיות ביותר. בשנים האחרונות קיבל המשרד תוספות תקציב משמעותיות אשר שימשו למעשה לביצוע כלל הפעילויות של המשרד. תקצוב באופן הזה (קרי בסיס תקציב נמוך והקצאת תוספות תקציב במהלך השנה) מקשה על תכנון תקציבי נכון ויצב לטווח ארוך וכן מקשה על ביצוע תקציב יעיל.

ב) נהלי ביצוע מורכבים של החשב הכללי – הליכי ההתקשרות מחייבים פרסום מכרזים וקולות קוראים. תהליכים אלו לוקחים זמן רב ונוצר פער בין התחייבויות המשרד לעמידה ביעדי התשלום.

ג) חלק מהתקציב עובר כתמיכה למועצות אזוריות – התשלומים לרשויות מותנים במימון מקביל של המועצה ('מטצינג'). המועצות, החלשות אינן מצליחות לגייס את המימון הדרוש וכתוצאה מכך מימוש ההתחייבות אורך זמן רב ולעיתים יישום פרויקטים מתעכב או מתבטל.

ד) חלק מהתקציבים נשמרים לפרויקטים שבסופו של דבר לא יוצאים אל הפועל. לא תמיד נערכת בדיקה מספקת בדבר יכולת ביצוע הפרויקטים ושימורתם.

להלן צעדי התייעלות בהם המשרד החל לנקוט

- שינוי מבנה התקציב תוך צמצום מספר התקנות והגדלת גמישות המשרדים לניוד תקציבים בין הפעולות והמשימות ללא צורך בועדת כספים לכל שינוי נדרש. המהלך נכנס לעבודה כבר בתחילת 2013 למרות שעדיין לא אושר תקציב המדינה ואין עדיין תקציבי הרשאה.
- ביטול התחייבויות ישנות ותקצוב פרויקטים חלופיים בהרשאות להתחייב (במידה והם ארוכי טווח)
- ייעול תהליכי ההתקשרות והתמיכות – שיפור עבודת ועדת המכרזים והתמיכות.
- העברת עודפים תקציבים במועד מוקדם של השנה, הנושא מטופל על ידי אגף תקציבים ובשנתיים האחרונות התקבלו עודפים במועד מוקדם של השנה.
- **צוות מקצועי בתפקידי ניהול:** במשרד קיים צוות מקצועי ברמה גבוהה מאוד אך לצורך הכשרת אנשי המקצוע לדרגות ניהול חשוב לחזק את כישורי ויכולת הניהוליות באמצעות מענה לשתי סוגיות מרכזיות בניהול - מערכת תמיכה וסיוע למנהלים, הכנת עתודה ניהולית וכן חיזוק משאבים ליחידת התקציב.
- **התמקצעות עובדי המשרד:** יש צורך בהכנת עתודה מקצועית באופן שוטף, על מנת להתמודד עם בעיה זו יש לערוך במשרד תכנית השתלמויות מקצועיות מסודרת, הכוללת סדרה של קורסי חובה בתחומים הרלוונטיים לאנשי המקצוע, תוך לימוד מתמיד מאנשי המקצוע באקדמיה ובמגזר החקלאי. כמו כן מומלץ ליצור מנגנון של מומחים בתוך המשרד – יחידת מחקר בלשכת המדען שתתן מענה מחקרי לסוגיות עימן מתמודד המשרד. כמו כן יש לדאוג לשימור הידע המקצועי והליכי חפיפה מסודרים לעובדים הפורשים לגמלאות תוך חיוב ביצירת תיק חפיפה מסודר על פי פורמט שיקבע מראש לכל עובד המסיים את תפקידו.

לשכת המנהל הכללי
Office of the Director-General

- **כוח אדם:** קיים קושי בגיוס אנשי מקצוע חדשים בשל קושי להתחרות בתנאים המוצעים בשוק הפרטי. דרכי ההתמודדות של המשרד עם המחסור בכוח האדם מחייבות התמקדות והתייעלות. בנוגע לגיוס עובדים חדשים יש לגייס עובדים פחות מנוסים אך בעלי ידע ומוטיבציה גבוהה. כמו כן, יש להשוות את תנאי השכר של עובדי המשרד לקיים במשרדי ממשלה אחרים.
- **בירוקרטיה מנהלית במשרד:** הליכי האישור המנהליים מהווים לעיתים קרובות מכשול לביצוע החלטות מקצועיות, במיוחד במצבים בהם נדרש המשרד להגיב באופן מהיר. ניתוח פעילות המשרד מעלה שוב ושוב את הצורך בגמישות לביצוע פעילויות דחופות, במיוחד כאלו הקשורות לסכנה לחיי אדם ולבריאות הציבור. על מנת לאפשר את הגמישות הנדרשת מומלץ לאפשר בעבודת ועדות המשרד "מסלול מהיר" לדברים דחופים ומסלול "רגיל" למכרזים לא דחופים.
- **מדיניות המשרד (ביצוע, מדידה, בקרה)**

(א) יש לפעול להגברת המודעות ליעדי המשרד, למטרות המשרד ולתכניות העבודה הנגזרות מכך, בקרב עובדי המשרד והציבור כולו, הן באמצעות הסברה לעובדים במסגרת מחלקתית, דיוני הנהלה, שיתוף עובדים וגורמים חיצוניים והן באמצעות אתר האינטרנט של המשרד.

(ב) שיפור ניהול הידע – תהליך אשר יאגם את איסוף את כל האינפורמציה המנהלית והמקצועית, מידע לגבי שותפות עובדים בוועדות ונתונים לגבי תוצאות הוועדה, שימור ידע מקצועי של עובדים כך שעם פרישתם לא יאבד הידע הרב שצברו, מידע על החקלאות בישראל (גם בתוך המשרד וגם מחוצה לו) ובעולם. יש לבצע תהליך של קונסולידציה ברכש המידע וכן בהעברת המידע ותאום בין כל מרכזי המידע הקיימים היום במשרד. המידע יהיה נגיש לכל עובדי המשרד וישרת את המטה והמחוזות, ובהתאם לסוג המידע גם לציבור הרחב.

3.2 היערכות לשינוי אקלים

לשינויי אקלים חשיבות מכרעת על ענף החקלאות. המשרד צריך להשקיע במחקרים בתחום זה על מנת להגדיל את המוכנות ולהגביר את היערכות החקלאית לשינויי האקלים הצפויים. בשנת 2013 מתעתד המשרד להשקיע במחקרים בנושא שינויי אקלים באמצעות המדען הראשי.

חלק משלים של היערכות בתחום זה קשור לתחום הביטוח. המשרד רואה לנכון הגדלת היצע הכלים הביטוחיים שיעמדו לרשות החקלאים והגדלת הכיסויים הביטוחיים בתחום של נזקי ואסונות טבע.

3.3 עבודה מול משרדי ממשלה אחרים

למשרד שיתופי פעולה רבים בעיקר עם המשרד להגנת הסביבה, רשות המים, המשרד לפיתוח הנגב והגליל והמשרד לענייני מיעוטים, אך גם עם משרדים נוספים. שיתופי פעולה אלו תורמים לכל אחד מהצדדים בהשגת מטרותיו, מאחר ומנצלים יכולות העומדות לרשות צד אחד וחסרים בצד אחר או ממנפים יכולות הקיימות בשני המשרדים. אי לכך יש לשמור ולעודד שיתופי פעולה מסוג זה. לעיתים נתקל המשרד במקרים בהם הצדדים לא מפרשים בצורה זהה סיכומים שנעשו. כדי להימנע מכך בעתיד, יש לשאוף בכל הסכמה בין משרדים להוציא סיכום ברור וחתום בכתב על מנת להימנע מאי נעימויות בדיוני ועדות הכנסת. כמו כן יש לשפר את קשרי העבודה ושיתופי הפעולה בדרגי המקצוע בין המשרד, למשרדים הנושקים לפעילות החקלאית כמו האוצר והגנת הסביבה ולהגיע למסמכי עבודה משותפים ומתואמים לממשלה.

3.4 הגברת השימוש בכלים כלכליים ואינפורמטיביים

ההמלצות בתחום זה הן:

- (א) הרחבת שיתוף הפעולה עם משרדי הממשלה הכלכליים, לקידום פרויקטים וקבלת החלטות.
- (ב) הרחבת הטמעת עקרונות פיתוח בר קיימא בתכניות אסטרטגיות של משרדי הממשלה וגופי הסמך.
- (ג) הרחבת השימוש בכלים כלכליים ככל הניתן, ובמיוחד לאור חברות ישראל ב-OECD.
- (ד) פיתוח פורטל אינטרנט ואפליקציות לסמארטפונים אשר יעמיד לרשות קהלי היעד השונים מידע אמין וזמין כך שיהווה חלק מרכזי בקבלת החלטות: יזמים, משקיעים, קבלנים, צרכנים מוסדיים ופרטיים ועוד.

לשכת המנהל הכללי
Office of the Director-General

4. המלצות

4.1 שינויים במדיניות, בדרכי עבודה ובאסטרטגיית פעולה

בפני המשרד עומד אתגר יומיומי של שמירה על האיזון בין שלושת מטרות העל של המשרד דהיינו פיתוח חקלאות מקיימת מבלי לפגוע באספקת מזון סדירה וקבועה לאוכלוסייה ובפריסת ההתיישבות ופיתוח המרחב הכפרי.

4.2 שינויים בסדרי העדיפויות שיביאו להחלפת תוכניות ישנות בחדשות

המשרד ממשיך במגמה של הטיפול בהקטנת כשלי שוק והורדת התמיכה בחקלאים בעקבות משברי חקלאות (מסוג משברי מטבע, פגעי מזג אוויר וכו') ובמקום עידוד ופיתוח מוצרים ציבוריים כגון ביטוח ומדיניות של מעבר מתמיכה עקיפה ותמיכה הקשורה ליצור בפועל (צהובה) לתמיכה ירוקה הגורמת לעיוות מינימלי של תנאי הסחר לפי ארגון הסחר העולמי. שינויים אלו יעלו בקנה אחד עם המלצות ה-OECD ויפעלו לרווחת הצרכן מחד ולחיזוק החקלאות מאידך.

4.3 תחומים ואתגרים אשר המשרד נדרש לתקציבים תוספתיים לגביהם

4.3.1 המשך השימוש בכלי של ביטוח הכנסה לגידולים בעלי ערך ציבורי

ממשלת ישראל באמצעות משרד החקלאות ומשרד האוצר תומכת בחקלאים במסגרות שונות של ביטוח נזקי טבע ורואה חשיבות לאומית בהשתתפות הממשלה בחלק מהסיכון שקיים בגידולים חקלאיים. מעבר לחשיבות הלאומית, ישנה גם חשיבות בינלאומית להעברת תמיכה למגדלים באמצעות ביטוחים שונים של נזקי טבע, זאת בהתאם להסכם עם ארגון הסחר העולמי (W.T.O) ובהמשך להצטרפות ישראל לארגון ה-OECD - תמיכה בחקלאים באמצעות ביטוח נחשבת לתמיכה ירוקה שלא מעוותת את הסחר ועל כן מותרות ע"פ הסכמים אלו.

ביטוח נזקי טבע, ביטוח רב סיכוני וביטוח הכנסה הינם הפתרונות האופטימליים למכלול רב של נזקים ואובדן יבולים. תכניות ביטוח אלו מקיפות חלק ניכר מהסיכונים הקיימים בחקלאות ישראל (למעט נזקי תשתית) – והפעלתן מאפשרת לחקלאים ולממשלה לתפקד בתנאי שוק הקרובים לוודאות מלאה ומייתר באופן כמעט מלא, את הצורך בהכרזות על אסונות טבע על כל אירוע אקלימי או מזיקי שקורה מעת לעת.

הגדרת הפעילות

- ביטוח נזקי טבע בסיסי - תוכנית ביטוח שנתית המכסה נזקי טבע מוגדרים כמו קרה, ברד, שרב, סופות ושיטפון הפוגעים ביבולים בשנה השוטפת של הביטוח – ביטוח נזקי טבע פתוח לכלל הפעילויות החקלאיות והשתתפות המדינה הינה כ- 35% מעלות הפרמיה.
- ביטוח רב סיכוני – אובדן יבול כתוצאה מאירועים אקלימיים, מזיקים ומחלות, שאינם מכוסים בביטוח נזקי הטבע המסורתי עד שנת 2010 הביטוח הרב סיכוני הוגדר לפירות בלבד, בשנת 2011 ובשנת 2012 הוסיף משרד החקלאות למסגרת זו גם: ירקות, פרחים, דבש וביטוח רב סיכונים למחלות הפוגעות בעצים ולא רק ביבול – ההשתתפות הממשלתית בביטוח הרב סיכוני הינה 80% מעלות הפוליסה, ובשנת 2012 סיבסדה המדינה את פרמיות הביטוח הרב סיכוני בסך של 75 מיליון ₪.
- ביטוח הכנסה - תוכנית ביטוח חדשנית המבטיחה בראש ובראשונה הגנה על היבולים החקלאיים המבוטחים ובמקביל מבטיחה הגנה על ההכנסה הצפויה מגידולים אלו- ביטוח זה הופעל לראשונה בעונת 2009/2010 לגידולי בעל בלבד.

4.3.2 רפורמות סביבתיות

בענף החלב בוצעה רפורמה מקיפה בעשור הקודם אשר שידרגה את הענף הן בנושא ההתייעלות והן בנושא הממשק עם הסביבה והביאה את הרפת הישראלית לרמת מוכנות גבוהה עם התמודדות בעתיד.

בענף המדגה תבוצע רפורמה הכוללת טיפול במי הפלט של בריכות הדגים, סך עלות פרויקט כ- 120 מיליון ש"ח לשלוש שנים, חלקו של המשרד יהיה כ- 5 מלש"ח לשנה למשך שלוש שנים בהנחה של השתתפות האוצר והגנת הסביבה.

בענף ההטלה אושרה רפורמה סביבתית ווטרינרית מקיפה אשר אמורה להביא גם להתייעלות משמעותית בענף. הרפורמה אושרה בהחלטת ממשלה בשנת 2007 ועודכנה בשנת 2010. בשנת 2013 צפויה תחילת יישומה וזאת לאחר מספר שנות עיכובים אשר עומדים על סף פתרון.

לשכת המנהל הכללי
Office of the Director-General

בנוסף לכך, יש צורך בקיום רפורמה סביבתית בענף החזירים ובענף המפטמות, ועדה מקצועית בין-משרדית הגישה המלצות בתחום התקנת תקנות צער בעלי חיים, אך קיימים עדיין קשיים לשדרג את מתקני גידול החזירים במיקומם הקיים ועל כן יש לבחון פעם נוספת את המיקום המועדף.

בהמשך לפעילות האינטנסיבית של המשרד לקידום נושא הפחתת השימוש בחומרי הדברה ושימוש מושכל בדשנים יש צורך בהרחבת היקפי התקציב המיועדים לנושא על מנת להמשיך את התהליך ולהביא את כל החקלאות הצמחית לרמה של מינימום שימוש בחומרי הדברה.

כמו כן בוחן המשרד מגוון פעילויות לצמצום הפסולת החקלאית לזרמיה השונים, בין היתר הוכן ניתוח כלכלי לבחינת תכנית להשקעות במיכון ואיסוף פלסטיק בחקלאות.

לשכת המנהל הכללי
Office of the Director-General

5. עיקרי תוכנית העבודה ל 2013

- מחקר** - מיקוד יעדי המחקר לוועדות ההיגוי, תכנית אסטרטגית של מנהל המחקר במשולב עם החטיבה לאסטרטגיה ובחיבור ליעדי המשרד.
- מחוזות** - הוגדרו משימות גנריות לכל המחוזות על מנת לייצר מידוד אחיד בנושאים המשותפים: הקצאות מים ועובדים זרים, וועדות קרקעות, תמיכות לחקלאים. הדגש במדדי התפוקה למשימות הוא בנושא השרותיות, שיפור מערך המידע GIS.
- אסדרה** - השלמת הליכי התקנת תקנות חוק החלב, טיפול בהקצאות מים ועידכון מכסות הבסיס, הקצאת עובדים זרים קרקע ומכסות בענף החלב וההטלה, החלפת חקיקת חירום בתחומי המספוא הדבש והחלב.
- התיישבות** - עדכון נהלי ועדת פרוגרמות, שיקום תשתיות, קידום תכנית לאומית סטטוטורית לחקלאות, תהליך טווינינג עם האיחוד האירופי לפיתוח הכפר.
- צרכנות והמזון הבריא** - חוק סטנדרטים, חוק המספוא, פרויקט חלוקת פירות וירקות לבתי ספר, שקיפות מידע ונתונים וקשר עם הציבור.
- פיקוח על מחירים** - בדיקת מרווח שיווק בתעשיית הביצים, בדיקת רווחיות תנובה, בדיקת מרווח שיווק קמעונאי בשיתוף עם משרד התמי"ת והאוצר.
- אסטרטגיה** - בחינה המודלים למדיניות תמיכות והשקעות, הקצאת גורמי יצור כגון עובדים זרים ומכסות, קידום מודעות ותהליכים בחקלאות סביבתית, הטמעת מערכת ממוחשבת לתכניות עבודה וחיזוק הקשר בין יחידות המשרד דרך תכניות העבודה.
- צרכנות** - קידום צריכת מוצרים טריים מתוצרת מקומית כמו דג טרי, שמן זית למען חיזוק היצור המקומי ומקומו בצריכה, סימון ביצים לפי מקור ושיטת גידול.
- יחסי חוץ** - חתימה על הסכם סחר עם ארה"ב חידוש הסכם שת"פ מדעי עם סין, הארכת הסכם שת"פ מדעים עם איטליה.
- ביטוח** - תמיכה בביטוחים קיימים: ביטוח הכנסה גידולי בעל, ביטוח נזקי טבע, ביטוח אסונות טבע. השקת ביטוח לפיצוי בגין השמדות בשל מחלות בע"ח. פיתוח תכניות ביטוח לפינוי פגרים בענף העגלים המיובאים.
- רווחת בעלי חיים** - קידום מעבר ללולים מודרניים והתקנת תקנות צעב"ח, הנחיות לבתי מטבחים, הנחיות למחסני עופות, תיקון תקנות לאחזקת חזירים, קידום אכיפה ותביעות – אני חושב שצריך לעבות ולחזק את הסעיף הזה.
- קיימות ושמירה על משאבי הטבע** - הקמה של הרשות לניהול נגר, פיתוח מודל תמיכה להדברה ידידותית לסביבה, תכנית לטיפול בפסולת חקלאית.
- מיעוטים** - תמיכה בהשקעה בדרכים חקלאיות, קליטת בני מיעוטים למשרות במשרד, הקצאת מכסות יצור ייחודיות, כללים להכרה בזכויות שימוש בקרקע במגזרי המיעוטים.

לשכת המנהל הכללי
Office of the Director-General

6. המלצות לתקצוב 2013

תקציבי מזומן			סכום של תקציב נדרש מלש"ח
סה"כ דרוש למימון המשרד	חסר	בסיס	
670.6	127.6	543.0	עדיפות גבוהה
38.0	28.0	10.0	בריאות הציבור (וטרינריה, הגנה"צ)
24.0	16.5	7.5	חקלאות מקיימת (שטחים פתוחים, שימור קרקע)
156.5	28.5	128.0	צמיחה כלכלית (ביטוח)
322.0	22.0	300.0	מו"פ
4.5		4.5	הגנה על בע"ח
75.0	11.0	64.0	פעילות שוטפת
22.6	13.6	9.0	תשתיות מקצועיות
28.0	8.0	20.0	שונות
32.6	12.1	20.5	עדיפות נמוכה
1.5	1.5	0.0	חקלאות מקיימת (אגרואקולוגיה)
20.0	0.0	20.0	צמיחה כלכלית (ביטוח)
0.5	0.5	0.0	מו"פ
2.0	1.5	0.5	הגנה על בע"ח
0.4	0.4	0.0	פעילות שוטפת
0.2	0.2		תשתיות מקצועיות
8.0	8.0		שונות
703.2	139.7	563.5	סכום כולל

תקציבי הרשאה			סכום של תקציב נדרש מלש"ח
סה"כ דרוש למימון המשרד	חסר	בסיס	
465.6	175.8	289.8	עדיפות גבוהה
15.0	13.8	1.2	חקלאות מקיימת
108.0	100.0	8.0	צמיחה כלכלית (שיקום תשתיות, ביטוח)
54.0	30.0	24.0	מו"פ
11.0		11.0	תשתיות בינוי
277.6	32.0	245.6	השקעות הון בחקלאות
123.1	38.2	84.9	עדיפות נמוכה
5.5	0.6	4.9	צמיחה כלכלית (קד"מ)
2.6	2.6	0.0	מו"פ
5.0		5.0	תשתיות בינוי
75.0		75.0	שונות
30.0	30.0		השקעות הון בחקלאות
5.0	5.0		תשתיות בינוי
588.7	214.0	374.7	סכום כולל

לשכת המנהל הכללי
Office of the Director-General

7. סיכום

משרד החקלאות גיבש בשנים האחרונות אסטרטגיה ברורה לקידום חקלאות מודרנית יעילה וידידותית לסביבה. בנוסף ליעוד החקלאות כמספקת מזון לאוכלוסייה, היא משמשת גם כמייצרת ערכים נוספים, כגון ערכי טבע, ערכים חברתיים, התיישבות וערכי מסורת ומורשת. לצורך יישום התכנית האסטרטגית, נדרשת קודם כל הכרה בחשיבות החקלאות כיעד לאומי כפי שזאת באה לידי ביטוי במדינות אירופה ובמדינות נוספות על מנת לקדם את החקלאות את החקלאים לרווחת תושבי מדינת ישראל.

לשכת המנהל הכללי
Office of the Director-General

יחידות המשרד

לשכת המנהל הכללי
Office of the Director-General

הרשות לתכנון ופיתוח הכפר - הנהלה

<p>הרשות לתכנון ופיתוח הכפר - הנהלה <u>ברשות לתכנון שני אגפים</u>: האגף לתכנון כלכלי חקלאי האגף לתכנון כפרי</p>	<p>שם היחידה</p>
<p>יוסי ישי – (כיום משמש בתפקיד המנכ"ל) 20 עובדים</p>	<p>מנהל היחידה: מספר עובדים:</p>
<ul style="list-style-type: none"> • תכנון החקלאות ההתיישבות והכפר בישראל. • תכנון ביטחון המזון מתוצרת חקלאית לאוכלוסיית המדינה. • קביעת הפרוגרמה החקלאית והכפרית של ההתיישבות החקלאית בארץ. • קביעת מדיניות והקצאת גורמי יצור חקלאיים: קרקע, מים ועובדים זרים. • גיבוש פתרונות כלכליים ותכנוניים לאירועים שונים הנוגעים לחקלאות ולכפר לטווח קצר וארוך. • קידום פיתוח הכפרים והמרחב הכפרי בהיבטים של כלכלה, קהילה וסביבה. • הערכות וליווי תכנוני בכל הקשור למרחב הכפרי, לכפר ולחקלאות. • שיקום תשתיות ביישובים הכפריים. • גיבוש מדיניות המשרד ביחס לקרקע החקלאית. • תכנון וניהול ענפי החי במכסות ייצור: ענף החלב וענף הלול. • גיבוש וניהול התמיכות לענפי החקלאות. • קידום ופיתוח החקלאות והכפר במגזר המיעוטים. • הקמה ותחזוקה של מאגר נתונים ושכבות המיידע על חקלאות ישראל, פריסת ההתיישבות, גורמי הייצור וענפי החקלאות. • שת"פ עם משרדי הממשלה וייצוג המשרד בגופים שונים לתכנון וביצוע מדיניות החקלאות והכפר בישראל. 	<p>תאור תחום הפעילות</p>

לשכת המנהל הכללי
Office of the Director-General

הרשות לתכנון ופיתוח הכפר – האגף לתכנון כלכלי חקלאי

שם היחידה	הרשות לתכנון ופיתוח הכפר-האגף הכלכלי חקלאי
מנהל היחידה: מספר עובדים:	ד"ר תניב רופא 14 עובדים
תאור כללי של תחום פעילות האגף	<ul style="list-style-type: none"> • הקצאת גורמי היצור: קרקע (לטווח ארוך, למרעה), מים, עובדים זרים, עובדים פלשתינאים; • אחראיות על תכנון ענפי החי: ענף החלב, ענף הלול (כולל סובסידיה לפי חוק הגליל); • מתן תמיכות לנושאים הבאים: תמיכות להעסקת עובדים ישראלים, תמיכות למרעה בשטחים פתוחים, תמיכות בגד"ש ובעל במסגרת שמירת שטחים פתוחים, תמיכות בעמותות מתנדבים בחקלאות; • מכרזי מלאי חירום לחיטה למאכל אדם ומספוא לבע"ח; • שונות: קידום המגזר הערבי, שמיטה, GIS, קידום ענף הסוסים, ועדת העזבונות, פיצוי בגין השמדת על פי פקודת בעל חיים, חוק הגליל.
תחום הפעילות - קרקע	<ul style="list-style-type: none"> • ניהול וריכוז של ועדת הקרקעות (הקצאת קרקע לחקלאות לטווח ארוך); • בחינת סעיפי הפטור של חוק חובת המכרזים בנוגע לפטור ממכרז לקרקע חקלאית; • הוצאת דוח שנתי מסכם על פעילות הועדה.
תחום פעילות – מים לחקלאות	<ul style="list-style-type: none"> • הכנת תקנות המים לחקלאות על פי חוק המים; • הכנת בסיס נתוני מים; • עבודה שוטפת מול רשות המים לעניין כמויות המים להקצאה; • עבודה שוטפת מול רשות המים לעניין תעריפי מים לחקלאות; • מדיניות מכסות מים לחקלאים קיימים ולחקלאים חדשים; • הסכם המים - ריכוז ועדת השמונה ונהלי תמיכה.
תחום פעילות – עובדים זרים	<ul style="list-style-type: none"> • כתיבת נוהל הקצאת עובדים זרים בחקלאות; • הכנת מפקדי עובדים זרים: 1. ריכוז ועדת מקדמי הקצאה לעובדים זרים; 2. הכנת חוברות הבקשה לעובדים זרים; 3. תמיכה במחוזות המשרד בקליטת חוברות הבקשה; 4. קביעת מודל קיצוץ להקצאת עובדים זרים 2012; • הכנת נהלי הקצאת עובדים עונתיים; • חברות בוועדת המיכון חוסך כ"א במשרד.
תחום פעילות – אישורי העסקת פלשתינאים	<ul style="list-style-type: none"> • כתיבת נוהל למתן אישורי העסקת עובדים פלשתינאים; • הטעמת נוהל העסקת עובדים פלשתינאים במועצת הצמחים לשם ביצוע; • פיקוח על ביצוע הנוהל מול מועצת הצמחים.
תחום פעילות – רשות מרעה	<ul style="list-style-type: none"> • קידום חוק הרעייה במסגרת ועדת הכלכלה של הכנסת והטמעתו בקרב אנשי המקצוע במשרדי הממשלה העוסקים בתחום; • ניהול תקציבי רשות מרעה;

לשכת המנהל הכללי
Office of the Director-General

<ul style="list-style-type: none"> • הכנת תכנית אב בשיתוף המשרד להגנת הסביבה להקמת תשתיות בשטחי המרעה למניעת זיהום מקורות המים בצפון ; • עדכון הקריטריונים בתחום תמיכה במרעה בשטחים פתוחים. 	
<ul style="list-style-type: none"> • סיום הליך החקיקה והתקנות בתחום החלב והלול, כולל נושא רווחת בעלי חיים ; • קביעת מחיר המטרה בחלב ; • החלת סקר רפת החלב ועדכון מחיר המטרה בהתאם ; • סיום הליכי ההכנה לתחילת הפעילות במסגרת הרפורמה בלול ; • תשלום הסובסידיה במסגרת חוק הגליל ; • ליווי מקצועי ללשכה המשפטית בכל הקשור לתביעות בתחום. 	<p>תחום פעילות – ענפי החי – חלב ולול</p>
<ul style="list-style-type: none"> • עדכון הנוהל לקליטת עובדים ישראלים ; • ריכוז ועדת התמיכות בגין עובדים ישראלים ; • יצירת שיתופי פעולה עם לשכות התעסוקה לשם מציאת עובדים ישראלים מתאים לעבודה בחקלאות. 	<p>תחום פעילות - קליטת עובדים ישראלים</p>
<ul style="list-style-type: none"> • הוצאת מכרזים למלאי חירום בחיטה ומספוא ; • ביטוח הכנסה לגידולי בעל – עדכון הנוהל וביצועו ; • רשות מוסמכת יחידה להוצאת רישיונות יבוא לחיטה ; • ריכוז חודשי של נתוני יבוא התבואות למדינת ישראל. 	<p>תחום הפעילות - שטחים פתוחים</p>
<ul style="list-style-type: none"> • קידום ופיתוח החקלאות במגזרי המיעוטים ; • קידום הוצאת עדרים ממרכזי ערים ; • פיתוח וקידום ענף הזיתים. 	<p>תחום פעילות – קידום מגזרי המיעוטים</p>
<ul style="list-style-type: none"> • ריכוז ועדת שמיטה ממלכתית – הגברת שיתוף הפעולה מול הרבנות הראשית, ארגוני החקלאים ונציגי אוצר ביה"ד. 	<p>תאור תחום פעילות - שמיטה</p>
<ul style="list-style-type: none"> • ניהול מכרז להקמת שכבת GIS הרחבת שכבת הגידולים הצמחיים לאזורים נוספים ועדכון הקיים במסגרת שת"פ של משרד החקלאות, רשות המים, רשות מקרקעי ישראל ומשרד האוצר ; • בניית שכבה של הגד"ש בנגב לצורך תמיכה בחיטה ; • הרחבת שכבת המרעה ; • המשך עדכון שכבת המשבצות. 	<p>תחום פעילות - GIS</p>
<ul style="list-style-type: none"> • מתן רישיונות משווקים לענף הלול (הטלה, פטם, הודים, רבייה) ; • מתן רישיונות משווקים לירקות ופירות. 	<p>תחום פעילות – רישיונות משווקים</p>
<ul style="list-style-type: none"> • ריכוז הועדה המייעצת לרופא הראשי בשרותים הוטרינריים בכל הנוגע לפיצויים בגין פקודת מחלות בעלי חיים. 	<p>תחום פעילות – פיצויים בגין פקודת מחלות בע"ח</p>
<ul style="list-style-type: none"> • ריכוז הועדה בהתאם להוראות משרד המשפטים. 	<p>תחום פעילות – ועדת העיזבונות</p>

לשכת המנהל הכללי
Office of the Director-General

<ul style="list-style-type: none"> • הוצאת קול קורא לעמותות ; • ריכוז הועדה וקבלת החלטות על תקצוב העמותות. 	<p>תחום פעילות – תמיכה בעמותות מתנדבים בחקלאות</p>
<ul style="list-style-type: none"> • המשך הקצאת קרקעות לטווח ארוך • הקצאת עובדים זרים לשנת 2014 • הקצאת מים לחקלאות • יישום מכרז GIS לשטחים החקלאיים • יישום חוק הגליל • קביעת תקנות מכסות בענף הלול • יישום מתווה התייעלות בענף החלב • תמיכה בשטחים פתוחים – בענף הבקר לבשר • טיפול בפיצויים בגין מחלות בע"ח • תמיכה בעובדים ישראלים • מכרזי מלאי לשעת חירום (חיטה למאכל אדם ומספוא למאכל בע"ח) • תמיכה בעמותות של מתנדבים 	<p><u>יעדים לשנת 2013</u></p>

לשכת המנהל הכללי
Office of the Director-General

הרשות לתכנון ופיתוח הכפר- האגף לתכנון כפרי אזורי

הרשות לתכנון ופיתוח הכפר- האגף לתכנון כפרי אזורי	שם היחידה
	<p>מנהל היחידה: מספר עובדים:</p>
<p>ד"ר אינג' רותי פרום אריכא 5 עובדים (היח' מפעילה 5 חברות ייעוץ חיצוניות בתחומים שונים)</p> <ul style="list-style-type: none"> • אחראי לקידומה של התכנית הלאומית לחקלאות ולכפר בישראל – מסמך מדיניות תכנון, יחד עם מינהל התכנון במשרד הפנים. • מלווה ומנחה מקצועית את נושאי התכנון והבניה במשרד, מכין חוות דעת לתכניות ולנספחים ופועל לייצוג המשרד במוסדות התכנון. • אחראי ליישום פרויקט רב שנתי של שיקום התשתיות בישובים הכפריים. • אחראי לקידום נושאי פיתוח הכפר מול מוסדות ומשרדי ממשלה ובהם מינהל מקרקעי ישראל. • מכין, מפעיל ומלווה את הכנת התכניות הסטטוטוריות המלוות את הרפורמה בענף ההטלה. • אחראי לתכנית שיתוף פעולה עם האיחוד האירופי – "טווינינג" בנושא פיתוח הכפר בשותפות עם איטליה כשותפה בכירה וגרמניה בצידה. • אחראי על ועדת הפרוגרמות. • אחראי על ועדת היגוי בינמשרדית לעניין ישובים דלי אוכלוסין. • מתכנן, מפעיל ומבקר את תכנית פיתוח הכפר. • אחראי ליישום תכנית ניסיונית לשימור שטחים אקולוגיים. • מרכז מקצועית הכנת תכניות סטטוטוריות על ידי המשרד בנוגע לשטחים, מתקנים ומבנים חקלאיים. • ייצוג המשרד במועצת ממ"י (מ"מ), בוועדות הפקעות, בוועדה לתכנית אתרי מורשת, בוועדה להתיישבות בודדים, בוועדת היגוי לתכניות אב לאזרחים ותיקים ובוועדות בתחום התיירות והנופש. 	<p>תאור תחום הפעילות של האגף</p>
<ul style="list-style-type: none"> • השלמת שיקום תשתיות במאות יישובים כפריים בעשור הקרוב. • תהליך מתמשך של העמקת והרחבת התכנית לפיתוח הכפר – העשרת המרכיבים, הרחבת קהלי היעד וכד'. • קידום תכניות שונות מטעם המשרד בתחומים של שטחים וצרכים חקלאיים, שטחים פתוחים. • קידום תכניות בשת"פ עם משרדי ממשלה נוספים בתחומים הנ"ל. • העמקת הידע והמחקר בתחום פיתוח הכפר. • העמקת שיתופי הפעולה הבינלאומיים בתחום פיתוח הכפר. 	<p>תכניות עתידיות</p>
<ul style="list-style-type: none"> • קידום הכנת מסמך מדיניות התכנון לחקלאות ולכפר בישראל. • יישום הפרויקט לשיקום תשתיות בישובים הכפריים. • השלמת תכנון להסדרת הלולים במסגרת הרפורמה בענף ההטלה. • הערכות לשינויים, השפעה והתאמה לצרכי החקלאות והכפר בתכנית תמ"א 1 ובשינוי לתמ"א 35. • היערכות ליישום רפורמה בחוק התכנון והבנייה. • יישום והרחבת תכנית פיתוח הכפר. 	<p>יעדי העבודה לשנת 2013</p>

לשכת המנהל הכללי
Office of the Director-General

<ul style="list-style-type: none"> • השלמת תכנית למבנים חקלאיים במחוז הצפון. • קידום הטיפול בישובים דלי אוכלוסין. • עידוד קליטת גרעיני התיישבות בישובים הכפריים – קידום הצעת החלטה לממשלה בהובלת המשרד. • קידום הפרוגרמה האזורית ליישובים החקלאיים בחבל אשכול. • עדכון נוהל העבודה של ועדת פרוגרמות תוך הטמעת מטרות המשרד בנוהל. • העמקת התיאום עם ממ"י ליישום החלטות ועדת הפרוגרמות, מדיניות קרקעית, כשלים קנייניים וחסמים ועוד. • בחינת ה"מודל האיטלקי" להגדרת החקלאות ודרכים ליישומו. • פארק שקמה – קידום החלטת ממשלה לאחר גיבוש שותפים לתקציב פעילות בהתאם לתכנית המאושרת. • בקעת בית נטופה – קידום תכנון בשיתוף הציבור. • ייצוג המשרד בוועדות בינמשרדיות בתחומים המשיקים לפיתוח הכפר – שימור מורשת, אזרחים ותיקים, חוות בודדים ועוד. 	
<ul style="list-style-type: none"> • הכנת תכנית לאומית לחקלאות ולכפר בישראל – מסמך מדיניות תכנון. עריכה והכנת המסמך יחד עם מינהל התכנון במשרד הפנים ובשיתוף ציבור ונציגי החקלאות וההתיישבות הכפרית. • תכנון להסדרת הלולים במסגרת הרפורמה בענף ההטלה – אישור התכניות המפורטות בועדה המחוזית צפון ובוועדות הארציות. • פרסום והפצת מסמך מדיניות מבנים חקלאיים אשר יהווה בסיס לעדכון קריטריונים למבנים חקלאיים וקביעת כללי בינוי בעניין זה. • הכנת תכנית למבנים חקלאיים – אישור התכנית בוועדה המחוזית צפון, סיוע לקידום תכנית במחוז ירושלים מטה יהודה. • תכנית פיתוח הכפר על מרכיביה – תכנון אזורי וישובי, ביצוע עוגנים לפיתוח הכפר, תשתיות לתיירות כפרית וחקלאית, תיירות חקלאית, הדרכה בתחום פיתוח הכפר. האגף מפעיל תקציב לסיוע באמצעות נהלי סיוע בתכנית שנתית מתחדשת, מלווה ומבקר את התוצרים ומנהל מעקב אחר הביצוע תוך הנחלת מדיניות המשרד וקידום פיתוח המרחב הכפרי. • תת אכלוס – במסגרת עבודת ועדת הפרוגרמות מתקיים הליך בחינה, בדיקה וקידום תכניות להסדרת ישובים דלי אוכלוסין. • הערכות לשינוי מס' 1 בתמ"א 35 – עמדת המשרד הוכנה על ידי צוות מקצועי. מסמך העמדה המשרדי כולל נושאים רבים ובהם מעמד החקלאות והכפר בתכנית, תכנון הישוב החקלאי והנחלה חקלאית, שמירה על שטחים פתוחים בצד פיתוח חקלאי ועוד. לעת גיבוש הצעת השינוי נדרש רענון ועדכון בהתאם לגישת השינוי כפי שיוצג במועצה הארצית. 	<p>נושאים הנמצאים בתהליך</p>
<p>התכנית הלאומית לחקלאות ולכפר בישראל שיקום תשתיות בישובים הכפריים תכנית פיתוח הכפר</p>	<p>נושאים ייחודיים</p>
<p>החלטה מס' 1855 - רפורמה בענף ההטלה החלטה מס' 2,263, 5303 - שיקום תשתיות בישובים הכפריים החלטה מס' 2325 - קרקע חקלאית החלטה מס' 2,954, 4306, 3243 - שיקום והעצמת תשתיות מורשת לאומית החלטה מס' 3739 - תכניות אב לאזרחים ותיקים החלטה מס' 4512 - הקמת רשת מרכזי צפרות</p>	<p>החלטות ממשלה רלוונטיות ליחידה (ציין מס החלטה)</p>

לשכת המנהל הכללי
Office of the Director-General

הרשות לתכנון ופיתוח הכפר - האגף לתכנון כפרי אזורי פקיד היערות

שם היחידה	פקיד היערות
<p>מנהל היחידה: מספר עובדים:</p>	<p>חגי שניר 3 - (במשרות חלקיות בלבד). היחידה נמצאת בהליכי תיקנון.</p>
<p>תאור תחום הפעילות</p> <p>יחידת פקיד היערות במשרד החקלאות, נמצאת תחת האגף לתכנון כפרי אזורי. היחידה משמשת כזרוע הביצוע של שר החקלאות בכל הנוגע לפקודת היערות. במסגרת זו מגבש פקיד היערות מדיניות בהתאם להנחיות השר ומיישמה אל מול פקידי היערות של קק"ל, רט"ג והערים הגדולות ושאר הגורמים המקצועיים המעורבים.</p> <p>1. תחום היער</p> <p>א. אחריות על שמורות היער: בישראל כ 550 אלף דונם מוכרזים כשמורות יער מתוך כמיליון דונם יערות נטועים. ההכרזה על שמורת יער מקבילה במובן מסוים להכרזה על שמורות טבע, ומשמעותה שאזור שהוכרז על ידי שר החקלאות כשמור ליער וכי לא ניתן לשנות את יעוד השטחים ולפתחם ללא אישור השר. פקיד היערות עומד בראש הועדה לשמורות יער והוא הממליץ לשר, לאחר דיון הועדה, על הכרזה של שמורת יער חדשה, או גריעה של שטח משמורות יער קיימות עקב צורך בשינוי יעוד. מטרת הועדה היא לייעץ, בשיתוף הגורמים המקצועיים מחוץ למשרד החקלאות, לשר החקלאות בנוגע למדיניות הייעור והדרכים ליישומה. אחת ממטרות העל של פקיד היערות היא אכרזה של יערות קק"ל שאינם מוכרזים כיום כשמורות יער ובכך לעגן את תכניות הייעור של קק"ל במסגרת חוקית חזקה וסטטוטורית.</p> <p>ב. אחריות על כל הפעילות בתוך שמורות היער ובין היתר פיקוח על:</p> <ul style="list-style-type: none"> • מתן רישיונות רעייה עונתיים לעדרי צאן ובקר. • מתן רישיונות לביצוע כריתת עצים ביער וכל פעולה הכרוכה במתן היתר (העתקת עצים, הוצאת תוצרת יער, חפירה, הצבת מתקנים וכד'). <p>ג. אישור תכנית העבודה השנתית של קק"ל: בהתאם לנוהל העבודה והנחיות היועץ המשפטי לממשלה מגישה קק"ל מידי שנה את תכנית העבודה השנתית לפעילות ביערות לאישור פקיד היערות. התכנית עוברת בדיקה מקצועית המלווה בביקורת בשטח במהלך השנה ומטרתה לפקח על הפעילות היערנית של קק"ל ביערות.</p> <p>ד. אישור תכנית העבודה של רט"ג: שר החקלאות הסמיך 3 פקידי יערות ברט"ג לצורך יישום פקודת היערות בגנים לאומיים ובשמורות טבע. בהתאם לנוהל העבודה שנקבע בין משרד החקלאות לרט"ג מגישה רט"ג מידי שנה את תכנית העבודה השנתית לכריתת עצים בשמורות ובגנים הלאומיים לאישור פקיד היערות הממשלתי. התכנית עוברת בדיקה מקצועית על פי כללים ואמות מידה שתואמו בין שני הגופים. לאחר אישור התכנית, מוסמכים פקידי היערות של הרט"ג להוציא רישיונות בהתאם לאישור.</p> <p>ה. הגנה על ישובים בסכנת שריפה: חברות בצוותי עבודה מקצועיים לעניין אזורי חייץ מאש. כתיבת הנחיות מקצועיות לתכנון וטיפול בצמחיה באזורים בסכנת שריפה. בקרה ארצית על תכנון וביצוע אזורי חייץ של הרט"ג, קק"ל והרשויות המקומיות. תיאום עם רשות הכבאות לעניין תקנות חוק הכבאות והנחיות לעניין הפחתת סיכונים באזורים המועדים לשריפה. פקיד היערות חבר בוועדה המייעצת לנציב כבאות ראשי לעניין קביעת הישובים המוגנים וההוראות החלות עליהם.</p> <p>2. תחום הגנת אילנות מחוץ ליער:</p> <p>א. הסמכה ובקרה על פקידי היערות העירוניים. לצורך יישום פקודת היערות שר</p>	

לשכת המנהל הכללי
Office of the Director-General

<p>החקלאות מסמיך פקידי יערות עירוניים המקבלים אחריות מטעמו על פקודת היערות בתוך שטחי הערים ונותנים רשיונות לכל הגורמים המבקשים לכרות או להעתיק עצים מוגנים בתחום העיר. פקיד היערות הממשלתי מבצע את הדרכה המקצועית, קובע נהלי עבודה ומפקח על פעילותם של הפקידים העירוניים. בנוסף, משמש פקיד היערות הממשלתי כערכאת ערר על החלטת פקיד היערות העירוני.</p> <p>ב. הסמכה ובקרה על פקיד היערות של קק"ל (מחוץ ליער). יישום פקודת היערות למעט האמור בסעיף א' לעיל נעשית בעזרת מערך ניהול היערות של קק"ל. מנהל אגף הייעור ותשעת מנהלי האזורים של קק"ל מוסמכים ע"י שר החקלאות כפקידי יערות אזוריים, ונותנים רשיונות ושירותים לכל הגופים הציבוריים והפרטיים המבקשים לכרות אילנות מוגנים מחוץ לשטחי היערות (פרט לערים המוסמכות). פעילות פקידי היערות האזוריים מונחית ע"י פקיד היערות הראשי של קק"ל (מנהל אגף הייעור) ומבוקרת על ידי פקיד היערות.</p> <p>ג. פעילות חינוך והסברה: במסגרת הצורך הציבורי לשמירה על העצים מבצע פקיד היערות פעילות הסברה והדרכה לציבור הרחב בכל הנוגע לחשיבות העצים לאדם ולסביבה. במסגרת זו נעשות פעילויות חינוך בגני ילדים, במתנס"ים ובמנהלים קהילתיים.</p> <p>ד. קול קורא לשיקום עצים ותיקים: החל משנת 2010 תומך המשרד ברשויות מקומיות המשקמות ומשמרות עצים ותיקים בתחומן.</p> <p>ה. מענה לפניית ציבור: בעקבות עליית מודעות הציבור לחשיבות העצים ולאור עידכוני החקיקה האחרונים מקבל פקיד היערות כ 2,000 פניות ציבור בשנה בנושאים שונים.</p> <p>3. <u>תחום התכנון</u> :</p> <p>א. תיקון מס' 89 לחוק התכנון והבניה בנושא עצים – יישום החוק אל מול ועדות התכנון והבניה ויצירת תקנות מתאימות ליישומן. הטמעת התיקון בנהלי העבודה של פקידי יערות ויצירת פלטפורמות עבודה, הנחיות תכנון ונהלים קבועים בכל הנוגע לתכנון אשר בתחומו קיימים עצים מוגנים.</p> <p>ב. הקמה וניהול מאגר מומחים בתחום הטיפול בעצים, העתקות עצים ותכנון משמר עצים לציבור הרחב.</p> <p>4. <u>תחום החקיקה</u> :</p> <p>א. כתיבת תקנות לפקודת היערות בהתאם לתיקון מספר 5 לעניין יישום הפקודה.</p> <p>ב. יו"ר הוועדה מייעצת לשרת החקלאות לעניין קביעת פטורים מרישיון כריתה ועדכון רשימת האילנות המוגנים.</p> <p>ג. הכנת טיוטת חוק היער</p> <p>5. <u>פיקוח ואכיפה</u> : הסיירת הירוקה מוסמכת לאכוף את פקודת היערות בכל שטחי ישראל. יחידת הפיקוח של קק"ל אוכפת את הפקודה בשטחי היער בלבד. פקיד היערות הממשלתי אחראי על פעילות האכיפה, הסמכה והכשרת פקחים, יישום קנסות מנהליים והפעלת מערך התביעות.</p>	<p>תוכניות עתידיות</p> <ul style="list-style-type: none"> • הכנת שכבת מידע אמינה לשמורות היער בישראל – טיפול מקיף בבעיית שמורות היער המוכרזות ע"י יצירת מערך מידע דיגיטאלי אמין שישמש בסיס לתכנון עתידי והפצתו כנספח לתמ"א 35. • אכרזת וגריעה בשמורות יער – אכרזה וגריעה של שמורות יער ע"פ נוהל אכרזה חדש המבוסס על תוכנית יער סטטוטורית. • הרחבת ההסמכה של פקידי יערות עירוניים. עיגון נוהל פקיד היערות בערים/בכלל – הטמעת נוהל העבודה/תקנות בדבר כללים להוצאת רשיונות כריתה או העתקת עצים מוגנים.
---	---

לשכת המנהל הכללי
Office of the Director-General

<ul style="list-style-type: none"> • כתיבת מסמך מדיניות בתחום שימור עצים בתהליך התכנון המשקף את הראייה הכוללת הרואה בעצים גורם שיש להתחשב בו בעת פעולות פיתוח ובניה. • הטמעת תקנות ונהלי עבודה מקצועיים למערך המודדים, הקבלנים, יזמים, מתכננים ומהנדסים. • בקרה על תכנון וביצוע אזורי חייץ מאש (בשיתוף כב"א). ליווי ישובים בהכנת תכניות להגנה משריפות ומתן מידע מקצועי. • המשך בפעילויות פרסום, חינוך הגברת מודעות לצורך הטמעת החוק וחשיבות העצים בציבור. • הסמכת פקחים – יצירת מערך הסמכה לפקחים עירוניים הפועלים בהתאם לחוק האכיפה הסביבתית ומוסמכים ע"פ פקודת היערות • הכשרת גוזמים מומחים – המשך ביצוע והרחבת ההסמכות לגוזמים המתבצעות כיום. • פעולות לחיזוק המודעות בתחום - צוות בין-משרדי בנושא עצים. 	
<ul style="list-style-type: none"> • הקמה ותיקנון יחידת פקיד היערות במשרד בהתאם למתווה שאושר בשנת 2012 בשיתוף אג"ת והנהלת המשרד (כ"א, תקציבים וכו'). • אישור ועדת הפנים ואיכה"ס של הכנסת לתקנות היערות: אילן מוגן, מינים מוחרגים, פטורים, ערך חליפי והגדרת כריתה. • קידום חוק יער חדש – הכנת תזכיר חוק. • המשך תהליך אכרזת שמורות יער חדשות. • פישוט הליכי האכרזה והגריעה של שמורות יער וביסוסם על תכנון סטטוטורי של יערות קק"ל. • נהלים – יישום וגיבוש תקנון ונהלים במסגרת חובת הכנת תוכנית לחוות דעת פקיד היערות • נהלים- גיבוש, בשיתוף מנהל התכנון, מסמך מדיניות ונהלי תכנון לצורך הכנת סקרי עצים לתוכנית לפי תיקון 89. • קביעת תבחינים לאישור תכנית הממשק השנתית של קק"ל ושל רט"ג • עריכת כנסים מקצועיים לעניין טיפול בצומח ביישובים בסכנת שריפה והדרכה מקצועית בהכנת תכניות להגנה מאש לישובים אלה. • הסמכת פקידי יערות עירוניים נוספים (מותנה ביישום סעיף 1) . • הכשרה מקצועית למורשי מתן רישיונות, קביעת הנחיות תכנון מקצועיות, פעולות מונעות אל מול רשויות התכנון. • מודעות הציבור: קמפיין בנושא חשיבות העצים ותיקון פקודת היערות. הקמת אתר טיולים בעקבות עצים, חומר מקצועי, שידרוג אתר האינטרנט. 	<p>יעדי העבודה לשנת 2013</p>
<ul style="list-style-type: none"> • הכנת קדם תזכיר לחוק היער החדש. • הכנת תקנות לפקודת היערות (תיקון מס' 5) • הכנת נוהל עבודה מתואם עם מנהל התכנון לענין חו"ד פקיד היערות לפי תיקון 89 לחוק התו"ב. • אכרזת שמורות יער חדשות בפורמט החדש • פיתוח מערכת ממוחשבת לקביעת ערך חליפי לעצים • קביעת נהלים וישומם אל מול קק"ל, הרט"ג והרשויות המקומיות המוסמכות לפקודת היערות • פעילות שיווקית להגברת המודעות בנושא שמירה על עצים 	<p>נושאים הנמצאים בתהליך</p>

לשכת המנהל הכללי
Office of the Director-General

<ul style="list-style-type: none"> • הסמכת פקחים והכשרתם. • הכשרה מקצועית לפקידי יערות, פקחים ואנשי מקצוע בתחום. 	
<p>הקמה ותיקנון יחידת פקיד היערות במשרד – היחידה הוקמה באמצע 2008 עם תקן אחד בלבד של עובד מנהלה ותיאום. שאר העובדים בה עוסקים במלאכה בנוסף לתפקידם הרשמי. הצורך, שהתחדד לאור השריפה בכרמל בפיקוח אמיתי על ממשק הצומח בשמורות הטבע וביערות קק"ל מחייב שדרוג היחידה בפעילות מלאה ובתקן ייעודי. לאחרונה אושר מבנה היחידה החדש הכולל מנהל + 4 עובדים. מול אג"ת הוסכם כי המשרד יתרום 3 תקנים (מנהל+2) ואילו אג"ת יתקצב 2 תקנים נוספים.</p>	<p>נושאים ייחודיים</p>

לשכת המנהל הכללי
Office of the Director-General

כלכלה מחקר ואסטרטגיה

שם היחידה	כלכלה מחקר ואסטרטגיה
מנהל היחידה: מספר עובדים:	אורי צוק-בר – סמנכ"ל מחקר כלכלה ואסטרטגיה מספר עובדים – 12 (+שני תקנים לאיוש נוסף), מתנדבים – 2 (פרויקט "מילקן" ופרויקט "ממשק")
תאור תחום הפעילות	החטיבה לאסטרטגיה הינה יועצת אסטרטגית וכלכלית להנהלת משרד החקלאות ומובילה את גיבוש וקביעת המדיניות החקלאית. סיוע להנהלת המשרד לגיבוש מדיניות המשרד לטווח הארוך, תכנון רפורמות ופרויקטים ובחינת נושאי רוחב בחקלאות תכנון בקרה ותפעול תקציב המשרד, ניהול תהליך התכנון האסטרטגי במשרד פיתוח והטמעת תרבות ארגונית של תכנון, מעקב ובקרה על תוכניות עבודה. ביצוע ניתוחים כלכליים וסטטיסטיים ומעקב אחר הענפים והשווקים בארץ ובעולם. ריכוז וניתוח מידע תומך קבלת החלטות. פיקוח על המחירים של מוצרי המזון המפוקחים ועל מערך מועצות היצור והחברות הממשלתיות.
תוכניות עתידיות	הכנת תוכניות מדיניות בתחומי התמיכות בחקלאות, רפורמות מבניות וסביבתיות, ניתוח שימוש יעיל בגורמי היצור בעתיד, בחינת התמודדות החקלאות עם משבר המזון, קידום נושאי מדיניות בתחום בריאות הציבור ואיכות המוצר. בחינה ועדכון תחום הפיקוח על המחירים בהיבט הצרכני והיצרני להשגת תועלת מרבית.
יעדי העבודה לשנת 2013	גיבוש סופי של מבנה היחידה, בניית תכנית עבודה מפורטת ל-2014 ולשנים הבאות, מעקב אחר הענפים השונים והבעיות האופייניות לכל ענף, קידום והתנעת הרפורמות הסביבתיות, קידום נושא הטמעת אסטרטגיית המשרד ביחידות השונות, הקמת צוותים אד הוק לבחינה וחקר נושאים שונים בחקלאות העתידית, חקר שווקי הייצוא, הכנת תוכניות תקציביות, ניהול נושא הפחתת סיכונים וביטוח.
נושאים הנמצאים בתהליך	<ul style="list-style-type: none"> • תכנית חלוקת פירות וירקות בבתי הספר לחיזוק המודעות וחינוך למזון בריא. • רפורמה בענף הטלה – סיום הליך חקיקה ותקנות, גיבוש הסכמות עם החקלאים והמשרדים הקשורים. • בחינת עלויות השיווק והייצור במוצרי החלב והביצים ועידכון ובחינת "דו"ח סוארי" לפיקוח על המחירים. • ניתוח התועלות של החקלאות ובחינת מדיניות התמיכות החקלאיות וגיבוש המלצות ליישום. • הכנת דוח המדיניות החקלאית ונתוני החקלאות לארגון ה-OECD. • רפורמה סביבתית בענף המדגה.
נושאים ייחודיים	המשך הליך התקנת התקנות לרווחת מטילות.
החלטות ממשלה רלוונטיות ליחידה	החלטה מס' 1855 – רפורמה בענף ההטלה החלטה מס' 5052 – הסדרת ענף ביצי המאכל – היבטי רווחת בע"ח

לשכת המנהל הכללי
Office of the Director-General

פרוט תחומי הפעילות	
<ul style="list-style-type: none"> • ניתוח והמלצה על מדיניות חקלאית לטווח הארוך • בחינה וקידום של רפורמות מבניות וסביבתיות • מתן חוות דעת והמלצות למדיניות מועדפת תוך בחינת חלופות • בחינת התאמה למדיניות OECD • בחינת נושא התמיכות בחקלאות וסדרי עדיפויות בתמיכה 	<p>מדיניות</p>
<ul style="list-style-type: none"> • חקר השוואתי בינלאומי. • חקר מבנה השוק, הגבלים עסקיים, פערי תיווך. • חקר שוקי היצוא והשוק המקומי לתוצרת טריה. • בחינת נושא הקצאות המים לחקלאות. • בחינת נושא הקצאת גורמי יצור אחרים. • ניתוח נושא בטחון המזון. • בחינת אלטרנטיבות להשקעה בחקלאות. • בחינת תמהיל יחידות יצור חקלאיות (משק קטן לעומת גדול וכו'). • בחינת מודלים של פרישת חקלאים ותיקים. • איסוף וניתוח מידע כלכלי שיווקי ובנושאי מדיניות חקלאית. 	<p>מחקר כלכלי ומידע</p>
<ul style="list-style-type: none"> • הכנת תקציב המשרד בהתאם ליעדי המשרד, הנחיות המנכ"ל ובשיתוף עם אגף התקציבים במשרד האוצר. • הקצאת אמצעים תקציביים, הנחייה וליווי של מנהלי יחידות בנושא תקציב. • הכנת תחזיות (הוצאות/הכנסות) ברמה חודשית/שנתית ומעקב אחר ביצוע התקציב. • קיום קשר הדוק עם משרדי ממשלה במעקב אחר פרויקטים משותפים. • ריכוז ועדת אגרות ודמי שירות המשרדית הכוללת תמחור השירותים הניתנים על ידי המשרד לציבור. 	<p>תקציב</p>
<ul style="list-style-type: none"> • הטמעת תרבות אירגונית של תיכנון ובקרה . • ליווי בגיבוש תכנית העבודה המשרדית מול יחידות המשרד. • המלצה על מטרות ויעדי המשרד ותיעודן המשימות בהתאם. • בקרה ומעקב אחר ביצוע תכנית העבודה המשרדית. 	<p>תכניות עבודה</p>
<ul style="list-style-type: none"> • קביעת אמות מידה ונהלי עבודה בפיקוח על מחירי מוצרי היסוד. • ריכוז ועדת המחירים הבין-משרדית המשותפת למשרד החקלאות והאוצר. • בדיקת שרשרת עלויות השיווק. • פיקוח על פעילות מועצות היצור בהיבט היעדים וההתיפעול. • ניתוח יעדי המועצות, בחינת תקציביהן והמלצות לשר. • יזום וקידום תקנות וחוקים שבאחריות השר במסגרת חוקי המועצות. 	<p>פיקוח מחירים ומועצות</p>

לשכת המנהל הכללי
Office of the Director-General

השקעות ומימון - מינהלת ההשקעות בחקלאות

שם היחידה	מנהלת ההשקעות
<p>מנהל היחידה: מספר עובדים:</p>	<p>צביקה כהן- סמנכ"ל בכיר להשקעות ומימון 11 עובדים במטה המנהלה 16 מהנדסים יועצים חיצוניים, חברה כלכלית לבדיקת תוכניות</p>
<p>תאור תחום הפעילות</p> <p>מנהלת ההשקעות הינה גוף סטטוטורי הפועל עפ"י חוק לעידוד השקעות הון בחקלאות. מנהלת ההשקעות מאשרת סיוע באמצעות מתן מענקים והטבות במס להשקעות המאושרות עפ"י עקרונות התכנון שנקבעים בכל שנה ע"י הנהלת המשרד.</p> <p>תחומי הפעילות העיקריים:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. תוכנית הפיתוח השנתית - תוכנית הפיתוח נגזרת ממדיניות הנהלת המשרד על פי החוק לעידוד השקעות הון בחקלאות וע"פ מדיניות הממשלה לעידוד פעילויות אחרות באמצעות תקציבים מנהליים. הפרויקטים והפעילויות הנתמכות על ידי המשרד בתוכנית הפיתוח מבוססים על סקר השקעות רחב היקף, שבודק את הקורלציה בין הפעילויות הנתמכות לבין יעדי העל של חקלאות ישראל. 2. תכניות ייעודיות למגזר המיעוטים - במסגרת תוכנית זו מקצה, המשרד באמצעות מנהלת ההשקעות תקציב ייעודי למגזר המיעוטים להשקעות במספר פעילויות המיועדות למגזר בלבד ובאחוזי מענק מוגדלים (בין 60% ל- 8% מענק). בשנים האחרונות התמקדה ההשקעה בפעילויות הבאות: שיפור ושדרוג דרכים חקלאיות, הוצאת דירים ממרכזי הישובים ושיקום צנרת המים. 3. מענקים למפוני גוש קטיף - המנהלה מסייעת למפונים בתאום מלא עם מנהלת תנופה - מנהלת ההשקעות הינה הסמכות המקצועית לבדיקה ואישור כל העסקים החקלאיים שמוקמים ע"י מפוני גוש קטיף. 4. מיכון חוסך כוח אדם - על בסיס תפישת הייסוד שמיכון עשוי לחסוך בעובדים זרים, חתמו משרדי החקלאות, האוצר והתאחדות חקלאי ישראל על מסמך עקרונות. מסמך זה קובע מתווה להפחתה הדרגתית במכסת העובדים הזרים בענף החקלאות במשך חמש שנים עד לרמות של 19,000 עובדים זרים בשנה האחרונה של ההסכם, ובתמורה הקצאה של 325 מיליון ש"ח שנועדה בעיקר לתשלום מענקים לעידוד רכישת מיכון לחקלאים בעלי היתרים להעסקת עובדים זרים. התקציב המיועד להשקעות הון בחקלאות הינו 250 מיליון ש"ח, והקצאתו ע"י מנהלת ההשקעות החלה בסוף שנת 2009 ואמורה להתפרס על פני 5 שנים. החל משנת 2012 הקצאת התקציב הינה ע"פ אחוז הניצול של כל חקלאי ולא בשיטת כל הקודם זוכה. 5. הסכם המים - הסכם המים קובע כי כל התייקרות במחיר המים השפירים לחקלאות מוכפל במכסת המים, תשמש כתקציב לסיוע בהשקעות בחקלאות. בראשיתו נועד התקציב לשיקום תשתיות המיים ביישובים, ואולם כבר בסוף שנת 2012 החל תהליך של אישור השקעות חקלאיות נוספות, מעבר לשיקום צנרת. 6. הקרן לגידולים חדשים - הכלי המרכזי של משרד החקלאות ומנהלת ההשקעות לפיתוח והחדרת טכנולוגיות חדשות. חדשנות זו, היא לרוב הבסיס לפיתוח חקלאות ישראל הן ברמת הזנים החדשים, כלי מיכון יעילים יותר וטכנולוגיות גידול חדשניות. חלק לא מבוטל מהפרויקטים שמאושרים על ידי הקרן מוצאים לרוב ביטוי בכלי הסיוע הרגילים של המנהלת. 7. פיתוח וחיזוק הפריפריה החקלאית - באוקטובר 2010 במהלך ישיבת ממשלה חגיגית בדגניה, התקבלה החלטת ממשלה שמטרתה לקדם, לחזק ולפתח את החקלאות וההתיישבות בפריפריה. התוכנית שהוכנה במנהלת ההשקעות עברה בהחלטת ממשלה 	

לשכת המנהל הכללי
Office of the Director-General

<p>נוספת ב-16/01/2012 שתקצבה את התוכנית ב- 70 מיליון ₪ לחמש שנים, השנה הראשונה להפעלת התוכנית הייתה שנת 2012 שבמהלכה חולקו כ- 8 מיליון ₪ להכשרות קרקע וציפוי חול לנחלות חדשות בפריפריה, כ- 4 מיליון ₪ תמיכה בגורמי יצור לנקלטים חדשים ו-2 מיליון ₪ תמיכה במגזר המיעוטים.</p>	
<ul style="list-style-type: none"> ● תוכנית לפיתוח וחיזוק הפריפריה - הפקת לקחים מנוהל התמיכה לשנת 2012 ויישומם בנחה 2013. ● הסכם המים - יישום תמיכות באמצעות הסכם המים להשקעות בבתי צמיחה, נטיעות ושינטועים. ● מיכון חוסך כ"א - המשך טיוב רשימת הכלים במטרה להגדיל את רמת החיסכון בכ"א. ● קרן לגידולים חדשים - הגדלת תקציב הקרן. ● פסולת חקלאית - הכנת רפורמה בנושא פסולות חקלאיות, שתעסוק בין היתר בטיפול בפלסטיק חקלאי, טיפול בגזם וטיפול בהפרשות בע"ח - הכנת הרפורמה תכלול השגת תקציב ייעודי לנושא והפעלתו באמצעות נהלי תמיכה במנהלת ההשקעות. ● רפורמה בהטלה - סיום הכנת נהלי עבודה לרפורמה. ● חוק הסטנדרטים - הערכות לקביעת נהלי עבודה והערכת תקציב נדרש ליישום חוק הסטנדרטים בחקלאות. ● פיילוט להוצאת דירים - הוצאת דירים מחוץ לכפרים בישובים הלא יהודים- הפיילוט הינו להוצאת דירים מרוכזת לקרקע שאינה קרקע פרטית. ● יחידת הביטוח - בניית יחידת ביטוח כיחידה נוספת במנהלת ההשקעות שתנהל את כל נושא הביטוח החקלאי. ● שנת שמיטה - הערכות לשנת שמיטה שתחול בשנת תשע"ה, ההערכות תכלול ביו היתר כתיבת נהלי עבודה לתמיכה במגזרים השונים, הערכות תקציבית 	<p>יעדי העבודה לשנת 2013</p>

לשכת המנהל הכללי
Office of the Director-General

השקעות ומימון - נזקי טבע בחקלאות - (בהקמה)

שם היחידה	נזקי טבע בחקלאות- מנהלת ההשקעות בחקלאות
מנהל היחידה: מספר עובדים:	צביקה כהן 1
תאור תחום הפעילות	<ul style="list-style-type: none"> • ייצוג המשרד מול חברות הביטוח. • בדיקת פוליסות הביטוח המוצעות לחקלאים, ניתוח טיב הכיסויים הביטוחיים, מול דמי הביטוח המוצעים. בדיקת מסלולי הביטוח השונים לענפי החקלאות השונים, ובדיקת שיעור ההשתתפות החקלאים בביטוח, על מנת לוודא שקיימת השתתפות מרבית בכלל ענפי החקלאות. • אירועי טבע חריגים בחקלאות, במסגרת חוק פיצוי נפגעי אסון טבע (פיצוי בשל נזקים לתשתיות חקלאות), התשמ"ט – 1989 : <ol style="list-style-type: none"> 1. הגדרת נהלים לטיפול באירוע טבע חריג מוכרז. 2. הנחיית מחוזות המשרד בכל הנוגע לטיפול בפניות החקלאים בנוגע לאירועי טבע חריגים. 3. ריכוז וטיפול בפניות החקלאים הנוגעות לאירוע החריג. 4. טיפול בהכרזה מול הגורמים המקצועיים במשרדים השונים ומול משרד האוצר בהיבט של ההיקף הכספי • הכשרת מעריכי נזקים במשרד החקלאות, לאומדן נזקים בתשתיות חקלאיות, במקרה של הכרזה על אסון טבע.
נושאים הנמצאים בתהליך	<ul style="list-style-type: none"> • הכרזת אירוע טבע חריג (אסון טבע) בחבל איילות ואילת (ערבה דרומית) נובמבר 2012. • הכרזת אירוע טבע חריג (אסון טבע) בגליל המערבי דצמבר 2012. • לאור בעיות התקציב בשנת 2013, חתימה על הסכם ביטוח רב סיכוני במהלך ינואר 2013.
תוכניות ל- 2013	<ul style="list-style-type: none"> • הרחבת הביטוח הרב סיכוני לענפים שונים כגון ענף הפרחים והדגים. • שיפור התנאים בפוליסות הביטוח הרב סיכוני בענף הירקות הפירות והדבש. • הפעלת אקטואר לסקירת תוכניות הביטוח הקיימות ובחינת שיטת תמחור הפרמיות הקיימות בקנ"ט והצעת שיטות ומתודולוגיות אקטואריות חילופיות להתאמת דמי הביטוח (פרמיות) ביחס לחשיפת הענפים השונים לסיכונים השונים. • פיתוח תוכניות ביטוח חדשות (כגון, הסכם חדש לביטוח הכנסה בחיטה והרחבתו לענפים אחרים). • יישום תוכנית ביטוח לענף הלול, כנגד השמדת עופות עקב התפשטות מחלת הניוקאסל. • פיתוח תוכנית ביטוח לפינוי פגרים בענף העגלים המיובאים • טיפול ב"כשלי שוק" כגון תת ביטוח בענף הפרחים ובענף הזיתים, במטרה להגדיל את שיעור השתתפות החקלאים בביטוח.
שונות	<ul style="list-style-type: none"> • ייצוג משרד החקלאות באופן אקטיבי בדירקטוריון הקרן לנזקי טבע ובוועדות המקצועיות השונות (כגון, ועדת פרמיות, ועדת השקעות וכו')

לשכת המנהל הכללי
Office of the Director-General

מינהל ומשאבי אנוש

שם היחידה	היחידה למשאבי אנוש
<p>מנהל היחידה: מספר עובדים:</p>	<p>רחל פנצר- סמנכ"ל בכיר למינהל ומשאבי אנוש 50 עובדים כפופות לסמנכ"ל בכיר למינהל ומשאבי אנוש יחידות מנהלה:</p> <ul style="list-style-type: none"> • האגף לרכש ולוגיסטיקה. • היחידה למשאבי אנוש. • השירות למערכות מידע. • היחידה לניתוח מערכות מינהל והדרכה. • תחום בטחון. • רווחה.
<p>תאור תחום הפעילות</p> <ul style="list-style-type: none"> • משאבי אנוש: • קביעת מדיניות משאבי אנוש של המשרד וסדרי העדיפויות בו. • הכנת תקן כח האדם של המשרד לרבות דרגות, דרוגים, תיאורי תפקידים עפ"י הצרכים המשתנים של המשרד, גיבוש צורכי כח האדם ותנאי השירות של עובדי המשרד. • טיפול בפרט של עובדי המשרד: גיוס, מיון וקליטה של עובדי המשרד • טיפול בפרישת עובדים. • ייצוג המשרד בנושאים הנ"ל בנציבות שירות המדינה. • הקצאת אמצעים לעובדים. • ניתוח מערכות מינהל: • ביצוע סקרים ארגוניים. • גיבוש נוהלים והנחיות בדבר סדרי עבודה. • הדרכה: • איתור צרכי השתלמות והדרכה משלימה של עובדי המשרד. • הכשרת וקידום עובדי המשרד. • פיתוח קריירה מקצועית ותפקודות לעובדי המשרד. • נכסים בינוי ומשק: • סמכויות היחידה נשענות על חוק נכסי המדינה התשי"א-1951, תקנות חובת מכרזים תשנ"ג – 1993, חוק התכנון והבניה, פקודת הבטיחות בעבודה והוראות משרד האוצר הרלוונטית לכל תחומי הפעילות. • אחריות על נכסי המשרד. • טיפול בנושאי בינוי. • ניהול משקי ולוגיסטיקה. • טיפול במכרזים, אספקה ושירותים. • אחריות על בטיחות וגיהות במשרד. • האגף מופקד על כל פעילות הבינוי של המשרד, כולל יחידות הסמך, ממונה על הכנת תכניות הבינוי והתחזוקה/שיקום של המבנים, בתיאום עם גורמים הנדסיים מקצועיים ואחרים ובסיועם. • טיפול בחיובי הארנונה, היטלים ואגרות. 	

לשכת המנהל הכללי
Office of the Director-General

<ul style="list-style-type: none"> • אחראי על הטיפול במחסנים ובמצאי כולל ניפוק טובין והפצתו . • טיפול שוטף ברכבי המשרד, קליטת רכבים חדשים וטיפול בכלים חקלאיים ובנשקים של כלל המשתמשים. • מטפל באופן מקיף בנושא ביטוח מול חב' ענבל ומתן פתרון מהיר ליחידות הזקוקות לשירות זה בזמן אמת. <p>בטחון:</p> <ul style="list-style-type: none"> • טיפול בכל הנוגע לבטחון ולתדרוך העובדים בנושא. • אחריות לאבטחת השר. <p>שרותי רווחה:</p> <ul style="list-style-type: none"> • סיוע לעובדים בבעיות אישיות. • ייעוץ וקידום רווחת העובדים והגימלאים. <p>מערכות מידע:</p> <ul style="list-style-type: none"> • תחזוקת מערכות מחשב (אפליקציות). • תמיכה שוטפת במשתמשים. • תחזוקת אתר האינטרנט של המשרד וסיוע בתחזוקת אתרי האינטרנט של היחידות השונות (שו"ט, הגה"צ ועוד). שילוב נושאים כגון שרת הטפסים, שרת התשלומים ומערכות גורמים חיצוניים כגון מכס (בשיתוף תהיל"ה). • טיפול שוטף בתשתיות תקשורת, שרתים וציוד מחשוב אישי. • אבטחת מידע. • תמיכה במערכת מעבדות חדשה (סטארלימס). • ייזום אפיון ופיתוח מערכות על פי הצרכים המשתנים של המשרד, רכש ציוד מחשוב וליווי מכרזים. • ריכוז והכוונת נושא עיבוד הנתונים ביחידות המשרד. • פיתוח מערכות מידע ודווח לסיוע עבודות המשרד והשירות לחקלאים. 	
<ul style="list-style-type: none"> • שינוי מבנה אירגוני השירותים להגנת הצומח ולביקורת. • שינוי מבנה אירגוני פיצו"ח. • שינוי מבנה אירגוני מערכות מידע. • שינוי מבנה אירגוני כספים. • מבנה אירגוני החטיבה לאסטרטגיה. • מבנה אירגוני לשכה משפטית. • מבנה אירגוני שימור קרקע. • הקמת יחידת יערות ואילנות. • הטמעת מערכת נוכחות מרכב"ה. • קליטת בני מעוטים לפי החלטת ממשלה. • קליטת עובדים יוצאי אתיופיה. • בחינת אתרי המשרד. 	<p>תוכניות לשנת 2013</p>

לשכת המנהל הכללי
Office of the Director-General

אגף שימור קרקע

אגף שימור קרקע וניקוז	שם היחידה
דוד ירוס- סמנכ"ל בכיר לתשתיות, תכנון וניהול משאבי סביבה 28	מנהל היחידה: מספר עובדים:
<p>האגף לשימור קרקע וניקוז, פועל מכוח חוק הניקוז ותקנות שימור קרקע, לפיתוח ושיקום תשתיות בשטחים חקלאיים ושמירה על השטחים הפתוחים. האגף פועל בראייה של שימור חקלאות בת קיימא, לפיתוח ויישום אמצעים לשימור קרקע וניקוז חקלאי, לצמצום נזקי סחיפה, המלחה ושימור פוריות הקרקע, ולשמירה על איכות הסביבה החקלאית וממשק השטחים הפתוחים.</p> <p>האגף מספק שרותי הדרכה, שיפוט תכניות וייעוץ טכני ומפעיל את מדיניותו המקצועית באמצעות תאי שימור קרקע במחוזות ובאמצעות מנהלי המחוזות.</p> <p>האגף עוסק גם בסקרי קרקעות ומיפוי, וכן מפעיל מוקד חיזוי מטאורולוגי, איסוף נתוני תכנון ותיעוד שלהם במסדי נתונים, וכן פיתוח מודלים ואמצעי חישה מרחוק ויישום במערכות מידע גיאוגרפיות (GIS) ככלי לקבלת החלטות.</p>	תאור תחום הפעילות
יחידות האגף:	
<ul style="list-style-type: none"> ● הנדסה וניקוז - משמשת כזרוע מקצועית של מועצת הניקוז ע"פ חוק הניקוז, ומרכזת את וועדות השיפוט ההנדסית של כל תכניות מפעלי הניקוז. ● האגף מקיים רגולציה על רשויות הניקוז הכולל: ייצוג במליאות רשויות הניקוז, ייצוג בוועדות השונות ברשויות, וסיוע בהכנת תכניות עבודה ותקציב. מגבש הנחיות מקצועיות לרשויות הניקוז ולבעלי עניין אחרים בתחום(מע"צ, רשויות, קק"ל ועוד). מקדם טכנולוגיות חדשות, מגבש הנחיות, הדרכה ובקרה בהקמה, תחזוקה ובטיחות של מאגרי מים. מכין חוות דעת מהיבטי ניקוז ושימור קרקע לפרויקטים בתחום ייצור אנרגיה מתאים פוטו-וולטאיים. ● שימור משאבי קרקע וסביבה חקלאית - גיבוש ויישום מדיניות משרד החקלאות בנושא שימור קרקע ומים, כתשתית יסוד לחקלאות בת קיימא. הכנת הנחיות מקצועיות לתכנון פיזי של חלקות חקלאיות וגידולים. תמיכה בחקלאות משמרת קרקע ובחקלאים בייעוץ, שיפוט מקצועי ומתן מענקים. קידום טכנולוגיות חדשות ומערכי עיבודים משמרי קרקע ונגר, והטמעת פעולות אלה בראייה אגנית. ייצוב וליווי פעולות כחלק משמירה על סביבה חקלאית. ● ריכוז מקצועי, בשיתוף היחידה לאגרו מטאורולוגיה של מתן היתרים לשריפת גזם חקלאי, על פי החוק למניעת שריפות. פיתוח ויישום שיטות לטיפול בגזם, על מנת לצמצם את הצורך בשריפות יזומות. ● סקר קרקע, מיפוי, ייעוד קרקע וחישה מרחוק - היחידה היא הגוף המקצועי היחיד העוסק בפדולוגיה של הקרקע, ויוצר תשתית של נתוני קרקע בהיבט גיאוגרפי-מרחבי. המפות המיוצרות ביחידה, הן הבסיס לקבלת החלטות לייעודי קרקע ולשימוש חקלאי. איסוף ויצירת המידע מתבסס גם על שיטות של חישה מרחוק, הכוללת פענוח תצלומי אוויר והדמיות לוויין, ניתוח פיזיולוגי וליתולוגי. היחידה עורכת סקרים ייעודיים לפי צרכי האגף, המחוזות והחקלאים, לצורך אישורי גידולים ונטיעות. ● בהכנה על ידי היחידה לסקר ומיפוי מפת ערכיות הקרקעות החקלאיות של מדינת ישראל. ● תחנה לחקר הסחף - הוקמה כיחידת מחקר והוכרה ככזאת. עוסקת במחקר בסיסי ויישומי, בפיתוח והדרכה בתחומי שימור קרקע ומניעת סחף ודלדול קרקעות. מבצעת שיתופי פעולה עם מכוני מחקר וגורמים אקדמאיים בארץ ובח"ל. התחנה עוסקת גם 	

לשכת המנהל הכללי
Office of the Director-General

<p>בניטור ספיקות גשם ונגר, ניתוח עצמות גשם, יחסי גשם-נגר על קרקעי, זרימות מים בנחלים, ניקוז תת-קרקעי ופיתוח מודלים לספיקות מים בנחלים. התחנה עוסקת גם בהיבטים של איכות סביבה, שימוש בקומפוסט, המלחת קרקעות, איטום מאגרים, שימור מדרונות, ייצוב קרקע באמצעים מכניים, כימיים וצמחיים. קיים בתחנה ציוד מחקר מגוון מאד: מערכת הדמית גשם טבעי, מדמה גשם, מדמה טיפות גשם, מערכת ניידת להדמיית גשם ומבדקה לגמישות יריעות איטום בתחנה מועסקים כ-6 חוקרים וצוות טכנאים לסיוע, העוסקים במס' מחקרים בסיסיים ומסייעים בהדרכה ופיתוח.</p> <ul style="list-style-type: none"> ● אגרו מטאורולוגיה - מדידות והכנת נתוני יסוד אקלימיים לצרכי תכנון חקלאי, כלכלי והנדסי. בדיקת תנאי אקלים מקומיים והתאמת הגידולים אליהם. מתן ייעוץ טופו-אקלימי לאיתור שטחים בעלי פוטנציאל לקרה. הפעלת שרותי חיזוי, בשיתוף מרכז החיזוי בשרות המטאורולוגי, לאזורים חקלאיים. מספק מידע אגרו מטאורולוגי שוטף, וחיזוי מפורט לחקלאים, בפני תופעות טבע חריגות. 	
<ul style="list-style-type: none"> ● הערכות לשינויים אקלימיים, כתוצאה מהתחממות כדור הארץ, תופעות של אירועי גשם עוצמתי יותר, והשפעתם על מערכות הניקוז. ● החדרה והטמעה של ממשק עיבודים משמרי מים וקרקע, הגדלת היקף השטחים העובדים בממשק זה. ● פיתוח שיטות וכלי עיבוד משמרי קרקע ומים והגדלת פוריות הקרקע. ● שמירה על השטחים הפתוחים-פיתוח שיטות בתחום שימור קרקע, מניעת סחף ודלדול קרקעות וקיום מרעה מבוקר. ● שיתוף פעולה עם שה"מ ומינהל המחקר בתחומים אלו. ● שדרוג סקר קרקע ארצי ומיפוי סיכונים לאובדן קרקעות. ● במישור המשפטי/חוקי-אישור חוק הניקוז. ● קידום חוק אגני ההיקוות הכולל את השינויים הנדרשים בחוק הניקוז. ● הטמעת חוק שימור הקרקע. ● סריקת ארכיב סקרי הקרקע והמיפוי, קליטה דיגיטלית של מפות, ויצירת תשתית ממ"ג לחומר שייקלט. 	<p>יעדי העבודה לשנת 2013</p>
<ul style="list-style-type: none"> ● שינוי חוק הניקוז בהתאם להחלטת ממשלה מיום 09.05.10. ● הגדלת היקף השטחים המטופלים במסגרת עיבוד משמר קרקע. ● פרסום קול קורא למחקרי קרקע-מים, בתאום המדען הראשי, מינהל המחקר, ובהשתתפות רשות המים וקק"ל. ● פרסום קול קורא לביצוע מפעלי ניקוז ארציים (תקציב 55 מלש"ח). 	<p>נושאים הנמצאים בתהליך</p>
<ul style="list-style-type: none"> ● צורך בבחינת המבנה הארגוני של האגף ● הקמת רשות ארצית לניהול נגר וניקוז במשרד החקלאות. ● עבודת צוות לקידום נושא האיכות וכתובת נהלים באגף בשיתוף חברת אופק. 	<p>נושאים ייחודיים</p>

לשכת המנהל הכללי
Office of the Director-General

המרכז לסחר חוץ

שם היחידה	המרכז לסחר חוץ
<p>מנהל היחידה: מספר עובדים:</p>	<p>איציק בן-דוד- סמנכ"ל בכיר (סחר חוץ) ומנהל המרכז לסחר חוץ 12 עובדים ביחידה 2 נספחים חקלאים (דקלה דבי-נאור - איחוד אירופאי, מני הסה – ארה"ב) קשר עבודה שוטף עם נספחי מש"ב/סינדקו בסין ובהודו המרכז לסחר חוץ עוסק בשלושה תחומים עיקריים:</p>
<p>תאור תחום הפעילות</p> <p>1. ניהול וקידום הסחר הבינלאומי (ייצוא וייבוא) של תוצרת חקלאית טרייה ומעובדת ישראלית ב-2 מסלולים:</p> <p>א. קידום הייצוא של התוצרת:</p> <p>(1) בתיאום עם משרד התמ"ת מתבצעת באופן שוטף פעילות לשיפור הנגישות ואפשרויות שיווק התוצרת הישראלית במדינות היעד (מכסים מופחתים, מכסות ייבוא, הסכמים בתחום הגנת הצומח והווטרינריה) – וכל זאת במסגרת הסכמי סחר (שיפור הסכמים קיימים וחתימה על הסכמים חדשים) ומנגנוני שיתוף פעולה בתחום החקלאות עם מדינות השונות כגון:</p> <p>א. האיחוד האירופי המהווה יעד עיקרי ליצוא תוצרת חקלאית טרייה ומעובדת. ב. ארה"ב שעדכון הסכם הסחר עמה אמור להסתיים בתחילת 2013. ג. מדינות נוספות כגון מרקוסור (ברזיל, ארגנטינה, אורוגואי ופרגוואי), קנדה, מדינות אפטי"א (שוויץ, נורבגיה ואיסלנד), תורכיה, ירדן ועוד. ד. ייצוג האינטרסים של חקלאות ישראל במסגרת הסכמי סחר המולטילטרליים וארגון הסחר העולמי (WTO). יש לציין שהסכמים אלו נוגעים להיבטים של סחר בינלאומי (ייצוא וייבוא), תמיכות (לשוק מקומי ולייצוא) בייצור החקלאי, היבטים סניטריים בסחר (הגנת הצומח ווטרינריה).</p> <p>(2) הפעלת קרן לקידום הייצוא של תוצרת חקלאית טרייה בעולם בהיקף של 5 מלש"ח לשנה ושל תוצרת חקלאית מעובדת (יין, גבינות צאן ושמן זית) בהיקף נוכחי של 500 אלש"ח /שנה.</p> <p>ב. ניהול מערך הייבוא של תוצרת חקלאית:</p> <p>עיקר הפעילות הינו בתחומים הבאים:</p> <p>(1) שמירה על רמת מכסים להגנה על היצור המקומי תוך בחינה מתמדת של האיזון בין המחירים לצרכן-יצרן. פעילות זו נעשית בשיתוף עם התמ"ת ורשות המיסים. וזאת הן במסגרת תנאי הייבוא המועדפים בהסכמי הסחר, הן במסגרת הסכמי WTO (ארגון הסחר העולמי) והן בקביעת שיעורי המכס הכלליים.</p> <p>(2) מתן מענה למחסורים נקודתיים על ידי שינויים זמניים בתנאי היבוא (שנוי שעורי מכס/קביעת מכסות ייבוא במכס מופחת).</p> <p>(3) טיפול ביבוא בשנת שמיטה (כמות, רמת מכס וכד').</p> <p>(4) טיפול בצו יבוא חופשי ועדכונו.</p> <p>(5) מתן רישיונות יצוא וייבוא.</p> <p>(6) מתן אישורי יבוא אחרים ע"פ צו יבוא חופשי וע"פ צו תעריף המכס.</p> <p>(7) ניהול מכסות ייבוא במכס מופחת במסגרת הסכמי הסחר שנמנו לעיל.</p>	

לשכת המנהל הכללי
Office of the Director-General

	<p>2. תכנון ומימון היצוא</p> <p>א. מעקב אחר התפתחות היצוא השנתי והרב שנתי. ב. טיפול בבעיות אד-הוק. ג. ביצוע תשלומים בגין תמריצי היצוא. ד. ביצוע תשלומי החזר בגין כללי מקור.</p> <p>3. ניהול מערך קשרי החוץ של משרד החקלאות</p> <p>א. טיפוח והידוק הקשרים עם מדינות העולם בתחום שת"פ חקלאי, באמצעות משרדי ממשלה במדינות אלה, מוסדות ציבור, ארגונים בינ"ל, קרנות ומוסדות מחקר חקלאיים בחו"ל</p> <p>ב. עידוד וארגון סיורים, כינוסים, סימפוזיונים תערוכות וקבוצות עבודה בינלאומיות בתחומי החקלאות השונים.</p> <p>ג. שיתוף פעולה עם ארגון החקלאות והמזון של האו"ם FAO וייצוג המשרד בו לרבות תיאום השתתפות יחידות המשרד בוועדות מקצועיות מרכזיות, ועידות בינלאומיות ואזוריות, קבוצות עבודה ועוד.</p> <p>ד. טיפוח קשרים בתחום החקלאות עם הסגל הדיפלומטי בישראל ועם שגרירויות ישראל ברחבי העולם לרבות הנספחים החקלאיים בווינגטון, בריסל, ונספחי מש"ב בבויג'ינג וניו-דלהי, וכן נספחים כלכליים ומסחריים ברחבי העולם</p> <p>ה. קשר עם משרדי ממשלה (משרד החוץ, משרד התמ"ת, למ"ס, האוצר, הגנת הסביבה) ומוסדות ציבור וארגונים (בנק ישראל, קק"ל, מועצות שיווק ויצור, איגוד לשכות המסחר)</p> <p>ו. פעילות משותפת עם יחידת CINADCO לשם שיתוף פעולה בינלאומי וסיוע טכני למדינות מתפתחות.</p> <p>ז. קשר ושיתוף פעולה עם מכון היצוא ועם המגזר הפרטי המייצא טכנולוגיות חקלאיות, וכן ייצוג המשרד בוועדות הרלוונטיות של מכון היצוא.</p> <p>ח. תיאום הפעילות והחברות של יחידות המשרד וגופים ישראלים בארגונים חקלאיים ים תיכוניים, אירופיים ובינלאומיים (ארגון גפן ויין, ארגון שמן הזית, ארגון הווטרניריה הבינלאומי, ארגוני הגנת הצומח, ארגון הדייג הים תיכוני), פדרציה בינ"ל לחלב ומוצריו</p> <p>ט. הכנת פרסומים באנגלית "חקלאות ישראל עובדות ומספרים", "פרקים על חקלאות ישראל", "תיירות כפרית בישראל", וכן תקליטור ובו מצגת באנגלית על חקלאות ישראל</p> <p>י. הכנה וקיום סדנאות, סמינרים וקבוצות עבודה דו-לאומיות ובינלאומיות בתחומי החקלאות השונים.</p> <p>יא. טיפול בכל מרכיבי הביקור של שרי חקלאות זרים ומשלחותיהם - אורחי השר, המנכ"ל והמשרד וכן משלחות אח"מים בחקלאות על פי צרכי דרישת הנהלת המשרד, בשיתוף פעולה עם משרדי החוץ, התמ"ת, מכון היצוא ומסגרות נוספות על פי הצורך.</p> <p>יב. סיוע ההכנה וליווי של משלחות שר החקלאות ופיתוח הכפר והמנכ"ל לביקורי עבודה בחו"ל עפ"י הנדרש.</p> <p>יג. ריכוז הטיפול בניסוח, עריכה והבאה לחתימה ולאשרור של הסכמים ואמנות בינלאומיות לשיתוף פעולה בחקלאות ופיתוח הכפר, מחקר חקלאי, הגנת הצומח וווטרניריה בין ישראל למדינות אחרות, יחד עם מחלקת אמנות-אגף משפט במשרד החוץ, היחידות המקצועיות הרלבנטיות במשרד והלשכה המשפטית במשרד.</p>
--	--

לשכת המנהל הכללי
Office of the Director-General

תכניות עתידיות	<ol style="list-style-type: none"> 1. הרחבת מגוון ההסכמים ושיתופי הפעולה עם מדינות נוספות, כולל קידום האינטרסים שלנו במסגרת הסכמי סחר ופורומים בינלאומיים. 2. פיתוח קשרים ושיתופי פעולה עם סין, הודו וטאיוואן לאור ההשפעה ההולכת וגוברת של מזרח אסיה בסחר הבינלאומי. הרחבת תחומי שת"פ עם מדינות מערב ומזרח אפריקה (אתיופיה) בתיאום ובמשולב עם פעילות מש"ב (משרד החוץ)/סינדקו ועם מדינות אירופיות בעיקר מבין מדינות חבר העמים לשעבר.. 3. המשך וסיכום המו"מ עם ארה"ב לקראת עדכון הסכם הסחר. 4. המשך פעילות אקטיבית במסגרת ארגון הסחר העולמי ה WTO לקראת גיבוש הסכם סחר מולטיטלרלי חדש תוך מתן מענה לצרכים ולאינטרסים של היצוא החקלאי מחד ולצורך להגן על דפוסי והיקפי היצור המקומי, מאידך. 5. שיפור תנאי הסחר של ישראל בשוקי חו"ל בכלל 6. עידוד היצוא החקלאי באמצעות פיתוח שווקים חדשים ומוצרי נישה. 7. עידוד יצוא מוצרי נישה של תוצרת חקלאית מעובדת, מוצר שהמשך היצור המקומי תלוי בהצלחת המוצר המעובד ברובו. 8. פיתוח מותגים גיאוגרפיים (GI) לצורך ייחוד השיווק של תוצרת חקלאית ישראלית בייצוא ובשוק המקומי בשת"פ עם האיחוד האירופי. 9. פרסומים חדשים ומעודכנים באנגלית ושפות זרות נוספות אודות חקלאות ישראל (חוברות, מצגות ב – CD) 10. פיתוח קשרים והסכמים לשיתוף פעולה חקלאי ומעקב אחר מימושם עם מדינות מפותחות ומתפתחות וארגונים בינ"ל, כגון: טיייוון, יוון, איטליה, גרמניה, סין הודו, ארגון OECD, ארגון FAO ועוד.
יעדי העבודה לשנת 2013	<ul style="list-style-type: none"> ● השתתפות בדיונים לקראת גיבוש הסכמי סחר מעודכנים וחדשים עם: ארה"ב, הא"א, קנדה מדינות אפטי"א (הסכמים קיימים) וקולומביה, הודו, ואוקראינה (הסכמים בהתהוות), כולל הסכמות בנושאי הגנת הצומח ווטרינריה עם מדינות אלה. ● השתתפות בדיוני ועדת הסחר החקלאי של ה-OECD. ● רפורמה בסיווג דגים ומכסי מגן בהקשר להסכם NAMA ב-WTO ● פעילות שוטפת במסגרת ארגון הסחר העולמי-WTO: כנס שרים, מו"מ ועבודה טכנית במסגרת ועדות חקלאיות, גיבוש מדיניות לעניין מחויבויות ישראל בארגון הסחר ● פתיחת נספחות חקלאית חדשה באירופה. ● קידום מכירות בחו"ל לתוצרת טרייה ומעובדת. ● תיקון צו ייצוא חפשי בהתאם לחוק מועצת הצמחים ● מעבר למערכת "מסלול" של הרשויות המוסמכות במשרד לנושא אישורי הייבוא והתחלת תהליך מעבר להתמזגות עם מערכת דור חדש של המכס. ● טיפול שוטף במערך הקשרים הבינלאומיים של המשרד מול מדינות העולם כמפורט לעיל. ● הכנות לוועידה הבינלאומית של FAO, רומא דצמבר 2013, לרבות משלחת המשרד לוועידה בראשות השר. ● טיפול בקשר שוטף עם הארגונים הבינלאומיים בתחום החקלאות שנמנו לעיל.
נושאים ייחודיים	<p>פיתוח מותגים גיאוגרפיים ליצוא (GI) - חידוש הטיפול בנושא</p>

לשכת המנהל הכללי
Office of the Director-General

לשכת המדען הראשי

שם היחידה	לשכת המדען הראשי
<p>מנהל היחידה: מספר עובדים:</p>	<p>ד"ר אבי פרל – המדען הראשי 4 עובדים; בנוסף, סיוע בהפעלת תכניות מחקר על-ידי שלושה עובדים נוספים מסגל העובדים של מינהל המחקר החקלאי</p>
<p>תאור תחום הפעילות</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. תכנון אסטרטגי של המחקר והפיתוח (מו"פ) החקלאי הציבורי היישומי לטווח ארוך וקצר. מטרת המו"פ הינה לגשר על פערי הידע הדרושים ליישום מטרות המשרד הרב-שנתיות ואלו המתמקדות במשימות מיוחדות. 2. ניהול והפעלת קרנות מחקר ייחודיות למשרד, וקרנות המשותפות למשרד ולגופים ציבוריים נוספים שותפות מחקרית בקרנות מחקר בינלאומיות במסגרת הקהילה האירופאית. הסכמי מחקר דו-לאומיים עם מדינות שונות. 3. ריכוז ובקרה של פעילות המו"פ הפריפריאלי המשותף למשרד החקלאות ופיתוח הכפר, משרד הנגב והגליל, החטיבה להתיישבות וקק"ל. 4. ניהול פתוח מו"פ עסקי חקלאי עם המגזר הפרטי בשיתוף משרד התמ"ת. 5. ייזום והפעלת מיזמי מו"פ ייעודיים לפתרון בעיות בלתי-צפויות מראש (כמו, התפרצות מחלת הקלוויבטר בירקות, העלמות הדבורים, ריבוי דג הדקר, מחלת וירוס סלסול העלים בגפן היין, ייצוא איכותי ותקני של תבלינים, הדברת העלקת בשטחי גדול הירקות). מחקרים אסטרטגיים עתידיים (הערכות החקלאות והייעור בפני שנויי אקלים עתידיים, פתוח טכנולוגיות הנדסיות וביוטכנולוגיה להקטנת התלות בידיים עובדות זרות, ייעול הזנת בעלי חיים לצמצום התלות ביבוא גרעינים למזון והתמודדות במשבר המזון העולמי, פתוח זני פירות חדשים לשוק המקומי ולייצוא). 6. שת"פ עם משרדי הממשלה וייצוג המשרד בגופים שונים העוסקים בנושאים בעלי נגיעה במו"פ החקלאי: משרד האוצר, התמ"ת, הגנת הסביבה, הבריאות, התשתיות, בנק ישראל, קק"ל, רשות המים, מועצות הייצור והתאחדות חקלאי ישראל, משרד המדע. 7. חיזוק קשרי המו"פ הבינלאומיים הקיימים (למשל עם ארה"ב, קנדה) ופיתוח קשרים חדשים (בילטרליים עם מדינות האחד האירופי וכן במסגרת תכנית המו"פ האירופית השביעית).
<p>תוכניות עתידיות</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● הפעלת מיזמי מו"פ ארוכי טווח מתוך ראייה אסטרטגית עתידית לטיפול בבעיות מרכזיות העשויות להשפיע על אופייה וחוזקה של החקלאות בישראל כמו: הערכות החקלאות והייעור בפני שנויי אקלים עתידיים, פתוח טכנולוגיות הנדסיות וביוטכנולוגיה להקטנת התלות בידיים עובדות זרות, ייעול הזנת בעלי חיים לצמצום התלות ביבוא גרעינים למזון והתמודדות במשבר המזון העולמי, פתוח זני פירות חדשים וקוסמים לשוק המקומי ולייצוא. ● שנוי איכות, כמות ועלות המים שימשו את החקלאות. ● הסבה לחקלאות ידידותית לסביבה ומשמרת אקולוגיה. ● פיתוח מוצרים וטכנולוגיות עתירי ידע בתחום החקלאות. ● הפצה, הטמעה ויישום של תוצאות מחקרים שבוצעו באמצעות היחידה. ● יישום מסקנות ועדת קנדל (ראה פירוט בנספח 1.3.1). ● הסדרה וייצוב קרן המדען (60 מלש"ח).

לשכת המנהל הכללי
Office of the Director-General

<p>1. בחירת תכניות המחקר התלת-שנתיות שיופעלו החל מ-2013 ושיוגשו להערכה בנושאים הבאים במסגרת קול קורא:</p> <ul style="list-style-type: none"> • פיתוח גידולים קיימים וחדשים ומוצרים חקלאיים איכותיים ובטוחים, המיועדים לייצוא ולאבטחת אספקת מזון רציפה לאוכלוסייה המקומית. • פתוח אמצעים, תשתיות ותשומות לקיום חקלאות ידידותית לסביבה וחוסכת אנרגיה. • ייעול השימוש במים שפירים, מושבים ושוליים לצרכי החקלאות. • התמודדות החקלאות בפני שנויי אקלים עתידיים. • התמודדות עם גורמי משבר המזון העולמי המשולב במשבר הפיננסי-כלכלי-חברתי. • פתוח יישומי של הביוטכנולוגיה החקלאית, תוך דגש על השבחת צמחים ובעלי-חיים. • התמקדות המו"פ הפריפריאלי בפתוח אמצעי ייצור מוטי-חקלאות לקידום ההתיישבות בסביבה הכפרית. • פתוח חקלאות מדייקת ליעול השימוש באמצעי הייצור וחסכון בתשומות. • פתוח מיכון למטרת חסכון בידיים עובדות ועידוד העסקת עובדים ישראלים. <p>2. הפעלת מו"פ מונחה שיווק, מו"פ עסקי ותמיכה בהפעלת מיזמים חד-פעמיים לטפול במשבר ענף התבלינים, דרכי הטיפול בווירוס המתקיף את גפן היין, הדברת הכנימה הקמחית במטעים, המלחמה בעלקת, הקמת תשתית ארוכת טווח לשמור חומר גנטי בתחום המטעים.</p> <p>3. הקמת מו"פ ארוך טווח להקמת מערך ייצור זני עצי פרי חדשים לייצוא.</p> <p>4. העמקת הקשר והבקרה של לשכת המדען על פעילות המו"פ המופעלת באמצעות הנהלות הענפים ומועצות הייצור.</p> <p>5. גיבוש אסטרטגיה של המחקר ארוך הטווח הדרוש לחקלאות ישראל ודרך הפעלתו.</p> <p>6. גיבוש אסטרטגית המו"פ הדרושה לפיתוח המרחב הכפרי.</p> <p>7. הגברת פיתוח קשרי המו"פ המשותפים הבינלאומיים בנושאים בעלי אינטרס משותף והזנק מדעי וכלכלי.</p> <p>8. שפור המערכת הניהולית של הפעלת המו"פ החקלאי ומערכת קבלת ההחלטות תוך פיתוח מערכת מקוונת מודרנית ויעילה</p>	<p>יעדי העבודה לשנת 2013</p>
<p>1. הערכות (בתחום המדע והטכנולוגיה) להצטרפות ישראל ל-OECD.</p> <p>2. הצטרפות למיזמי מו"פ חדשים במסגרת האחד האירופי בתחום הרובוטיקה וחקלאות אגן הים-התיכון.</p> <p>3. פתוח מיכון חקלאי וטכנולוגיות חדשניות להקטנת הצורך בעובדים זרים והגדלת תעסוקה מקומית במגזר החקלאי (בשתי"פ עם תמ"ת, בנק ישראל והאוצר).</p> <p>4. רה-ארגון של מבנה והפעלת לשכת המדען הראשי.</p> <p>5. הבטחת המשך הפעלת המו"פים האזוריים על-פי המודל והמתכונת הנוכחית (בשתי"פ עם קק"ל, משרד הנגב והגליל והחטיבה להתיישבות).</p> <p>6. גיבוש תכנית עבודה עם אגף התקציבים למו"פ ארוך טווח והקמת מערך מושכל לקדום נושאים בעלי פוטנציאל לקניין רוחני.</p>	<p>נושאים הנמצאים בתהליך</p>
<p>התמודדות עם איום משבר המזון העולמי המשולב במשבר הכלכלי העולמי, שנויי האקלים העתידיים, ומשבר האנרגיה.</p> <p>טיפול מחקרי אינטנסיבי בבעיות המלוות את משבר המים הנוכחי והעתידי.</p>	<p>נושאים ייחודיים</p>
<p>החלטות בשלבי דיון המתייחסות לתחומים: פיתוח משק המים, התמודדות בשנויי אקלים צפויים, הגברת התמיכה הממשלתית בהיי-טק לחקלאות (חקלאות מדייקת, ביוטכנולוגיה).</p>	<p>החלטות ממשלה רלוונטיות ליחידה</p>

לשכת המנהל הכללי
Office of the Director-General

תכנון וטיפול בשנויי מבנה ותקינה של נושאי תפקידים של לשכת המדען כחלק מהערכות אפשרית לעצמאות הפעלת הלשכה במנותק ממנהל המחקר החקלאי והטמעת פרויקט ה"מרכבה" בניהול הלשכה.	שונות
---	--------------

לשכת המנהל הכללי
Office of the Director-General

מינהל המחקר החקלאי - מכון וולקני

שם היחידה	מינהל המחקר החקלאי - מכון וולקני
<p>מנהל היחידה: מספר עובדים:</p>	<p>פרופ' יורם קפולניק 515 (תקן) ; 248 (ארעיים)</p>
<p>תאור תחום הפעילות</p> <p>תפקידיו העיקריים הם:</p> <ul style="list-style-type: none"> • לסייע לחקלאי ישראל בפתרון בעיות שונות. • לייצר ידע ולבצע מחקר ופיתוח בנושאים חדשים ומבטיחים בחקלאות, סביבה ומדעי המזון. • לתכנן, לארגן וליישם מחקר חקלאי בישראל. • לפתח ולהחדיר טכנולוגיות, מוצרים ותהליכים חדשים. <p>מאפיינים נוספים:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. מחויבות לעסוק ולקדם מחקר חקלאי-ציבורי, הכולל מו"פ חקלאי המחויב לכלל אזרחי ישראל ולנושאי סביבה, תוך הפצת הידע לחקלאים והידוק הקשר עם מעבירי הידע. 2. עיסוק בנושאים בעלי חשיבות לאומית-ציבורית אשר לשוק החופשי- מסחרי אין עניין בהם מבחינה כלכלית. 3. יכולת מוכחת לביצוע מחקרים בינתחומיים. 4. שמירה וטיפול נאות בנושא הקניין הרוחני. <p>פעילות המינהל מושתתת על 2 עקרונות יסוד:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. העצמת החקלאות כערך לאומי. 2. העלאת הערך המוסף של החקלאות. 	
<p>תוכניות עתידיות</p> <ul style="list-style-type: none"> • הקמת מרכז חקלאות על סף המידבר <ul style="list-style-type: none"> - הקמת תשתית מחקר, משרדים ומעבדות באתר גילת - יצירת שת"פ עם גורמים ציבוריים, מועצות אזוריות, מו"פים אזוריים - איתור שותפים פוטנציאליים ותרומות מהארץ ומהעולם להקמת המרכז • סביבה <ul style="list-style-type: none"> - שטחים פתוחים – פיתוח גידולים חלופיים כגון חמצה, צמחים כתחליפים למקורות אנרגיה ('אנרגיה ירוקה' - ביו-דיזל), מרעה וכד' - סילוק מטרדים סביבתיים (ריח, פסולות) - גידולים חקלאיים על מים מושבים, מים מליחים ומים מותפלים - הפחתת השימוש בחומרי הדברה על ידי פיתוח טכנולוגיות חילופיות • איכות ובטיחות המזון <ul style="list-style-type: none"> - פיתוח טכנולוגיות לייעול ההובלה הימית. - פיתוח טכנולוגיות לשיפור איכות והבריאות של תוצרת חקלאית טרייה, אחסונה ושימורה לטווח ארוך • פיתוח רב-תחומי של נושא ייעור ומרעה בר-קיימא • חסכון בכוח אדם • פיתוח צמחים כמקורות לחומרי טבע בשרות הרפואה, התעשייה, הקוסמטיקה והחקלאות. 	

לשכת המנהל הכללי
Office of the Director-General

<ul style="list-style-type: none"> • פיתוח ענף דגיי הנוי ומדגה מים פנימיים • העברת המכון להנדסה חקלאית מאתר תה"ל ומבני המכון לבע"ח מהפקולטה לחקלאות ברחובות לקריה החקלאית בבית דגן. 	
<ol style="list-style-type: none"> 1. העברת יחידת המרכז הלאומי לחקלאות ימית (מלח"י) למינהל המחקר החקלאי 2. תהליך אסטרטגי לקביעת תוכנית חומש של יעדי המחקר החקלאי במינהל המחקר החקלאי. 3. קליטה והטמעה של עובדי-מחקר ('חוקרים') חדשים ביחידות המינהל בבית דגן ובמרכזי המחקר בדרום ('גילת') ובצפון ('נוה יער'). 	<p>נושאים הנמצאים בתהליך</p>
<ol style="list-style-type: none"> 1. הובלת דיון לאומי ופתרונות להתמודדות מול משבר המזון העולמי ב-2050. 2. הדרכת מלגאים לתואר שני ושלישי (כ- 220 בכל שנה) ובת-ר-דוקטור (כ-30 בכל שנה) במעבדות המחקר במינהל. 3. קידום פעילות של נוער שוחר מדע בנושאי חקלאות. 4. תרומה לפיתוח קהילה אקולוגית בכפר הנוער מקווה ישראל. 5. פעילות עם נוער ע.ל.מ. 	<p>נושאים ייחודיים</p>
<ul style="list-style-type: none"> • העברת מלח"י למינהל המחקר החקלאי (החלטת ממשלה מס' 534 (חכ 24)) • המלצות למינוף המו"פ החקלאי (החלטת ממשלה מס' 5274 מיום 09.12.12) 	<p>החלטות ממשלה רלוונטיות ליחידה</p>

לשכת המנהל הכללי
Office of the Director-General

שרות ההדרכה והמקצוע - שה"מ

שרות ההדרכה והמקצוע – שה"מ	שם היחידה
<p>חנן בזק מספר עובדים – 150 במטה בבית דגן ממוקמות – היחידות המקצועיות, אגפים ותחומים ע"פ ענפי החקלאות השונים, וכן עובדי מינהל, כספים ומשאבי אנוש. במחוזות משרד החקלאות מוצבים המדריכים בפרישה ארצית, כשבכל מחוז הכוח המקצועי מותאם לאפיון החקלאי האזורי ולצרכים המקומיים.</p>	<p>מנהל היחידה: מספר עובדים:</p>
<p>שרות ההדרכה והמקצוע - שה"מ הינו מערכת הדרכה וידע הפועלת במסגרת משרד החקלאות. שה"מ הינו ארגון של הדרכה ופיתוח מקצועי בשרות המדינה שנועד לספק הדרכה מקצועית ברמה גבוהה ביותר וידע יישומי אשר מיושם בשדות החקלאים לקידום הייצור החקלאי. עובדי שה"מ מזהים את פערי הידע במשקים ובעקבות כך הם יוזמים מחקרים וניסויי שדה, מרכזים ומגבשים את הידע המקצועי שהתפתח במוסדות המחקר החקלאי בישראל והופכים אותו לידע יישומי ולהמלצות למגדלים לפתרון בעיותיהם. שה"מ משמש כיועץ מקצועי להנהלת משרד החקלאות ושותף בגיבוש וקביעת המדיניות החקלאית. שה"מ מקיים קשרי עבודה שוטפים עם ארגוני החקלאים, מועצות הייצור וגורמי שיווק תוצרת חקלאית לשוק המקומי ולייצוא.</p>	<p>תאור תחום הפעילות</p>
<p>בשנת 2013 ימשיך שרות ההדרכה והמקצוע להביא לכלל יישום וביצוע את המלצות "ועדת לבנון" שהגישה את המלצותיה לשר החקלאות ופיתוח הכפר ביוני 2008. המלצות אלה קבעו את האופן והשיטה שלפיהן יפעל שה"מ בשנים הקרובות וזאת על בסיס של 150 עובדים כפי שהוסכם בין משרד החקלאות ומשרד האוצר. בשיטת הניהול המרכזי קיימת יכולת של שה"מ לביצוע והשפעה רבה במערכת החקלאית, ביכולתו של שה"מ לתת לצרכי החקלאות, באופן יעיל ובזמן אמת.</p> <p>יעדי היחידה:</p> <ul style="list-style-type: none"> • מתן הדרכה פרטנית וקבוצתית לחקלאים בענפי החקלאות השונים. • קידום ופיתוח אמצעים לשימוש יעיל במים על כל סוגיהם. • החדרת טכנולוגיות מתקדמות לחיסכון בכוח אדם. • ייזום פרויקטים להפחתת שימוש בחומרי הדברה והרחבת יישום ההדברה המשולבת. • בחינה והחדרה של זנים חדשים בענפי הצומח. • צמצום הזיהום הסביבתי הנגרם בתהליכי הייצור בענפי בעלי חיים. 	<p>תוכניות עתידיות</p>

לשכת המנהל הכללי
Office of the Director-General

	יעדי העבודה לשנת 2013
<p>יעדי העבודה של שה"מ לשנת 2013 נגזרים ממדיניות משרד החקלאות וממצב ענפי החקלאות. המשימות הענפיות מותאמות ליעדים ולמטרות שהוגדרו ע"י היחידה לכלכלה ואסטרטגיה ואושרו בלשכת השרה ולשכת מנכ"ל המשרד.</p> <p>המשימות מהוות את הבסיס להכנת תכניות העבודה המפורטות של עובדי שה"מ, לפי הענפים, התחומים תוך מתן מענה לצרכים לכל ענפי החקלאות ובכל האזורים.</p>	
<p style="text-align: center;">יעדים כלליים:</p> <ul style="list-style-type: none"> • החדרת טכנולוגיות ייצור מתקדמות לצמצום עבודת כפיים בתהליכי הייצור, כולל פיתוח שיטות של חקלאות מדויקת. • החדרת נושאי איכות ומצוינות בתהליכי הייצור והבקרה בחקלאות. • קידום ופיתוח אמצעים לשימוש יעיל במים על כל סוגיהם והערכות לפיתוח ידע יישומי לשימוש במים מושבים. • קידום הרמה הניהולית והמקצועית של החקלאים, והתאמת ההדרכה לצרכיהם המיוחדים. • אימוץ גישות ייצור אוהדות סביבה ושימור שטחים פתוחים. • השתלבות שה"מ בפעילות המשרד בפיתוח המרחב הכפרי. • ייעול תהליכי הייצור החקלאי והגדלת הרווחיות במשק החקלאי. 	
<p style="text-align: center;">יעדי ענפי הצומח:</p> <ul style="list-style-type: none"> • חיסכון בתשומות ובגורמי הייצור להגברת הרווחיות. • לימוד השימוש במים מושבים ומותפלים ושוליים לשם הרחבת השימוש בהם באופן מושכל. • הפחתת השימוש בחומרי הדברה, והרחבת יישום ההדברה המשולבת. • שיפור איכות המוצר לשוק המקומי וליצוא, והחדרת שיטות בקרת תהליכי הייצור. • בחינה והחדרה של מינים וזנים חדשים לשוק המקומי וליצוא. • שיפור מערכות הייצור בבתי צמיחה ע"י הכנסת טכנולוגיות חדישות לחיסכון בעבודה לייעול הייצור. • הקפדה על חומר ריבוי בריא ואיכותי. • החדרת שיפורים לטיפול בתוצרת לאחר האסיף לשם שיפור איכות המוצרים. • סיוע בקביעת סטנדרטים מחייבים. • פיתוח תחום החקלאות האורגנית. 	

לשכת המנהל הכללי
Office of the Director-General

<p>יעדי ענפי בעלי חיים:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ייעול הייצור לצורך שמירה על כושר תחרות מול יבוא בתנאים כלכליים משתנים. • צמצום הזיהום הסביבתי הנגרם בתהליכי הייצור בבע"ח. • בחינת האפשרות לשימוש במים מושבים ושוליים ליצור מספוא מקומי המחליף יבוא. • הגדלת עדרי הבקר והצאן תוך הרחבת הניצול של המרעה הטבעי וניצול מקורות מזון נוספים. • שיפור איכות תוצרת בע"ח ע"י ממשק נכון, והתאמתה לדרישות הצרכן, השוק ואיכות הסביבה. • בניית מודלים כלכליים – מקצועיים תומכי קבלת החלטות. • שיפור תנאי השיכון והאחזקה של בע"ח בהתאמה לדרישות איכות סביבה ורווחת בעלי החיים. • פיתוח חקלאות אורגנית בענפים השונים. • סיוע בפיתוח תיירות כפרית, תעשיות בית המתבססות על התוצרת החקלאית. <p>יעדים בעדיפות גבוהה:</p> <ul style="list-style-type: none"> • הרחבת השימוש במיכון חקלאי כחלופה לעובדים זרים - איתור המיכון המתאים, דיונים מקצועיים, הכנסה לרשימת המכונות המאושרת למימון במנהלת ההשקעות, קיום כנסים וימי עיון למגדלים באזורים ובמחוזות המשרד, ולבסוף הגשת בקשות ע"י המגדלים למימון ורכישת המיכון המתאים. • הפחתת השימוש בחומרי הדברה, לייצור פירות וירקות בריאים וללא שאריות רעלים, ייזום מחקרים, הובלת פרויקטים אזוריים ומרחביים, ביצוע משקי מודל, ארגון כנסים וימי עיון למגדלים והפצת מידע רלוונטי לחקלאים. 	
<p>יישום המלצות ועדת לבנון לאופן תפעול שרות ההדרכה והמקצוע וביניהם:</p> <ul style="list-style-type: none"> • יישום הניהול המרכזי. • שילוב הדרכה פרטית בנושאים ותחומים שאין בהם הדרכה ציבורית. • קידום עובדים על פי תרומה והישג מקצועי. • הערכות לתהליך של קליטת מדריכים צעירים לשרות ההדרכה. • הפעלת מסלול הכשרה של סטודנטים, מועמדים לקליטה בשרות ההדרכה והמקצוע כאשר מתפנים תקנים. • הכשרת דור צעיר של חקלאים ללימוד חקלאות בסיסית ויישומית. • שדרוג מתחם הדרכה דרומי בקרית גת. 	<p>נושאים הנמצאים בתהליך ביצוע מתקדם</p>
<p>החלטת הקבינט הכלכלי לגבי שה"מ: תיקון סעיף 3 בהחלטת הממשלה מס' 4125 מיום 9.8.2005 מיום 1/2/09, מצבת העובדים בשה"מ (שרות ההדרכה והמקצוע) תעמוד על 150 עובדים</p> <p>ההחלטה תומכת ברפורמה מקיפה שמתבצעת בשרות ההדרכה, המבטאת את הכרת הממשלה בכך שההדרכה החקלאית היא מוצר ציבורי חיוני עבור החקלאים, ומטרתה לעסוק בפיתוח מקצועי חקלאי בכל ענפי החקלאות ולהעביר את הידע הנצבר בארץ ובעולם לשימוש החקלאים.</p>	<p>החלטות ממשלה רלוונטיות ליחידה</p>

לשכת המנהל הכללי
Office of the Director-General

המרכז לשיתוף והדרכה חקלאית בינלאומית (סינדקו)

שם היחידה	המרכז לשיתוף והדרכה חקלאית בינלאומית (סינדקו)
מנהל היחידה: מספר עובדים:	עומר זידאן 23
תאור תחום הפעילות	<ul style="list-style-type: none"> • שת"פ בתחום חקלאות ופיתוח עם מדינות מתפתחות וכלכלות במעבר. • סיוע חוץ- הפעילות מתקיימת במסגרת מדיניות הסיוע והשיתוף של מדינת ישראל עם המדינות המתפתחות, הנקבעת ע"י משרד החוץ ומבוצעת ע"י סוכנות הסיוע של מדינת ישראל – מש"ב. • מתווה הפעילות - הפעילות מתנהלת במסגרת מתווה - "אמנת קשרי גומלין" שבין משרדי החוץ והחקלאות, באמצעות – סינדקו במשרד החקלאות ומש"ב - במשרד החוץ. • "ליבת" הפעילות - ממוקדת בתוכנית של - הדרכה בישראל, הדרכה בחו"ל, שליחויות יעוץ קצרות מועד, הקמה וליווי של מרכזי הדגמה ומצוינות, שליחויות יעוץ מומחים ארוכי מועד במסגרת פרויקטים, פרסומים מקצועיים, הכנת תכניות פיתוח חקלאיות רב תחומיות ושיתופי פעולה עם מדינות מסייעות, מערכת האו"מ, מוסדות מימון ופיתוח, המגזר הלא ממשלתי (NGO's) וסקטור פרטי.
תוכניות עתידיות	<ul style="list-style-type: none"> • יזום וקידום - תכניות שת"פ חקלאיות רב-תחומיות עם "שותפי תכנית" מדינתיים ובינלאומיים. • "חונכות חקלאית"- המשך פיתוח והרחבת התוכנית ליווי ויעוץ למוסדות המקיימים תכנית זו. • שת"פ עם ארגונים בינלאומיים כגון (בנק עולמי, ארגונים או"מים ואחרים) • שת"פ עם סקטור פרטי- פיתוח מתווה ותוכניות שת"פ חקלאיות בינלאומיות "בממשקי עבודה" ייחודיים עם המגזר הפרטי בשיטת (PPP) וקידום יצוא "כחול לבן".
יעדי העבודה לשנת 2013	<ul style="list-style-type: none"> • מתווה תכנית העבודה - לשנת 2013 ובמהלך השנים האחרונות, עבר ונמצא בתהליך של שינויים משמעותיים המתמקד בהסבתם של הפעילויות עם תכניות שת"פ במדינות יעד נבחרות (כגון הודו, וייטנאם, סין, מדינות באפריקה, מדינות במרכז אסיה, אמל"ט ואחרות). • חבירה לתוכניות ארוכות מועד הממוקדות בהשגת "אימפקט פיתוח ברמת השטח". יזום התוכניות וישומן מבוסס על שת"פ לתוכניות פיתוח מדינתיות, אזוריות בשותפות עם תכניות פיתוח חקלאיות של מדינות תורמות (ODA/OECD) ואלה של ארגוני פיתוח בינלאומיים שונים. • יישום ותמיכה מקצועית - בתוכניות הפרויקטים, ההדרכה בארץ ובחו"ל ושליחויות יעוץ המתמקדות במדינות יעד ובתוכניות פיתוח נבחרות. כאשר התוכניות הנ"ל קשורות גם ביישום הסכמי שת"פ חקלאי ופיתוח שונים. • יזום ופיתוח תכניות שת"פ חקלאיות- נבחרות/חדשות עם מדינות יעד, ארגוני בינלאומיים והקהילייה הבינלאומית במסגרת קשרי הגומלין של המדינות התורמות (OECD) עם המדינות המתפתחות.

לשכת המנהל הכללי
Office of the Director-General

<p align="center"><u>מדינות יעד מרכזיות ויישום הסכמים קיימים</u></p> <p><u>הדרכה בישראל</u> – ביצוע תוכנית הדרכה של כ- 35 קורסים בישראל במרכז ההדרכה בשפיים (בינלאומיים, אזוריים ומדינתיים).</p> <p><u>הדרכה בחו"ל</u> – ביצוע קורסים ניידיים בהתאם לדרישות נציגויות ישראל בחו"ל ותמיכה בפרויקטים ארוכי טווח.</p> <p><u>פעילות מדינתית</u></p> <p><u>הודן</u> – ישום הסכם השת"פ החקלאי עם הודו. פיתוח מרכזי מצויינות בענפי חקלאות שונים במדינות הריאנה, ראג'יסטן, ג'וג'ארט, מהרשטרה ועוד. שליחות והפעלת מומחה ארוך מועד בהודו.</p> <p><u>סין</u> – המשך פעילות בניית יכולות בענפי החקלאות השונים ע"י הדרכה בישראל בחו"ל ושליחות יעוץ.</p> <p><u>וייטנאם</u> – הפעלת פרויקט "רפת ההדגמה". תמיכה מקצועית ויישום ההסכם לקידום ענף החלב.</p> <p><u>אתיופיה</u> – קידום ופיתוח התוכניות המשותפות עם USAID, GIZ ומשרד החקלאות האתיופי.</p> <p><u>גאנה</u> – קידום בניית יכולות בתחום ענף ההדרים בשיתוף ארגון הסיוע הגרמני.</p> <p><u>סנגל</u> – ביצוע פרויקט השקיה, גידול ירקות והדרכה בשיתוף ובמימון ארגון הסיוע האיטלקי.</p> <p><u>קולומביה</u> – במשך הפעילות בתחום הדרכה וליווי ענף הרפת בצפון המדינה.</p> <p><u>טוגו</u> – סיוע להחדרת השימוש בהשקיה וגידול ירקות</p> <p><u>קניה</u> – קידום ענף המדגה בבריכות בשיתוף ארגון הסיוע הגרמני</p> <p><u>מקדוניה</u> – סיוע בבניית יכולות בתחום ההורטיקולטורה, פרויקט בילטרלי ונוכחות שליח ישראלי ארוך טווח במקום.</p> <p><u>רואנדה</u> – הקמת מרכז מצויינות להדגמת טכנולוגיות ושיטות גידול מתקדמות.</p>	<p>פעילויות בשנת 2013 הדרכה בישראל ובחו"ל. שליחות יעוץ ופרויקטים</p>
<p>אירוח משלחות רשמיות ומקצועיות מחו"ל במסגרת פעילות מש"ב. ועריכת סיורים מקצועיים.</p>	<p>נושאים ייחודיים</p>
<ul style="list-style-type: none"> • פרסומים - פיתוח ועדכון חומר מקצועי ותדמיתי במערכת אתר המשרד ואמצעי מדיה אחרים . • מחשוב ותקשורת (IT) - פיתוח ושילוב שיטות ממוחשבות של הדרכה ויעוץ בשיטות טכנולוגיות חדשניות . 	<p>שונות</p>

לשכת המנהל הכללי
Office of the Director-General

אגף הדיג

שם היחידה	אגף בכיר לדיג ולחקלאות מים
<p>מנהל היחידה: מספר עובדים:</p>	<p>אנג'וני חיים 28</p>
<p>תאור תחום הפעילות</p> <p>האגף לדיג ולחקלאות מים פועל במסגרת משרד החקלאות ופיתוח הכפר ובתוקף סמכותו בחוק על פי פקודת הדיג 1937.</p> <p>תפקידי האגף:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ניהול ממשק דיג בים תיכון מפרץ אילת ואגם כינרת • הנפקת רשיונות דיג אישיים ולבעלי סירות דיג • הנחיית יח' הפקוח לאכיפה על פקודת הדיג • מניעת יבוא מיני דגים העלולים לגרום נזק לדגה ולסביבה הטבעית • אינטרודוקציה למינים חדשים • עבודה במשותף עם השירות הווטרינרי בנושא בריאות מזון, מעבדה לבריאות דגים וביקורת איחוד אירופאי • ליווי קדום ופתוח ענפי הדיג וחקלאות המים • קידום מחקר בתחומי הדיג וחקלאות מים • אישורי יבוא ויצוא • רשום תרופות בשימוש החקלאים • ליווי והדרכה משקי מודל בנושאים שונים • אסוף ופרסום נתונים של ענפי הדיג וחקלאות המים • תמיכה מקצועית ליזמים • טיפול ושקום מעגנות הדיג <p>האגף כפוף ישירות למנהל הכללי במשרד החקלאות. באגף הדיג 4 מחלקות:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. חקלאות מים 2. חקלאות ימית 3. דיג ימי 4. המחלקה לפיקוח ומעגנות 	
<p>תוכניות עתידיות</p> <ul style="list-style-type: none"> • רפורמה בענף הדיג הימי • פיתוח חקלאות ימית ים פתוח ובמתקנים על היבשה • הגדלת היקף יצוא דגי הנוי • שמירה על משאבי הדגה ים תיכון, כנרת, ומפרץ אילת • השבחת צי הדיג ונמלי הדיג • הכנת הענף לעקרונות OECD • הכרזה על שטחים מוגנים לדיג בים תיכון • הקמת מתקנים מתועשים והעמקת מאגרים להגדלת היקף ייצור דגי מאכל • שיפור איכות המוצר - אריזה, תיוג, מעקב 	

לשכת המנהל הכללי
Office of the Director-General

<ul style="list-style-type: none"> • פיתוח מוצרים לשוק המקומי וליצוא דג הדקר, באס, דגיגי בורי. מוצרים מעובדים לייצוא – קרסומי / קוויאר. • שיפור דוכנים לממכר דגים חיים. • איתור ופילוח השווקים הפוטנציאליים באירופה, סוגי דגים, כמויות ומחירים. • שמירה על הסביבה הימית ובריכות הדגים כערך נופי וציבורי. • הטמעת פרוטוקולי גידול תוך שמירה על ערכי טבע המתקיימים לצד הגידול החקלאי. • פיתוח חלופות ידידותיות לסביבה לחומרים כימיים הנמצאים בשימוש • פיתוח ממשק תברואתי המצמצם את הצורך בחמרים כימיים. 	
<ul style="list-style-type: none"> • סקרי דגה - ים כנרת, תיכון, ומפרץ אילת • שילוב הענף ב OECD, צמצום צי הדיג • הכרזה על שטחיים ימיים מוגנים מדיג. • הגשת תקנות לאישור הכנסת - לאישוש משאב הדגה, שטחים אסורים לדיג, רשתות מילוט לדגים קטנים. • סקר הערכת היקף הדיג הספורטיבי, והשפעתו על משאב הדגה. • פרסום השנתון הסטטיסטי. • הרפורמה בענף הדיג הימי. • הנחיית יח' הפיצוח וגופי אכיפה נוספים לאכיפה על פקודת הדיג • סיום עבודות המזח במעגן עכו • מחקרים בתחום הדיג חקלאות מים והחקלאות הימית • ליווי משק מודל אקולוגי נחל חרוד לטיפול מי פלט בריכות דגים • הטמעת נוהלי איכות באגף הדיג ובמשקים • השלמת הפתרון היבשתי (פילוט באילת לגידול דגים) • תיקוני חקיקה להסדרת פעולות החוות וליבוא דגים חיים לישראל • פיקוח בריאותי של דגי נוי ליצוא • ייצור דגיגים לאכלוס הכנרת עפ"י דרישות רשות המים • שיפור מעגן דיג טבריה • תיאום כיווני מחקר בתחום חקלאות המים עם ארצות הים התיכון • ביצוע סקר כשר גרירה סטטי לספינות המכמורת 	<p>יעדי העבודה לשנת 2013</p>
<ul style="list-style-type: none"> • רה ארגון בהנהלת האגף (מנהל האגף ומנהל תחום דיג ימי צפויים לסיים את תפקידים בשל כשלים ניהוליים). • רה ארגון בנושא הפיקוח על הדיג הימי - השלמת העברת הפיקוח ליחידת הפיצו"ח. • רפורמה בענף הדיג הימי. • רפורמה סביבתית בענף המדגה. • תכנון ומכרז שטחים לחקלאות ימית בים התיכון. • הקמת מעגנה לדייגים מפוני חוף עזה. • הקמת מתקן 500 טון לגידול דגים בערבה. • אישור תקנות פיקוח לענפי חקלאות מים. • ניטור מחלות דגים במשקי מדגה ובמקורות טבעיים. • שימור מקורות גנטיים של דגים. • ביצוע תוכנית אסטרטגיה שיווקית לצריכת דגים מקומיים. 	<p>נושאים הנמצאים בתהליך</p>

לשכת המנהל הכללי
Office of the Director-General

<ul style="list-style-type: none"> • כתיבת אמנה רחבה להתמודדות עם נושא ציפורים – דגים. • מחשוב רישיונות הדיג. • ביות דג הדקר.	
<ul style="list-style-type: none"> • 2630 הקמת פילוט למדגה מתועש. • 246 פתוח בר קיימא – פילוט מי פלט בריכות דגים.	החלטות ממשלה רלוונטיות ליחידה

לשכת המנהל הכללי
Office of the Director-General

השירותים להגנת הצומח ולביקורת

שם היחידה	השירותים להגנת הצומח ולביקורת
מנהל היחידה: מספר עובדים:	מרים פרוינד 193
תאור תחום הפעילות	<ul style="list-style-type: none"> • מניעת חדירתם ארצה של נגעי צמחים חדשים, ע"י קיום מערך הסגר בנמלי הכניסה לארץ, ניטור ומניעת התפשטותם של נגעים חדשים וקיימים, עריכת סקרים לקביעת נוכחות נגעים. • קביעת דרישות לייבוא תוצרת טרייה ופקוח בנמלי הכניסה על תוצרת מיובאת. • תכנון ובקרה של מערכי גידול ליצירת חומר ריבוי ליצוא ולשוק המקומי (זרעים ושתילים). • אבחון נגעי צמחים כשרות לחקלאים ולצורך תיעוד לייצוא ובדיקת ייבוא. • בקורת תוצרת חקלאית טרייה ליצוא. • ביקורת חלקות לפני ייצוא לקוריאה, סין, אוסטרליה, דרום אפריקה. • רישוי, רישום ופיקוח על תכשירי הדברה חקלאיים. • רוויזיה של קבוצות רעילות של חמרי הדברה והוצאתם משימוש (זרחנים אורגניים, טריאזנים, פחממנים כלוריים, קרבמטים) • יצירת מסלול רישום לחומרי הדברה ידידותיים לסביבה. • הסדרת חיטויי קרקע בקרבת בתים • בדיקת שאריות חומרי הדברה בתוצרת טרייה ומעובדת לשוק מקומי, יבוא ויצוא ופיתוח וישום שיטות זיהוי לכמויות מזעריות של החומרים. • אבחון נגעים הגורמים למחלות צמחים (וירוסים, נמטודות, פטריות, בקטריות, חרקים ואקריות) • פיתוח שיטות בדיקה מתקדמות לאבחון מחלות צמחים. • הכרה במעבדות פרטיות לאבחון מחלות צמחים. • הכרה במעבדות חיצוניות לצרכי בדיקת שאריות חומרי הדברה. • הסמכת גופי בקרה לתוצרת אורגנית. • פיקוח על תוצרת אורגנית מין החי ומן הצומח באמצעות גופי בקרה, עדכון שוטף של התקנות והחוק. • הכנת החוק לפיקוח על ייצור הצמח ושיווקו והתקנות על פיו. • הכנת סטנדרטים לאיכות של תוצרת חקלאית טרייה והטיפול בה. • פיתוח ויישום סטנדרטים של "איכות מיוחדת" לחומר ריבוי במשתלות של צמחי נוי. • הכנת הסכמי עבודה בילטרליים לייצוא וייבוא תוצרת טרייה ופקוח על יישומם. • קיום קשרים מקצועיים עם רשויות הגנת הצומח בעולם. • השתתפות בפורומים בינלאומיים בנושאים של הגנת הצומח. • הכנת תכניות הדברה לנגעים חשובים. • הכנת תכניות הדברה לזבוב היס התיכון, ליווי ותמיכה בתכניות אלה. • תמיכה בהדברה משולבת בירקות. • אישור ופיקוח על ניסויים בצמחים מהונדסים גנטית.

לשכת המנהל הכללי
Office of the Director-General

<p>שירות לחקלאים מטעם היחידה ניתן בשתיים עד שלוש משמרות ביום, לפי הצורך או על פי קריאת היצואן: נמלי כניסה ויציאה: נתב"ג, חיפה, אשדוד, נהר הירדן, אלנבי, מסוף רבין, רפיח-לפי הצורך. משרדים אזוריים: ערבה- עין יהב בשור ואשכול- המשרד המחוזי בחוות גילת שרון- המשרד המחוזי בחדרה בקעת הירדן-צמח שירות קבוע ניתן בבתי אריזה, טרנזיטים ובתי קירור, באזורי הארץ השונים. סה"כ כ-700 אתרים.</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • שדרוג התשתיות הפיזיות למעבדות האבחון ורכישת ציוד בדיקה חדש. • פתיחת השוק היפני לתוצרת טרייה מהערבה. • קידום חקיקה בתחומי הגנת הצומח, זרעים, חקלאות אורגנית וסטנדרטים לשוק מקומי. • בניית מערכת ממוחשבת לביקורת הייצוא וצבירת נתוני הייצוא. • בניית מערכת ממוחשבת של חקלאים וגידוליהם. 	<p>תוכניות עתידיות</p>
<ul style="list-style-type: none"> • סיום שינוי המבנה הארגוני. • רה ארגון במערך ומפת שרותי הביקורת לייצוא. • ביצוע חקר ביצועים לקביעת שיעור האגרות לשירותי ביקורת. • שדרוג מערכי חומר ריבוי צמחי. • הרחבת הטיפול המרוכז בזבוב הים התיכון לשטחי מטע נוספים. • המשך מגמת המעבר לשיטות הדברה וטיפול בנגעים בשיטות ידידותיות לסביבה. • יצירת סטנדרטים נוספים לאיכות לירקות ופירות והטמעתם. • הכנת תכנית מחשוב למעבדות. • הכנת מיפוי GIS למבנים בהם מגדלים תוצרת חקלאית לייצוא. • עדכון התקנות על פי חוק הזרעים. • עידכון תקנות ייבוא צמחים. • הכנת התשתית המשפטית והאופרטיבית לחוק לפיקוח על ייצור הצמח ושיווקו. • הטמעת המערך החדש לחיטויי קרקע אצל החקלאים. 	<p>יעדי העבודה לשנת 2013</p>
<ul style="list-style-type: none"> • הרחבת הדברת זבוב הים התיכון בשיטת ה-SIT ושיטת הלכידה ההמונית. • הרחבת מערך ניטור והכחדה לזבובי פירות חדשים. • פרויקט הדברת נברנים ע"י תנשמות ובזים. • בניית מלאים של חומר ריבוי נקי לגפן והכנת תשתית לחומר מקומי נקי. • משא ומתן פיטוסניטרי עם יפן בנוגע ליצוא פלפל מהערבה. • משא ומתן עם סין לפתיחה מחודשת של ייצוא ההדרים. • בדיקת סיכונים בייבוא ענבים ודובדבנים מארה"ב, תפוחי עץ ואגסים מסין, לימונים מארגנטינה, אגס ממכסיקו, פנמה, קוסטה ריקה ותאילנד. 	<p>נושאים הנמצאים בתהליך</p>
<p>החלטה מס' חכ/47 של הקבינט הכלכלי מיום 1.8.2007: קידום תקינה של תוצרת חקלאית טרייה בישראל</p>	<p>החלטות ממשלה רלוונטיות ליחידה</p>

לשכת המנהל הכללי
Office of the Director-General

הלשכה המשפטית

שם היחידה	לשכה משפטית
מנהל היחידה: מספר עובדים:	ערן אטינגר 12 משפטנים (+שני תקנים לאיוש נוסף); 2 מתמחים; 3 מזכירות. סה"כ: 17 עובדים.
תאור תחום הפעילות	הלשכה המשפטית מלווה את כל פעילות המשרד וכל יחידותיו בהיבטים המשפטיים: יעוץ משפטי שוטף, הליכי חקיקה, חוזים, מכרזים, תמיכות והחלטות ממשלה.
תוכניות עתידיות	<ul style="list-style-type: none"> עדכוני חקיקה ראשית ומשנית (בנוסף למשפטי הלשכה מועסקים 2 עורכי דין חיצוניים לצורך סיוע בהכנת חקיקת משנה); קידום נהלים ליעול העבודה המשרדית; יעול העבודה הפנים מחלקתית (מעקב אחר משימות, ניהול מסמכים ממוחשב);
יעדי העבודה לשנת 2013- עיקרי דברים	<ul style="list-style-type: none"> קידום חקיקה ראשית ומשנית (בתחומים המפורטים בהמשך טבלה זו). גיבוש נהלי עבודה מול יחידות המשרד: נוהל מינויים, נוהל טיפול בהליכים משפטיים, נוהל חסויות, נוהל נסיעות במימון גורם זר; מעבר לתיוק והפצת ידע ממוחשבים ומבוססי תוכן/יחידות; האצת הטפול בתביעות באמצעות קליטת תובע חיצוני; קידום אכיפה בתחום חוק ההתיישבות; השלמת גיבוש הסדרים לניגוד עניינים לכלל עובדי המשרד; החלפת "חקיקת שעת חירום": הצעת חוק הסדרת רעיית דבורים וייצור דבש, התשע"ג – 2013;
נושאים הנמצאים בתהליך (עיקריים ודוגמאות בלבד)	<p>חקיקה ראשית:</p> <ul style="list-style-type: none"> חוק המועצה לענף הלול (ייצור ושיווק) (תיקון מס' 16), התשס"ט – 2008 – עברה קריאה ראשונה. לא התקדם. יש צורך להתחיל את הליך החקיקה מחדש; חוק להסדרת הרעייה במקרקעי ציבור - 2010 – עברה קריאה ראשונה. בדיונים בוועדת כלכלה; יש צורך בהחלת דין רציפות. הצעת חוק הפיקוח על מזון לבעלי חיים, התשע"ב - 2012 - אושר בקריאה ראשונה בכנסת ביום 25.7.12. בכנסת הבאה יש להחיל דין רציפות ולהתחיל בדיונים בוועדת הכלכלה לאישור החוק. תיקונים לחוק הניקוז - בעבודה פנים ממשלתית; קידום חוק חדש בתחום היערות והאילנות - בעבודה פנים ממשלתית; חוק הסדרת רעיית דבורים וייצור דבש - בעבודה פנים ממשלתית;
החלטות ממשלה	בכל החלטת ממשלה הרלוונטית למשרד החקלאות, יש צורך בליווי משפטי. ראשית, כל החלטת ממשלה מלווה חו"ד משפטית לפני העברתה לממשלה. שנית, כמעט כל החלטת ממשלה נדרשת עבודה בהיבט המשפטי.

לשכת המנהל הכללי
Office of the Director-General

חשבות

שם היחידה	חשבות משרד החקלאות
מנהל היחידה: מספר עובדים:	יוסי שטיינברג (בתהליך החלפה) 25 עובדים (לא כולל עובדי גזברויות המשרד)
תאור תחום הפעילות	<ul style="list-style-type: none"> • ניהול כספי משרד החקלאות ויחידותיו. • ביצוע תקציב המשרד.
יעדי העבודה לשנת 2013	<ul style="list-style-type: none"> • שיפור וייעול תהליכי ההפקה של התחייבויות תקציביות. • הסדרת הפעילות החשבית בנושא צווי עיקול. • הטמעת הדו"ח הכספי ככלי ניהולי. • בקרת תאגידים סטטוטוריים.
נושאים הנמצאים בתהליך	<ul style="list-style-type: none"> • המשך הטמעת והעמקת תהליכי הגבייה. • הסדרת הבטוחות בתהליכי הרכש. • המשך הטמעת ויישום הוראות התכ"מ בתחומי הרכש והתמיכות.
שונות	היחידה מתפקדת בשני מוקדים: בית דגן, וירושלים.

לשכת המנהל הכללי
Office of the Director-General

ביקורת פנים

שם היחידה	ביקורת פנים
מנהל היחידה: מספר עובדים:	משה שבתאי 3
תאור תחום הפעילות	<ul style="list-style-type: none"> ביצוע פעולות ביקורת פנימית ביחידות המשרד לפי תוכנית שנתית ומטלות ביקורת אד הוק לפי דרישת השר או המנכ"ל. חבר בצוות לתיקון ליקויים ובוועדת נהלים.
תוכניות עתידיות	רה ארגון של נושא התלונות רענון "בנק" נושאים לביקורת וסדרי קדימויות
יעדי העבודה לשנת 2013	<p>א. השלמת הדרכת עובדים חדשים באגף.</p> <p>ב. שרותים וטרינריים - מערך שפעת העופות - ציוד חרום ומחסנים - בחינת הערכות השו"ט להתמודדות עם התפרצות מחלת שפעת העופות.</p> <p>ג. הרשות לתכנון - ועדת קרקעות וועדת פרוגרמות - נהלי עבודה, דפוסי פעילות, השגת יעדים ומטרות.</p> <p>ד. הרשות לתכנון - תמיכות בנושא הכפר - אופן יישום מדיניות המשרד.</p> <p>ה. התחנה לחקר הסחף - בחינת הפעילות המחקרית, אל מול הדרישות הצרכים ומדיניות האגף.</p> <p>ו. תשלום תמיכות ליצרנים באמצעות המועצה לענף הלול - בחינת סדרי התשלום למגדלים כמתחייב מהוראות החוק.</p> <p>ז. הקצאת עובדים זרים - אופן הטיפול ע"י המחוזות.</p> <p>ח. תמיכות למו"פים האזוריים - אופי הפיקוח המשרדי.</p>
נושאים הנמצאים בתהליך	<u>ישום תוכנית "ממשלה ירוקה"</u>
נושאים ייחודיים שוטפים	חבר בצוות לתיקון ליקויים ובוועדת נהלים.
החלטות ממשלה רלוונטיות ליחידה	<ul style="list-style-type: none"> חוק הביקורת הפנימית 1992, החלטת ממשלה מס' 90 מ-1980 והחלטות עדכון בכל הקשור למעקב אחר תיקון ליקויים. חוק מבקר המדינה לגבי אופן הטיפול בדוחות ביקורת ואופן הטיפול בתלונות הציבור.

לשכת המנהל הכללי
Office of the Director-General

דוברות

שם היחידה	יחידת הדוברות, ההסברה ויחסי הציבור
מנהל: מס' עובדים:	דפנה יוריסטה 2
תאור תחום הפעילות	<ul style="list-style-type: none"> מתן מענה יומיומי לפניות עיתונאים ואנשי תקשורת לעזרה, תגובות, מענה על שאילתות והכנת חומרי רקע בנושאים שונים מענייני המשרד. חשיפה יזומה של פעילות המשרד באמצעי התקשורת השונים באמצעות פנייה לאנשי תקשורת. אחריות מקצועית על אתר האינטרנט – עדכון, עריכה, והזנה של תכנים לאתר. ייזום קמפיילים פרסומיים ומהלכים שיווקיים (בעיקר באמצעות לשכת הפרסום הממשלתית). טיפול במודעות פרסום שוטפות של המשרד באמצעות לשכת הפרסום הממשלתית.
תוכניות עתידיות	אפיון והקמת אתר אינטרנט חדש למשרד.
יעדי העבודה לשנת 2013	<p>איחוד אתרי אינטרנט לוויינים של המשרד והטמעתם לתוך אתר המשרד הראשי.</p> <p>הכנסת מערכת שאלות ותשובות אוטומטית לאתר המשרד להקלת החיפוש באתר ולמענה לשאלות גולשים.</p> <p>ביסוס הבלוג החדש של המשרד.</p> <p>קמפיין פרסומי למניעת החדרת נגעים ומחלות לאזרחים השבים מחו"ל.</p> <p>חשיפה יזומה של פעילות המשרד באמצעי התקשורת השונים ומתן מענה יומיומי לפניות עיתונאים ואנשי תקשורת.</p> <p>אישור נוהל לעבודה באתר האינטרנט המשרדי.</p>
נושאים ייחודיים	יצירת אפליקציה לסמארטפונים בנושא מחירים בפקוח.
נושאים הנמצאים בתהליך	קמפיין פרסומי להעלאת המודעות לאיסור כריתת עצים. גיבוש ואישור נוהל דוברות - ייזום ותגובה. הפעלת שרותי יח"צ.

לשכת המנהל הכללי
Office of the Director-General

יחידת האכיפה והחקירות המרכזית של המשרד - פיקוח על הצומח והחי (פיצו"ח)

שם היחידה	פיצו"ח
מנהל היחידה: מספר עובדים:	רואי קליגר 84
ייעוד היחידה: תאור תחום הפעילות	<p>א. הגדרות: היחידה לפיקוח על הצומח והחי במשרד החקלאות ופיתוח הכפר (להלן – יחידת הפיצו"ח או היחידה) היא יחידת האכיפה והחקירות המרכזית של משרד החקלאות ופיתוח הכפר (להלן – המשרד). יחידה מקצועית ייעודית לפעילות של אכיפת חוק וביצוע חקירות לשם גילוי עבירות פליליות ומניעתן, ולצורך הבאת חשודים לדין ומיצוי הדין עם האשמים. היחידה פועלת בפריסה ארצית.</p> <p>ב. יעדי היחידה: בביצוע תפקידי האכיפה פועלת יחידת הפיצו"ח בהתאם להנחיות הגורם המקצועי הרלוונטי, להשגת היעדים הבאים:</p> <p>יעדים עיקריים:</p> <p>1. הגנה על בריאות הציבור בכל הקשור לפיקוח על כללי הבטיחות של מוצרי מזון מן החי והצומח (חיקוקים רלוונטיים - פקודת מחלות בעלי חיים [נוסח חדש], התשמ"ה – 1985; פקודת הכלבת 1934; פקודת בריאות הציבור (מזון) [נוסח חדש], התשמ"ג-1983 בהתאם לחלוקת תחומי האחריות המוסכמת בין המשרד למשרד הבריאות; חוק הגנת הצומח, התשט"ז – 1956; חוק יישום ההסכם בדבר רצועת עזה ואזור יריחו (הסדרים כלכליים והוראות שונות) (תיקוני חקיקה) התשנ"ה – 1994; חוק הרופאים הווטרינריים, תשנ"א – 1991; פקודת הרוקחים [נוסח חדש] התשמ"א – 1981, ביחס לתרופות וטרינריות בלבד ובהתאם לחלוקת תחומי האחריות המוסכמת בין המשרד למשרד הבריאות וחוק הפיקוח על מצרכים ושירותים, תשי"ח – 1957, לגבי צו הפיקוח על מצרכים ושירותים (ייצור מספוא והסחר בו), תשל"א – 1971. בעתיד - חוק המעברים וחוק הפיקוח על מזון לבעלי חיים);</p> <p>2. פיקוח על מניעת הפצת מחלות בעלי חיים ונגעי צמחים (חיקוקים רלוונטיים - חוק הגנת הצומח, התשט"ז – 1956; פקודת מחלות בעלי חיים [נוסח חדש], התשמ"ה – 1985; פקודת הכלבת 1934; חוק יישום ההסכם בדבר רצועת עזה ואזור יריחו (הסדרים כלכליים והוראות שונות) (תיקוני חקיקה) התשנ"ה – 1994; חוק הזרעים התשט"ז – 1956; פקודת הרוקחים [נוסח חדש] התשמ"א – 1981 וחוק הפיקוח על מצרכים ושירותים, תשי"ח – 1957, לגבי צווים ותקנות מכוחו בנושאים שבתחום אחריותו של המשרד);</p> <p>3. הגנה על בעלי חיים ורווחתם (חוק צער בעלי חיים (הגנה על בעלי חיים), התשנ"ד – 1994 ותקנותיו);</p> <p>4. הגנה על משאבי הטבע שבאחריות משרד החקלאות ופיתוח הכפר ושימורם (חיקוקים רלוונטיים - החוק למניעת שריפות בשדות, התשי"ז-1949, פקודת היערות, פקודת הדיג, 1937 וחוק הפיקוח על מצרכים ושירותים, תשי"ח – 1957, לגבי צו הפיקוח על מצרכים ושירותים (ייצור דבש ומכירתו), תשל"ז-1977. בעתיד – חקיקה להסדרת הרעייה, רגולציה בתחום הדבש).</p> <p>יעדי משנה:</p> <p>1. פיקוח על עמידת הייצור החקלאי הישראלי בסטנדרטים ותקנים לייצור ושיווק (חוק לפיקוח על יצוא של בעלי חיים ושל תוצרת מן החי, התשי"ז – 1957, חוק לפיקוח על יצוא הצמח ומוצריו, תשי"ד-1954, חוק להסדרת תוצרת אורגנית, תשס"ה-2005);</p> <p>2. אכיפה של כללי ההסדרה החלים בענפי החקלאות המתוכננים לפי כל דין (חיקוקים רלוונטיים - חוק תכנון משק החלב בישראל, תשנ"ב – 1992, חוק הפיקוח על מצרכים ושירותים, תשי"ח – 1957 לגבי צו הפיקוח על מצרכים ושירותים (ייצור חלב), תשכ"ז-1967 וחוק תכנון משק החלב, התשע"א – 2011, חוק המועצה לענף הלול (ייצור ושיווק), תשכ"ד – 1963 וחוק הגליל, תשמ"ח – 1988);</p> <p>3. אכיפת כל דין אחר שבאחריות משרד החקלאות ופיתוח הכפר.</p>

לשכת המנהל הכללי
Office of the Director-General

ג.	<p><u>סדרי עדיפויות לפעילות היחידה:</u></p> <p>בשל מגבלות משאבי כוח האדם ביחידה והתקציבים הנדרשים לפעילויותיה, תמלא יחידת הפיצו"ח בראש ובראשונה משימות אכיפת חוק בתחום יעדיה העיקריים (להלן - משימות הליבה). זאת, בשל אופיין של משימות אלה כמשימות בעלות חשיבות לאומית שבתחום אחריותו המיניסטרילית של המשרד, ובשל העדרו של גוף אכיפה אחר המופקד על ביצוען, או הרואה את הטיפול בעבירות אלו כמצויות בסדר עדיפות גבוה.</p> <p>יחידת הפיצו"ח תבצע משימות שאינן משימות ליבה (כלומר, משימות בתחום יעדי המשנה שלה או משימות ניטור ופיקוח שאינן משימות אכיפת חוק לגילוי עבירות והבאת עבריינים לדין) בכפוף לקיומם של שני תנאים מצטברים -</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. הנושא אינו מטופל כלל או אינו מטופל כראוי על ידי גוף אכיפה/ פיקוח חלופי במשרד או במדינה; 2. הקצאת משאבי כוח אדם ותקציבים ייעודיים לביצוען. <p>סדרי עדיפויות אלה ינחו את היחידה בהכנת תכנית העבודה השנתית שלה ואת הנהלת היחידה באישור תכנית העבודה.</p>
ד.	<p><u>הנהלת היחידה -</u></p> <p>תפקיד הנהלת יחידת הפיצו"ח הוא ליישם את סדרי העדיפויות שנקבעו במסמך זה, וכן לקבוע ולפקח על יישום תכנית העבודה השנתית של היחידה בהתאם ליעדים וסדרי העדיפויות שנקבעו.</p> <p>הנהלת יחידת הפיצו"ח ויו"ר ההנהלה יתמנו על ידי שר החקלאות ופיתוח הכפר. בין חברי ההנהלה יתמנו - מנהל השירותים הווטרינריים, מנהלת השירותים להגנת הצומח ולביקורת ונציג משרד הבריאות.</p>
ה.	<p><u>ביקורת על קיום סדרי העדיפויות במהלך התקופה -</u></p> <p>ביקורת על קיום סדרי העדיפויות של היחידה תבוצע על ידי מנכ"ל המשרד פעמיים בשנה:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. עד 31 בינואר של כל שנה - קבלת נתוני פעילות של היחידה ובחינת התאמתם ליעדיה וסדרי העדיפויות שלה בשנה הקודמת. 2. עד סוף חודש יולי של כל שנה - בחינת תכנית העבודה השנתית של היחידה לשנה העוקבת, בדיקת התאמתה ליעדים ולסדרי העדיפויות ואישורה, בשינויים או בלעדיהם.
ו.	<p><u>בחינה עיתית של סדרי העדיפויות-</u></p> <p>סדרי העדיפויות של היחידה ייבחנו מחדש מדי תקופה שאינה קצרה משנה ואינה עולה על 3 שנים, על ידי הנהלת היחידה בהתייעצות עם הלשכה המשפטית במשרד.</p> <p>בתום תקופה כאמור תגיש הנהלת היחידה לשר החקלאות מסמך מדיניות הכולל המלצות מפורטות לעניין הצורך בשינוי סדרי העדיפויות הקיימים או לעידכון, בצירוף נתונים על פעילות היחידה בתקופה החולפת ונימוקים להמלצה.</p> <p>מסמך המדיניות ייבחן על ידי שר החקלאות ופיתוח הכפר אשר יורה על סדרי העדיפויות המעודכנים בתוך פרק זמן סביר מיום הגשת ההמלצות.</p>
ז.	<p><u>כשירויות העובדים:</u></p> <p>בשל אופי התפקיד הכרוך בהוצאה לפועל של סמכויות שלטוניות של שיטור, אכיפה וחקירות חייבים עובדי היחידה לעמוד בתנאים הבאים:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. עובדי המשרד בלבד; 2. כפיפות לנהלי עבודה מקצועיים, אחידים ומעודכנים בתחום החקירות והמודיעין שיבטיחו טיפול שוויוני בכלל המקרים המגיעים לטיפול היחידה; 3. כפיפות לכללי התנהגות ואתיקה מן המעלה הראשונה אשר יעוגנו בנהלי היחידה; 4. השתתפות בהכשרות מקצועיות והשתלמויות מקצועיות ומשפטיות שוטפות; 5. עמידה בהצלחה במבחני ידע בנושאים מעשיים ותיאורטיים.

לשכת המנהל הכללי
Office of the Director-General

<p>ה. אופן פעולת היחידה: פעילות שטח שוטפת לאכיפת החיקוקים שבאחריות היחידה, איסוף מודיעין, מבצעים ממוקדים, חקירות והכנת תיקים לכתב אישום, איש ופעולה במעברי הסחורות. היחידה פועלת על פי תכנית עבודה שנתית, חודשית, שבועית. היחידה פועלת על פי תקן איזו – 2008 \9001.</p> <p>היחידה פרוסה לשלושה מרחבים: מרחב צפון – מגבול הצפון ועד קו חדרה (מטה במחוז העמקים) מרחב מרכז – מגבול חדרה דרך ירושלים ועד קו אשדוד (מטה בית דגן) מרחב דרום – מקו אשדוד ועד אילת (מטה חוות גילת).</p>	
<p>● הגברת הידע והמקצוע על פי הדרישה האירופאית בנושאי האכיפה הנדרשים בחי ובצומח תוך בניית אופק שרות לעובדת ולעובד על בסיס היעוד המקצועי הנדרש.</p> <p>● המשכיות בתקן איזו – 2008/9001 תוך ביצוע ביקורות פנים חוץ.</p> <p>● השלמות בינוי ואמצעים.</p>	<p>תוכניות עתידיות</p>
<p>● תהליך בקרה ואיכות בארגון.</p> <p>● הרחבת פעולות מקצועיות כחלק מהדרישה האירופאית.</p> <p>● הכשרות ולימוד נושאי המקצוע.</p> <p>● בשנת 2012 הוחלט על העברת האחריות על אכיפת פקודת הדיג ליחידה. נדרשת השלמת הערכות.</p>	<p>נושאים הנמצאים בתהליך</p>

לשכת המנהל הכללי
Office of the Director-General

שירותים וטרינריים ובריאות המקנה

שם היחידה:	השירותים הווטרינריים ובריאות המקנה והמכון הווטרינרי
<p>מנהל היחידה: מספר עובדים:</p>	<p>ד"ר נדב גלאון כ- 270 עובדים</p>
<p>תיאור תחומי פעילות</p> <p>מניעת מחלות בעלי-חיים ומחלות זואונוטיות (המועברות בין בעלי-חיים ואדם), והדברתן; אבחון מחלות כני"ל וביצוע מחקרים בהן; ביצוע מעקב, סקרים וניטור אודות מחלות בעלי חיים. חיסון בעלי חיים כנגד מחלות רשומות משמעותיות. רישום, רישוי והסדרת הובלת בעלי חיים על פי התקנות.</p> <p>פיקוח על יבוא ויצוא של בעלי-חיים ותוצרתם; מחקר ופיתוח בתחום הרפואה הווטרינרית; בדיקת תכשירי חיטוי הדברה - ותרכיבים לבע"ח, רישוי ופיקוח על השימוש בהם; רישוי מפעלים לייצור תרכיבים ופיקוח עליהם; רישוי (במשותף עם משרד הבריאות) של תרופות וטרינריות; פיקוח והנחייה של הגופים הציבוריים הפועלים בתחום בריאות בעלי-חיים ומוצריהם, כגון המחלקות הווטרינריות ברשויות המקומיות והמועצה לענף הלול; רישוי בתי-מטבחים ומשחטות ופיקוח עליון על שחיטות בעלי-חיים לשוק המקומי ולייצוא; פיקוח על בתי מטבחים ומפעלים מאושרים בחו"ל. רישוי מפעלים לעיבוד מוצרים מן החי לייצוא ופיקוח עליון על פעולותיהם; פיקוח עליון בנושא פסדים מן החי; החלת פיקוח וטרינרי ציבורי על בתי אריזה ומיון ביצי מאכל.</p> <p>פיקוח עליון על רישוי עסקים הקשורים בבע"ח, מזונם, תכשירים עבורם ומוצריהם, וזאת באמצעות הרופאים הווטרינריים של הרשויות; קיום תכנית מעקב ארצית אחר שאריות מסוכנות במזון שמקורו מן החי; מניעת צער בעלי-חיים ודאגה לרווחתם; פיקוח עליון בנושא הכלבת, לרבות מניעת התפשטותה באמצעות חיות-הבר; פיקוח עליון על רישוי כלבים והטיפול בנשיכות כלבים; הפעלת מרכז ארצי לרישום כלבים.</p> <p>רישוי הרופאים הווטרינרים וטיפול בתלונות כנגדם; הענקת תארי מומחה לרופאים וטרינריים; ייזום וקידום חקיקת מישנה והוראות החקיקה הווטרינרית; ייצוג מדינת ישראל בארגונים בינלאומיים רשמיים (WHO, FAO, OIE); קיום קשרים דו-צדדיים עם המדינות השונות בתחומי אחריותם; הדרכה והסברה לחוגי המקצוע ולציבור הרחב בנושאים וטרינריים; יישום הסכמי האוטונומיה והשלום בתחום הווטרינרי. הסמכת רופאים וטרינריים לפיקוח על ניסויים במוסדות המבצעים ניסויים בבעלי חיים.</p> <p>השירותים הווטרינריים מספקים שירותים בכל הארץ בפריסה גיאוגרפית של היחידות: 6 לשכות וטרינריות 1 נמל תעופה בן גוריון 3 נמלי ים, אשדוד, חיפה, אילת 3 מעברי גבול בשיתוף עם הגנת הצומח 2 תחנות הסגר, רמלה חיפה</p>	
<p>תכניות עתידיות</p> <ul style="list-style-type: none"> • הצעת מבנה ארגוני ותפעולי חדש לשירותים הווטרינריים. • ארגון מחדש ועדכון של מערכת ממוחשבת לגבי רישום ותנועת בעלי חיים. • ארגון מחדש מערך הפיקוח על המדגה ליצוא ושיווק דגי מאכל. • ארגון מחדש מערך הפיקוח על עיבוד חלב ומוצריו לייצוא. • ארגון מחדש מערך הפיקוח על ביצי מאכל. • הגשת תיק ל- OIE להכרה בסטטוס "סיכון זניח Negligible risk" למחלת ספגת המח. 	

לשכת המנהל הכללי
Office of the Director-General

<ul style="list-style-type: none"> • קידום מערך רישום וסימון של חיות משק. • הקמת מערכת ממוחשבת לגמלים וצאן. • עדכון ורענון נושא "מסמני חיות משק מורשים". • ביעור מחלות מדבקות שחלקן הגדול הן זואונוזות כגון ברוצלוזיס. • התמודדות עם מחלות מגיחות כמו הלשון הכחולה, ופיתוח תרכיבים כנגדן. • התמודדות עם מחלות כרוניות שפגיעתן קשה בעדרי הצאן (סקרייפי, מאדי ויסנה ועוד). • שיפור האכיפה בנושא בטיחות בשר העוף. • הסדרת מערך הפיקוח הווטרינרי מרמת המשק המגדל ועד הצרכן (תיעוד וטרינרי על בריאות הלהקות ואיסוף מידע מחייב). • שיפור האכיפה בנושא נוכחות שאריות כימיות חריגות בבשר העוף. • שיפור אכיפת הדרישות הווטרינריות במשחטות רשותיות (מותנה בקבלת כ"א יעודי נוסף ממשרד החקלאות ואישור עדכון התקנות ע"י הכנסת). • פיקוח ורפורמה בענף החזירים. 	
<ul style="list-style-type: none"> • צמצום המקרים של בעלי חיים המגיעים לשחיטה שחורה. • הכנת טפסים מקוונים בתחומי יבוא/יצוא הכנת טופס מקוון לביצוע העברות בקר. • בחינה של תהליכי עבודת הלשכות, משימות נדרשות ודרכי ביצוע. • ביצוע בדיקה כלכלית יסודית לאגרות ודמי השירותים של השו"ט ותמחור מחדש במידת הצורך. • הכנת תוכנית ארגונית אסטרטגית. • ביצוע ביקורות במשקים, זיהוי מהיר, חיסון, הסגר, השמדה מהירה. • בעקבות שינוי ארגוני בקשר עם המועצה לענף הלול הקמת מערכת צפון ודרום ממשלתית לפיקוח על בריאות העוף. • בעקבות שינוי ארגוני בקשר עם המועצה לענף וניהול מופרד עם המדינה כתיבת הסכם שירותים חדש עם המועצה. • בניית מערך פיקוח ותמיכה ליישום חוק המספוא. • מיפוי של המצב הקיים וגיוש תוכנית עבודה למיגור/שליטה במחלת הברוצלוזיס. 	<p>יעדי העבודה לשנת 2013</p>
<ul style="list-style-type: none"> • מערכות ניטור ובקרה בשלוחות השונות. • רישוי לולים. • עדכון ושינויים בתקנות. • יישום ההמלצות של ועדת הניוקסל וסלמונלה. • התקנת תקנות חדשות • ארגון מערך פיקוח על ייצור החלב הגולמי (ברפת החלב ובדירי החלב) לעמידה בדרישות הבינלאומיות לייצוא. • עדכון צו רישוי עסקים לענייני וטרינריה – תנאי מסגרת לרישוי עסקים בסמכות משרד החקלאות. • המשך הסמכת מעבדות המכון הווטרינרי לפי תקן ISO 17025. 	<p>נושאים הנמצאים בתהליך</p>
<ul style="list-style-type: none"> • ארגון השירות והפיקוח על עדרי הצאן בקרב בני המיעוטים, במיוחד הסקטור הבדואי בדרום. • פעילות במסגרת פרויקט חיסון אוראלי של חיות בר כנגד מחלת הכלבת. • ההתמודדות למניעת מחלת ספגת המוח בבקר. • ניטור מחלת שפעת העופות. 	<p>נושאים ייחודיים</p>

לשכת המנהל הכללי
Office of the Director-General

הרשות המוסמכת לחוק ההתיישבות

שם היחידה	הרשות המוסמכת לחוק ההתיישבות
מנהל היחידה: מספר עובדים:	חיים אנג'וני 2
תאור תחום הפעילות	<p>יישום חוק ההתיישבות.</p> <ul style="list-style-type: none"> • הסברה, קשר עם האגדות החקלאיות ועם החקלאים. • מתן היתרים לשותפויות ובאופן חריג להחכרת משנה. • סיורים בשטחים החקלאים לגילוי הפרות של החוק. • איסוף מודיעין, חקירות, שליחת התראות. • העברת מסמכים לפרקליטות להכנה לתביעה.
תוכניות עתידיות	בחינת השלכות החוק על החקלאות בישראל
יעדי העבודה לשנת 2013	<ul style="list-style-type: none"> • בניית תוכנה לניהול הפעילות והמידע. • העלאת המידע למערכת GIS. • בניית מדדים לבחינת שותפויות אמת.
נושאים הנמצאים בתהליך	<ul style="list-style-type: none"> • כנס הסברה לישובי הגליל העליון. • בניית תוכנה לניהול הפעילות והמידע. • בניית מדדים לבחינת שותפויות אמת.
נושאים ייחודיים	חידוד מדיניות המשרד על פי ועדת רוטקוף או בלעדיה.
החלטות ממשלה רלוונטיות ליחידה	החלטת ממשלה מס' 2325 מיום 17.10.2010. להקמת ועדת רוטקוף לבחינת מדיניות ניהול הקרקע החקלאית

לשכת המנהל הכללי
Office of the Director-General

היחידה לזכויות מטפחים

שם היחידה	היחידה לזכויות מטפחים
מנהל היחידה: מספר עובדים:	עומר זידאן 4
תאור תחום הפעילות	<p>טיפוח זני צמחים של מיני ירקות, מטעים, פרחים, וצמחי נוי הוא אחד הגורמים המרכזיים לפיתוח חקלאות מתקדמת בארץ ובעולם, באמצעות שימוש באמצעים גינטיים וטיפוח זנים חדשים ניתן להשפיע רבות על הגידולים השונים ע"י הגדלת המגוון של המוצרים, העלאת רמת היבול, שיפור האיכות, עמידות וסבילות למחלות ומזיקים והתאמה לעונות גידול שונות.</p> <p>ישראל הפכה "מעצמה" בתחום טיפוח זנים חדשים, בתחום הירקות והמטעים. אחד המפתחות ליכולתה של ישראל בתחום זה הוא מערכת ההגנה על זכויות מטפחים המאפשרת לשמור על הזנים ולקבל החזר על ההשקעות העצומות בפיתוח זנים חדשים, כדי שיהיה אפשר להמשיך לפתח ולהיות בחזית הקדמה החקלאית.</p> <p>קיום מערכת של הגנה על זכויות מטפחים של זני צמחים חדשים שיוצרו בארץ ובעולם, מאפשר לחקלאי ישראל לקיים חקלאות מתקדמת שאיננה קופאת על שמריה, לטובת חקלאי ואזרחי ישראל</p> <p>בשנת 1961, נחתמה האמנה הבינלאומית בדבר הגנת זנים חדשים של צמחים, הוראות האמנה מבטאות איזון בין האינטרסים של ייצור חקלאי לטובת הציבור לבין האינטרסים הקנייניים של המטפחים, ויוצרת בסיס לחקיקה אחידה של המדינות שהצטרפו לאמנה והן חברות בארגון הבינלאומי להגנה על זכויות מטפחים (UPOV).</p> <p>חוק זכות המטפחים של זני צמחים, התשל"ג – 1973, המסדיר את רישומם של זנים חדשים ואת זכויות מטפחים, נועד להגן על זכויות מטפחים (קניין רוחני), ישראלים וזרים בארץ ובחו"ל, והוא תואם את הדרישות ממדינת ישראל החתומה על ההאמנה הבינלאומית בהקשר זה.</p> <p>מטפח של זן חדש, בין מקומי ובין זר, רשאי להגיש בקשה לרישום הזן כזן חדש. רישום הזן כזן חדש מקנה לבעליו זכויות קנייניות בזן לתקופה שבין 20-25 שנה, בהתאם לסוג הגידול.</p> <p>העיסוק בזכויות מטפחים דורש מערכת מנהלית / מקצועית, מדויקת ואמינה המתעדת את כל שלבי הטיפול בבקשה, מרגע הגשת בקשה לרישום זן, לבדיקתה, להחלטה בעניין כשירותה לרישום, לרישומה, אם נמצאה ראויה לכך ולקיומה לתקופת ההגנה, הכול בהתאם לחוק.</p> <p>הליך בדיקת הבקשה, פרסומה, בדיקתה ואישורה מוסדר בחוק, החוק ייחד תפקידים למועצה לזכויות מטפחים, לרשם ולבוחר.</p> <p>החלטות המועצה והרשם ניתנות לערעור בבית המשפט המחוזי בירושלים.</p> <p>בעבר פעלה המועצה לזכויות מטפחים, לכאורה, במסגרת מנהל המחקר החקלאי, אך למעשה לא נתנה דווח על פעילותיה לשום גוף במנהל המחקר החקלאי או במשרד החקלאות ופיתוח הכפר, בעוד את תפקיד הרשם מילא היועץ המשפטי של המשרד.</p> <p>בשל החשיבות הרבה בהפעלתו התקינה של החוק, המועצה ובעלי התפקידים הקבועים בחוק, ולאור ההשלכות הקשות והנזקים החקלאיים, הכלכליים ואלה העלולים לגרום לפגיעה בהגנה על קניינים רוחניים רלבנטיים, החליטה הנהלת משרד החקלאות ופיתוח הכפר על הקמת יחידה לזכויות מטפחים, הכוללת את כל המרכיבים המאפשרים ביצוע חוק זכות מטפחים לטובת המטפחים והחקלאות בישראל.</p>
תכניות עתידיות	<p>חיזוק הקשר בין היחידה לזכויות מטפחים והגורמים הרלוונטיים בטיפוח זנים חדשים, חברות זרעים, משתלות ומשקים מתקדמים.</p> <p>צוות היחידה יקיים פגישות עם גופים העוסקים בטיפוח זנים להסברת הצורך וחשיבות רישום הזנים והגנתם לפני יציאה להפצה ושיווק מסחרי.</p>
יעדי העבודה לשנת 2013	<p>תהליכים בשלבים השונים בתהליך רישום זנים – להתגבר על צווארי בקבוק.</p>

לשכת המנהל הכללי
Office of the Director-General

השתתפות בכנסים ואירועים בינלאומיים המאורגנים ע"י מוסדות הארגון הבינלאומי לזכויות מטפחים UPOV , תכנית 2013 מתוכננים כנסים באוסטרליה, ניו-זילנד וגינבה.	פעילויות בשנת 2013 ובחור"ל.
התמודדות מקצועית בתוצאות מבחני זני גיבסנית והתנגדויות של בעלי עניין בזנים שהוגשו לרישום מזה שנים רבות.	נושאים ייחודיים

לשכת המנהל הכללי
Office of the Director-General

מחוז העמקים

שם היחידה	מחוז העמקים
מנהל היחידה: מספר עובדים:	ד"ר נתי גלבע 34
תאור תחום הפעילות	<p>תחום המחוז: מצפון הכנרת עד צפון ים המלח, ומהירדן עד שפלת החוף וכן עד מפרץ חיפה, במחוז 13 מועצות אזוריות ו- 34 מועצות מקומיות מתוכם:</p> <p>79 קיבוצים, 69 מושבים, 3 מושבות, 4 בתי ספר חקלאיים, 23 כפרים, 92 ישובים קהילתיים, 3 מצפים, 16 ערים.</p> <p>סה"כ במחוז 326 ישובים.</p> <p>חשיבותה של החקלאות במחוז העמקים היא רבה משום שיישובי עמק הירדן, בקעת בית שאן, בקעת הירדן ומגילות הם אזורים פריפריאליים דלי אוכלוסין המצויים בגבולה המזרחי של המדינה, והחקלאות משמשת כעוגן לפרנסה ולהרחבת ההתיישבות הכפרית באזור. לאור זאת העיסוק בשימור הקרקע, בניצול מים שוליים שאין להם שימוש חלופי, באספקת תוצרת חקלאית מענף המדגה, בגידולי שדה, בגידולי מטעים סובטרופיים, תמרים וחקלאות צמחית מבכירה - בעל חשיבות רבה.</p> <p>השימוש במים באזור: 240 מלמ"ק, מהם כ 40% מושבים ומליחים.</p> <p>בחלקו המערבי של המחוז השימוש בקולחים מגיע לכ 70% מהצריכה לחקלאות.</p>
יעדי העבודה	<ul style="list-style-type: none"> • בהתאם ליעדי עבודת המשרד. • גמר סיורי מ"ים אל ים" בכל המושבים והקיבוצים • גמר מיפוי החקלאות המתוכננת (מושבים וקיבוצים) • סיורי מגדלי אווזים לשעבר-בחינת ההשתקמות • העמקת תודעת הציונות והיהדות בפעילות החקלאית וכן תחום המצוות התלויות בארץ. • המשך ניצול התקציבים שמיועדים למיעוטים בהדגשה על פרויקטים ברמת החקלאי הבודד. • פתרון בעיית ניצול כספי הסכם המים לאגודות המגזר, וניצול התקציבים בהתאם
נושאים הנמצאים בתהליך	<ul style="list-style-type: none"> • עיבוד משמר – טיפול אגני: הנושא הולך ותופס תאוצה רבה וחקלאי המחוז מצטרפים ומבקשים הדרכה והנחיות כיצד לשמר את הקרקע. בשנים האחרונות המחוז טיפל בכ- 150,000 דונם בעיבוד משמר-בכל שנה. המשרד תומך ברכישה מזרעות לשיטת אי-פליחה, וכן תומך המשרד ביחידת שטח. • על מנת לשרת נאמנה את החקלאים יש להרחיב את הנושא מידי שנה. קיים צורך באיוש כ"א לתא שימור במחוז. כיום חסרים במחוז שני עובדים בתא שימור קרקע עובדה שגורמת לחסר בהדרכת החקלאים. • מיפוי כל שטחי החקלאות בתחום המחוז - עד כה מופו חלק ניכר משטחי החקלאות בקיבוצים ובמושבים, תאריך היעד לסיום המיפוי – 31.12.2013. • הוצאת העדרים מהישוב: המחוז שואף לקדם תוכנית יישובית להוצאת דירים ממרכזי היישוב הערבי. התוכנית לביצוע בעיר שפרעם אינה מתקדמת בשל חסימים שונים. לעומת זאת בהוצאת עדרים לשטח הפרטי המחוז מצליח מדי שנה לסייע לכ- 10 חקלאים לבנות דיר חדש בחלקה הפרטית מחוץ לישוב. • נזקי בעלי חיים בחקלאות: המחוז סובל מתופעה קשה של נזקים בחקלאות אשר נגרמים מחיות ועופות הבר.

לשכת המנהל הכללי
Office of the Director-General

<p>החלטת ממשלה שקבעה הקמת היפודרום במועצה האזורית הגלבוע חכ/104 מיום 26/7/04. החלטה שתשתלב עם קידום חוק מרוצי סוסים.</p>	<p>החלטות ממשלה רלוונטיות ליחידה</p>
<p>תקציב ייחודי – שיקום הצפון – ניצול יתרת התקציב שנותרה לכל מועצה במסגרת ההחלטה על שיקום הצפון ב 2006. תקציב ייחודי- גירוש קורמורנים – המחוז מטפל משנה זו (2012) בגירוש הקורמורנים מהכנרת, כל זאת בכדי לשמר את אוכלוסית הדגים שתפקידה העיקרי הוא לשמור על איכות מי הכנרת. שיקום תשתיות בישוב הכפרי – טיפול ביישובים שקיבלו היתר לביצוע וכן לתכנון. מדגה בריכות בעמק המעינות ובעמק חרוד- יישום הרפורמה על מנת לעמוד בדרישות ההזרמה לנחלים.</p>	<p>שונות</p>

לשכת המנהל הכללי
Office of the Director-General

מחוז המרכז

שם היחידה	מחוז המרכז
מנהל היחידה: מספר עובדים:	שרה איל 25 עובדים כולל 12 מדריכי שה"מ
תאור תחום הפעילות	<p>רקע: גבולות המחוז: מצפון - דלית אל כרמל ועוספיא ומוא"ז חוף כרמל, מערב - הים התיכון, מזרח - הקו הירוק, ומדרון ביה"ס מקוה ישראל (כולל). במחוז המרכז המטרופולין הגדול של מדינת ישראל – העיר תל אביב ועם זאת קיימת חקלאות ענפה וחזקה ומשטח המחוז, כ- 540 אלף דונם הם לשימושים חקלאיים. ענפי החקלאות העיקריים (בסוגריים מתו הייצור הארצי): בננות (45%); תות שדה (98%); מלפפון (80%); אבוקדו (40%); הדרים (30%); אפרסמון (30%); ענפי קישוט (60%). שירותי משרד החקלאות והדרכה חקלאית מסופקים לכ- 195 ישובים כפריים: 83 מושבים, 53 ישובים שיתופיים (קיבוצים ומושבים), 31 ישובי מיעוטים, 17 מושבות וישובים כפריים, 12 מוסדות מחקר ובתי ספר. בתחום המחוז 7 מועצות אזוריות: חוף כרמל, אלונה, מנשה, עמק חפר, לב השרון, חוף השרון ודרום השרון.</p> <p>המחוז עוסק ביישום המדיניות החקלאית ונותן שירותים חקלאיים:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. הדרכה חקלאית בענפי החקלאות השונים. 2. עידוד השקעות הון בחקלאות (בעיקר במסגרת ב' אקולוגי ומיכון חוסך כ"א). 3. מפקד לעובדים זרים והכנת המלצות לקראת הקצאות לשנת 2012. 4. המלצות להיתרי בניה למבנים חקלאיים ופל"ח. 5. ליווי מיזמים במסגרת תיירות חקלאית. 6. טיפול בתמיכות: שמיטה, מרעה, אסונות טבע. 7. טיפול וליווי הקצאות וקיצוצי מים לחקלאות. 8. השתתפות בוועדות לתכנון ובניה מחוזיות: חיפה, תל אביב ומרכז. 9. השתתפות בוועדות לתכנון ובניה מקומיות במועצות האזוריות. 10. קידום תכניות פיתוח הכפר והשתתפות בוועדות היגוי במועצות האזוריות. 11. שת"פ עם משרדי ממשלה אחרים של מחוזות: חיפה, תל אביב ומרכז. 12. הכנת בקשות לוועדת קרקעות, פרוגרמות. 13. המלצות לבקשות לשימוש חורג בקרקע ע"פ חוק ההתיישבות. 14. ישום הסכמי המים, בקשות לשיקום רשתות מים והחזר כספי. 15. הערכות והתמודדות עם שני אירועי שפעת עופות (1/08, 1/10). 16. מל"ח מחוז מרכז – עבודה מול מחוזות מל"ח של חיפה, ת"א ומרכז.. 17. טיפול בבקשות להקצאת מטיל ברומיד וטמיק. 18. מתן המלצה לכלים חקלאיים. 19. שיפוט תכניות נטיעה ותכניות מים, שיפוט למימון תכניות ניקוז ושמירה על קרקע חקלאית, בנייה משמרת מים. 20. ליווי מקצועי של רשויות ניקוז: חוף כרמל, שרון וירקון על פי חוק. 21. עבודה מול משרד הבריאות על מנת לקבל הרחבת היתרי השקיה בקולחין לשטחים החקלאיים.

לשכת המנהל הכללי
Office of the Director-General

<ul style="list-style-type: none"> • השלמת מיפוי השטחים החקלאיים של המחוז (השלמת משבצות הישובים, שטחי המושבות ושל המגזר הלא יהודי) – כל אלו שלא הגישו בקשות לעובדים זרים. • שימוש במשלוח הודעות SMS לחקלאים והפעלת ניסוי של שידור אירועי אקלים חריגים באופן אוטומטי מתחנה מטרולוגית. • הרחבת השימוש בקולחין תוך שת"פ עם כל הגופים הרלוונטיים – רשות המים, מנהלת הביוב, מ. הבריאות, המט"שים והנהלתם והחקלאים. 	<p>תוכניות עתידיות</p>
<ul style="list-style-type: none"> • קידום מהלכים במסגרת אזור ב' אקולוגי כזכאי לתמיכות בייחוד במערכות הולכה וקווי הפרדה להשקיה בקולחין, בנטיעת מטעים לקליטת מים שוליים. • תמיכות במיכון לעיבוד משמר קרקע. תמיכות בחיפוי צמחי במטעים שטרם נזרעו בצמחיה מתאימה, מחזור מי השקיה, ומערכות לקליטת מי נגר ומי נקז ומחזורם. • תמיכות להתמודדות מול נזקי בעלי חיים (חזירים, שפני סלע, דררות, ציפורים בעונת הנדידה ועוד). • קידום, ופיתוח במיכון חוסך כ"א בגידולים ייחודיים למחוז. • תאום עם רשות המים לזירוז פתרון האיגום והולכת הקולחין לשטחי מושבות השומרון וישובי מ.א. אלונה. • מעורבות בהקמת מאגרים למים שוליים בישובי חוף השרון ובעמק חפר. • עדכון סקרי קרקע ברמה יישובית. • תמיכה מקצועית ותקציבית בהדברה משולבת במטעי הנשירים במושבות השומרון. • סיוע לחקלאים בהכנת תוכניות עסקיות והבראה. • קידום וליווי תוכניות חקלאות תומכות סביה בעמק חפר ולב השרון. • טיפול בבקשות לתשומות עבודה (ישראלים, פלשתינאים, עונתיים, ועו"ז). • טיפול בבקשות במסגרת ועדה לנושאים טכנולוגיים וגידולים חדשים. • יצירת שת"פ מחקרי כמענה למחסור במו"פ אזורי. 	<p>יעדי העבודה לשנת 2013</p>
<ul style="list-style-type: none"> • ניסיון איגום תקציב של צרכני מים בעוספיא, בעלי זכאות נמוכה בהסכמי המים לביצוע פרויקט במסגרת הנחת צינור הולכה לפיתוח שטח חקלאי חדש. • ליווי וקידום הכנת תוכניות יישוביות במחוז (בעיקר למרקמים עירוניים). • השלמת סריקת תוכניות להיתר בניה עד סוף שנת 2010. • הובלת תהליך לקידום "דרך היין במורדות הכרמל" - שת"פ אזורי של שתי מועצות מקומיות, מועצת גפן היין ומשרד התיירות. 	<p>נושאים הנמצאים בתהליך</p>
<ul style="list-style-type: none"> • סיום מיפוי כל שטחי החקלאות במחוז תוך על שכבת אורטופוטו. • הרחבת שימוש ב-SMS. • הרחבת שימוש במשלוח הודעות מייל לכל צרכני המחוז (חקלאים, רשויות, ועדות חקלאיות, צרכני מים, בתי אריזה ועוד) • יישום פרויקט להוצאת בע"ח לקרקע פרטית בואדי ערה. • הכנת תוכנית מפורטת לשטח המיועד להוצאת בע"ח מהכפר מועוואיה. • מעבר לעבודה עם משרד וארכיב ממוחשב. • הרחבת הרעייה בכרמל ועידוד עדרי צאן ביישובים: דלית אל כרמל ועוספיא. 	<p>נושאים ייחודיים</p>

לשכת המנהל הכללי
Office of the Director-General

מחוז גליל - גולן

שם היחידה	מחוז גליל-גולן
מנהל היחידה: מספר עובדים:	עמיר אנטלר. 30
תאור תחום הפעילות	<p>רקע: מחוז גליל גולן חולש על שטח גיאוגרפי המשתרע במזרח- מהחרמון ועד מבוא חמה, במערב מראש הנקרה ועד קיבוץ אפק ובדרום עד לצפון בקעת נטופה שרותי המשרד מסופקים לכ- 350,000 תושבים בכ- 243 ישובים ב-7 מועצות אזוריות: גולן, גליל עליון, מבואות חרמון, מרום גליל, מעלה יוסף, מטה אשר ומשגב. מושבות בתחום המחוז: מטולה, יסוד המעלה וראש פינה ו-35 ישובי מיעוטים. יישום מדיניות משרד החקלאות במחוז, בהתאם לעקרונות שנקבעו ע"י הנהלת המשרד:</p> <ul style="list-style-type: none"> • טיפול בגורמי ייצור כגון: מים וקרקע, הרחבת יישובים בתחומי החקלאות. • סיוע במסגרת החוק לעידוד השקעות הון בחקלאות. • סיוע במסגרת פיתוח הכפר לתוכניות אב ומתאר, שיקום תשתיות בישוב הוותיק, עוגנים, קורסים. • מיזמים תיירותיים, חקלאיים. • עובדים זרים.
תוכניות עתידיות	<ul style="list-style-type: none"> • רפורמה בהטלה. • מציאת גידולים בעלי יתרון יחסי לאזור. • הסדרת נהלי עבודה בשטחי המרעה. • הוצאת עדרים מכפרי מיעוטים לאזורי ריכוז בע"ח. • העתקה ושדרוג לולי פטם. • התאמת ושדרוג מפטמות בקר לבשר בהתאם לדרישות איכות הסביבה. • הסדרת חזיריות בהיבט של רווחת בע"ח ופתרון קצה.
יעדי העבודה לשנת 2013	<ul style="list-style-type: none"> • רפורמה בהטלה, ביצוע פיילוט. • ביצוע חקלאות ידידותית לאדם ולסביבה בעמק החולה. • ייצוא תפוחים לסוריה. • הוצאת עדרים מכפרי מיעוטים לאזורי ייעודיים – גוש חלב, טובא זנגריה. • יישום GIS.
נושאים הנמצאים בתהליך	<ul style="list-style-type: none"> • רפורמה בהטלה - א. השלמת הכנת תוכניות לאתרי הגידול. • ב. הכנת תוכניות לשטחים המתפנים בישובים. • חקלאות ידידותית בעמק החולה. • ייצוא תפוחים לסוריה. • קליטת משפחות לאגודות חקלאיות.
החלטות ממשלה רלוונטיות ליחידה	ייעול הייצור בלולי ההטלה -1855.
שונות	החקלאות באזור מבוססת על גידול מטעי נשירים, כרמי זיתים, כרמי יין, הדסים, אבוקדו, לולי הטלה, לולי פטם, בקר לבשר במרעה. עיקר ההשקיה במים שפירים, באזור המערבי השקיה בעיקר בקולחין.

לשכת המנהל הכללי
Office of the Director-General

מחוז הנגב

שם היחידה	מחוז נגב.
מנהל היחידה: מספר עובדים:	יואב מורג 27 עובדים
תאור תחום הפעילות	<p><u>רקע</u>: מחוז הנגב משתרע על פני כ- 14 מיליון דונם, כמחצית ממדינת ישראל וכולל 15 מועצות אזוריות מהן שנים של המגזר הבדואי. בתחום המחוז כמיליון וחצי דונם קרקע חקלאית, כ- 212 ישובים חקלאים, במגזר השיתופי המושבי והפרטי, שרובם באזורי עדיפות א'. כיום כששת אלפים חקלאים בתחומי המחוז. המחוז הינו אסם הירקות של מדינת ישראל.</p> <p>המחוז משמש זרוע ביצועית של המשרד ונותן סל שירותים לחקלאים:</p> <ul style="list-style-type: none"> • בקשות ע"פ חוק עידוד השקעות הון בחקלאות כולל דו"חות ביצוע. • הקצאות מים שפירים, מליחים, קולחין ושפדי"ן. התמודדות עם קיצוצים בהקצאות המים, ניוודים והעברות מים, פיצוי בגין הקיצוץ במים, הסכם המים 1 ו-2, שיפוטים מקצועיים לתוכניות במשק המים, הקצאות למפוני גוש קטיף, הקצאות מיוחדות לנגב (30 מלמ"ק), הגשת בקשות למנהלת ההשקעות, דוחות ביצוע, מחזור מים ואיסוף מי גשם וכן השתתפות בוועדת משנה מקצועית לענייני ביוב במסגרת ועדה מחוזית לתכנון ובניה. • מגזר בדואי-המחוז שם דגש על קידום החקלאות במגזר. כיום מקודמים 2 פרויקטים עפ"י החלטות ממשלה: 1. ואדי עתיר-חווה אקולוגית בת קיימא 2. מכלאות דודאים לגידול צאן. המחוז שותף לפעילות של הרשות להסדרת התיישבות הבדואים בנגב וכן למטה היישוב בראשות דורון אלמוג. טיפול בכ- 1400 בעלי עדרים, הוצאת העדרים למרעה שנתית, הקצאות מים, קידום פרויקטים ומיזמים חקלאיים, הוצאת עדרים מתחומי הכפר, הכנת תוכנית אב למ.א. אבו-באסמה. קידום יישום דו"ח ועדת גולדברג מול משרד רוה"מ. • מפוני גוש קטיף – מרבית המפונים מתגוררים בתחומי המחוז, טיפול בהשבת החקלאים לעיסוק חקלאי, הקמת פארקי חממות, אזורי מרוכזים לעיבוד משותף, יזמיות פרטניות, הוקמו 2 ישובים חדשים, הדרכה, מציאת פתרונות למגורים וחקלאות בישובים קיימים. • טיפול בבקשות להקצאות עובדים זרים, טיפול בבעיות, תוספת לנקלטים חדשים. • תיירות חקלאית – קידום מיזמים לתיירות חקלאית כפרית כולל שת"פ עם הרשות לפיתוח הנגב והגליל ב"חממת תיירות". תשתיות לתיירות במגזר בכפרי. • הרחבת ישובים קיימים – תיקון תקן נחלות בוועדת פרוגרמות. • טיפול בישובים דלי אוכלוסין – קידום תוכניות לקליטה דמוגרפית, שינוי סיווג הישוב. • הכשרות קרקע וביצוע תשתיות ע"פ קליטה בפועל בישובים בפריפריה. • הדרכה שוטפת בכל נושאי הגידול הצמחי ובע"ח. בגין הקיצוץ בכוח אדם בשה"מ, המחוז נעזר במדריכים ממחוזות אחרים ובהדרכה פרטית. • עריכת תצפיות וניסיונות בתחומים המקצועיים של מדריכי שה"מ. • שותפות בקידום עסקים במגזר הכפרי – חממת טרום עסק ברשות לפיתוח הנגב שמטרתה לתת יעוץ לעסקים קטנים, כולל חקלאיים, טרום הקמתם. • שת"פ עם משרדי ממשלה אחרים. • קידום תוכניות לאנרגיה מתחדשת, פוטו-וולטאיים ותרמו-סולריים.

לשכת המנהל הכללי
Office of the Director-General

<ul style="list-style-type: none"> • קידום נושא גידולים חדשים וטכנולוגיות חדשות. • בקשות למימון תוכניות למיכון חוסך כ"א. • קרקעות – הקצאת קרקע לישובים, השלמת משבצות שותפות בוועדה לקרקע לטווח קרוב, הקצאות למפוני גוש קטיף. • פרוגרמות – הגשת פרוגרמות בנושאי מיזמים חקלאים, הגדלת תקני נחלות (קרקע ומים, מספר נחלות), תיקון פרוגרמות לחוות בודדים. • בדיקת ואישור בקשות להיתרי בניה ושימושים חורגים. • ייצוג המשרד בוועדות מחוזיות לתכנון ובנייה. • קידום תוכניות לפיתוח המרחב הכפרי, תוכניות אב ומתאר, תוכניות יישוביות, פיתוח נופי סביבתי. • שיקום תשתיות ביישוב הוותיק. • קידום קורסים שונים במגזר הכפרי, פרסום ואירועי תירות. • חוות בודדים – אישור מיזמים, הקצאות גורמי ייצור, הסדרה סטטוטורית (דרך היין), השתתפות בוועדה הבין משרדית עפ"י תיקון לחוק הרשות לפיתוח הנגב. • ייצוג בהנהלות המו"פים הפריפריאליים. • פעולות שמור קרקע וניקוז. • חוק ההתיישבות- בדיקת בקשות והמלצה לרשות המוסמכת. • טיפול בישובי עוטף עזה וקידום תוכנית תלת שנתית לישובי העוטף. 	
<ul style="list-style-type: none"> • בניית סל כולל לנקלטים חדשים. • תוכנית חומש לקליטת משפחות בפריפריה. • קידום החלטות ממשלה בנושא התיישבות ופיתוח הכפר. • קידום מגזר בדואי – יזמיות חקלאיות, פארקי חממות ומעבר לעדר אינטנסיבי, מתן תמיכות, רעייה למניעת שריפות ביערות קק"ל. 	<p>תוכניות עתידיות</p>
<ul style="list-style-type: none"> • קליטת בנים חוזרים ומשפחות ביישובי הפריפריה. • מיפוי המחוז והקמת מערכת מידע מחוזית וארגונית. • קידום חקלאות בת קיימא, משקי מודל. • קידום פתרונות לתעסוקה נוספת כגון תירות חוץ מושבית. • קידום מיזמים במגזר הבדואי, הוצאת עדרים ומעבר לגידול אינטנסיבי, מתן סיוע לעדרים בשנת הבצורת. • מפוני גוש קטיף – מתן פתרונות לחוזרים לחקלאות בפארקי חממות, שטחים מרוכזים לעיבוד משותף ויזמות פרטניות. • קידום טכנולוגיות חוסכות כ"א. • טיפול במשבר המים – ייעול השימוש, קידום אספקת קולחין, ביצוע הסכמי המים. התמודדות עם הקיצוץ הצפוי. • יישום פיילוט להעסקת עובדים ישראלים בחקלאות בפריפריה. • טיפול בישובים דלי אוכלוסין. 	<p>יעדי העבודה לשנת 2013</p>
<p>חופף לתחומי הפעילות וליעדי העבודה</p>	<p>נושאים בתהליך</p>
<ul style="list-style-type: none"> • עוטף עזה – טיפול בישובים. • היפודרום בנגב. • מגזר הבדואי – קידום החקלאות ומעבר לגידול עדר אינטנסיבי. 	<p>נושאים ייחודיים</p>

לשכת המנהל הכללי
Office of the Director-General

<ul style="list-style-type: none"> • מתן פתרונות חקלאיים למפוני גוש קטיף. • תוכנית שימור מרחב שקמה : מנהלת הפארק והכנת הצעת מחליטים. • הקמת רפת בניר-עוז/ניר עם ובבאר מילכה.	
החלטות הקשורות לישובי עוטף עזה, קידום המגזר הבדואי (ואדי עתיר, מכלאות דודואים, קידום כלכלי של המגזר, הסדרת ההתיישבות), היפודרום, שיקום קיבוץ עין גדי, שיקום תשתיות ביישוב הוותיק, החלטות שונות בקשר למפני חבל עזה, פיתוח מזרח לכיש, קידום ופיתוח מרחב שקמה (בהכנה)	החלטות ממשלה רלוונטיות ליחידה

לשכת המנהל הכללי
Office of the Director-General

מחוז השפלה וההר

שם היחידה	מחוז השפלה וההר
מנהל היחידה: מספר עובדים:	צפניה שאולקר 19 עובדים
תאור תחום הפעילות	<p>רקע: המחוז משתרע על שטח של 1807 קמ"ר. התפלגות לפי צורת ישוב: קיבוצים- 25, מושבים שיתופיים-10, מושבים-119, ישובים כפריים (ערים, מועצות מקומיות)-17, חוות, מוסדות, חברות עיבוד ובתי ספר חקלאיים- 23, כפרי מיעוטים- 5. סה"כ- 199 ישובים.</p> <p>11 מועצות אזוריות: באר טוביה, ברנר, גדרות, גוש עציון, גזר, גן רווה, חבל יבנה, חבל מודיעין, מטה יהודה, נחל שורק ועמק לוד.</p> <p>רשויות מקומיות שבתחומן מתקיימת פעילות חקלאית: אשדוד, גדרה, גן יבנה, מזכרת בתיה, נס ציונה, ראשון לציון ורחובות בהיקף של כ-2,000 חקלאים פרטיים.</p> <p>תפקידי המחוז:</p> <ul style="list-style-type: none"> • הדרכה חקלאית בענפי החקלאות השונים. • עידוד השקעות הון בחקלאות, באמצעות החוק לעידוד השקעות הון בחקלאות. • מפקד לעובדים זרים, כולל המלצות להקצאה שוטפת. • קבלת בקשות לעידוד קליטת עובדים ישראלים בחקלאות. • מתן המלצות להיתרי בנייה למבנים חקלאיים ופלי"ח. • טיפול בתמיכות שונות: שמיטה, בקר במרעה, פיצוי על אסונות טבע. • המלצות לבקשות להקצאת מים לחקלאות. • השתתפות בוועדות לתכנון ובניה מחוזיות: ירושלים ומרכז. • השתתפות בוועדות לתכנון ובניה מקומיות: מטה יהודה, גזר, מודיעין, עמק לוד, באר טוביה ושורקות. • קידום תכניות אב ומתאר והשתתפות בוועדות היגוי במועצות האזוריות. • ליווי הישובים הותיקים בתהליך שיקום הישוב- שיקום תשתיות. • טיפול בבקשות למימון קורסים, פסטיבלים, מרכזי מבקרים. • שת"פ עם משרדי ממשלה אחרים. • הכנת בקשות לוועדת קרקעות, פרוגרמות וועדת משנה. • המלצות לבקשות לשימוש חורג בקרקע ע"פ חוק ההתיישבות. • יישום הסכם המים, בקשות לשיקום רשתות מים והחזר כספי. • טיפול בבקשות להשכרת קרקע זמנית. • מל"ח - עבודה משותפת עם מחוז ירושלים ומחוז איילון. • טיפול בבקשות ליבוא כלים חקלאיים. • מתן המלצה לכלים חקלאים לצורך פטור ממס קניה. • אישורי שריפה גזם. • ניהול שוטף של חוות ניסיונות במטעים והדרים.

לשכת המנהל הכללי
Office of the Director-General

<ul style="list-style-type: none"> • פינוי עדרים מהעיר לוד. • שימור ושמירה על קרקע חקלאית, שיפוט תכניות נטיעה ותכניות מים, שיפוט למימון תכניות ניקוז ושמירה על קרקע חקלאית, בנייה משמרת מים. • ליווי מקצועי של פעילויות הרשויות לניקוז ע"פ חוק הניקוז. 	
<p>מיפוי הגידולים החקלאיים במחוז, באמצעות ה-GIS. יישום הרפורמה בענף הלול. הגברת השימוש במי קולחין בחקלאות, אישור וליווי פרויקטים להשבת מי קולחין לחקלאות בתנאי ועדת ענבר.</p>	<p>תוכניות עתידיות</p>
<ul style="list-style-type: none"> • תימרוץ התייעלות מואצת בענף הבקר לחלב והפחתת העלות המוצעת לייצור חלב כדי להביא להפחתת מחירי החלב ומוצריו לצרכן. • עידוד טכנולוגיות ומיכון חוסכות ידיים עובדות. • פיתוח ועידוד תיירות חקלאית וכפרית • קידום אמצעים לשימוש יעיל לשימוש במים. • אימוץ גישות ליצור אוהדות סביבה ושימור שטחים פתוחים. • עידוד צרכני המים להתייעלות וחסכון במים באמצעות הסכם המים לשנים 9-2007 עם יחידות המים לשנים 12-2010 והפעלת נוהל עבודה אחד. מטרה ביצוע וייעול תהליכי עבודה. • החזרת מפונים לפעילות חקלאית. • קידום נושאים אקולוגיים תוך מיזעור ההשפעות הסביבתיות השליליות של הפעילות החקלאית וההצגה של השפעות החיוביות: <u>נופך</u> – שיפור הקונטקסט של הפעילות החקלאית. <u>צימצום זיהום סביבתי</u> – הנגרמת מפעילות חקלאית. <u>שימור משאבים מתכלים</u> – מניעה והקטנה של פגיעה במשאבי הקרקע. <u>מיחזור</u> – עידוד מחזור בר קיימא של תשומות שונות: מים, פסולת חקלאית וכו'. <u>התייעלות אנרגטית</u> – נושאים נוספים שיקבלו מימון במסגרת תוכנית אקולוגית, מנהלת ההשקעות. • בניית מאגר חקלאיים במחוז. • סיוע לחקלאים בניהול המשק ובהכנת תכניות עסקיות. • קידום נושא התשתיות בישובים. 	<p>יעדי העבודה לשנת 2013</p>
<ul style="list-style-type: none"> • מפוני גוש קטיף במ.א. נחל שורק: גני טל - נמצאים בתהליכי בניה בשטח של חפץ חיים. נצר חזני – בתהליך של התחלות בניה. יד בנימין – נמצאים בשלב של הקצאות קרקע. • ליווי הקמת מאגרי מים- אושר, כפר דניאל, בית עוזיאל, צרעה עיגור ועדולם. • היערכות לרפורמה בענף הלול. • השלמת האישורים הסטטוריים למתקן הביו-גז לצורך הפעלתו לטובת הרפתנים. 	<p>נושאים הנמצאים בתהליך</p>
<ul style="list-style-type: none"> • ליווי וטיפול המפונים בחזרתם לפעילות חקלאית. • ליווי הישובים בשיקום התשתיות. • גידור שטחים חקלאיים למניעת נזקי חקלאות מבעלי חיים. • קידום פרויקט מכלאות ניידות בשטחי מרעה. • ליווי בהכנת תכנית מיתאר למבנים חקלאיים למועצה אזורית מטה יהודה. • השלמת תהליך צירוף החקלאים למיתקן ביו-אנרגיה העומד בשלבי סיום. הקמה ותחילת ההפעלה. • פיתוח זנים ובחינת כנות-חוות צריפין. 	<p>נושאים ייחודיים</p>

לשכת המנהל הכללי
Office of the Director-General

	<ul style="list-style-type: none"> • קידום והסדרת הקמת מאגרי מי קולחין. • פינוי עדרים מהעיר לוד.	
--	---	--

לשכת המנהל הכללי
Office of the Director-General

קמ"ט/ מתאם חקלאות אזור עזה

מנהל היחידה	סמיר מועדי
מספר עובדים	15
תאור תחום הפעילות	<p>מאז העברת סמכויות החקלאות לרש"פ, יחסי הגומלין בין הרש"פ לישראל בתחום החקלאות הוותיק על הסכמי פריז אשר קבעו את העקרונות לפיהם התנהל הסחר החקלאי ההדדי. מדיניות היבוא והשמירה על בריאות החי והצומח (ווטרינריה והגנת הצומח) בשני הצדדים.</p> <p>שיקולים כלכליים ואינטרסים הדדים היוו אילוץ לקיום קשר רצוף בין גורמי חקלאות בכירים ומפגשים בדרגים בכירים ביותר (שר וממונה) בישראל וברש"פ.</p>
נושאים המטופלים באופן שוטף	<p>משימות היחידה מתחלקות למשימות ביצוע ולמשימות תיאום וקישור כמפורט להלן :</p> <p>משימות ביצוע :</p> <ul style="list-style-type: none"> ● ייעור- אחריות כוללת על היערות ושמורות היער שבשטחי C. ● ייבוא - קמ"ט חקלאות הוסמך ע"י שר החקלאות לשמש כרשות מוסמכת להנפקת רישיונות ייבוא לרש"פ לאותם טובין שבסמכות משרד החקלאות לאשרם. ● דיגום - קמ"ט חקלאות מפעיל צוות דיגום שתפקידו לדגום פירות וירקות (טרום קטיף) בשטחי הגידול של הרש"פ, במטרה למנוע אפשרות שתוצרת חקלאית מזהמת בשאריות חומרי הדברה או מזהמים אחרים תגיע לצרכן בישראל. <p>משימות תיאום וקישור :</p> <ul style="list-style-type: none"> ● תיאום תנועת עובדי משרד החקלאות (צוותים ויטרנריים ומדריכים) של הרש"פ בתוך איו"ש ובין איו"ש לעזה לבצע חיסונים ולספק שירותי פיקוח והדרכה. ● קיום קשר רצוף עם גורמים בכירים בחקלאות רש"פ לטיפול בבעיות שוטפות ולתיאום מפגשים מקצועיים ומדיניים בדרגים הבכירים ביותר בישראל וברש"פ. ● תיאום תנועת תוצרת חקלאית (תנועה הדדית). ● ניהול קורסים, השתלמויות וסיורים להעברת ידע ולהעמקת השת"פ המקצועי בנושאים בעלי אינטרס הדדי. ● הפעלה והשתתפות בדיוני הוועדות ובתת הוועדות המשותפות בתחומי וטרינריה, שיווק, הגנת הצומח והדרכה.

לשכת המנהל הכללי
Office of the Director-General

<p>עיקרי הנושאים שטופלו בשנה 2012</p>	<ul style="list-style-type: none"> • תיאום השתתפות מגדלים פלסי (מעל 500 חקלאים) והצגת תוצרתם החקלאית בתערוכות חקלאיות בישראל (השתתפות ב- 4 תערוכות 8 מציגים). • קיום ישיבות הצוות המשותף של השירותים להגנת הצומח. • פעילות לקידום פרויקט העברת מים מושבים לשימוש חקלאי מישראל לגינין . • שיווק מלפפונים לתעשייה מנפת גינין לישראל.(שווקו כ- 20 אלף טון) • שיווק אבטיחים מישראל לרש"פ . • ביקור מזכ"ל התאחדות חקלאי ישראל בבקעת הירדן . • חידוש הפעלת מעבר חסם צהוב לטובת העונה החקלאית 2012-2013 . • קידום ופיתוח ענף הייצוא ברש"פ לגידולי תבלינים, פלפל ועגבניות צרי . • יישום פרויקט משותף להדברת מזיק חדקונית הדקל בינינו לבין הצד הפלסטיני.(הועברו 360 מלכודות לנציגי הגה"צ ברש"פ) • שיווק שזיפים וענבים מחברון לישראל . • המשך יישום פרויקט הדברת זבוב הפירות היס תיכוני במימון המנהא"ז (הועברו לרש"פ כ- 50 מליון זבובים עקרים) . • הכנסת זבל אורגני ודשנים כימיים מישראל לבקעת הירדן לטובת העונה החקלאית 2012-2013 . • ביצוע תוכנית השתלמויות עבור נציגי השירותים הוטרינריים ברש"פ (4 השתלמויות) . • שת"פ מקצועי לטיפול משותף במחלת קדחת מלטה . • הקמת תחנת הסגר בגשר אדם וטיפול בפעילות השוטפת . • פגישות הוועדה האזורית המשותפת לוטרינריה והגנת הצומח • שת"פ מקצועי לקידום ענף הלול ברש"פ . • טיפול בהעברת חיסונים וייבוא תרכיבים וטרינריים לרש"פ . • קידום פרויקט הקמה ושדרוג אמצעי ייצור דגי מאכל ברש"פ . • אימוץ הוראות חוק המועצה לענף הלול בתחום ההתיישבות הישראלית באיו"ש- קביעת מכסות . • המשך טיפול בנושא שיווק מוצרים מן החי מאיו"ש לישראל (בעיקר למזרח ירושלים) . • ביצוע השתלמויות מקצועיות(8השתלמויות) וימי עיון בתחום הגנת הצומח, ווטרינריה, ייצוא חקלאי וייעור עבור נציגי הרש"פ במימון המנהא"ז . • טיפול משותף בינינו לבין נציגי משרד החקלאות הפלסי בנושא מזיקים בצומח ומחלות בעלי חיים . • הקמת קווי חיץ בישובים נווה צוף ודולב ועבודת מטה לקווי חיץ בישובים קרני שומרון, מעלה שומרון, כפר האורנים, בת עין וגבעות • טיפול בבקשות לנטיעות ט"ו בשבט . • טיוב דרכים באזור מבוא דותן - נפת גינין . • המשך מיפוי שטחים (גידולים) חקלאיים והעברת נתונים ליחידת גף ממ"ג לבניית שכבות ב- G.I.S. . • טיפול שוטף ביערות(הוצאת עצים חולים ועצים שקרסו) . • עמ"ט מול מפקדי תחנות כיבוי אש איו"ש למיפוי ישובים מסוכנים בזמן שריפה . • מיפוי עצים מסוכנים בבתי הספר בישובים ישראלים ובדגש על עירית אריאל .
---	---

לשכת המנהל הכללי
Office of the Director-General

<ul style="list-style-type: none"> • הרחבת פרויקט זבוב הפירות היס תיכוני . • טיפול בהדברת זבוב הזית(הובלת פרויקט משותף) . • פיילוט לגידול דגיגי מאכל ברש"פ . • קידום היצוא החקלאי. • שימוש במים מושבים לחקלאות ברש"פ . • נטיעות יער. • השתלמות בנושא גידולי ייצוא שינוע ולוגיסטיקה . • השתלמות בנושא גידול דבורים . • השתלמות בנושא גידול צאן . • המשך הקמת קווי חיץ בישובים . • שדרוג תחנת ההסגר בגשר אדם והמשך הפעלתה .	<p>חלק מעיקרי יעדי העבודה לשנת 2013</p>
--	--

לשכת המנהל הכללי
Office of the Director-General

קמ"ט/ מתאם חקלאות אזור עזה

שם היחידה	מנהלת התאום והקישור לעזה (המנהל האזרחי)
מנהל היחידה: מספר עובדים:	אורי מדר, כפיפות תפעולית למתאם פעולות הממשלה בשטחים 3 עובדים
תחום פעילות	<p>מדיניות: תאום הפעולות בשטחים משרד החקלאות</p> <ul style="list-style-type: none"> • יישום הסכמים חקלאיים בין ישראל לרצועה. • ריכוז וניהול וועדות מקצועיות בנושאי חקלאות ומים, איסוף נתונים, ניתוח תהליכים ומגמות ובניית תחזיות בסחר האזורי. • מוקד לפיתרון בעיות בסחר החקלאי למשרד החקלאות למועצות הייצור וארגוני החקלאים. • ייזום פרויקטים המשותפים לישראלים ולפלשתינאים. • קישור ותיאום למול הפעילות החקלאית של ארגוני סיוע בינלאומיים. • טיפול באספקת המים מישראל לרצועת עזה בהתאם להסכמים. • בדיקה יומיומית של מלאי המזון לנפש ברצועה וניתוח סל המזון המקומי. • קשר קבוע ע"ב יומיומי עם כלל המערכת החקלאית הפלשתינית. • ביצוע פעולות התורמות למניעת מחלות בבע"ח ברצועה המשליכות על משק החי בישראל. • טיפול ביבוא חקלאי מחו"ל לרצועת עזה. • הסדרת העברת תוצרת חקלאית לרצועה וממנה.
תוכניות עתידיות	<ul style="list-style-type: none"> • גיבוש הערכת מצב בתחום החקלאות והמים לרצועת עזה. • שיקום החקלאות לייצור לצריכה עצמית בעזה וצמצום התלות.
יעדי העבודה לשנת 2013	<ul style="list-style-type: none"> • השתתפות במניעת משבר הומניטארי ברצועת עזה. • מוכנות לחרום והסלמה.
נושאים הנמצאים בתהליך	<ul style="list-style-type: none"> • איסוף נתונים והתאמתם למערכות המידע הגיאוגרפי. • כינוס הוועדות המקצועיות לישראל ולעזה (מניעת מחלות).
נושאים ייחודיים	<ul style="list-style-type: none"> • הערכות מחדש למיקום היחידה בתוך טרמינל ארז. • החזרת תקן כלכלן ליחידה.
החלטות ממשלה רלוונטיות ליחידה	<ul style="list-style-type: none"> • החלטה 4414 – הערכת הכרזה על מצב חרום בעוטף עזה. • החלטה 4780 מיום 11.4.06 בנושא מדיניות ישראל כלפי הרשות הפלשתינית.

לשכת המנהל הכללי
Office of the Director-General

חברות ממשלתיות ומועצות ייצור

לשכת המנהל הכללי
Office of the Director-General

מועצת הצמחים

שם היחידה	מועצת הצמחים
מנהל היחידה: מספר עובדים: תקציב 2013:	מנכ"ל – מר צבי אלון 121 97,340,000 ש"ח
החוק המסמך:	חוק מועצת הצמחים (יצור ושיווק – התשל"ג 1973)
תאור תחום הפעילות	<p>מועצת הצמחים הינה מועצה סטטוטורית פועלת על פי חוק - חוק מועצת הצמחים (יצור ושיווק – התשל"ג 1973) - הקובע בין היתר שמוסדותיה יורכבו מרוב של מגדלים נבחרים ומנציגי ממשלה והציבור.</p> <p>המועצה מונה 4 ענפים:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ענף הירקות (תקציב – 34,589,000 ₪) • ענף הפירות (תקציב – 21,772,000 ₪) • ענף ההדרים (תקציב 2013 – 38,049,000 ₪) • ענף הזית לשמן (תקציב 2013 – 2,930,000 ₪) <p>כל ענף מקיים וועדה ענפית שהיא מעין דירקטוריון המחליט על ענייני הענף (בהחלטות בעלות משמעות תקציבית עליו להביא זאת לאישור המליאה), בוועדה הענפית חברים נציגי הממשלה, נציגי משווקים, נציגי תעשיינים ויצואנים וכן נציגי החקלאים המהווים את הרוב בוועדה.</p> <p>כל ענף מקיים שולחנות מקצועיים ע"פ זנים ספציפיים (לדוג': שולחן אפרסק, שולחן שזיף וכו' בענף הפירות, שולחן פלפל, שולחן עגבנייה וכו').</p> <p>המועצה פועלת במישורים הציבוריים והמקצועיים של ענף החקלאות כגורם מרכזי לצד משרד החקלאות וארגוני המגדלים, במספר תחומים: פיתוח זנים ומחקר בסיסי, מו"מ על תנאי ביטוח נזקי טבע ואסונות טבע פעולות לשמירת תנאי השוק של פירות וירקות, ויסות כמויות בשוק, ריכוז והפצת מידע שווקי ועוד.</p> <p>המועצה על 4 ענפיה פועלת לטיפול וקידום נושאי מקרו חשובים שהחקלאי הבודד אינו יכול להרימם ויש לעשותם באופן משותף ומרכזי כגון: פיתוח זנים ומחקר בסיסי, מו"מ על תנאי ביטוח נזקי טבע, פעולות לשמירת תנאי השוק של פירות וירקות בהיות המועצה היחידה שהחוק מתיר לה לפעול לויסות כמויות בשוק, ריכוז והפצת מידע שווקי ועוד.</p>
הרכב המליאה	<ul style="list-style-type: none"> • 5 נציגי ממשלה – 3 חקלאות (אחד מהם יו"ר), 1 תמ"ת (סגן יו"ר), 1 אוצר. • 25 מגדלים שנבחרו בבחירות. • 3 נציגי ארגוני מגדלים. • 3 נציגי מגדלים במינוי השר ע"פ סעיף 4(ב)1 – תיקון עיוותים. • 2 נציגי תעשיינים. • 2 נציגי משווקים. • 2 נציגי יצואנים. • 2 נציגי צרכנים.
סמכויות השר	<ul style="list-style-type: none"> • מינוי יו"ר המועצה. • מינוי נציגי משרד החקלאות במליאה. • אישור מינויים של החקלאים הנבחרים. • מינוי נציגי חקלאים נוספים במסגרת "תיקון עיוותים" ע"פ קריטריונים הקבועים בחוק

לשכת המנהל הכללי
Office of the Director-General

<p>המועצה (סעיף 4(ב)(1) לחוק). • אישור מינוי נציגי הצרכנים, משווקים, יצואנים, הסוכנות היהודית. • אישור היטלים ואגרות. • אישור תקציב המועצה – ביחד עם שר האוצר.</p>	
<p>• תכנית חלוקת פירות וירקות בבתי הספר לחיזוק המודעות וחינוך למזון בריא. • קידום תיקון חוק מועצת הצמחים – ייצור ושיווק – התש"ל"ג 1973 (בעיקר בנושאי גביה, אכיפה וסמכויות השולחנות).</p>	<p>נושאים הנמצאים בתהליך</p>

לשכת המנהל הכללי
Office of the Director-General

המועצה לענף הלול

מועצה לענף הלול				שם היחידה
מנכ"ל – מולי לויט יו"ר – איציק בן דוד מספר עובדים – 210 תקציב 2013: 121,783,000 ש"ח				מנהל היחידה: מספר עובדים: תקציב 2013:
הערכה ליתרת סגירה 31.12.12	יתרה בקרן נכון ל 31.12.11	תקציב 2013 (באלפי ₪)	שם הקרן הענפית	תקציבי הקרנות: (באלפי ₪)
גרעון 12 מלש"ח	-6,900	7,823	ויסות ביצי מאכל	
חסר נתון	30,300	10,869	ויסות פטמים	
חסר נתון	2,100	1,120	ויסות הודים	
גרעון	-3,600	6,101	ויסות רביה כבדה	
0	-3	41	ויסות רביה קלה	
0	11	לא מתוכננת גביה	ויסות רביה הודים	
31 מלש"ח	30,900	לא מתוכננת גביה	קרן כללית	
חוק מועצת הלול (ייצור ושיווק) התשכ"ד - 1963				החוק המסמך:
<ul style="list-style-type: none"> לתכנן את היקפו של גידול העופות להטלה, לפיטום ולהדגרה ולפקח על הגידול ע"פ התכנון. לפקח על הטיפול; להסדיר את הייצור של חומר רביה ושיווקו בארץ ובחו"ל. להסדיר שיווק ביצים ובשר עוף בארץ (כולל ויסות והסדרת הליך פינוי העודפים). לעודד ולסייע: <ul style="list-style-type: none"> לשיווק בשר עוף, לרבות הקפאה ושימור; הקמת מחסני מיון ואריזה לביצים, לרבות מפעלים להקפאה; מחקר השווקים ושיטות הייצור של ענף הלול ודרכי הטיפול בתוצרת; לתת שירותים בכל הנוגע לעופות ולתוצרת הלול, למעט שירותים בעת עיבוד (שחיטת עופות, הכשרתם, ביתורם, הקפאתם, החסנתם והטענתם לצורך הובלה). לפקח על תהליכי הטיפול בעופות ובלול כפי שיוורה שר החקלאות או מי שהוא הסמך. לפעול להגברת הצריכה של תוצרת ענף הלול בארץ ובחו"ל. 				תאור תחום הפעילות
<ul style="list-style-type: none"> 7 נציגי ממשלה – 4 חקלאות (אחד מהם יו"ר), 2 תמ"ת (סגן יו"ר), 1 אוצר. 2 נציגי הסוכנות היהודית. 2 נציגי צרכנים. 11 משווקים. 10 מגדלי הטלה (ביצים). 8 מגדלי פטם. 4 מגדלי הודים. 4 מגדלי רביה. 				הרכב המליאה
<ul style="list-style-type: none"> מינוי יו"ר המועצה. מינוי נציגי משרד החקלאות במליאה. אישור מינויים של החקלאים הנבחרים. אישור מינוי נציגי הצרכנים, משווקים, יצואנים, הסוכנות היהודית 				סמכויות השר

לשכת המנהל הכללי
Office of the Director-General

<ul style="list-style-type: none"> • אישור תקציב המועצה – ביחד עם שר האוצר. • אישור היטלים ואגרות. 	
<ul style="list-style-type: none"> • תיקון חוק מועצת הלול (ייצור ושיווק) התשכ"ד 1963 – הנמצא כעת בוועדות הכנסת. עיקרי הנושאים: הסמכה לשותפויות בין מגדלים, הסמכה לניוד מכסות • רפורמה בענף הטלה – סיום הליך חקיקה ותקנות, גיבוש הסכמות עם החקלאים והמשרדים הקשורים. • אישור תקנות ייצור, מיון, סימון ושיווק ביצים – פיקוח ואכיפה על ביצים לכל אורך שרשרת השיווק, וכללי סימון ביצים. 	<p>נושאים הנמצאים בתהליך</p>
<p>סיום הליך התקנת התקנות לרווחת מטילות.</p>	<p>נושאים ייחודיים</p>
<p>החלטה מס' 1855 – רפורמה בענף ההטלה החלטה מס' 5052 – הסדרת ענף ביצי המאכל – היבטי רווחת בע"ח</p>	<p>החלטות ממשלה רלוונטיות ליחידה</p>

לשכת המנהל הכללי
Office of the Director-General

מועצת אגוזי אדמה

שם היחידה	מועצת אגוזי אדמה
מנהל היחידה: מספר עובדים: תקציב 2013:	מנכ"ל – פיני מהר"ם יו"ר – צביקה אלון מספר עובדים – 4 2,500,000 ש"ח
החוק המסמך:	חוק המועצה לייצור ולשיווק של אגוזי אדמה, התשי"ט – 1959
תאור תחום הפעילות	מועצת אגוזי אדמה הינה מועצה סטטוטורית הפועלת ע"פ "חוק המועצה לייצור ולשיווק של אגוזי אדמה, התשי"ט – 1959". המועצה מבצעת את כל יצוא אגוזי האדמה של ישראל, ובנוסף עוסקת גם ביצוא של תבלינים מיובשים. תקציב המועצה הינו כ 2.5 מיליוני ₪ כאשר 30% ממנו (750 אלש"ח) מושקעים במו"פ.
הרכב המליאה	<ul style="list-style-type: none"> 5 נציגי ממשלה – 3 חקלאות (אחד מהם יו"ר), 1 תמ"ת (סגן יו"ר), 1 אוצר. 1 נציג הסוכנות היהודית 9 נציגי ארגוני המגדלים 5 נציגי משווקים / גופים מסחריים <p>המליאה האחרונה שאושרה ע"י שר החקלאות הייתה בשנת 2001 מזה 12 שנה לא מונתה מליאה חדשה. בימים אלו נערכת עבודה לאישור ומינוי חברי מליאה חדשים.</p>
סמכויות השר	<ul style="list-style-type: none"> מינוי יו"ר המועצה. מינוי נציגי משרד החקלאות במליאה. אישור מינוי נציגי המגדלים, משווקים, הסוכנות היהודית אישור תקציב המועצה – ביחד עם שר האוצר. אישור היטלים ואגרות
נושאים הנמצאים בתהליך	בחירה, אישור ומינוי חברי מליאה חדשים למועצה.

לשכת המנהל הכללי
Office of the Director-General

מועצת החלב – חל"צ

שם היחידה	מועצת החלב
מנהל היחידה: מספר עובדים: תקציב 2013:	מנכ"ל – שייקה דרורי יו"ר – תניב רופא מספר עובדים – 40 65,673,000 ש"ח
החוק המסמך: החלטות ממשלה:	חוק תכנון משק החלב, התשע"א – 2011 החלטה מס' 5177 – "התייעלות במשק החלב" מיום 21.10.12 ("מתווה לוקר")
תאור תחום הפעילות	<p>א. מועצת החלב התאגדה בשנת 1965 כחברה פרטית (עם נציגות ממשלתית ששמה לה למטרה לנהל את משק החלב (מכסות, יצור, שיווק, צמצום עודפים, העלאת הרמה המקצועית וכו').</p> <p>ב. באוקטובר 2011 נכנס לתוקפו חוק תכנון משק החלב, התשע"א – 2011, המהווה מסגרת כוללת ומקיפה לקביעת התכנון וההסדרה של ענף החלב (ייצור ע"פ מכסות, מעורבות ממשלתית בוויסות כמויות חומרי הגלם ופיקוח על המחירים).</p> <p>ג. מטרות החוק הן:</p> <p>i. לפתח, לייעל ולבסס את משק החלב בישראל, תוך הבטחת איכות ובטיחות ייצור החלב ושיווקו.</p> <p>ii. להבטיח אספקה סדירה של חלב ומוצריו, תוך הבטחת מחירים נאותים ליצרנים, למחלבות ולציבור ותנאים הולמים לפעילות היצרנים והמחלבות.</p> <p>במסגרת חוק זה הוגדרה מועצת החלב כחברה לתועלת הציבור (חל"צ).</p>
יעדים ומטרות 2013	<ul style="list-style-type: none"> • אספקה סדירה, במחיר הולם לצרכן, של מלוא צריכת החלב ומוצריו, מייצור מקומי. • אבטחה כי ייצור חלב יהווה מקור הכנסה הולם לחקלאי ולתעשייה. • התאמת פעילות המועצה לחוק החלב והתקנות. • ליווי מקצועי למשקים קטנים (מתחת ל 700 אלף ליטר). • יישום מתווה לוקר (ע"פ החלטת ממשלה מס' 5177 – "התייעלות במשק החלב" מיום 21.10.12). • ייעול ייצור החלב ועיבודו תוך שמירה על הסביבה ורווחת בע"ח. • שיפור איכות החלב ובטיחותו. • הגדלת הצריכה לנפש של חלב ומוצריו. • עידוד התיירות החקלאית. • מעקב אחר השינויים הגלובליים והשפעתם על משק החלב בישראל. • שיתוף פעולה בין כל הגורמים בענף להשגת יעדים אלו.
הרכב המליאה	<ul style="list-style-type: none"> • 5 נציגי ממשלה – 2 משרד החקלאות (אחד מהם היו"ר), 1 אוצר, 1 תמ"ת, 1 בריאות. • 9 נציגי חקלאים – 4 התאחדות חקלאי ישראל, 3 התאחדות מגדלי בקר לחלב, 1 האיחוד החקלאי, 1 התאחדות האיכרים. • 6 נציגי מחלבות – 3 תנובה, 1 טרה, 1 שטראוס, 1 מחלבות משק. • 2 ארגוני צרכנים – 1 נעמ"ת, 1 המועצה הישראלית לצרכנות. • 1 הסוכנות היהודית.

לשכת המנהל הכללי
Office of the Director-General

<ul style="list-style-type: none"> • מינוי יו"ר המועצה. • מינוי נציגי משרד החקלאות במליאה. • אישור מינוי נציגי הצרכנים, חקלאים, מחלבות והסוכנות היהודית • אישור תקציב המועצה. • אישור היטלים ואגרות. 	<p>סמכויות השר</p>
<ul style="list-style-type: none"> • אישור תקנות חוק החלב: • תקנות מחיר מטרה – עברו. • תקנות מכסות – התקיים דיון ראשון. • תקנות תקציב. • תקנות ויסות. 	<p>נושאים הנמצאים בתהליך</p>

לשכת המנהל הכללי
Office of the Director-General

קרן נזקי טבע בע"מ – קנ"ט

שם היחידה	קרן נזקי טבע בע"מ – קנ"ט
<p>מנהל היחידה: מנכ"ל – דוד גינזבורג יו"ר – שלמה שיטרית מספר עובדים: מספר עובדים – 115</p> <p>תקציב: 50 מעריכים מומחים בתחומי נזקי הטבע 65 במטה החברה החברה הינה החברה העיקרית המבטחת בפני נזקי טבע ומהווה כ 95% מהשוק ופרמיה שנתית של כ 180 מיליוני ₪. החברה הינה החברה הבלעדית, 100% מהשוק, בביטוח בפני אסונות טבע עם פרמיה שנתית של כ 90 מיליוני ₪. החברה מפעילה ביטוח הכנסה בגידולי בעל בהיקף פרמיה שנתית של כ 12 מלש"ח החברה מסווגת בקבוצת סיווג 7 ברשות החברות הממשלתיות.</p>	
<p>תאור תחום הפעילות חברת קרן נזקי טבע – קנ"ט הוקמה בשנת 1967 כחברה ממשלתית למתן מענה ביטוחי לחקלאים בפני פגעי הטבע. מחציתה בבעלות המדינה ומחציתה בבעלות אירגוני החקלאים השונים.</p> <p>בעלי שליטה: מדינת ישראל בעלי מניות: מדינת ישראל</p> <p>התאחדות האיכרים בישראל המרכז החקלאי - הסתדרות הפועלים החקלאים בישראל האיחוד החקלאי - אגודה חקלאית שיתופית מרכזית בע"מ מועצת הצמחים</p> <p>ארגון מגדלי הדגים בישראל המועצה לייצור ושיווק אגוזי אדמה המועצה לייצור ושיווק כותנה ארגון עובדי הפלחה בישראל התאחדות מגדלי סלק סוכר המועצה לענף הלול המועצה לגפן היין בישראל</p> <p>הענפים המבוטחים במסגרת החברה: אבוקדו, אגוזי אדמה, בננות, בקר לחלב, בקר במרעה, בתי צמיחה / חממות, גפן יין, דבש ודבורים, הדסים, זיתים לשמן, ירקות, כותנה, לול (כולל לולי רביה), מדגה, משתלות, פירות, פלחה, צמחי נוי, תאונות ואש.</p> <p>הדוחות הכספיים של החברה מבוקרים ע"י רו"ח, מדווחים לרשות החברות הממשלתיות, למפקח על הביטוח ומפורסמים לידיעת הציבור באינטרנט.</p>	

לשכת המנהל הכללי
Office of the Director-General

<p>מעבר לקו העסקים השוטף קנט רואה עצמה מחויבת לעשייה למען הקהילה החקלאית ולשמירה על עתיד החקלאות בישראל, באמצעות פעילות קהילתית משלימה. הזרוע הביצועית לפעילות זו הינה מפעלות קנט היוזמת ותומכת בשנים האחרונות, במגוון נושאים:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. מלגות אקדמיות שנתיות לתלמידי תואר שני בפקולטה לחקלאות של האוניברסיטה העברית 2. כנסים מקצועיים להעשרת החקלאים, במקצועות השיווק והיזמות החקלאית 3. תמיכה במחקרים כמו זה של חברת "מטאו-טק" בתחום מזג האוויר 4. תחרות צילום שנתית בנושא חקלאות בטבע 5. "לוח מודעות" באתר האינטרנט של החברה, שיעמוד לרשות החקלאים חינם. 	<p>נושאים ייחודיים</p>
<p>דירקטוריון החברה מונה 14 חברים ע"פ ההרכב הבא:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 6 נציגי ממשלה – 3 חקלאות (אחד מהם יו"ר), 2 תמ"ת, 1 אוצר. • 6 נציגי חקלאים. • 2 דח"צים – נציגי ציבור. 	<p>הרכב המליאה</p>
<ul style="list-style-type: none"> • מינוי יו"ר • מינוי נציגי משרד החקלאות בדירקטוריון • אישור הנציגים האחרים • מינוי יו"ר וחברי וועדת ערר 	<p>סמכויות השר</p>
<ul style="list-style-type: none"> • ביטוח חדש להשמדת עופות עקב מחלת ה"ניו קאסל" • ביטוח כלוי פגרים במרעה בענף הבקר לבשר • הרחבת כיסוי סיכוני "אסון טבע" 	<p>נושאים הנמצאים בתהליך</p>

לשכת המנהל הכללי
Office of the Director-General

המנהלה להסדרים במגזר החקלאי בע"מ

שם היחידה	המנהלה להסדרים במגזר החקלאי בע"מ
<p>מנהל היחידה: מנכ"ל – חיים בהומי</p> <p>מספר עובדים: 14</p> <p>תקציב 2013: 6,000,000 ש"ח</p>	
<p>תאור תחום הפעילות</p> <p>החברה הוקמה בשנת 1993 לצורך ביצוע תפקידי המנהלה כמשמעותה בסעיף 6 לחוק ההסדרים במגזר החקלאי המשפחתי התשנ"ב-1992 והתקנות שהותקנו על פיו לעניין תפקידה הרכבה וסמכויותיה של המנהלה, לנהל את ההסדרים לפירעון / מחיקת חובות המושבים משנות ה-80. תקציבה התפעולי של החברה הינו קשיח ועומד על 6 מיליון ₪ בשנה.</p> <p>החברה מפוקחת ע"י רשות החברות הממשלתיות וזוכה לליווי צמוד מצד אגפי החשכ"ל והתקציבים במשרד האוצר, כמו גם ליווי ופיקוח של משרד החקלאות.</p> <p>עד היום הצליחה החברה לגבות כ 2 מיליארד ₪ ולהגיע להסדרי חוב ע"ס 2 מיליארד ₪ נוספים. המשקמים הפועלים מטעם החברה הינם בסמכות שופט מחוזי ולפיכך הם יכולים להגיע ולבצע הסכמים כלכליים בעלי תוקף משפטי.</p> <p>החברה מתוכננת לפעול עד סוף שנת 2015.</p>	
<p>הרכב המליאה</p> <ul style="list-style-type: none"> • 2 משרד החקלאות (אחד מהם יו"ר) • 1 משרד האוצר • 2 נציגי ציבור. 	<p>הרכב המליאה מונה 5 דירקטורים:</p>
<p>סמכויות השר</p> <ul style="list-style-type: none"> • מינוי יו"ר • מינוי נציג משרד החקלאות • אישור מינויים של הדירקטורים האחרים. 	

לשכת המנהל הכללי
Office of the Director-General

השוק הסיטוני לישראל בע"מ

שם היחידה	השוק הסיטוני לישראל בע"מ
<p>מנהל היחידה: מספר עובדים: תקציב 2013:</p>	<p>יו"ר – ד"ר רענן כהן מספר עובדים – 6 4,200,000 ש"ח</p>
<p>תאור תחום הפעילות</p> <p>חברת השוק הסיטונאי לישראל בע"מ התאגדה ונרשמה כדין ביום 3 בפברואר 2011 בהתאם להחלטת הממשלה מס' 2324 מיום 17 באוקטובר 2010</p> <p>החברה הינה חברה ממשלתית כהגדרתה בחוק החברות הממשלתיות התש"ל 1975, פועלת בהתאם להנחיות רשות החברות הממשלתיות ובעלות מלאה של ממשלת ישראל.</p> <p>בהתאם להחלטת הממשלה, הוחלט על הקמת שוק סיטונאי לתוצרת חקלאית במטרופולין גוש דן מדרום לצומת מסובים, בשטח כולל של כ 260 דונם. -</p> <p>החברה פועלת כזרוע ביצועית של משרד החקלאות בכל הקשור לביצוע החלטת הממשלה לבחון ולהציע דרכים להקמה, הפעלה ותחזוקה של השוק, תוך התייחסות לאופן המימון וההתקשרות, ולביאם להתייחסות משרד החקלאות, משרד האוצר, רשות החברות הממשלתיות ומשרד המשפטים, ולאחר מכן, בצירוף כל העמדות, להביאם להכרעה ולאישור של שר החקלאות ושר האוצר.</p> <p>החברה הגישה את המלצותיה לשרת החקלאות ולשר האוצר בדבר אופן מימוש ותקצוב בניית השוק וממתינה כעת להחלטת הממשלה האם השוק יוקם ע"י חברה ממשלתית (חברת השוק הסיטוני לישראל בע"מ) או ע"י יזם חיצוני בשיטת B.O.T</p> <p>החברה מסווגת ברשם החברות רמה 7 לשלב ההקמה. לאחר ההקמה ובזמן תפעול השוק החברה תסווג ברמה 5.</p> <p>תקצוב החברה לשנת הפעילות הראשונה החל ממאי 2011 ועד מאי 2012 הינו סך כולל של 5.2 מיליון ש"ח, (חלקו ממשרד האוצר 70% וחלקו ממשרד החקלאות 30%) ההקצבות מתקבלות בהתאם להתקדמות וביצוע פרויקטים.</p> <p>החל ממאי 2012 ועד לסוף שנת 2012 תוקצבה החברה ע"ב חודשי של כ 260 אלף ש"ח בחודש.</p> <p>תקציבה של החברה לשנת 2013 הינו 4.2 מיליוני ש"ח הנחלקים גם הם 70% ממשרד האוצר ו 30% ממשרד החקלאות.</p>	
<p>יעדים ומטרות</p>	<p>מטרות החברה ויעדיה</p> <p>א. קידום התחרות והגברת היעילות של מערכות שיווק התוצרת החקלאית בארץ</p> <p>ב. הקטנת פערי תיווך</p> <p>ג. הגברת הפיקוח על המסחר בתוצרת החקלאית</p> <p>ד. קיום מערכת מסחר סיטונאי הוגנת ויעילה במוצרים צמחיים לתועלת כלל ציבור המגדלים, הסוחרים והצרכנים.</p> <p>ה. קיום התקנים לשיווק ולהחזקת תוצרת חקלאית ולהעלאת איכות התוצרת החקלאית</p> <p>ו. שמירה על בריאות הציבור.</p>

לשכת המנהל הכללי
Office of the Director-General

<p><u>דירקטוריון החברה מונה, בשלוש השנים הראשונות להקמתה (קרי עד פברואר 2014) 9</u> <u>דירקטורים ע"פ הפירוט:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • יו"ר. • 2 נציגי משרד החקלאות (אחד מהם יו"ר). • 2 נציגי האוצר. • 4 נציגי ציבור. <p>לאחר תום 3 שנים מהקמת החברה הרכב הדירקטוריון יהיה:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 1 נציג משרד החקלאות. • 1 נציג משרד האוצר. • 7 נציגי ציבור. 	<p>הרכב המליאה</p>
<ul style="list-style-type: none"> • מינוי יו"ר. • מינוי נציג משרד החקלאות. • אישור מינויים של הדירקטורים האחרים. 	<p>סמכויות השר</p>

לשכת המנהל הכללי
Office of the Director-General

מועצת הדבש

שם היחידה	מועצת הדבש
מנהל היחידה:	מנכ"ל – הרצל אבידור
מספר עובדים:	יו"ר – יעקב פולג
תקציב 2013:	מספר עובדים – 5 3,250,000 ש"ח
תאור תחום הפעילות	<p>המועצה התאגדה כחברה פרטית מוגבלת בערבות ביום 21.2.1969.</p> <p>חברים באסיפה הכללית: מדינת ישראל, המרכז החקלאי, התאחדות האיכרים והאיחוד החקלאי. הדירקטוריון מונה שלושה עשר חברים מתוכם: נציגים מטעם המדינה, האיחוד החקלאי, משווקי דבש, דבוראים והציבור.</p> <p>למועצה הוקנו סמכויות סטטוטוריות מכוח צו הפיקוח על מצרכים ושירותים (ייצור דבש ומכירתו), תשל"ז-1977 וכמו כן מתוקף תקנות להשבחת הייצור החקלאי (בעלי חיים (דבורים), תשכ"ח-1963.</p> <ul style="list-style-type: none"> • הסדרה ורישוי של הכוורות בהתאם לכושר הנשיאה של אזורי הרעיה, כולל הסדר נדידה. • פיקוח ואכיפה על הכוורות ונקודות הרעיה, פיקוח ואכיפה על ייצור הדבש בהתאם לתקן הישראלי והצו. • קידום והעלאת הרמה המקצועית של ענף המכוורת בארץ. • נטיעות צופניות: הרחבת שטחי המרעה הצופני על ידי ייזום נטיעות של עצים מתאימים. • האבקה: הסדרה של כוורות לצורכי האבקה לגידולים חקלאיים. • זיופי דבש: מניעת זיוף דבש - בתיאום עם רשויות האכיפה. • שיווק: המועצה פועלת לקידום, פרסום ושיווק הדבש; • ריסוס: מניעה וצמצום הפגיעה מריסוסים חקלאיים; • יבוא: טיפול ביבוא משלים של דבש להבטחת מלוא הביקוש המקומי. • ביטוח נזקי טבע: טיפול מול הקני"ט להסדרת ביטוח יבול לדבוראים; • העמדת אשראי למשווקים (אשר רוכשים את מרבית הדבש בסוף האביב ומשווקים את רובו לקראת ראש השנה);
סמכויות השר	<ul style="list-style-type: none"> • מינוי יו"ר המועצה. • מינוי דירקטור מטעם משרד החקלאות במליאת המועצה. • אישור מינויים של משווקים נציגי משרד האוצר ונציג צרכנים במליאה. • אישור תקציב המועצה (למרות שהמועצה אינה סטטוטורית). • אישור היטלים ואגרות (למרות שהמועצה אינה סטטוטורית).
נושאים הנמצאים בתהליך	<p>חוק הדבש – כיום רוב סמכויות המועצה מוקנות מתוקף חוקי ותקנות חירום. חקיקת החירום עומדת להתבטל ולפיכך נדרש לאגד את סמכויות המועצה השונות בחקיקה ראשית. טיוטת החוק נמצאת באישורים בלשכה המשפטית של המשרד.</p> <p>נדרש לדווח לוועדת חוץ וביטחון המרכזת את ביטול חקיקת החירום על התקדמות.</p>

לשכת המנהל הכללי
Office of the Director-General

חוקים ותקנות הרלוונטיים למועצה	מועצת הדבש הינה חברה פרטית (לא סטטוטורית) לתועלת הציבור השואבת את כוחה וסמכותה ממספר חוקים ותקנות: <ul style="list-style-type: none"> • צו הפיקוח על מצרכים ושירותים (ייצור דבש ומכירתו), תשל"ז – 1977 • תקנות להשבחת ייצור חקלאי (בעלי חיים) (דבורים), תשכ"ח, 1968 • פקודת הגנת הדבורים [נוסח חדש], תשמ"ג – 1983 • צו הפיקוח על מצרכים ושירותים (תחליף דבש), תשכ"א – 1960 • תקנות העבירות המנהליות (קנס מנהלי – ייצור דבש), תשס"ט, 2008 • תקנות מחלות בעלי חיים (הסדר יבוא מוצרי כוורת), תשמ"ב, 1982
--------------------------------------	--

לשכת המנהל הכללי
Office of the Director-General

מועצת גפן היין

שם היחידה	מועצת גפן היין
מנהל היחידה:	מנכ"ל – צחי דותן
מספר עובדים:	יור – צביקה אלון
תקציב 2013:	מספר עובדים – 4 2,000,000 ש"ח
תאור תחום הפעילות	מועצת גפן היין התאגדה כחברה פרטית בשנת 1965 ותפקידיה הם: <ul style="list-style-type: none"> • עידוד הצריכה והגדלת הייצור והשיווק של יין ישראלי, • איסוף מידע ובניית מאגרי מידע, • מימון ותמיכה במו"פ בנושא היין • ייצוג צרכי הענף למול הרשויות. • תקציב המועצה הינו בסך של כ 2 מיליון ₪ והוא בנוי כולו על הכנסות מאגרות מהיקבים. • אין חוק מפורש בנושא מועצת היין.
הרכב המליאה	<u>הרכב המועצה – סה"כ 20 חברים:</u> <ul style="list-style-type: none"> • 3 נציגי ממשלה – 2 משרד החקלאות (אחד מהם יו"ר), 1 תמ"ת (סגן יו"ר). • 1 נציג התאחדות חקלאי ישראל. • 8 נציגי הכורמים. • 8 נציגי היקבים. • משקיף (ללא זכות הצבעה) ממכון היין.
סמכויות השר	<ul style="list-style-type: none"> • מינוי יו"ר. • מינוי נציג משרד החקלאות. • אישור מינויים של הדירקטורים האחרים.

לשכת המנהל הכללי
Office of the Director-General

מועצת הכותנה

שם היחידה	מועצת הכותנה
מנהל היחידה: מספר עובדים:	מנכ"ל – אורי גלעד מספר עובדים – 15
תאור תחום הפעילות	<p>מועצת הכותנה הינה חברה פרטית, ללא כוונת רווח (מלכ"ר), אשר בעלי מניותיה הינם ארגוני מגדלים ונציגי חקלאים.</p> <p>בתקנון החברה סעיפים מלכ"רים ועם זאת אין המועצה תאגיד סטטוטורי או חברה לתועלת הציבור.</p> <p>המועצה משמשת כזרוע השיווק הקואופרטיבית של כלל מגדלי הכותנה בישראל. המועצה מרכזת את כלל תוצרת הכותנה מכל המגדלים ומוכרת אותה בצורה מרוכזת למשווקים. כל סיבי הכותנה מיוצאים לחו"ל.</p> <p>גרעיני הכותנה נמכרים להאבסת בקר בארץ ומהווים כ- 15% מההכנסות.</p> <p>המועצה היא זו המנהלת מו"מ על מכירת התוצרת ומציבה רשת ביטחון של מחיר מינימום מובטח למגדל.</p> <p>בנוסף מקימת המועצה מכון מיון, מנפטת ניסיונות, ריכוז והדרכה של אנטומולוגיה בכותנה, ומערכת לשיווק חומרי הדברה.</p> <p>ענף הכותנה בישראל מתמקד בזנים ארוכי סיבים, (פימה ואקלפלי), לשוק נישה של מוצרי פרמיום. היבולים בישראל הם מהגבוהים בעולם.</p> <p>עד לפני כשנתיים סבל הענף ממשבר קשה בכל העולם, אך לאחרונה עקב היצע נמוך בעולם וביקוש גובר למוצרים טבעיים, החלו המחירים לעלות בצורה חדה.</p> <p>בשתי העונות האחרונות נזרעו בארץ כ-85 אלף דונם ומחזור המכירות של הענף היה בממוצע כ-50 מיליון דולר בשנה.</p> <p>מועצת הכותנה פועלת לשימור ופיתוח הכותנה כגידול עוגן בסל הגידולים של הגד"ש בישראל.</p> <p>המועצה מחזיקה קרן צבירה של המגדלים בסך של כ- 10 מיליון ₪, ויעודה עזרה למגדלים בעת משבר כללי בענף.</p>
סמכויות השר	<ul style="list-style-type: none"> ● מינוי יו"ר המועצה. ● אישור מינוי הדירקטורים האחרים

לשכת המנהל הכללי
Office of the Director-General

גופים ציבוריים בזיקה למשרד

לשכת המנהל הכללי
Office of the Director-General

התאחדות חקלאי ישראל

התאחדות חקלאי ישראל	
מנהל	אבשלום (אבו) וילן
בעלי תפקידים רלוונטיים	רחל בורושק- כלכלנית ראשית יצחק טובלי - אחראי לנושא המים ונציג תנועת המושבים
כללי	<p>התאחדות חקלאי ישראל הינה ארגון הגג של חקלאי ישראל. היא מאגדת בתוכה את כל התנועות ההתיישבותיות המגוונות – המושביות, הקיבוציות, החקלאים הפרטיים, האיכרים והחקלאים במושבות, ובמגזר הערבי. כמו כן, היא מכילה בתוכה את כל הארגונים המקצועיים השונים – מהירקות והפירות, דרך ענפי בעלי החיים, גידול השדה, הדבר וכל מה שמאוגד בארגון מקצועי חקלאי. כמו כן חברים בה הועדות החקלאיות אשר במועצות האיזוריות המהוות חלק אינטגרלי בפעילות השוטפת. ההתאחדות מכילה בתוכה גם את אגודות המים האיזוריות. בשנים האחרונות מתנהלים מגעים לצירוף ארגון הרועים הבדואים להתאחדות והדייגים בים התיכון ובכנרת (בשיתוף עם משרד החקלאות).</p> <p>ההתאחדות עוסקת בנושאים הקבועים שעל סדר היום החקלאי – קרקע, מים ועובדים. היא הגוף היציג העליון של כל הגופים שהיא מאגדת בתוכה – כלפי הרשויות המוסמכות – ממשלה, כנסת, ועדות הכנסת, משרדי החקלאות, האוצר, משפטים וכו'. ההתאחדות חתמה בשנים האחרונות בשם החקלאים על שני הסכמים רבי משמעות – הסכם המים משכו כעשר שנים והסכם העסקת עובדים זרים בחקלאות לתקופה של 6 שנים. ההתאחדות ניהלה את שביטת החקלאים הראשונה בתולדות המדינה בחורף האחרון, היא מייצגת את החקלאים מול רשות המים העצמאית ורואה את עצמה ככלב השמירה של החקלאות הישראלית.</p> <p>בנוסף לכך – ההתאחדות שמה לה כמטרה – לבצע מהפך תדמיתי של החקלאות והחקלאי הישראלי, ולהציגו בציבוריות הישראלית כפי שאנחנו באמת – חקלאים מצליחים, בעלי טכנולוגיות מתקדמות, ידע והישגים מקצועיים מהטובים בעולם.</p>

לשכת המנהל הכללי
Office of the Director-General

תנועת המושבים

תנועת המושבים	
מנהל	מאיר צור
בעלי תפקידים רלוונטיים	עמית יפרח – יועץ משפטי
ישובים	254 מושבים וכ-7 מקבלי שירות
כללי	<p>תנועת המושבים קמה בשנת 1933 על מנת לטפל בבעיות הייחודיות למושבים מול המוסדות השונים. תנועת המושבים היא התנועה המיישבת הגדולה בישראל ומאגדת 254 מושבים. גם היום עוסקת תנועת המושבים בייצוג המושבים מול הממשל, בכל הנוגע לעיגון הזכויות של חברי המושבים בקרקע, המדיניות החקלאית והכפרית במדינת ישראל ובפיתוח כלכלי-מקיים במרחב הכפרי. תנועת בני המושבים היא תנועת הנוער של תנועת המושבים והיא הליבה החינוכית והערכית במרחב הכפרי. העשור האחרון מאופיין בשינוי אופיו של המושב. הסכם תנובה וההרחבות אפשרו לרוב רובם של המושבים לפרוע את חובותיהם. בד בבד, הובילו ההרחבות במושבים לשינוי המרקם החברתי ובמושבים רבים רוב התושבים אינו עוסק בחקלאות, ובמקביל, החלו רבים מבעלי המשקים ביוזמות שאינן חקלאיות. בעשור האחרון עבר המגזר החקלאי התייעלות שצוינה בשנת 2010 לטובה כאשר מדינת ישראל הצטרפה למדינות ה-OECD.</p> <p>בעשור זה תנועת המושבים עוסקת בעיקר בניסיון לעגן את זכויות האגודה החקלאית וחברי המושבים בקרקע, לשמר את כוחן של ועדות הקבלה, ולאפשר למושבים לצמוח כלכלית בלי לפגוע במרקם הכפרי.</p> <p>כיום, לאחר חוק גל, ההרחבות במושבים ומכירת תנובה, 95% מהמושבים סיימו את חובותיהם או נמצאים בתוך הסדר לקראת פירעון סופי.</p> <p>ההרחבות במושבים - תושבי ההרחבות אינם בעלי נחלות במושבים. ההרחבות במושבים הם בשל הצורך להרחיב ולעבות את אוכלוסיית המושבים כדי לשמר את חיי הקהילה מחד גיסא, וביקוש גובר להתגורר במרחב הכפרי מאידך גיסא. בין היתר, ההרחבות אפשרו למושבים להתמודד עם חובותיהם. ההרחבות במושבים התאפשרו לאור החלטות 737 ו 959 של מועצת המנהל (מנהל מקרקעי ישראל).</p> <p>יוזמות כפריות - השינוי באופייה של החקלאות הוביל לכך שבעלי משקים קטנים אינם יכולים להתפרנס מחקלאות, כתוצאה מכך החלה להתפתח במושבים תעסוקה חליפית, כגון הארחה ותיירות חקלאית ("כל פעילות המתקיימת במרחב הכפרי שקשורה ישירות או בעקיפין לפעילות חקלאית ואשר גורמת להבאת מבקרים למטרות לימוד, ביקור חוויה ביום או בלילה, המאריכה את שהות המבקר, יוצרת מוצא חיובי לחקלאים ומספקת ענף תיירות מלא עניין"). כיום הפעילות הלא חקלאית היא אחד ממנועי הצמיחה החשובים במרחב הכפרי.</p>

לשכת המנהל הכללי
Office of the Director-General

התנועה הקיבוצית המאוחדת התק"מ

התנועה הקיבוצית המאוחדת התק"מ	
מנהל	זאב (וולולה) שור
בעלי תפקידים רלוונטיים	רזי יהל - מרכז וועדה חקלאית ניר מאיר - מרכז הארגונים הכלכליים
ישובים	257 קיבוצים
כללי	<p>"התנועה הקיבוצית", פרי איחודן של שתי התנועות הקיבוציות הגדולות : התנועה הקיבוצית המאוחדת (התק"מ) והקיבוץ הארצי (הקבה"א).</p> <p>"התנועה", היא גוף מטה מרכזי המייצג את הקיבוצים, מול רשויות המדינה, והרשויות בכל הרמות. בנוסף, התנועה מספקת לקיבוצים ולחברים- באמצעות מטה התנועה, אגפיה ומחלקותיה- מכלול שירותים בתחומי חיים שונים.</p> <p>הקו המנחה את עבודת התנועה הקיבוצית הוא חיזוקם של הקיבוצים, חיזוק החברה הקיבוצית מבחינה כלכלית, חברתית וערכית. ביטחון סוציאלי לחברים להבטחת עתידו של החבר הוותיק, וצמיחה דמוגרפית- ככל שיצטרפו יותר חברים צעירים יגבר סיכויו של הקיבוץ להמשיך ולהתקיים גם בדורות הבאים. צמיחה דמוגרפית מצויה היום בעדיפות בסדר היום התנועתי בכדי להבטיח שכמה שיותר בני קיבוץ ומשפחות צעירות אחרות יבחרו לחיות בקיבוצים. אגב, צמיחה דמוגרפית איננה רק קליטה במעגלי חיים שונים במסגרת הקיבוץ, צמיחה דמוגרפית היא גם יצירת קהילה חזקה בתחומי חינוך, בריאות, השכלה וסיעוד. אלה ניתנים באופן שוויוני, עד כמה שניתן, קהילה חזקה פירושה תרבות וחגים וחברה יוצרת ופעילה.</p> <p>מטה התנועה מורכב ממנהליה- מזכירי התנועה, לצדם מנהלות לשכה, מנהל תכנון אסטרטגי, רכז כוח אדם, ודובר. מטה התנועה אחראי על תכנון סדר היום התנועתי- ייצוג אינטרסים קיבוציים וקידום נושאים וטיפולם ברמה הלאומית, עבודה פרטנית מול קיבוצים, ליווי ומעקב אחר פעילות אגפי ומחלקות התנועה, וקביעת הנושאים שיועלו לדיון בכינוסי מוסדות תנועתיים- מזכירות ומועצת התנועה.</p> <p>בתיאום עם מטה התנועה פועלים האגפים הבאים : כלכלה, רכזים-מלווי קיבוצים, חברה ומשימות לאומיות. מחלקות התנועה הן : המטה השיתופי, המטה לצמיחה דמוגרפית, מחלקת בריאות ורווחה, מחלקת הביטחון הקיבוצית, מחלקת חינוך (בתוכה מדור מוסיקה ותזמורת בני הקיבוצים), מחלקת משאבי אנוש בקיבוצים, מחלקה משפטית, מחלקת פרט, יחידה לקידום נשים, מטה תרבות ומחלקת מתנדבי חו"ל.</p> <p>בנוסף לאלה, מתקיימת זיקה ישירה לתנועה הקיבוצית פעילות עניפה שמסייעת תכנית לקליטת עולים חדשים בקיבוץ ותכנית לשילוב בני העדה האתיופית בקיבוץ, וגופי תרבות וחינוך, לרבות תנועות נוער בארץ ובחו"ל, הוצאת ספרים, ארכיונים ומכוני מחקר, סמינרים להכשרות מורים ואנשי חינוך, קבוצת תיאטרון ולהקות המחול ותזמורת קאמרית.</p>

לשכת המנהל הכללי
Office of the Director-General

איגוד המושבים של הפועל המזרחי

איגוד המושבים של הפועל המזרחי	
מנהל	איציק אליה
ישובים	92 מושבים בהנהלת האיגוד 31 חברי מזכירות מורחבת, שנבחרו בבחירות ע"י היישובים בוועידת האיגוד. ההנהלה מתכנסת 3 פעמים בשנה לעדכון וקבלת החלטות.
כללי	<p>למעלה מ- 50% מהיישובים שלנו הינם יישובים עולים, שהוקמו בשנות ה- 50 ונמצאים במקצבים במועצות אזוריות מסוימות, כדוגמת: שדות נגב, שפיר, מרום גליל ומטה יהודה. 25% מהיישובים הם יישובים חדשים, שהוקמו לאחר שנת 1967 וחלקם הגדול נמצאים מעבר לקו הירוק (רמת הגולן, שומרון, בנימין, גוש עציון ויישובי גוש קטיף שהאגודות עדיין קיימות עד היום). שאר היישובים הינם קהילתיים ושיתופיים.</p> <p>איגוד המושבים מייצג את היישובים בכל הנושאים הכלכליים, חקלאיים, הועדות הכנסת, בארגונים התיישבותיים, בקק"ל, במנהל, בהתאחדות חקלאי ישראל, במרכז המשבצות, בהרחבות ובכל נושא החקלאות, כדוגמת: עובדים זרים, מכסות מים וכו'. כמו כן מטפל בכל נושא הסכסוכים והבוררות כמחייב בתקנון היישובים וממנה נציגי התנועה בכל ועדות הקבלה האזוריות כמחייב בחוק.</p> <p>כ – 15% מהתושבים עוסקים בחקלאות, כשאר המתיישבים פנסיונרים או עוסקים בעבודות חוץ.</p> <p>המושבים בדרום עוסקים בחקלאות אינטנסיבית של גידולי אדמה, בעיקר במבני חממות ובשטח פתוח והחקלאות ממשיכה להתרחב ולהצליח.</p> <p>למושבים במרכז – בעיקר במטה יהודה – לול מטילות קטן של 3.000 מטילות לכל משק ומעט מאוד מטעים וחקלאות בשטח פתוח.</p> <p>היישובים בצפון – מעבר ללולים ומטעים- בשנים האחרונות מרחיבים את ענף הגפנים (דלתון, עלמה, כרם בן זמרה מפתחים יקבי בוטיק) ובמרבית היישובים ישנם צימרים להשלמת הכנסה. קיימות רפתות גדולות במשק המשפחתי ובעיקר במושבים השיתופיים.</p> <p>התנועה עוסקת גם בתחום חברתי, דת ובחינוך הלא פורמאלי. בסיוע ערכי ותקציבי לסניפי בני עקיבא, בעידוד לימודים אקדמיים, תוך מתן מלגות לימוד לסטודנטים ועוד.</p>

לשכת המנהל הכללי
Office of the Director-General

יישובי אגודת ישראל

יישובי אגודת ישראל	
מנהל	שרגא נוי
ישובים	2 קיבוצים 3 מושבים שיתופיים 6 מושבי עובדים 3 ישובים קהילתיים
כללי	פועלי אגודת-ישראל, או בראשי תיבות פא"י וכן פאג"י, היא תנועת פועלים חרדית אשר יצאה משורות אגודת-ישראל והייתה קשורה בהסכם עם ההסתדרות הכללית. היא פעלה כמפלגה שהתמודדה בבחירות לכנסת והיא מוכרת כ"תנועה מיישבת" בין הישובים שהקימה: גמזו, דברת, נחליאל, שעלבים ותפרח

לשכת המנהל הכללי
Office of the Director-General

משקי חירות בית"ר

	משקי חירות ביתר
מנהל	משה בן ישי
כללי	<p>משקי תנועת החירות - בית"ר היא התנועה המיישבת מטעם התנועה הלאומית על גופיה השונים- בית"ר, חרות ההיסטורית והסתדרות העובדים הלאומית.</p> <p>ראשית ההתיישבות של התנועה הרוויזיוניסטית החל בהקמת גרעיני יישובים על ידי חברי פלוגות הגיוס של בית"ר. היישוב הראשון שהוקם היה רמת טיומקין בשנת 1932. אחריו קם "תל צור" באזור זכרון יעקב, אשר חבריו העבירו אותו לאזור מבצר שוני, ואחרי כן סמוך לבנימינה, שם הסב את שמו לנחלת ז'בוטינסקי. רוב היישובים המדוברים עלו בתחילת שנות ה-80 של המאה ה-20. היישובים אמציה, צור נתן, דקלה, ארגמן ונחל סיני (שפונה לאחר יציאת ישראל מסיני) עלו כהאחזיות נח"ל על ידי גרעיני בית"ר. גנים, כדים וחומש עלו על ידי גרעיני תנועת הנוער הלאומי. היישובים ברובם הגדול הוקמו כ"מושבים שיתופיים". בימינו מוגדרת "משקי חירות בית"ר" כמרכז שיתופי להתיישבות. בתחילת שנת 2005 הוחלט על איחוד בין משקי חירות בית"ר לבין האיחוד החקלאי.</p>

לשכת המנהל הכללי
Office of the Director-General

תנועת אור

	תנועת אור
מנהל	רוני פלמר
כללי	<p>תנועת אור הוקמה בשנת 2002 במטרה ליישב ולפתח את הנגב והגליל, פועלת למציאת פיתרון הוליסטי לצעירים ודיור בפריפריה, ועד כה הקימה שבעה ישובים חדשים – סנסנה, מרחב-עם, מצפה-אילן, אליאב, באר מלכה, גבעות בר וכרמית – ויישבה עשרות גרעיני התיישבות צעירים בישובי הנגב והגליל. כיום תנועת אור היא גורם מיישב מרכזי בישראל, שותפה בהחלטות ממשלה העוסקות בפריפריה, ומקדמת עשרות פרויקטים בנגב ובגליל.</p> <p>תנועת אור מפעילה את מרכז המידע הארצי להתיישבות בנגב ובגליל בשיתוף עם הקרן הקיימת לישראל ובסיוע החטיבה להתיישבות במשרד ראש הממשלה, הכולל מידע מקיף על הישובים, המועצות והרשויות בנגב ובגליל, בתחומי המגורים, התעסוקה, התרבות, החינוך וההטבות.</p> <p>כל הפרויקטים של תנועת אור משלבים את החזון לשוב ופיתוח אזורי הנגב והגליל, המהווים יותר מ-70% משטחה של מדינת ישראל, אולם מיושבים כיום על ידי 30% מאוכלוסייתה. תנועת אור מאמינה כי פיתוח אזורים אלה ישפר את החוסן הלאומי של מדינת ישראל, יוביל לאיכות חיים גבוהה יותר לתושביה וישפיע באופן חיובי על החברה הישראלית בכללותה.</p> <p>הישגיה המרכזיים של תנועת אור :</p> <ul style="list-style-type: none"> ● 7 ישובים חדשים : סנסנה, מרחבעם, באר מלכה, גבעות בר, חרוב, מצפה אילן וכרמית ● יישוב 25 גרעיני התיישבות של צעירים בנגב ובגליל ● שותפות בהקמת שדולת הפריפריה בכנסת, המונה כיום 22 חברי כנסת ● שותפות ביותר מ-17 החלטות ממשלה הקשורות בהתיישבות ● קידום תקציבים ממשלתיים בגובה מיליארדי שקלים לטובת פרויקטים בנגב ובגליל ● הקמת עשרות פרויקטים קהילתיים בפריפריה

לשכת המנהל הכללי
Office of the Director-General

האיחוד החקלאי

	האיחוד החקלאי
מנהל	דודו קוכמן
מספר ישובים	75 כפרים חקלאיים
כללי	<p>האיחוד החקלאי הוא תנועת התיישבות א-פוליטית המאגדת יישובים חקלאיים. התנועה הייתה אחת התנועות המיישבות בארץ ישראל ובמסגרתה הוקמו יישובים רבים מאז שנות ה-20 של המאה ה-20.</p> <p>כיום, פועלת התנועה לקידום והמשך פיתוחם של יישובים רבים תנועת האיחוד החקלאי משתתפת :</p> <p>בפורום ראשי התנועות המשותף להתאחדות חקלאי ישראל והתנועות בועדה הבין-תנועתית לענייני התיישבות בועדה הבין מושבית בכל מועצות הייצור והשיווק שהקומו ע"י משרד החקלאות ובמוסדותיהם.</p> <p>תנועת האיחוד החקלאי מטפלת, מסייעת ומייעצת בכל הנושאים ההתיישבותיים כגון :</p> <p>ענייני מועצות ייצור ומכסות ייצור וייצוא</p> <p>בעיות מים, קרקע וחוזי התיישבות, הרחבות קליטה בהתיישבות</p> <p>ביטוח</p> <p>התיישבות חדשה והקמת יישובים חדשים</p> <p>ענייני קאופרציה</p> <p>חוק גל המינהלה להסדרים</p> <p>נושאים מוניציפאלים.</p> <p>נושאי חברה ונוער.</p> <p>ארגון גרעיני התיישבות.</p> <p>סיוע בהקמת מפעלי מלאכה, תעשייה, תיירות ותעסוקה חילופית.</p>

לשכת המנהל הכללי
Office of the Director-General

העובד הציוני

העובד הציוני	
מנהל	צביקה מרום
מספר ישובים	25 מושבים ו5 קיבוצים
כללי	<p>העובד הציוני היא תנועת התיישבות שנוסדה בארץ ישראל בשנת 1936 כתנועה פוליטית וכמפלגה על ידי יוצאי תנועת הנוער הציוני.</p> <p>עקרונות התנועה :</p> <p>חיזוק היסודות הלאומיים והחלוציים בעלייה, בפעולת ההתיישבות ובהכשרה הרוחנית והגופנית שלפני העלייה.</p> <p>מלחמת הגנה וכיבוש על העבודה העברית.</p> <p>שלום חברתי ומעמדי בארץ, שהוא תנאי עיקרי להחשת הגשמת הציונות.</p> <p>חברי התנועה רואים בהסתדרות מסגרת חיונית להקמת חברה עברית עובדת, להגנה על העובד, להגשמת הציונות ולבנין הארץ, אולם התנגדו לסוציאליזם ולמלחמת מעמדות.</p>

לשכת המנהל הכללי
Office of the Director-General

הקיבוץ הדתי

	הקיבוץ הדתי
מנהל	נחמיה רפל
בעלי תפקידים רלוונטיים	צביקי פורת – מרכז וועדה חקלאית
ישובים	17 קיבוצים 2 ישובים שיתופיים ו3 ישובים נלווים
כללי	<p>תנועת הקיבוץ הדתי היא תנועה ציונית דתית. בתנועה ישנם כיום 19 קיבוצים ומושבים שיתופיים בהם מתגוררים כ-10,000 נפשות. התנועה שמה לה למטרה לקיים:</p> <ul style="list-style-type: none"> • חברה המקיימת חיים מבוססים על אמונה בתורה שניתנה לישראל ועל קיום המצוות, תוך שילוב ערכים מהתרבות המודרנית בתוך בסיס הקיום התורני, מלכתחילה. • חברה המחויבת לשוויון ערך האדם, לקידום מעמד האשה ולהוגנות כלפי כל אדם. • חברה החיה מיגיע כפיה ורואה בכך ערך מחייב. • חברה המכבדת כל עבודה התורמת לבניינו של עולם. • חברה המקיימת אורח חיים דמוקרטי, מגשימה ציונות ביישובה ובבניינה החומרי והרוחני של ארץ ישראל ורואה עצמה מחויבת למעורבות ואחריות לחברה היהודית ולמדינת ישראל ולעם ישראל כולו. <p>משקי הקיבוץ הדתי מתבססים על <u>חקלאות</u>, <u>תעשייה</u> ו<u>תנירות</u>. בשנים האחרונות מסתמנת מגמה של <u>הפרטה</u> מתונה בישובי הקיבוץ הדתי, בדומה לכל ישובי <u>התנועה הקיבוצית</u>. מצבם הכלכלי של רוב קיבוצי הקיבוץ הדתי.</p>

לשכת המנהל הכללי
Office of the Director-General

ארגון מגדלי הירקות

ארגון מגדלי הירקות	
מנהל	מאיר יפרח
כללי	<p>ארגון מגדלי הירקות נוסד בשנת 1934 ומייצג את מגדלי הירקות בישראל. גידול הירקות בישראל הינו מן המתקדמים בעולם, כאשר מרבית הזנים אוקלמו במו"פים ובמשקי מודל. היקף היבולים לשטח בישראל הוא בין הגבוהים בעולם.</p> <p>מטרותיו העיקריות של הארגון : ייצוג האינטרסים של מגדלי הירקות בישראל, להבטחת פרנסתם ההוגנת והיציבה, הבטחת רווחיות מרבית לענף, ייצוג המגדלים כלפי המוסדות השונים, עידוד מערך היצוא וטיפוחו, עידוד פרויקטים חדשים בענף, טיפול בנושא כוח-אדם, בעיקר עובדים זרים, הפעלת ועדות מגדלים מקצועיות, לליבון הבעיות השוטפות בענפים השונים</p> <p>ארגון מגדלי הירקות מייצג את חבריו מול מוסדות הממשלה, התאחדות חקלאי ישראל, מועצת הירקות, שה"מ, מוסדות המחקר, השירותים להגנת הצומח, אגרקסו ויתר הגופים המייצאים, הגופים המבטחים, תנועת ההתיישבות.</p>

לשכת המנהל הכללי
Office of the Director-General

ארגון מגדלי פירות

	ארגון מגדלי פירות
מנהל	אילן אשל
כללי	<p>ארגון מגדלי הפירות בישראל נוסד על ידי המגדלים בשנת 1936. בשנים הראשונות טיפל הארגון במכלול גדול של נושאים: הדרכה, מחקר, שיווק, מיכון במטע, יבוא ואספקת חומרים ועוד. עם הזמן עברו חלק מהנושאים לטיפולם של מוסדות אחרים: ההדרכה לשה"ם, המחקר למכון וולקני, השיווק לחברות השיווק והיצוא וכ"ו. תפקיד הארגון היה ונשאר לייצג את המגדלים כלפי כל המוסדות העוסקים בחקלאות ועל כך בהמשך. בישראל כ- 5000 מגדלי פירות (לא כולל ענף ההדרים שלו ארגון מגדלים נפרד) בכל צורות ההתיישבות, המעבדים כ- 360,000 דונמים של מטעים לסוגיהם השונים (לא כולל הדרים) חלק מהמגדלים עוסקים בחקלאות כעיסוק מלא וחלק כעיסוק נוסף לעיסוקיהם האחרים. מטעי ישראל מניבים כ- 600,000 טונות פרי בשנה ומספקים מגוון גדול של פרי איכותי לשווקי ישראל וגם ליצוא. איכות הפרי הישראלי נחשבת לגבוהה ביותר ומכאן הצלחתו של היצוא במיני הפירות המבוקשים בשווקי אירופה כגון אבוקדו, אפרסמון, מנגו, ענבים, תמרים וליצי.</p>

לשכת המנהל הכללי
Office of the Director-General

ארגון מגדלי פרחים וצמחי נוי

ארגון מגדלי פרחים וצמחי נוי	
מנהל	חיים חדד
כללי	<p>ארגון מגדלי הפרחים וצמחי נוי ארגון מגדלי הפרחים וצמחי הנוי נוסד בשנת 2001 ומייצג את מגדלי הפרחים וצמחי הנוי בישראל. גידול הפרחים בישראל הינו מן המתקדמים בעולם, כאשר מרבית הזנים אוקלמו במו"פים ובמשקי מודל. היקף היבולים לשטח בישראל הוא בין הגבוהים בעולם.</p>

איגוד מגדלי פרחים	
מנהל	אברהם דניאל יו"ר - שאלתיאל שרעבי
כללי	<p>איגוד מגדלי הפרחים מאוגד בלשכת המסחר ת"א והמרכז משנת 2000 ומונה כ 400 מגדלי פרחים מכל הארץ. חשוב להדגיש כי האיגוד הינו גוף נפרד מהתאחדות חקלאי ישראל אשר אינה מייצגת את החברים באיגוד מגדלי הפרחים. האיגוד פועל לקידום האינטרסים של מגדלי הפרחים – בוועדת הכנסת, בעתירות משפטיות של עובדים זרים כנגד החקלאים ומול משרדי הממשלה השונים. לאור מצבם הקשה של החקלאים, מחסור חמור בעובדים זרים והטלת איגרות והיטלים ע"י המדינה, ייסד האיגוד בשנה האחרונה את מטה מאבק החקלאים במסגרת לשכת המסחר. במסגרת מטה המאבק ייפו את כוחנו כ 3500 חקלאים מכל אזורי הארץ. מטרות איגוד מגדלי הפרחים ומטה מאבק החקלאים : <ul style="list-style-type: none"> - אספקת תוצרת חקלאית טרייה לאזרחי מדינת ישראל במחירים הוגנים - פעילות לשם קבלת עובדים זרים עפ"י צרכי החקלאי - ביטול אגרות ומיסים - השקעה בתשתיות של החקלאים על מנת ליצור דור המשך (שאינו קיים כיום) - קבלת רשות לקזז עלויות ריאליות בגין מגורי העובדים וצריכת מים וחשמל, ממשכורתו של העובד הזר - ביטול השיטה החדשה להבאת עובדים זרים אשר גורמת נזקים כבדים לחקלאים וחזרה לשיטה הקודמת להבאתם של העובדים. </p>

לשכת המנהל הכללי
Office of the Director-General

ארגונים בענף הצאן

ארגונים בענף הצאן	
מנהל	אגודת הנוקדים, התאחדות מגדלי צאן, עזיזה אגודת מוארד לגידול מקנה
בעלי תפקידים רלוונטיים	איציק שניידר - הנוקדים עמי עמיצור - התאחדות מגדלי צאן אילנית דדוש קלפון - "עזיזה" הישאם יונס - אגודת מוארד
כללי	ענף מגדלי הצאן בארץ מחולק למגדלים מוכרים המחזיקים במכסות ומונים כ-150 מגדלים אלו מחולקים בין שלושת ארגוני המגדלים הנוקדים התאחדות מגדלי צאן ועזיזה. בנוסף ישנה כמות גדולה של מגדלים לא מוכרים במגזר המיעוטים, חלקם מאוגדים תחת אגודת מוארד וישנם עוד כנראה עוד ארגונים לא מוכרים

לשכת המנהל הכללי
Office of the Director-General

ארגון עובדי הפלחה

ארגון עובדי הפלחה	
אורי נעמתי	מנהל
<p>ארגון עובדי הפלחה הינו ארגון מקצועי וולונטרי, הפועל כאגודה שיתופית ומאגד בתוכו את כל החקלאים מכל הסקטורים, שעוסקים בגידולי שדה.</p> <p>יעדי הארגון:</p> <p>לייצג את החקלאים בכל הנושאים הקשורים לגידולי השדה, תוך יישום האינטרסים של המגדלים והגנתם.</p> <p>הארגון מייצג את המגדלים מול משרדי הממשלה, הקרן לנזקי טבע, חברות הזרעים, מכון התקנים, מועצת הכותנה ועוד, ומשמש גם כבורר בנושאים שונים, בין החקלאים לבין גופים אחרים או בינם לבין עצמם. תוך ניצול הייתרון הארגוני לגודל</p> <p>שתוף פעולה הדוק מתקיים עם שה"מ בנושא ההדרכה, בארגון סיורים, כנסים והשתלמויות למגדלים בענפי גידולי השדה. הארגון שותף פעיל בהנהלות הענפים בכל הקשור לקביעת תוכניות המחקר, הממומנות ברובן ע"י המגדלים, בהכוונת המחקר לקידום פני הענף לעתיד וליישומו בשטח.</p>	כללי

לשכת המנהל הכללי
Office of the Director-General

ארגון מגדלי דגים

ארגון מגדלי דגים	
יוסי יעיש	מנהל
שאול גולומב - יו"ר	בעלי תפקידים רלוונטיים
<p>ארגון מגדלי דגים בישראל אגודה שיתופית ארצית בע"מ, רשומה כאגודה שיתופית חקלאית.</p> <p>האגודה אינה מועצת היצור של ענף הדיג בבריכות, אולם פעילותה בתחומים מסוימים דומה לזו של מועצת יצור.</p> <p>האגודה עוסקת בסיוע למחקר והדרכה בתחום חקלאות המים, ייצוג המגדלים כלפי מוסדות המדינה, מוסדות מחקר המחקר ואחרים, הסכמי ביטוח בקרן לביטוח נזקי טבע וטיפול באסונות טבע, איסוף והפצת מידע סטטיסטי, שיווקי, מחירי תוצרת, נתוני גידול, מלאים, השקעות ועוד, תחשיבים כלכליים, מחירונים מומלצים ומידע שוטף.</p> <p>ארגון מגדלי דגים מייצג את מגדלי הדגים במשרדי הממשלה, משרד החקלאות, המשרד לאיכות הסביבה וכו'. הארגון מממן מחקרים בתחום גידול דגים, שירות וטרינרי ועוד.</p> <p>כמו כן, הארגון מספק למגדלים מידע שוטף על השיווק, מחירים ותחזיות ייצור.</p> <p>הארגון מקדם הסדרי שיווק בין המגדלים על מנת לשמור שוק מחירים יציב</p>	כללי

לשכת המנהל הכללי
Office of the Director-General

ארגון מגדלי דבורים

	ארגון מגדלי דבורים
מנהל	שי ספקטור
כללי	<p>ארגון מגדלי הדבורים בישראל (א.מ.ד) הוא אגודה חקלאית שיתופית בע"מ ומאגד את כלל מגדלי הדבורים בישראל.</p> <p>יעדי הארגון:</p> <p>קידום ענף הדבורים וטיפוח את הצד המקצועי. לייצג את הדבוראים ולפעול לשיפור תנאיהם. הארגון פועל בשיתוף פעולה עם מועצת הדבש, המשמשת כרשות מבצעת לענף, ועם מחלקת הדבורים בשה"מ.</p> <p>הארגון הוקם בשנת 1929. קדמה לו התארגנות של מושבות יהודה, שהקימו ב 1917 את "אגודת מגדלי דבורים". בשנות ה 30 החל הארגון לפתח את פעולתו, הודות למימון של מחלקת הדבש בתנובה. באותה תקופה עסק הארגון בנושא שיווק הדבש בנושא עיקרי, בנוסף לטיפול בנושאים מקצועיים אחרים.</p> <p>בעקבות הקמתן של מועצות יצור אחרות, קידם הארגון את הקמת "המועצה לייצור ושיווק דבש" בשנת 1969, בתקופת כהונתו של חיים גבתי כשר החקלאות. בין היתר עוסקת המועצה בהסדרת רישום נקודות המרעה ובגביית האגרות.</p>

לשכת המנהל הכללי
Office of the Director-General

ארגוני מגדלי בקר

ארגוני מגדלי בקר לחלב	
בעלי תפקידים רלוונטיים	יעקב בכר – מזכיר ארגון מגדלי בקר לחלב
כללי	<p>התאחדות מגדלי בקר בישראל הוקמה בשנת 1926 ומייצגת את כל יצרני החלב בישראל (הרפתנים).</p> <p>בשונה מארגונים חקלאיים אחרים, ההתאחדות מקיימת מערך גדול של שירותים מקצועיים לרפתנים, בצד הייצוג הפוליטי.</p> <p>השירותים המרכזיים הם: ביקורת חלב, מעבדה לבדיקות חלב, תכנת מחשב לניהול העדר, שיפוט גופני, ספר העדר, הדרכה ועוד.</p> <p>מספר העובדים בהתאחדות מעל ל-50 ומשרדיה ממוקמים בפארק התעשייה קיסריה.</p> <p>ההתאחדות מקיימת מערכת יחסים הדוקה עם משרד החקלאות ושה"מ בתחומים רבים: הדרכה, מחקר, קידום ההתיישבות, שמירה על שטחים ירוקים ועוד</p>

ארגוני מגדלי בקר לבשר	
בעלי תפקידים רלוונטיים	חיים דיין – מנכ"ל אמב"ל
כללי	<p>א.מ.ב.ל. הוא הארגון מגדלים ומפטמים של בקר לבשר בישראל המאגד כ-55 עדרים שיתופיים וכ-105 עדרים משפחתיים המהווים 50% מעדרי הבקר בארץ וכוללים למעלה מ-60000 ראשי בקר.</p> <p>עיקר המטרות של הארגון הן: תרומה לאומית ואקולוגית ע"י רעייה בשטחים הפתוחים, קידום וטיפוח ייצור הבשר מעדרי הבקר במרעה, ייצוג ושמירה על האינטרסים של מגדלי הבקר בישראל, טיפוח קשרי מקצוע ומסחר לתועלת המגדלים.</p> <p>הפעולות שבעזרתן חותר הארגון להשגת מטרותיו:</p> <p>קיום קשרים שוטפים עם משרדי ממשלה, מועצת הבשר, רשות המרעה, מוסדות מחקר, שירותים וטרינריים וארגונים אחרים. קיום קשר רצוף עם החברים לעדכון וטיפול בבעיות פרטניות, קיום ימי עיון וקורסים מקצועיים. פיתוח תוכנה משולבת לניהול הענף וכלים נוספים לשיפור ביצועי העדרים. יעוץ מקצועי, ארגוני וטכני. תכנון וליווי בהקמת מתקנים. ארגון וניהול מבחני ייצור לעגלי רבייה מקומיים. יבוא בקר וחומר גנטי לטפוח ופטום. הוצאת עיתון מקצועי 'ידיעות לבוקרים' ודפי מידע חודשיים.</p>

לשכת המנהל הכללי
Office of the Director-General

הארגון לחקלאות אורגנית

הארגון לחקלאות אורגנית	
מנהל	ד"ר אורנית רז
כללי	<p>הארגון לחקלאות ביולוגית אורגנית מוביל מלכד מסייע מחדש ויוזם להתפתחות החקלאות והתעשייה הביולוגית אורגנית בישראל.</p> <p>מטרות הארגון: פיתוח ענף ידידותי לאדם, לחי ולסביבה המהווה אתגר תעסוקתי וכלכלי המבוסס על שילוב של יזמות עסקית, מצוינות אישית וקידמה טכנולוגית. פיתוח התעשייה האורגנית בישראל מתעשיית "נישה" למרכיב מרכזי בחקלאות ובתעשייה הישראלית. הגברת המודעות תרבות אורגנית - חינוך אוכלוסיה.</p>

לשכת המנהל הכללי
Office of the Director-General

המועצה לייצור ושיווק כותנה

המועצה לייצור ושיווק כותנה	
מנהל	אורי גלעד
כללי	<p>המועצה לייצור ולשיווק כותנה הוקמה בתחילת שנות ה-50 יחד עם כל מועצות הייצור החקלאיות שהוקמו בתקופה זו (ירקות, פירות, חלב, לול, הדריס, פרחים ועוד) והייתה בראשית דרכה חברה ממשלתית.</p> <p>בסוף שנות ה-80, באמצעות שינוי התקנונים ובהסכמת משרד החקלאות, הפכה מועצת הכותנה לחברה בע"מ, בבעלות המגדלים, באמצעות המפעלים וארגוני הקניות האזוריים וארגון עובדי הפלחה.</p> <p>התפקיד העיקרי של מועצת הכותנה היה ונשאר שיווק מאורגן של כל הכותנה הישראלית בארץ ובחו"ל, ביד אחת.</p> <p>המסגרת היא וולונטרית, ואף-על-פי-כן היא לא נפרצה מאז הוקמה. כל יבול הסיבים, המיועד לתעשיות הטקסטיל, וכל הגרעינים, המיועדים כיום להאבסת רפת החלב, משווקים באמצעות מועצת הכותנה. גרעיני הכותנה משווקים ישירות מהמועצה, באמצעות המנפטות האזוריות, לרפתות החלב ברחבי הארץ.</p> <p>מודל שיווק זה יכול להוות דגם מוצלח לשיווק מאורגן, שמטרתו - שאכן הושגה - היא להשיא את הכנסתו של החקלאי הבודד לאורך שנים.</p> <p>האמינות היא סימן ההיכר של מועצת הכותנה בעולם, והדבר בא לידי ביטוי בכיבוד חוזים וזמני אספקה ובדיוק בהגדרת הטיב.</p> <p>המועצה, בשיתוף ארגון עובדי הפלחה, מייצגת את המגדלים מול המוסדות הממשלתיים וכלפי גורמים רבים ונוספים בחו"ל.</p> <p>המועצה מחולקת לאגפים, על-פי סוג פעילותם: המכון למיון כותנה, אגף השיווק, אגף הכספים, אגף הייצור וההדברה, מו"פ והדרכה</p>

לשכת המנהל הכללי
Office of the Director-General

ארגון מגדלי עופות

	ארגון מגדלי עופות
מנהל	מנהל הארגון – מוטי אלקבץ
כללי	<p>תחום הפעילות - דאגה לאינטרסים של כלל המגדלים בכל השלוחות: ביצים, עופות, הודים ורבייה.</p> <p>תכניות עתידיות -</p> <p>א. רפורמה בשלוחת ההטלה.</p> <p>ב. שדרוג הלולים לרמה של רישוי עסקים, בכל השלוחות.</p> <p>יעדי העבודה לשנת 2013:</p> <p>א. שיפור מקצועיים.</p> <p>ב. הקטנת התחלואה בענף הלול.</p> <p>ג. הטמעת השיטה לפינוי וכלוי פגרים.</p> <p>ד. רצפות קשיחות בלולי ההודים.</p> <p>ה. טיפול באזורי הגידול ביישובי ההזנק של הרפורמה.</p> <p>ו. הטמעת דרישות השו"ט בקרב המגדלים.</p> <p>משימות הארגון ברפורמה בשלוחת ההטלה:</p> <p>רישוי עסקים.</p> <p>הסדר בשלוחת הפטם, ליווי ופיקוח</p> <p>הסדרת שלוחת ההודים, ליווי ופיקוח</p> <p>פינוי עודפי ביצים או מניעתם.</p> <p>נזקים עקיפים - מעורבות הארגון בעת אירוע שפעת העופות או בעת אירוע ניוקאסל.</p>

לשכת המנהל הכללי
Office of the Director-General

ארגוני צער בעלי חיים

ארגוני צער בעלי חיים	
מנהל	אנונימוס, צער בעלי חיים, חי משק
בעלי תפקידים רלוונטיים	יוסי וולפסון – יועץ משפטי עמותת צער בעלי חיים ואנונימוס אבי פנקס – עמותת חי משק
כללי	<p>בארץ פועלות מספר עמותות שמטרתן הקטנת סיבלם של בעלי חיים. עמותות צער בעלי חיים (ישנן מספר הנושאות שם זה) מתרכזות בעיקר בחיות בית אולם מצטרפות כעותרות בכל תביעה כנגד החקלאים, החקלאות והמשרד בנושאי ממשקי הגידול. עמותת אנונימוס שמה לה למטרה להפסיק את השימוש המסחרי בבעלי חיים לתועלתו של האדם ומכיוון שכך היא מהווה קטגור מרכזי כנגד כל פעילות בממשקי בעלי החיים של החקלאות בכלל והמשרד בפרט.</p> <p>עמותת חי משק בהנהגת אבי פנקס היא ארגון ששם לו למטרה להביא לאיזון בין גידול תעשייתי של בעלי חיים לבין ממשק גידול כלכלי על מנת למזער את הסבל של חיות המשק, זה ארגון לא כוחני המאמין בהידברות עם החקלאים.</p>

לשכת המנהל הכללי
Office of the Director-General

ארגוני סביבה

	ארגוני סביבה
מנהל	חיים וסביבה; החברה להגנת הטבע; אדם טבע ודין; צלול;
כללי	<p>חיים וסביבה – ארגון הגג לשוחרי איכות הסביבה</p> <p>ארגון חיים וסביבה, הוא ארגון גג בו חברים כ-100 ארגונים מכל רחבי הארץ, הפועלים לקידום איכות הסביבה והחיים, בריאות הציבור ושינוי חברתי-סביבתי. הארגון המשמש מסגרת תומכת לפעילותה של התנועה הסביבתית בישראל. פועל לקידום מדיניות של פיתוח בר קיימא על בסיס של צדק סביבתי וחברתי, נגישות שווה למשאבי הסביבה וחלוקה שווה של נטל סביבתי, תוך הכרה באחריותנו כלפי הדורות הבאים.</p> <p>החברה להגנת הטבע</p> <p>החברה להגנת הטבע היא עמותה ציבורית בלתי תלויה הפועלת שלא למטרת רווח, שנוסדה בשנת 1953 ומהווה את הארגון הסביבתי הוותיק והגדול בישראל ואחד הוותיקים בעולם. החברה להגנת הטבע פועלת בשלושה אפיקים עיקריים: שימור סביבה, טבע וערכי מורשת; חינוך ופעילות קהילתית מגוונת; פעילות פנאי המאפשרת לכל אחד ואחת ליהנות מהטבע.</p> <p>אדם טבע ודין – אגודה ישראלית להגנת הסביבה</p> <p>עמותת אדם טבע ודין הוקמה בשנת 1990 על ידי אנשי מקצוע מתחום המשפט, המדע והתכנון, במטרה לשמש גוף מקצועי, בלתי תלוי, שייצג את האינטרס הציבורי בשמירה על איכות הסביבה ובריאות הציבור בישראל. בעמותה מדענים, עורכי דין, מתכננים ומומחי סביבה הפועלים לקידום נושאי איכות הסביבה, בריאות הציבור וצדק סביבתי בסדר היום הציבורי. בין היתר מפעילה העמותה את המוקד הירוק, המטפל בפניות הציבור בכל נושא הנוגע לסביבתו.</p> <p>צלול – עמותה לאיכות הסביבה</p> <p>עמותת צלול, שנוסדה ב-1999, שמה לה למטרה לשמור על איכות הסביבה בדגש על ימים ונחלים, דרך שימור הסביבה, הגברת מודעות, חינוך, פעילות אקטיבית ומחקר. העמותה נאבקה להעלאת מצב הים ונחלי ישראל לסדר היום הפוליטי והציבורי ולשם כך מפעילה מומחי סביבה, אנשי אקדמיה, עורכי דין, מתנדבים ומומחי יחסי ציבור. העמותה נתמכת בעיקר ע"י משפחת קהאן, ומסרבת לקבל תרומות מגופים ממשלתיים</p>

לשכת המנהל הכללי
Office of the Director-General

מועצת הגנים הבוטניים

מועצת הגנים הבוטניים	
מנהל	פרופ' דן לבנון
בעלי תפקידים רלוונטיים	אביגיל הלר – שה"מ
כללי	<p>בינואר 2008 הוקמה מועצת הגנים הבוטניים ובראשה עומד פרופסור דן לבנון – חוקר בתחום המיקולוגיה (חקר פטריות) ואשר שימש במשך שנים רבות כמדען הראשי של משרד החקלאות ופיתוח הכפר.</p> <p>במועצת הגנים הבוטניים חברים נציגי משרדי ממשלה שונים (חקלאות ופיתוח הכפר, חינוך, מדע וטכנולוגיה) נציג מנהל מקרקעי ישראל, איש מקצוע מתחומי הגננות, אדריכלות הנוף או חקלאות, שלושה אנשי סגל אקדמאי שמומחיותם בוטניקה, אקולוגיה או חקלאות, נציג קק"ל, נציג השלטון המקומי ונציג ציבור.</p> <p>המועצה שתפקידה הוא כאמור לשמש כגוף ממליץ לשר החקלאות ופיתוח הכפר בביצוע החוק, משמשת גם כגוף המקנה מדיניות והכוונה לאנשי המשרד העמלים ביישום החוק. המשרד מרכז את פעילות המועצה באמצעות שרות ההדרכה והמקצוע (שה"מ).</p> <p>הנושאים הראשוניים, שאיתם התמודדה המועצה היו יצירת מבחני הכרה ל"גן בוטני המוכר על ידי המדינה", יצירת אמות מידה למבחנים, אשר יאפשרו תמיכה כספית בגנים בוטניים מוכרים, ויצירת תקנות.</p>

לשכת המנהל הכללי
Office of the Director-General

ועדת פרוגרמות

	ועדת פרוגרמות
יו"ר	ד"ר רותי פרום אריכא – מ"מ מנהל הרשות לתכנון מנהלת האגף לתכנון כפרי איזורי
חברים בועדה	<p>מנהל מקרקעי ישראל</p> <p>האיחוד החקלאי</p> <p>חט"ל</p> <p>מרכז המועצות האזוריות</p> <p>תק"מ</p> <p>תנועת המושבים</p> <p>הרשות לתכנון</p> <p>לשכה משפטית – משרד החקלאות</p>
כללי	<p>עד להקמת המדינה, החקלאות התפתחה באופן שאינו מתוכנן. לאחר קום המדינה פותחה תכנית החקלאות בישראל באופן מרוכז - כל תקופה לפי תכנית מוגדרת מראש. לתכנון היו כמה מטרות: לקיים התיישבות חדשה תוך התחשבות בצרכיה הכלכליים, המדיניים והביטחוניים של המדינה; להתאים את צורת ההתיישבות לתנאים הקיימים באזור; להבטיח אספקה רצופה של מזון לאוכלוסייה במחירים סבירים; לכוון את הייצור החקלאי לצרכי ייצוא על מנת לשפר את מאזן התשלומים של המדינה. בהתאם למטרות אלו הוקצו קרקעות ומכסות מים ע"י מתכננים לכל אזור. התכנון קבע את טיפוס המשק, שנבנו לפי עקרון המשק המעורב, המבוסס על ענפים אחדים כגון משקי חלב, משקי פרדס, משקי שדה ועוד. ככל שגדל הייצור במשקים החדשים והוותיקים היה צורך לתכנן ייצור בענפים השונים כדי למנוע עודפים ונקבעו מכסות ייצור.</p> <p>ב-1952 נוסד המרכז המשותף לתכנון חקלאי והתיישבותי. התכניות הובאו לדיון ואישור במינהל התכנון שהורכב מנציגים של משרד החקלאות, משרד השיכון, המחלקה להתיישבות, נציבות המים, תה"ל, מקורות, מינהל מקרקעי ישראל, משרד האוצר, המרכז החקלאי ונציג החקלאות הפרטית, ובראש המינהל עמד שר החקלאות. בהחלטה מספר 9 של מועצת מקרקעי ישראל משנת 1966 המעגנת את משטר הנחלות תוארה נחלה כ"חלקת אדמה חקלאית בגודל שנקבע ע"י שר החקלאות בהתייעצות עם מינהל התכנון, הנמצאת בבעלות המדינה, קרן קימת לישראל או רשות הפתוח והוחכרה - לתקופה ארוכה - למתיישב לצורך פרנסתו מהמשק החקלאי שפותח או שיפותח בחלקה זו".</p> <p>כיום, מינהל התכנון לא קיים עוד. ועדת הפרוגרמות שהחלה לפעול בשנות ה-80 פועלת בתוך המסגרת הארגונית של הרשות לתכנון במשרד החקלאות ופיתוח הכפר. ועדת הפרוגרמות הינה גוף מקצועי העוסק בתכנון חקלאי ובנושאים הקשורים בשינויים תכנוניים, מבניים ופרוגרמתיים ביישובים ובמיזמים חקלאיים שונים.</p> <p>הסמכות לקביעת תקן מספר הנחלות וגודלן הינו שר החקלאות ופיתוח הכפר, על פי החלטות מספר 1, 8 ו-9 של מועצת מקרקעי ישראל. ועדת הפרוגרמות נדרשת להמליץ בפני השר על ההחלטה בעניינים אלה.</p>

לשכת המנהל הכללי
Office of the Director-General

נושאים בסמכות ובטיפול ועדת הפרוגרמות :	
1.	פרוגרמה חקלאית אזורית, לרבות מסגרת וקווים מנחים לקביעת תקן גודל נחלות ו/או תקן מספר נחלות.
2.	פרוגרמה חקלאית יישובית, לרבות קביעת תקן גודל נחלות ו/או תקן מספר נחלות.
3.	תיקונים ושינויים לפרוגרמות יישוביות, לרבות שינוי תקן גודל או מספר נחלות, לרבות שינוי סיווג.
4.	מיזמים חקלאיים הכוללים הקצאת קרקע ומים, ללא מגורים, שלא במסגרת ישוב חקלאי מתוכנן.
5.	פרוגרמה ומתווה לצמיחה דמוגרפית ביישובים דלי אוכלוסין.

לשכת המנהל הכללי
Office of the Director-General

ועדה בין משרדית לבחינה וטיפול ביישובים חקלאיים דלי אוכלוסין

ועדה בין משרדית לבחינה וטיפול ביישובים חקלאיים דלי אוכלוסין	
מנהל	רותי פרום- מ"מ מנהל הרשות לתכנון
כללי	<p>תכנון החקלאות וההתיישבות ופיתוחן היו בראש סולם העדיפויות של מדינת ישראל , לאחר הקמתה. לתכנון ההתיישבות היו מטרות אחדות: לתכנן את ההתיישבות החדשה , בהתחשב בצרכיה הכלכליים, המדיניים והביטחוניים של המדינה ;להתאים את סוג היישובים לתנאי האזור ;להבטיח אספקת מזון רציפה ולכוון את הייצור החקלאי לצורכי יצוא, ובכך לשפר את מאזן התשלומים של המדינה. לפי מטרות אלו קבעו המתכננים את מכסות הקרקע והמים לכל יישוב על פי תנאי האזור ואת טיפוס המשק, והעדיפו יישובים הנמצאים באזורים שלהתיישבות בהם יש חשיבות מדינית. רוב היישובים החקלאיים בהתיישבות היהודית מאורגנים במסגרת קואופרטיבית לפי פקודת האגודות השיתופיות . בחלק קטן מהאגודות מספר חברים קטן יחסית, ועל אף זאת, מחזיקה האגודה במלא תקן הנחלות המתוכננות ובמכסות המים והקרקע שהוקצו לה ואשר נועדו לשרת אוכלוסייה גדולה יותר. מצבם של יישובים אלה מעורר שאלות כלכליות וחברתיות המצריכות התייחסות מיוחדת. במקרים רבים יישובים אלה נקלעו גם לקשיים כלכליים וחברתיים וההתמודדות עם מצוקתם מצריכה טיפול מיוחד. יש לזכור כי משאבי הקרקע החקלאית הזמינה במדינת ישראל הולכים ואוזלים. ראוי עוד לציין כי תקן גודל הנחלה החקלאית (נכון להיום) כבר איננו מעניק קיום מספק ליחידת המשק המשפחתית. בשנת 2009 בדק משרד מבקר המדינה את הטיפול ביישובים בתת-אכלוס. הביקורת נעשתה בממ"י ובמשרד החקלאות. דו"ח מבקר המדינה מציין שיש יישובים בתת-אכלוס שעדיין מחזיקים בתקן הנחלות ובאמצעי הייצור (קרקע ומים) שהוקצו להם עם הקמתם ונועדו לשרת אוכלוסייה גדולה יותר. מצבם מעורר שאלות חברתיות-כלכליות: האם צריך ואפשר לחזק אותם; האם יש לפצות את המתיישבים אם יוחלט על שינוי במעמד היישוב ובהקצאת המשאבים לו ועוד. בעיית היישובים בתת-אכלוס התעוררה ביתר שאת לנוכח מצוקתם של יישובים מבוססים המתקשים למצוא עתודות קרקע כדי להגדיל את שטח הקרקע שברשותם כדי שיהיה לפי התקנים או כדי להגדיל את הפרוגרמה שלהם לטובת קליטה של אוכלוסייה חדשה. להחלטות העוסקות בעתידם של יישובים בתת-אכלוס השלכות מרחיקות לכת לגבי תושביהם ועל גורמים אחרים כגון נושים, התנועה המיישבת ועוד. מדובר בהחלטות הכרוכות בהיבטים חברתיים, כלכליים, קנייניים והתיישבותיים, אשר יישומן מחייב , מטבע הדברים, הסכמה רחבה של הגורמים הרלוונטיים. עד כה נתקל הטיפול בנושא זה בקשיים. לכן יש מקום לבחון פתרונות בידי ועדה ציבורית או ממשלתית אשר תגיש את המלצותיה לצורך קבלת החלטה מחייבת. כך ניתן יהיה להבטיח קיום הליך בחינה העוסק במכלול ההיבטים של החלטה ואף לשפר את היכולת להגיע להחלטה המוסכמת על מירב הגורמים הרלוונטיים. על כל פנים היעדר הסכמה מתמשך אינו תקין. בראיה לאומית רחבה, ישוב כפרי חייב להצביע על מגמת צמיחה בהיבטים דמוגרפים, חברתיים וכלכליים. הגורמים המטפלים ביישובים דלי אוכלוסין הינם: משרד החקלאות ופיתוח הכפר, רשות המקרקעין, רשם האגודות השיתופיות, החטיבה להתיישבות של ההסתדרות הציונית העולמית, יועץ ראש הממשלה לענייני התיישבות, האגף לענייני הכפר במשרד הבינוי והשיכון, התנועות המיישבות, הארגונים הכלכליים האזוריים ועוד. אחד הגופים</p>

לשכת המנהל הכללי
Office of the Director-General

המרכזיים לעניין זה הוא ועדת הפרוגרמות שברשות לתכנון, שעיקר תפקידה לבחון את הפרוגרמות היישוביות ולשנותן. החלטותיה מובאות לאישור שר/ת החקלאות. ניסיון בחינת מצבם של ישובים דלי אוכלוסין ברשות לתכנון בשנת 2339 העלה בפנינו סוגיות כבדות משקל: האם ראוי ומוצדק לשלול מישובים כאלה מעמד של ישוב חקלאי מתוכן? האם יש מקום לבחינה מחדש של הצורך באמצעי ייצור לאותם ישובים? כיצד ישרת מהלך כאמור את יעדי החקלאות ואת יעדי ההתיישבות? שאלות אלה ורבות אחרות מעלות סוגיות ערכיות רבות הקשורות באפשרות פירוק ישובים קיימים מנכסיהם, אף אם הם מעטים. משרד החקלאות ופיתוח הכפר שואף לחזק ולייצב את מעמד הישובים החקלאיים והכפריים, ואיננו שואף לביטול מעמדם של ישובים כישובים חקלאיים, אולם על המשרד מוטל לפעול לניהול המחסור באמצעים חקלאיים ולחלוקה הוגנת של אמצעי הייצור, בצד קידום אכלוסם של ישובים דלי אוכלוסין כחלק מיעדי ההתיישבות. ועדת ההיגוי בין משרדית לנושא ישובים דלי אוכלוסין, הוקמה לשם גיבוש המלצות לוועדת הפרוגרמות. על ועדת הפרוגרמות שברשות לתכנון של משרד החקלאות ופיתוח הכפר מוטל התפקיד המרכזי הכרוך בבחינת ובשינוי הפרוגרמות של הישובים החקלאיים דלי האוכלוסין, על פי הצורך, ובהבאת החלטותיה לאישור שר/ת החקלאות. מטרת הבחינה של יישוב דל אוכלוסין הינה לעודד את צמיחת הישוב החקלאי הנמצא במצב של תת, אכלוס ולקדם את יציאתו ממצב זה. הבחינה תיערך כדי לבדוק כיצד ישוב חקלאי יכול לקלוט ולצמוח, ובמידה שלא, כדי לשקול את המשך סיווגו ומעמדו כישוב חקלאי המחזיק באמצעי הייצור השונים, שברשותו, במתכונתו וברמת אכלוסו הנוכחית, ולפעול למציאת פתרונות הולמים, בהתייחס להיבטים, הציבוריים של מעשה ההתיישבות.

לשכת המנהל הכללי
Office of the Director-General

וועדת קרקעות

וועדת קרקעות	
מנהל	ד"ר תניב רופא – מ"מ מנהל הרשות לתכנון
חברי הועדה	1. נציגי המשרד 2. נציגי רשות מקרקעי ישראל
כללי	<p>הקצאת קרקעות לחקלאות הינה הקצאה מנהלתית, הנובעת מתכנון קרקעי ומטרתה לאפשר לחקלאים להתפרנס מהקרקעות וכן לשמר את השטחים הפתוחים באמצעות גידולים חקלאיים שונים. הקצאת הקרקע משמשת הן לעיבודים עונתיים (קרקע לטווח קצר) והן לעיבוד מתמשך (קרקע לטווח ארוך). חכירה עונתית של הקרקעות מבוצעת על ידי מינהל מקרקעי ישראל בועדות ההשכרות המחוזיות, אשר נציגי משרד החקלאות חברים בהן וממליצים בנושא הפעילות החקלאית, החקלאי וכו'. הקצאת קרקעות לטווח ארוך מבוצעת באמצעות ועדת הקרקעות העליונה, בהתאם לקריטריונים הבאים:</p> <p>מצאי הקרקע האזורי. מצאי המים האזורי.</p> <p>השלמות המשבצת במקרה של משבצת חסרה, על פי תקן גודל הנחלה, כפי שנקבע ברשות לתכנון.</p> <p>החלפת שטחים במשבצת, במקרה של איתור קרקע מתאימה יותר לגידולים.</p>

לשכת המנהל הכללי
Office of the Director-General

ועדת מנכ"לים לשנוי סיווג

ועדת מנכ"לים לשנוי סיווג	
מנהל	יועץ ראש הממשלה להתיישבות
חברי הועדה	מנכ"ל משרד החקלאות רשם האגודות השיתופיות נציג מנהל מקרקעי ישראל תנועות ההתיישבות
כללי	<p>משרד החקלאות ופיתוח הכפר מכיר במגמות ובשינויים המהותיים המתרחשים בקיבוצים בישראל, ובמיוחד בכל הקשור למגמות ההפרטה ופירוק המבנה השיתופי. תהליכים אלה, החלים על מרבית הקיבוצים בישראל, מתבטאים כיום בעיקר בהתאמות ובשינויים פנימיים תוך שמירה על המסגרת הכוללת האירגונית של הקיבוץ. החלטת ממשלה מספר 2520 מיום 35.32.2330 קבעה כי יש להטיל על וועדה בראשות יועץ ראש הממשלה לענייני התיישבות ובהשתתפות המנהל הכללי של משרד החקלאות ופיתוח הכפר, נציג רשם האגודות השיתופיות, נציג מנהל מקרקעי ישראל, נציג משרד האוצר, נציג משרד המשפטים, נציג משרד הפנים, לקבוע את התנאים שיאפשרו שינוי הסיווג של הקיבוץ/מושב שיתופי המבקשים לשנות את סיווגם. ועדה אשר מונתה ע"י ממשלת ישראל קבעה כי יש לאפשר את שינוי המבנה הקיבוצי הבסיסי תוך שמירה על מספר עקרונות בסיסיים. במסגרת הועדה לסיווג הקיבוצים נקבע כי יתאפשרו שתי הגדרות קיבוציות: הקיבוץ השיתופי והקיבוץ המתחדש. משרד החקלאות ופיתוח הכפר מכיר וחושב, לאור מגמות השינוי, כי יש לאפשר לקיבוץ לשנות את סיווגו ולחדול מלשמש עוד כקיבוץ. למשרד ברור כי שינוי סיווג למושב עובדים / כפר שיתופי הינו אפשרות ליצירת מסגרת אירגונית חדשה ויציבה ברוח הזמן. מסגרת אשר תמשיך ותקיים את המבנה והחיים הקהילתיים - כפריים - חקלאיים, תוך שמירת אדמות היישוב כחקלאיים. התהליך לאישור תכניות לשינוי סיווג במשרד החקלאות ופיתוח הכפר כולל: דיון בוועדת הפרוגרמות בתכנית שינוי הסיווג לרבות הפרוגרמה המעודכנת של הישוב, אישור ועדת מנכ"לים לשינוי סיווג, ואישור שר החקלאות ופיתוח הכפר את שינוי הסיווג</p>

לשכת המנהל הכללי
Office of the Director-General

נספח א'

מפת פריסת מחוזות משרד החקלאות

לשכת המנהל הכללי
Office of the Director-General

רשימת אתרי המשרד

שם הנכס	מיקום	יעוד
1 מחוז גליל גולן	קרית שמונה	הנהלת מחוז
2 ראש פינה	ראש פינה	לשכה וטרינרית
3 חוות כרי דשא	ליד כרכום	מרעה - מינהל מחקר
4 גינוסר	גינוסר	מדגה - אגף הדייג
5 מעגן גינוסר	גינוסר	מדגה - אגף הדייג
6 מעגן טבריה	טבריה	מדגה - אגף הדייג
7 טבריה - בניין הסראיה	טבריה	אגף הדייג
8 מעגן עין גב	עין גב	מדגה - אגף הדייג
9 חוות צמח	צמח	גידולי שדה - מינהל מחקר
10 מחוז גלבוע	עפולה	הנהלת מחוז
11 ניר דוד	קיבוץ ניר דוד	מדגה - אגף הדייג
12 חוות עדן	בית שאן	גידולי שדה - מינהל מחקר
13 חוות מתתיהו	ליד ישוב ברעם	מטעים - מינהל מחקר
14 חוות חנניה	כביש עכו צפת	מטעים - מועצת הזית
15 חוות חט"ל	ליד ק. יחיעם	מרעה - מינהל מחקר
16 חוות עכו	עכו	מטעים - מו"פ צפון
17 יד נתן עכו	עכו	לשכה וטרינרית
18 מעגן עכו	עכו	מדגה - אגף הדייג
19 נמל קישון	קישון	מדגה - אגף הדייג
20 ת.ה. חיפה	חיפה	תחנת הסגר בע"ח
21 נמל חיפה	חיפה	חדר בדיקות - בעבר מנהל המחקר
22 נמל חיפה - בנין המכס	חיפה	הגנת הצומח
23 חוות נווה יער	ממול רמת ישי	מחקר - מינהל מחקר
24 תחנת דור	דור	מדגה - אגף הדייג
25 מחוז חדרה	חדרה	הנהלת מחוז
26 מדרשת רופין	רופין	חקר הסחף
27 חוות הנוי	רופין	גן בוטני
28 נתב"ג	נתב"ג	ביקורת גבולות - הגה"צ, שו"ט
29 חוות צפריה	צפריה	גידולי שדה - מינהל מחקר
30 הקריה החקלאית	בית דגן	הנהלת המשרד ; מנהל המחקר החקלאי ; מחוז השפלה וההר
31 חוות צריפין	צריפין	מטעים - השפלה וההר
32 ת.ה. לוד	לוד	תחנת הסגר בע"ח
33 רחובות	רחובות	מכון לבע"ח - מינהל מחקר
34 ירושלים	ירושלים	כספים, כ"א
35 מעגן אשדוד רציף 9	אשדוד	מדגה - אגף הדייג
36 ל.ו. כנות	כנות	לשכה וטרינרית
37 גוש עציון	גוש עציון	חוה - מו"פ ההר
38 חוות לכיש	סמוך לקרית גת	מטעים - שה"מ
39 חוות מגדה	גילת	גידולי שדה - מינהל מחקר
40 חוות גילת	גילת	הנהלה מחוז הנגב
41 חוות הבשור	מ.א. אשכול	גידול ומחקר של בתי צמיחה - מו"פ דרום

לשכת המנהל הכללי
Office of the Director-General

לשכה וטרינרית , תחנת הסגר	באר שבע	ל.ו. באר שבע	42
ביקורת הגנת הצומח	מסוף ערבה - עין יהב	מסוף ערבה - עין יהב	43
שירותים וטרינרים + שירותי הגנת הצומח	מסוף ניצנה	מסוף ניצנה	44
ביקורת הגנת הצומח	מעבר אלנבי	מעבר אלנבי	45
ביקורת הגנת הצומח	מסוף נהר הירדן	מסוף נהר הירדן	46
לשכה וטרינרית	אילת	אילת - ל.ו.	47